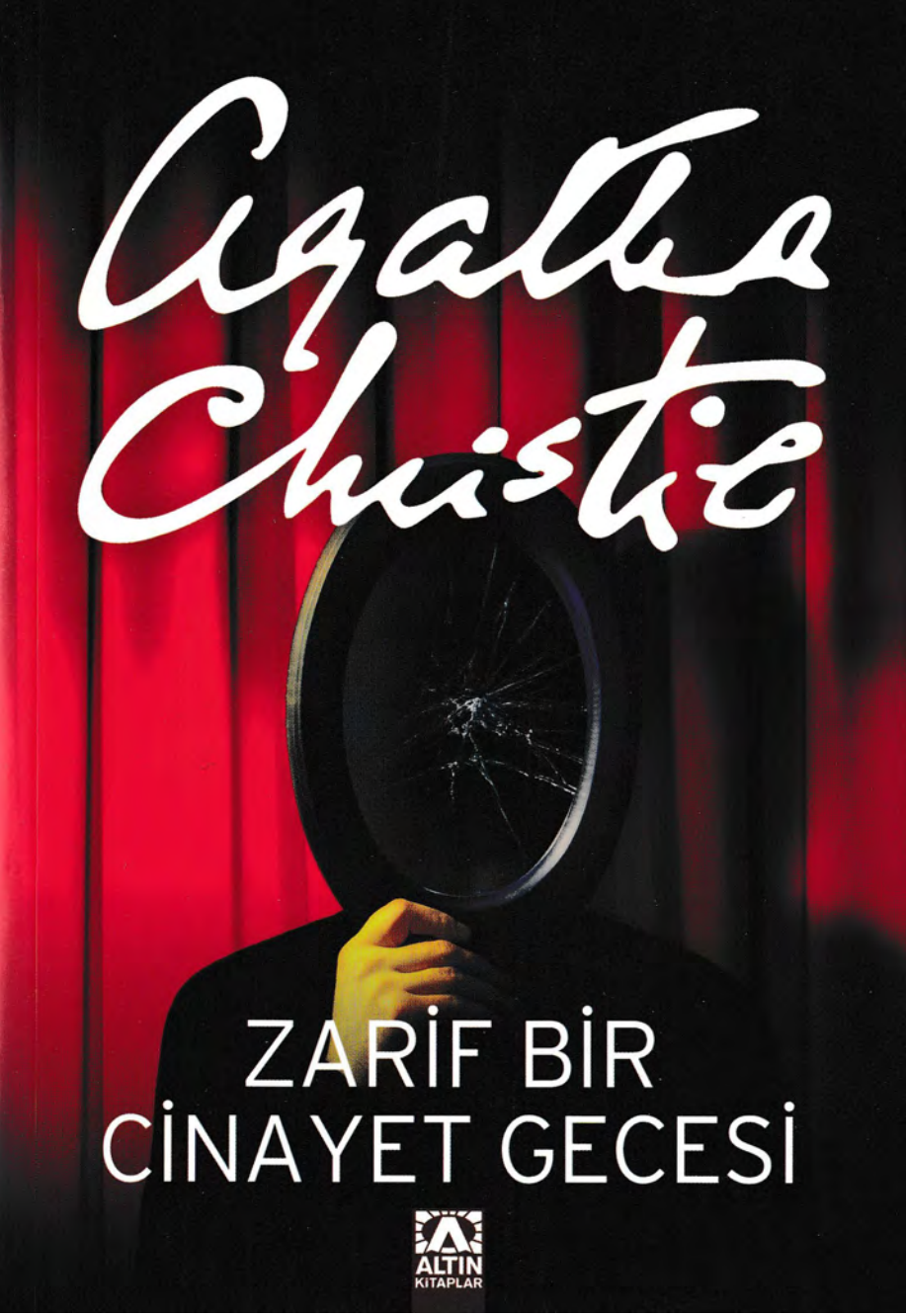
Agatha Christie

ZARİF BİR CİNAYET GECESİ

ALTIN KİTAPLAR

Stonygates'teki genç suçluların islah edildiği bir vakfın sahibi olan arkadaşı Carrie Louise'i ziyaret eden Miss Marple tehlikenin yaklaşmakta olduğunu hisseder.

Bir gece suçlu gençlerden biri, vakfın yöneticisini silahla öldürmeye çalışınca korkuları gerçekleşir. Yönetici yara almadan kurtulur, ama malikânenin diğer tarafındaki beklenmeyen ziyaretçi onun kadar şanslı değildir.

Bu bir rastlantı mıdır? Miss Marple'a göre değildir. Miss Marple kurbanın, esrarengiz ziyaretinin altında yatan sırrı ve cinayeti çözmek için tüm becerisini kullanır...

"Çok zekice yazılmış."
Guardian

altinkitaplar.com.tr
ISBN 978-975-21-1779-2
9 789752 117792
www. agathachristie.com
KDV'den MUAFTIR

ALTIN
KİTAPLAR

Kitabın Orijinal Adı	
	THEY DO IT WITH MIRRORS
Yayın Hakları	
	© AGATHA CHRISTIE AKCALI TELİF HAKLARI AJANSI ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ VE TİCARET AŞ
Kapak	
	OSMAN SELÇUK ÖZDOĞAN
Baskı	
	4. BASIM/AĞUSTOS 2020/İSTANBUL ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ MATBAASI

BU KİTABIN HER TÜRLÜ YAYIN HAKLARI FİKİR VE SANAT ESERLERİ YASASI GEREĞİNCE ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ VE TİCARET AŞ'YE AİTTİR.

ISBN 978 - 975 - 21 - 1779 - 2

ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
Gülbahar Mah. Altan Erbulak Sok.
Maya Han Apt. No: 14 Kat: 3 Şişli / İstanbul
Yayınevi Sertifika No: 44011

Tel: 0.212.446 38 88 pbx
Faks: 0.212.446 38 90

http://www.altinkitaplar.com.tr
info@altinkitaplar.com.tr

AGATHA CHRISTIE

Zarif Bir Cinayet Gecesi

TÜRKÇESİ
ÇİĞDEM ÖZTEKİN

Mathew Prichard' a...

1. BÖLÜM

Bayan Van Rydock aynanın önünden biraz geri çekilip iç geçirdi.

"Evet, hepsi bu kadar işte," diye mırıldandı. "İyi oldu, öyle değil mi Jane?"

Miss Marple, Lanvanelli'nin tasarımı olan giysiyi beğeniyle süzdü.

"Bence çok şık bir giysi."

Bayan Van Rydock, "Evet, fena değil, sorun yok," diyerek yeniden iç geçirdi. "Artık bunu alabilirsin Stephanie."

Kır saçlı, ince dudaklı, küçük ağızlı yaşlı hizmetçi tuvaleti özenle Bayan Van Rydock'un yukarı kaldırdığı kollarından çıkardı.

Bayan Van Rydock aynanın önünde şeftali rengi saten kombinezonuyla kalmıştı. Üzerinde tüm vücudunu sımsıkı saran bir korse vardı. Hâlâ son derece biçimli olan bacaklarında ince naylon çoraplar vardı. Sürekli yapılan masajlarla canlanan teni yoğun bir kozmetik desteğiyle de olsa –biraz uzaktan bakılmak koşuluyla– neredeyse bir genç kızınki kadar diri görünüyordu. Saçları ağarmış olduğu söylenemeyecek kadar hoş bir grilikte ve özenle taranmıştı. Bayan Van Rydock'a bakınca insan onun doğal halinin nasıl olduğunu düşünemiyordu bile. Paranın yapabileceği her şey yapılmıştı

onun için – diyet, masaj ve sürekli egzersizler de bunun yalnızca bir parçasıydı.

Ruth Van Rydock şakacı bir bakışla ve neşeyle arkadaşını süzdü.

"Ne dersin Jane, acaba bize bakan biri seninle neredeyse aynı yaşta olduğumuzu anlar mı?"

Miss Marple buna sakin, içten bir tavırla yanıt verdi. Arkadaşının endişelerini gidermek ister gibiydi.

"Bunu bir an bile düşünebileceklerini sanmıyorum," dedi. "Bundan eminim. Korkarım ben tam *yaşımı* gösteriyorum, hem de ayına, gününe saatine, dakikasına kadar."

Miss Marple'ın bembeyaz saçları, pembe-beyaz kırışık bir yüzü ve saf bakan menekşe mavisi gözleri vardı. Bu haliyle çok tatlı, sevecen, yaşlı bir kadın görünümündeydi. Bayan Van Rydock'a bakan biri ise onun için asla "yaşlı bir kadın" demezdi, diyemezdi.

Bayan Van Rydock başını salladı.

"Evet, korkarım yaşını gösteriyorsun Jane." Sonra birden gülümsedi. "Aslında ben de. Ancak farklı anlamda. 'Bu ihtiyar cadının formunu böylesine koruyabilmiş olması olağanüstü bir şey!' İşte benim hakkımda da söylenen bu. İhtiyar bir cadı olduğumu herkes çok iyi biliyor. Tanrı bilir ya ben de kendimi öyle hissediyorum. Ah yüce Tanrım!"

Kendini kapitone koltuğa bıraktı.

"Hepsi bu kadar Stephanie. Artık gidebilirsin."

Yardımcısı tuvaleti aldı ve odadan çıktı.

Ruth Van Rydock, "Sevgili sadık Stephanie," dedi. "Otuz yıldan uzun bir zamandır yanımda. Gerçekte nasıl göründüğümü bilen tek bir insan var, o da o! Neyse Jane, seninle özel bir konu konuşmak istiyorum."

Miss Marple hafifçe öne doğru eğildi. Yüzünde ilgi dolu bir ifade belirdi. Aslında bir şekilde bu pahalı otel dairesinin süslü yatak odasına uymuyordu. Oldukça rüküş sayılabilecek siyah giysileri ve büyük torba çantasıyla oraya hiç yakışmayan mütevazı, ağırbaşlı bir hanımefendi görünümündeydi.

"Endişeliyim Jane," dedi Ruth Van Rydock. "Carrie Louise için endişeleniyorum."

Miss Marple dalgın dalgın bu adı yineledi.

"Carrie Louise?"

Birden zihninde çok uzun yıllar öncesi canlandı.

Floransa'da bir özel okul. Kendisi, Cathedral Close'dan gelmiş beyaz tenli genç bir İngiliz kız. İki Amerikalı genç kız – tuhaf konuşmaları, dobra tavırları ve canlılıklarıyla İngiliz kızının çok hoşuna giden Martin kardeşler: Uzun boylu, coşkulu, dünyayı umursamayan Ruth ve ufak tefek, narin, özlem dolu ve her zaman hüzünlü Carrie Louise.

"Onu en son ne zaman gördün Jane?"

"Ah, uzun yıllardır görmedim. Sanırım en azından yirmi beş yıl oldu. Tabii hâlâ her Noel'de birbirimize kart gönderiyoruz."

Şu dostluk denen ne tuhaf bir şeydi! O, yani genç Jane Marple ve iki Amerikalı genç kız yakın arkadaş olduktan çok kısa bir süre sonra yolları ayrılmıştı. Ama buna rağmen o eski dostluk asla bitmemiş, zaman zaman birbirlerine mektup yazmayı, Noel'de kart göndermeyi sürdürmüşlerdi. İşin tuhafı, iki kardeşten Ruth'un evi –daha doğrusu evleri– Amerika'da olmasına rağmen Jane Marple iki kardeşten en çok onunla görüşmüştü. Hayır, belki de hiç de tuhaf değildi bu. Ruth da kendi sosyal sınıfındaki tüm Amerikalılar gibi hemen hemen her yıl Avrupa'ya geliyor – Londra'dan Paris'e, oradan Riviera'ya gidiyor, sonra da ülkesine dönüyordu. Tabii bu arada nerede olursa olsun eski dostlarıyla kısa bir süre de olsa gö-

rüşmeyi de ihmal etmiyordu. Miss Marple'la da bu bağlamda birkaç kez buluşmuşlardı. Claridge's'te, Savoy'da, Berkeley'de ya da Dorchester'da. Seçkin bir mekânda yemek, sevgi dolu anılar, aceleye getirilmiş, duygulu bir vedalaşma. Ruth'un hiçbir zaman St. Mary Mead'e gidecek zamanı olmamıştı. Zaten Miss Marple da ondan bunu beklememişti. Herkesin yaşamının kendine özgü bir *temposu* vardı. Ruth'un soluk soluğa *hızlı* bir yaşamı vardı, Miss Marple'ın ise genelde *sakin*.

Miss Marple Amerika'da yaşayan Ruth'la seyrek de olsa görüşme fırsatı yakalamış olmasına rağmen İngiltere'de oturan Carrie Louise'i yaklaşık yirmi beş yıldır görmemişti. Tuhaf görünse de bu aslında son derece doğal bir durumdu. İnsan aynı ülkede yaşadığı eski arkadaşlarıyla buluşmak için özel bir çaba harcamıyordu çünkü her an karşılaşacağını, görüşeceğini düşünüyordu. Ancak farklı dünyaların insanları olunca bu pek de mümkün olmuyordu. Dolayısıyla Jane Marple'la Carrie Louise'in yolları da bir türlü kesişmemişti. İşte durum bu kadar basitti.

Miss Marple, "Carrie Louise için niçin endişeleniyorsun Ruth?" diye sordu.

"İşte beni asıl endişelendiren de bu! Endişemin nedenini bilmemek!"

"Carrie Louise hasta filan değil, öyle değil mi?"

"Biraz hassas, ama bilirsin o her zaman nahifti. Hayır, onun sağlığının her zamankinden kötü olduğunu söyleyemem. Ayrıca o da bizim gibi yaşlandı artık."

"Mutsuz mu?"

"Yoo, *hayır*!"

Miss Marple, hayır, sorun bu olamaz, diye düşünüyordu. Hiç kuşkusuz Carrie'nin yaşamında da kendisini mutsuz hissettiği anlar olmuştu; hayal kırıklığına uğramış, işin içinden çıkamamış, şaşır-

mış, kuşku duymuştu, ama büyük bir ıstırap, büyük bir hüzün ... hayır ... bu olamazdı. Mutsuz bir Carrie Louise'i düşünmek bile öyle zordu ki.

Bayan Van Rydock'un sözleri de Miss Marple'ın bu düşüncelerini onaylıyordu sanki.

"Bilirsin, Carrie Louise'in farklı bir dünyası vardır. Yaşamın nasıl bir şey olduğunun, bu dünyada iyilik kadar kötülük de olabileceğinin farkında bile değildir. Belki beni asıl endişelendiren de *bu*!"

Miss Marple, "İçinde bulunduğu koşullar..." diye söze başladıysa da durakladı. Başını salladı ve, "Hayır..." diyecek oldu.

Ruth Van Rydock, "Hayır," dedi. "Beni asıl endişelendiren onun kendisi. Carrie Louise her zaman idealist bir kızdı. Aslına bakarsan biz gençken idealist olmak modaydı –hepimiz biraz öyleydik– genç bir kız için doğru olan da buydu. Sen hemşire olup cüzamlılara bakacaktın Jane. Ben de hemşire olacaktım. Ama bir süre sonra bunlar saçma geliyor. Sanırım evlilik insanın aklını başına getiriyor. Düşünüyorum da sanırım evlilik bana yaradı."

Miss Marple, Ruth, her şeyi ne kadar da basite indirgiyor, diye düşündü. Ruth üç kez evlenmişti, her defasında da son derece zengin adamlarla. Bunları izleyen boşanmalar da bankadaki hesabını gittikçe kabartırken hayatında hiçbir olumsuzluğa neden olmamıştı.

Bayan Van Rydock, "Tabii," dedi. "Aslında ben her zaman ayağını yere sağlam basan bir kadın oldum. Hiçbir şey karşısında yıkılmadım. Yaşamdan fazla bir şey beklemedim –özellikle de erkeklerden– önüme çıkan fırsatları değerlendirdim ve başarılı oldum. Hiç kimseye karşı da kötülük, haince duygular beslemedim. Tommy'yle hâlâ iyi iki dostuz, Julius da bana sık sık piyasa hakkında fikirlerimi sorar." Ciddileşti. "Sanırım Carrie Louise konusunda beni asıl endişelendiren de bu – bildiğin gibi onun hep *tuhaf* tiplerle evlenmek gibi bir eğilimi vardı."

"Tuhaf mı?"

"İdealistlerle. Carrie Louise hep aşırı idealist tiplerin peşinden koşmuştur. Düşünsene, daha henüz on yedi yaşındayken –üstelik o sırada çok da güzeldi– heyecandan faltaşı gibi açılmış gözlerle oturur, ihtiyar Gulbrandsen'in insan ırkının gelişimine ilişkin planlarını açıkladığı söylevleri dinlerdi. Üstelik adam o sırada ellisini geçmişti, sonrasında da Carrie Louise onunla evlendi. Adam çocuklu bir duldu ama Louise onun yardımseverliğine, hümanist fikirlerine hayrandı. Oturur, büyülenmiş gibi dinlerdi Gulbrandsen'i. O halleriyle Desdemona'yla Othello'ya benzerlerdi. Neyse ki, ortada işleri karıştıracak bir Iago yoktu – zaten Gulbrandsen koyu tenli de değildi. İsveçli mi, Norveçli mi öyle bir şeydi işte."

Miss Marple düşünceli bir tavırla başını salladı. Gulbrandsen dünya çapında önemli bir isimdi. Son derece başarılı bir işadamı ve çok dürüst bir insandı. Öylesine büyük bir servet edinmişti ki parasını dağıtabilmek için hayır işlerine yatırmaktan başka çözüm bulamamıştı. İsmi hâlâ çok büyük önem taşıyordu. Gulbrandsen Vakfı, Gulbrandsen Araştırma Enstitüsü, Gulbrandsen Vakfı bursları, Gulbrandsen Yaşlılar Evi, Gulbrandsen Düşkünler Yurdu ve bunların hepsinden daha da çok bilinen çalışanlarının çocukları için kurduğu eğitim kurumları.

Ruth ekledi. "Bildiğin gibi Carrie Louise'in Gulbrandsen'le evlenmesinin nedeni serveti değildi. Eğer onunla evlenen ben olsaydım hiç kuşkusuz bunun nedeni adamın serveti olurdu. Ama Carrie için bu geçerli değil. Gulbrandsen, Carrie otuz iki yaşına geldiği zaman ölmeseydi ne olacaktı, işte onu hiç bilemiyorum? Otuz iki yaş genç, dul bir kadın için çok iyi bir yaş. Deneyimi vardır ve yeni koşullara da uyum sağlayabilir, yeniliklere açıktır."

Onu ilgiyle dinleyen Miss Marple başını ağır ağır sallarken bir yandan da St. Mary Mead köyündeki dulları geçiriyordu aklından.

"Doğrusu ya Carrie ikinci kocası Johnnie Restarick'le evliyken ben çok mutluydum. Tabii ki *adam* kardeşimle parası için evlenmişti –daha doğrusu tam olarak öyle değildi ama– sanırım Louise'in parası olmasaydı onunla evlenmezdi. Johnnie bencil, eğlenceye düşkün, tembel köpeğin biriydi ama böyleleri bile tuhaf fikirli idealistlerden daha güvenilirdirler. Johnnie'nin tek isteği rahat bir yaşam sürmekti. Kardeşimin en iyi terzilere gitmesini, yatlar, arabalar almasını ve kendisiyle birlikte eğlenmesini arzu ediyordu. Böyle erkek çok *güvenilirdir*. Ona rahatlık ve lüksü sağlarsan kedi gibi mırıl mırıl mırıldanır, etrafında döner, seni mutlu etmek için ne yapacağını bilemez. Ben Johnnie'nin sanatsal girişimlerini, tasarımlarını, tiyatro dekorları filan hazırlamasını hiç ciddiye almadım. Ama Carrie bundan da çok etkilenmişti – bunun kelimenin tek anlamıyla *sanat* olduğunu düşünüyordu. Bu yüzden de Johnnie'yi o çevrelere girmeye zorladı. Ve sonunda da o korkunç Yugoslav kadın ortaya çıkıp adamı pençelerinin arasına aldı, peşinden sürükledi. Aslında Johnnie gitmek istemiyordu. Eğer Carrie bekleseydi ve sağduyulu olmayı başarsaydı Johnnie eninde sonunda ona dönecekti."

Miss Marple merakla sordu.

"Bu olay Carrie Louise'i çok mu sarstı?"

"Çok tuhaf ama onun üzüldüğünü bile sanmıyorum. Bu konuda çok uysal, inanılmayacak kadar ılımlı davrandı, zaten o her zaman anlayışlı bir insandır, Johnnie'den de yalnızca o yaratıkla evlenebilmesi için boşanmak istedi. Üstelik Johnnie'nin ilk karısından olan çocuklarını da tatillerde yanına almayı önerdi, böylece çocukların daha düzenli bir yaşamı olabilecekti. Zavallı Johnnie – sonuçta o kadınla evlenmek *zorunda kaldı*. Cehennemden farksız bir altı ayın sonunda da kadın anlık bir öfke krizine kapılarak arabalarını uçurumdan aşağıya sürdü. Herkes bunun kaza olduğunu *söyledi* ama bence bunun tek nedeni kadının dengesiz ruh haliydi."

Bayan Van Rydock susarak eline bir ayna aldı ve dikkatle yüzünü inceledi. Sonra cımbızına uzandı.

"Peki, Carrie ne yaptı dersin? Bu kez de Lewis Serrocold denilen o adamla evlendi. Yine tuhaf fikirleri olan bir insan. Bir başka idealist! Lewis Serrocold'un kardeşimi sevmediğini söylediğimi düşünme sakın – aksine onun Carrie'yi çok sevdiğini, ona çok bağlı olduğunu düşünüyorum. Ama onda da aynı takıntı var, insanların yaşamlarını iyileştirme arzusu! Fakat bildiğin gibi bunu insanın yalnızca kendisi yapabilir, başka hiç kimse değil."

Miss Marple, "Acaba..." dedi.

"Ama bu da bir moda, aynen giyimde olduğu gibi. (Tanrım, son etek modellerini gördün mü? Bizi ne hale sokmaya çalışıyorlar? Neyse, nerede kalmıştım? Ah, evet moda. Yardımseverlik konusunda da moda var. Gulbrandsen'in zamanında bu bir eğitim konusuydu ama artık bu demode. Devlet de karışıyor artık buna. Herkes eğitimi doğal bir hak sayıyor, ulaşınca da pek önemsemiyor. Suçlu çocuklar – günün modası bu! Bütün o genç suçlular ve suçlu adayları. Herkes kafayı onlara takmış. Lewis Serrocold'un gözlerinin –onlardan bahsedilince– o kalın gözlük camlarının arkasında nasıl parladığını görmelisin! Coşkudan gözleri dönüyor! O korkunç iradeli ve kararlı bir adam, hani şu bir dilim ekmek ve bir muzla karın doyurup bütün enerjilerini bir ideale yöneltebilen tiplerden. Carrie Louise de buna aldanıyor– her zaman olduğu gibi. Ama ben bundan hiç hoşlanmıyorum Jane. Vakfın yönetim kurulu toplandı ve o koskoca yer bu yeni fikri uygulamaya adandı. Şimdi artık orası suçlu gençler için bir eğitim ya da iyileştirme merkezi; psikiyatristler, psikologlar, her şey var. Lewis'le Carrie Louise orada, o suçlu çocukların arasında yaşıyorlar – o kesinlikle normal olmayan gençlerin arasında. Etrafları uzmanlar, eğitmenler ve meraklılarla sarılı ve *onların* da en az yarısı deli. Aklını kaçırmış bir sürü adam –sözde idealist– ve benim küçük Louis'im bunların arasında kaldı."

Ruth susarak çaresizlik içinde Miss Marple'a baktı.

Jane Marple belli belirsiz bir merakla, "Ama..." diye mırıldandı. "Bana hâlâ seni endişelendiren konunun ne olduğunu anlatmadın Ruth."

"Söyledim ya, *bilmiyorum*, bilemiyorum! Ve işte beni endişelendiren de *bu*! Bir süre önce kısa bir ziyaret için oraya gittim. Bana orada bir tuhaflık varmış gibi geldi – bir terslik. O evin havasında bir şey var – yanılmış olamam, bundan eminim. Tuhaf bir atmosfer vardı. Ben böyle şeyleri hemen hissederim, bu konuda her zaman çok duyarlı olmuşumdur. Sana borsada kıyamet kopmadan önce hissedip cıva karışan hububat hisselerini satması için Julius'u nasıl zorladığımı anlatmıştım değil mi? Ne kadar haklıymışım? Neyse, o evde bir *tuhaflık* var. Ama bunun ne olduğunu bilemiyorum – bunun nedeni o hapishane kaçkını çocuklar mı, yoksa evdekiler mi işte bunu hiç bilemiyorum. Lewis sırf idealleri için yaşıyor ve dünyanın farkında değil. Carrie ise –Tanrı onu bağışlasın– güzel bir manzara, güzel bir ses ve güzel bir düşünceden başka bir şeyi ne görüyor, ne duyuyor, ne algılıyor. Bu hoş ama *geçerli* değil. Bir işe yaramıyor. Sonuçta kötülük denen bir şey de var. Senden doğruca oraya gitmeni ve tam olarak sorunun ne olduğunu anlamanı istiyorum Jane."

Miss Marple, "*Benden* mi?" diye haykırdı. "Neden ben?"

"Çünkü senin burnun böyle şeylerin kokusunu alır. Her zaman böyleydin. Her zaman ılımlı, saf, tatlı bir insan görünümündeydin ama gerçek olan hiçbir şey seni şaşırtmıyor, yanıltamıyor Jane. Çünkü sen her zaman en kötüsünü beklersin."

Miss Marple mırıldandı.

"Çünkü insanlar öyledir – en kötüsü çoğu zaman doğru çıkar."

"Senin gibi şirin, huzurlu, sakin, köyde yaşayan birinin nasıl olup da insan doğası hakkında böyle karamsar düşünceleri olabileceğini hiç anlamıyorum!"

"Sen hiçbir zaman köyde yaşamadın Ruth. Öylesi sakin huzurlu bir köyde olanları bilsen herhalde çok şaşırırdın."

"Korkarım öyledir. Neyse benim söylemeye çalıştığım şu: *Sen* olaylar karşısında şaşırmıyor, yılmıyor, aldanmıyorsun. Bunun için de Stonygates'e *gitmeli* ve orada ne gibi bir terslik olduğunu anlamalısın. Bunu benim için yaparsın, değil mi?"

"Ama Ruth, hayatım, bunu yapmak çok zor."

"Hayır, hiç de değil. Ben her şeyi düşündüm. Ne olur bana kızma ama bunun için gerekli hazırlığı yaptım bile."

Bayan Van Rydock bir an durdu. Miss Marple'ı endişeli bakışlarla süzdükten sonra bir sigara yaktı. Sonra da gergin bir havada açıklamaya başladı.

"Son zamanlarda, özellikle de savaştan beri bu ülkede yaşamın çok zorlaştığını sanırım sen de kabul edersin Jane. İnsanların gelirleri çok düştü – özellikle de senin gibi sabit, küçük bir geliri olan kimseler sıkıntı içindeler."

"Orası öyle, haklısın. Yeğenim Raymond'un cömertliği, o yüce cömertliği olmasaydı ne yapardım, hiç bilmiyorum."

Bayan Van Rydock, "Bırak şimdi yeğenini," dedi. "Carrie onun hakkında hiçbir şey bilmiyor. Bilse bile onu yalnızca bir yazar olarak tanıyor. Raymond'un senin yeğenin olduğunun farkında değil. Söylemek istediğim şu: Carrie'ye sevgili dostumuz Jane'in, yani senin çok zor durumda olduğundan bahsettim. Hatta bazen doğru dürüst yiyecek bir şey bile bulamadığından ama eski dostlarına başvuramayacak kadar da gururlu olduğundan. Bu durumda doğrudan para vermeyi önermenin olanaksız olduğunu söyledim. Ancak güzel bir yerde, eski bir arkadaşının yanında, yemek içmek sorunu olmadan, hiçbir şey için endişelenip üzülmeden yaşayıp, biraz dinlenmeyi önermenin iyi olacağını belirttim." Ruth bir an sustu, sonra da meydan okurcasına ekledi. "Haydi, şimdi bana istediğin kadar kızıp bağırabilirsin."

Miss Marple'ın menekşe mavisi gözleri şaşkınlık içinde açıldı.

"Sana neden kızayım ki Ruth? Çok uygun, akla yatkın bir yaklaşımda bulmuşsun. Carrie Louise'in bundan etkilendiğinden eminim."

"Sana mektup yazacak ve davet edecek. Eve döndüğün zaman onun mektubunu bulacağını düşünüyorum. Jane, gerçekten de bağışlanamaz bir şekilde ileri gittiğimi düşünmüyorsun, değil mi? Bu şekilde..."

Duraksadı ve sustu.

Onun yerine cümleyi tamamlayan Miss Marple oldu.

"Bu şekilde yardıma muhtaç biri olarak Stonygates'e gitmek –öyle ya da böyle– gerçekdışı bir gerekçeyle mi? Yoo, hayır, bunun beni asla incitmediğinden emin olabilirsin, eğer *gerekliyse* bu olmalı. Sen bunun gerekli olduğunu düşünüyorsun ve ben de seninle aynı fikirdeyim."

Bayan Van Rydock onu şaşkınlık içinde süzdü.

"Ama neden? Sen ne duydun Jane?"

"Hiçbir şey duymadım. Senin durumun beni etkiledi. Sen öyle boşuna endişelenecek kuruntulu biri değilsin Ruth."

"Bu doğru da ortada belirgin bir şey olmadığı da bir gerçek."

Miss Marple düşünceli düşünceli, "Kilisedeki bir pazar gününü anımsıyorum," diye mırıldandı. "Noel'den önceki ikinci pazardı – Grace Lamble'ın arkasında oturuyordum. Birden onun için her zamandan daha fazla endişelendiğimi hissettim. İçimde sanki kötü bir şey olacakmış gibi bir duygu vardı –çok kötü bir şey– üstelik bunun nedenini de bilemiyordum. İnsanı çok rahatsız eden, fazlasıyla baskın bir duyguydu bu."

"Peki, gerçekten bir şey oldu mu?"

"Oh evet. Kızın babası, emekli amiral, zaten bir süredir *bir hayli* tuhaftı. Adam ertesi gün Grace Lamble'ın üstüne yürüdü, hem de baltayla. Onun kızının kılığına girmiş bir dinsiz –Şeytan– olduğunu

haykırıyordu. Neredeyse zavallı kızcağızı öldürecekti. Adamı akıl hastanesine kapattılar, zavallı kız da ancak aylarca hastanede yattıktan sonra iyileşebildi, bu gerçekten çok kötü bir olaydı ve olacakları sezmiştim."

"Demek o gün kilisede önsezilerin sana bir felaket olacağını haber verdi."

"Buna önsezi diyemem. Aslında bu gerçeklerin algılanmasıydı – zaten olay çoğu zaman öyledir de insan bunun farkına varmaz. Örneğin o pazar Grace şapkasını ters giymişti. Aslında bu çok ilgi çekici bir durumdu çünkü Grace aslında çok titiz ve dikkatli bir insandı, asla dalgın ya da kafası karışık bir insan değildi. Onun kiliseye gelirken şapkasının durumunu fark etmemesi için çok özel bir şeyler yaşamış olması gerekirdi ki, bu çok ender rastlanılabilecek bir durumdu. Gerçekten de babası o sabah ona mermerden bir prespapye atmış ve giriş holündeki ayna kırılmıştı. Grace de telaşla şapkasını kaparak başına geçirmiş ve aynaya bile bakamadan evden dışarı fırlamıştı. Hizmetçilerin durumu fark etmelerini arzu etmemişti. Olanları 'sevgili babacığının' doğal asker öfkesine bağlamıştı. Adamın çıldırmış olabileceği –cinnet geçirmenin eşiğinde olduğu– ise aklının köşesinden bile geçmemişti. Oysa bunu anlaması gerekirdi. Çünkü adam ona sık sık çevresinin casuslarla çevrili olduğundan, düşmanlarının kendisini gözetlediklerinden yakınıyordu – aslında çıldırmışlığın bilinen bütün belirtilerini gösteriyordu."

Bayan Van Rydock saygıyla arkadaşına baktı.

"Galiba senin o St. Mary Mead pek de benim sandığım kadar sakin bir yer değil Jane."

"İnsan doğası her yerde aynıdır tatlım. Yalnızca buna kentte kolayca tanık olup, inceleyemezsin, hepsi bu."

"Stonygates'e gideceksin değil mi?"

"Evet, gideceğim. Bu belki sevgili yeğenim Raymond'a biraz haksızlık olacak. Yani yardıma muhtaç olduğumun düşünülmesi – ama sanırım kulağına gitmeyecektir– neyse ki, şu sıralar Raymond Meksika'da. Orada altı ay kadar kalacak. O dönünceye kadar bu iş bitmiş olur."

"Bitmiş olacak olan ne?"

"Carrie Louise sanırım beni belirli bir süre için davet edecektir. Belki üç hafta ya da bir ay. Bu da fazlasıyla yeterli."

"Senin işin içyüzünü öğrenmen için mi?"

"Evet, işin içyüzünü öğrenmem için."

Bayan Van Rydock, "Sevgili Jane" dedi. "Kendine çok güveniyorsun değil mi?"

Miss Marple'ın yüzünde hafif sitem dolu bir ifade belirdi.

"*Sen* bana güveniyorsun, değil mi Ruth? Ya da öyle olduğunu söylüyorsun... Şu an için yalnızca senin haklı olduğunu göstermeye çalışacağımı söyleyebilirim."

2. BÖLÜM

Miss Marple, St. Mary Mead'e (çarşambaları gidiş dönüş biletlerine özel indirim uygulanıyordu) dönüş trenine yetişmeden önce dikkatle ve kararlılıkla biraz daha bilgi aldı.

"Carrie Louise ile zaman zaman yazışırdık. Ama aslında bu daha çok Noellerde kart filan göndermekten ibaret bir bağlantıydı. Ancak şu durumda senden daha geniş bilgi istemem gerekiyor, Ruth tatlım. Tabii Stonygates'te kimlerle karşılaşacağım konusunda da bir fikrim olmalı."

"Carrie'nin Gulbrandsen'le olan evliliğini biliyorsun. Çocukları olmadı ve o bu duruma pek üzüldü. Gulbrandsen duldu. Üç yetişkin oğlu vardı. Sonunda Carrie Louise'le bir çocuğu evlat edindiler. Ona Pippa adını taktılar. Onu aldıklarında iki yaşında, şirin bir çocuktu."

"Nereden aldılar? Nasıl bir aileden geliyordu?"

"Doğrusunu istersen Jane, bunu anımsamıyorum – gerçi bana söylendiğinden de pek emin değilim. Bir kurumdan olabilir. Ya da Gulbrandsen ailesi tarafından istenmeyen bir çocuğu almıştır. Neden sordun? Bunun önemli olduğunu mu düşünüyorsun?"

"Nasıl diyeyim, insanların kökenlerini bilmek her zaman iyidir. Neyse... Lütfen devam et."

"İşe bak ki bu olayın hemen ardından Carrie Louise bebek beklediğini öğrendi. Doktorlar bu gibi durumlarla sıkça karşılaşıldığını söylüyorlar."

Miss Marple başıyla onayladı.

"Sanırım öyle."

"Her neyse. Olan buydu işte. İlginçtir ama bu durum Carrie Louise'i şaşkına çevirdi, bilmem ne demek istediğimi anlatabiliyor muyum? Daha önce olsa böyle bir haber alınca sevincinden deliye dönerdi. Ama Pippa'ya öylesine büyük bir sevgiyle bağlanmıştı ki –nasıl diyeyim– hamile kalmakla sanki onun gözden düşmesine neden olmuş gibi bir suçluluk duygusuna kapıldı. Üstelik Mildred dünyaya geldiğinde hiç de sevimli bir bebek değildi. Gulbrandsen'lere benziyordu – dayanıklı, sakin, yetenekli ancak kesinlikle çirkin. Carrie Louise evlat edindiği kızla kendi çocuğu arasında bir ayrım yapmaktan çekiniyordu. Sanırım bu yüzden de Pippa'yı gereğinden fazla şımarttı, Mildred'ı ihmal etti. Zaman zaman bu durumun Mildred'ı kızdırdığını düşünmüşümdür. Aslında onları pek sık gördüğümü söyleyemem. Pippa büyüdü ve çok güzel bir kız oldu. Mildred ise sıradan bir kızdı. Mildred on beş, Pippa da on sekiz yaşındayken Eric Gulbrandsen öldü. Pippa yirmisinde bir İtalyan'la –bir San Severiano markisiyle– evlendi. Adam gerçek bir markiydi, öyle maceraperest, sözde soylulardan filan değil. Aslında kız zengindi tabii – (Öyle olmasa Severiano onunla evlenmezdi – İtalyanları bilirsin) Gulbrandsen mirasında öz kızına da Pippa'ya da eşit pay ayırmıştı. Mildred ise Katedral Meclis Üyesi Strete'le evlendi. Strete iyi bir adamdı, ama sık sık nezle olurdu. Ayrıca Mildred'dan da on, on beş yaş büyüktü. Yine de sanırım mutlu bir evlilikleri vardı."

"Strete bir yıl önce öldü, bunun üzerine Mildred annesiyle birlikte yaşamak için Stonygates'e geri döndü. Sanırım biraz fazla hızlı gittim ve bu arada bir iki evliliği atladım. Neyse onlara da döneyim. Pippa söylediğim gibi bir İtalyan'la evlendi. Carrie Louise bu evli-

likten ötürü çok mutluydu. Guido saygılı, terbiyeli, üstelik de çok yakışıklı bir adamdı. Çok da iyi bir sporcuydu. Pippa bir yıl kadar sonra bir kız çocuk sahibi oldu ama doğum sırasında öldü. Çok büyük, acı bir felaketti bu. Guido San Severiano yıkıldı. Bu dönemde Carrie Louise İngiltere'yle İtalya arasında adeta mekik dokudu, sonra Roma'dayken bir gün Johnnie Restarick'le karşılaştı ve onunla evlendi. Marki de ikinci bir evlilik yaptı. Küçük kızının İngiltere'de zengin büyükannesinin yanında yetişmesini istiyordu. Böylece hep birlikte Stonygates'e yerleştiler, Johnnie Restarick, Carrie Louise, Johnnie'nin iki oğlu Alexis'le Stephen, (Johnnie'nin ilk karısı Rus'tu) ve Pippa'nın bebeği Gina. Mildred, Strete'le bu olaylardan çok kısa bir süre sonra evlendi. Sonra Johnnie'yle o Yugoslav kadının ilişkisi ortaya çıktı ve Carrie Louise boşandı. Çocuklar tatillerde yine Stonygates'e gelmeyi sürdürüyorlardı, Carrie Louise'e de çok düşkünlerdi. Sonra –sanırım 1938 yılında– Carrie Louise, Lewis'le evlendi."

Bayan Van Rydock soluk almak için sözlerine kısa bir ara verdi.

"Lewis'le tanıştın mı?"

Miss Marple başını salladı.

"Hayır. Sanırım Carrie Louise'i en son yıllar önce, 1928'de gördüm. Çok tatlıydı, beni Covent Garden'a, operaya götürdü."

"Ah, neyse... Lewis, Carrie Louise'e uygun, tam onun evlenebileceği tipte bir adamdı. Hesap uzmanlarından oluşan ünlü bir firmanın üst düzey yöneticisiydi. Carrie Louise'le de Gulbrandsen Vakfı ve Eğitim Kurumlarının yatırım hesaplarının denetimi sırasında tanışmış olmalılar. Carrie Louise ile sanırım aynı yaştalar. Lewis genç yaşına rağmen bir hayli varlıklıydı ve düzgün bir yaşantısı vardı. Çok dürüst bir insandı ama o da fanatik idealistlerdendi. Genç suçluların topluma kazandırılması konusunu takıntı haline getirmişti."

Ruth Van Rydock iç geçirdi.

"Daha önce de söylediğim gibi Jane, yardımseverlik de bir moda konusu. Gulbrandsen zamanında moda eğitimdi. Öncesinde açlara çorba taşımak..."

Miss Marple başıyla onayladı.

"Gerçekten de öyle. Annem yoksul hastalara götürülmesi için et suyuna çorba yaptırırdı."

"İnan ki öyle. Neyse, daha sonra sağlam beyinler sağlam bedenlerde bulunur inancıyla herkes alt sınıfların önce beslenmesine sonra eğitimine yönelmeye başladı. Gulbrandsen bu konunun öncülerindendi. Ama bu da geçti. Sanırım çok yakında yoksul çocukları eğitme modası da geçecek, onların eğitimlerine on sekiz yaşına kadar destek olmaktan vazgeçilecek. Zaten Gulbrandsen Vakfı da bu eylemlerini yürütürken devletle bazı sorunlar yaşıyor. Neyse, Lewis suçlu çocukların yapıcı bir eğitimle topluma kazandırılabileceklerini iddia ediyordu. Öyle ki onda takıntı halini almıştı. Bu konu ilk kez yöneticilik yaptığı zamanlarda ilgisini çekmiş – muhasebe defterlerini incelediği sırada zeki gençlerin yaptıkları sahtekârlıkları ortaya çıkarırken. Ve giderek suçlu gençlerin zekâ bakımından normal insanlardan farklı olmadıklarını hatta daha zeki ve yetenekli olduklarını görmüş. Ona göre tek sorun bunların doğru yönlendirilmemiş olmasıymış."

Miss Marple, "Bu doğru olabilir," dedi. "Ama tam olarak değil. Anımsıyorum da..." Birden susup saatine göz attı. "Ah Tanrım 6.30 trenine yetişmem gerekiyor."

Ruth telaşla, "Stonygates'e gideceksin değil mi?" diye sordu.

Miss Marple çantasıyla şemsiyesini aldı.

"Eğer Carrie Louise beni davet ederse..."

"Edecek. Gideceksin değil mi? Söz veriyor musun?"

Jane Marple söz verdi.

3. BÖLÜM

Miss Marple, Market Kindle İstasyonu'nda trenden indi. Nazik bir diğer yolcu onun arkasından bavulunu uzattı. Miss Marple filesini, yıpranmış deri el çantasını, birkaç şalını sımsıkı tutarak kuş cıvıltısını andırır bir sesle adama teşekkür etti.

"Çok naziksiniz... Günümüzde artık bu iş çok zor, pek fazla hamal yok. Ne zaman yolculuğa çıksam çok telaşlanıyorum, şaşkına dönüyorum."

Ancak Miss Marple'ın kuş cıvıltısını andıran sesi istasyondaki gök gürültüsünden farksız anons sesiyle kesildi. Hoparlörlerden yüksek bir tonda, zor anlaşılır bir biçimde 15.20 treninin 1. perona girmiş olduğu ve tam olarak belirlenmeyen birtakım istasyonlara doğru hareket etmek üzere olduğu duyuruluyordu.

Market Kindle büyük, oldukça tenha ve rüzgârlı bir istasyondu. Etrafta yolcu ya da demiryolu görevlisi görünmüyordu. Diğer istasyonlardan farklılığı altı perona ve sürekli dumanlar saçarak puflayan tek vagonluk bir trenin beklediği bir platforma sahip olmasıydı.

Miss Marple'ın üzerinde her zamankinden çok daha eski giysiler vardı. (Bu eski solmuş giysileri birilerine vermemiş olması gerçekten büyük şanstı.) Tren kalkarken Miss Marple kararsızlık içinde etrafına bakınmaya başladı. Tam o sırada genç bir adam yanına yaklaştı.

"Miss Marple?"

Genç adamın sesinde beklenmedik derecede dramatik bir tını vardı. Sanki amatör bir tiyatro grubunda sahneye çıkmış, rol gereği söylemesi gereken ilk sözler olarak Miss Marple'ın adını söylüyordu.

"Sizi karşılamaya geldim. Stonygates'ten."

Miss Marple ona minnettarlıkla baktı. Çaresiz, zavallı, şirin, yaşlı bir kadın gibi görünüyordu ama biraz dikkatle bakan zekâyla pırıldayan mavi gözlerini fark edebilirdi. Genç adamın kişiliğiyle sesi arasında pek bir uyum yoktu. Önemsiz, dikkat çekmeyen bir insandı. Sürekli gözlerini kırpıştırmak gibi bir tiki vardı.

Miss Marple, "Ah, çok teşekkür ederim," dedi. "Sadece şu valiz var."

Genç adamın eğilip valizi almadığını fark etti. Genç adam biraz ötede tekerlekli arabasına koli yükleyen hamala doğru dönerek parmak şaklattı ve, "Lütfen şunu dışarı getirir misiniz?" diye seslendikten sonra, kibirle ekledi. "Stonygates'e gidecek."

Hamal neşeyle, "Tamam!" dedi. "Uzun sürmez."

Miss Marple genç adamın bu durumdan pek hoşnut olmadığını seziyordu. Buckingham Sarayı'na ancak Laburnum Road 3'teki bir ev kadar önem verilmişçesine bir kırgınlık içindeydi.

Genç adam Miss Marple'ı çıkış kapısına doğru götürürken, "Trenle yolculuk her geçen gün daha da güçleşiyor," diye mırıldandı. "Adım Edgar Lawson, Bayan Serrocold sizi karşılamamı istedi. Bay Serrocold'un işlerinde ona yardımcı oluyorum."

Genç adam çok önemli, işi başından aşkın biriymiş de patronunun karısının hatırı için yalnızca nezaketten bütün bunları bir kenara itmiş gibi bir havadaydı. Ama davranışı yine inandırıcı değildi. Fazlasıyla yapmacıktı, tiyatro kokuyordu.

Miss Marple, Edgar Lawson'un gerçekte nasıl biri olduğunu merak etmeye başlamıştı.

Bu arada istasyondan çıkmışlardı. Edgar, Jane Marple'ı eski bir Ford V. 8'in durduğu tarafa doğru götürdü.

Tam, "Benimle birlikte önde oturmak mı yoksa arkaya geçmek mi istersiniz?" diye sorarken dikkatlerini dağıtan bir şey oldu.

Yepyeni, gıcır gıcır iki kişilik spor bir Rolls Bentley adeta kayarak istasyonun avlusuna girdi ve tam da Ford'un önünde durdu. Otomobilden atlayan güzel, genç bir kadın onlara doğru geldi. Yakası açık sade bir gömlek ve kirli kadife bir pantolon giymişti ama bu giysiler bile onun güzelliğini gizleyemiyor, aslında pahalı zevkleri olan biri olduğunu da açıkça belirtiyordu.

"Demek buradasın Edgar. Zamanında yetişemeyeceğimden korkuyordum. Miss Marple'ı bulmuşsun. Ben de onu karşılamaya gelmiştim." Miss Marple'a bakarak göz kamaştırıcı bir şekilde gülümsedi. Güneylilere özgü yanık tenli yüzünde dişleri bembeyaz ışıldıyordu. "Ben Gina," dedi. "Carrie Louise'in torunuyum. Yolculuğunuz nasıl geçti? Yorucuydu, değil mi? Ah, fileniz ne güzel. Ben filelere *bayılırım*. Eşyalarınızı ve şalınızı alayım. Böylece arabaya daha kolay binersiniz."

Edgar'ın yüzü kızardı. Hemen itiraz etti.

"Gina, Miss Marple'ı karşılamaya gelen benim. Öyle ayarlanmıştı..."

Gina yeniden dişlerini göstere göstere gülümsedi.

"Biliyorum Edgar ama her nedense birden buraya gelmemin hoş olacağını düşündüm. Ben Miss Marple'ı götürürüm. Sen de bekler, valizlerini getirirsin."

Kapıyı açıp Miss Marple'ı arabasına bindiren Gina hemen direksiyona geçti. Ve spor araba hızla istasyondan uzaklaştı.

Miss Marple geriye baktığı zaman Edgar Lawson'un yüzündeki ifadeyi gördü ve mırıldandı.

"Korkarım Bay Lawson bu durumdan pek hoşnut olmadı yavrum."

Gina güldü.

"Edgar sersemin teki. Kibrinden geçilmiyor, kendini bir şey sanıyor. Her konuda ukalalık eder. Onun *önemli* biri olduğunu mu sanıyorsunuz?"

Miss Marple, "Önemli değil mi?" diye sordu.

"Edgar mı?" Gina'nın kahkahasında hainee bir aşağılama gizliydi. "Ah, boş verin, o delinin teki."

"Deli mi?"

Gina, "Stonygates'teki herkes deli," dedi. "Lewis, büyükannem, ben ve çocuklar, sonra Miss Bellever bunun dışında tabii. Ama diğerleri... bazen burada yaşadığım için ben de çıldırmaya başladığım gibi bir duyguya kapılıyorum. Hatta Mildred teyze bile yürüyüşe çıkıp kendi kendine konuşuyor. Oysa bir rahibin dul karısından böyle bir şey beklenmez, öyle değil mi?"

İstasyon kavşağından hızla geçip, düzgün boş bir yola saptılar. Gina, Miss Marple'ı yan bakışlarla süzdü.

"Büyükannemin okuldan arkadaşıymışsınız, öyle değil mi? Bu çok tuhaf!"

Jane Marple onun ne demek istediğini çok iyi anlamıştı. Yaşlıların da bir zamanlar genç olduklarını, örgülü saçlarla okula gidip, zor denklemlerle, edebiyatla boğuştuklarını düşünmek bile yeni kuşaklara çok tuhaf geliyordu.

Gina kabalık etmiş olmanın çekingenliğiyle, "Herhalde bu çok uzun yıllar önceydi," dedi.

Miss Marple, "Gerçekten de öyle," derken alçakgönüllülükle gülümsedi. "Sanırım bunu büyükannenizden çok, beni görünce hissettiniz."

Gina başını salladı.

"Bunu söylemeniz çok ilginç. Bildiğiniz gibi, büyükannem insanlarda hiç yaşlanmayacakmış gibi bir his uyandırır."

"Onu görmeyeli uzun yıllar oldu. Acaba onu değişmiş bulacak mıyım?"

Gina tereddütle, "Tabii saçları kırlaştı," dedi. "Arterit yüzünden bastonla dolaşıyor. Son zamanlarda bu hastalık onu çok rahatsız ediyor, yakınmaları bir hayli arttı. Sanırım..." Birden sustu. "Daha önce Stonygates'e gelmiş miydiniz?" diye sordu.

"Hayır, gelmedim ama bahsini çok duydum."

Gina neşeyle, "Aslında orası korkunç bir yer," diye bağırdı. "Bir tür gotik taş yığını, devasa bir çirkinlik. Steve'in deyimiyle boktan 'Victoria stilinin' en iyi örneği ama bir bakıma da eğlenceli bir yer. Tabii her şey fazlasıyla ciddi ve heyecanlı, adım başı bir psikiyatri uzmanıyla burun buruna geliyorsunuz. Hoş onlar da çok eğleniyorlar. İzcilerden farkları yok. Genç suçluların çoğu şirin, özellikle de bazıları. İçlerinden biri bana ufak bir tel parçasıyla kilitleri nasıl açabileceğimi gösterdi. Melek yüzlü bir diğeriyse insanların başına isabetli darbe indirmenin yollarını anlattı."

Miss Marple bu anlatılanlar üzerinde ciddiyetle düşündü.

Gina, "En sevdiklerim başıboş serseriler. Diğer psikiyatrik vakalar hiç hoşuma gitmiyor. Tabii Lewis'le Dr. Maverick *hepsinin* psikolojilerinin bozuk olduğunu düşünüyorlar – yani tüm bunların baskı altında tutulan isteklerden, mutsuz aile yaşantısından, annelerinin askerlerle ilişki kurmasından filan kaynaklandığı kanısındalar. Açıkçası ben buna pek inanmıyorum. Çünkü aile yaşantıları çok kötü olmasına rağmen aklı başında, başarılı kişiler olmayı başaranlar da var."

Miss Marple mırıldandı.

"Bunun üzerinde ne kadar tartışılırsa tartışılsın çözümü çok güç bir sorun olduğundan eminim."

Gina yine o muhteşem dişlerini göstererek güldü.

"Benim buna pek aldırdığım yok aslında. Sanırım bazı insanlar dünyayı daha iyi, daha yaşanır bir yer haline getirmeyi görev edini-

yorlar. Bu onların içlerinde olan karşı konulamaz bir istek, Lewis de bu konuyu en fazla abartanlardan. Önümüzdeki hafta Aberdeen'e gidecek – daha önceden beş sabıkası olan bir çocuğun polisteki soruşturmasını takibe."

"Beni istasyonda karşılayan genç adam. Bay Lawson. Bana Bay Serrocold'a yardım ettiğini söyledi. Kendisi onun sekreteri mi?"

"Edgar mı, onda sekreter olacak kafa nerede? O da izlenen "vakalardan" biri aslında. Otellerde kalır, savaş pilotu ya da tanınmış önemli biri olduğunu iddia eder, şundan bundan borç para aldıktan sonra ortadan kaybolurmuş. Bence ahlaksızın, dolandırıcının teki. Ama Lewis hepsine aynı şekilde davranıyor. Onların kendilerini aileden biriymiş gibi hissetmelerini sağlamaya çalışıyor, hepsine iş veriyor, sorumluluk duygusunu uyandırmak, onları cesaretlendirmek için elinden geleni yapıyor. Korkarım günün birinde içlerinden biri bizi öldürecek." Kz neşeyle güldü.

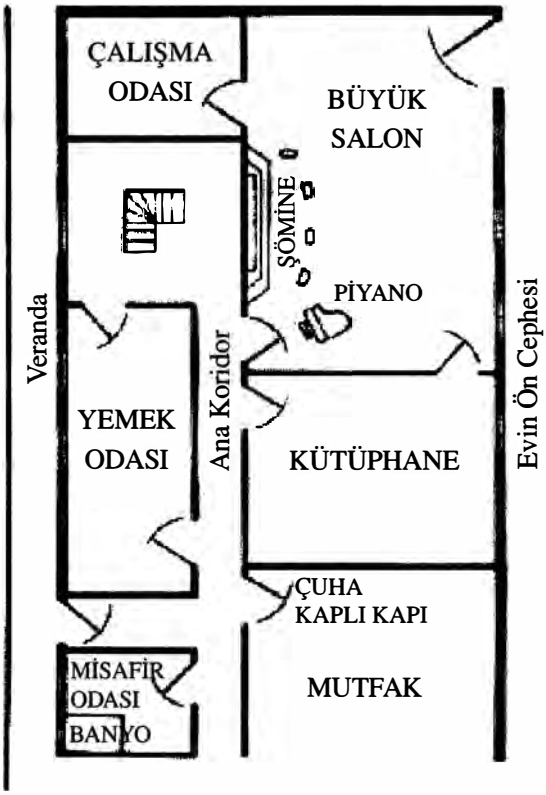
Ancak Miss Marple gülmedi.

O sırada yanı başındaki kulübede asker ciddiyeti içindeki bir kapıcının nöbet beklediği, görkemli, yüksek bir bahçe kapısından içeri girdiler. Fundalıkların çevrelediği, ot bürümüş bakımsız bir araba yolunda ilerlediler. Yolun da bahçenin de çok ihmal edildiği anlaşılıyordu.

Miss Marple'ın bakışlarından ne düşündüğünü anlayan Gina, "Savaştan beri bahçıvanımız yok, o zamandan beri bizlerden de kimse bahçeyle ilgilenmiyor," dedi. "Çok çirkin görünüyor, değil mi?"

O sırada bir dönemeci döndüler ve karşılarında tüm görkemiyle Stonygates belirdi. Burası Gina'nın da söylediği gibi heybetli Victoria-Gotik tarzının tipik bir örneğiydi, bir tür plütokrat mabedi. Yardımseverlik duygusuyla eklenen kanatlar ve yan binalar stil yönünden benzeşmediği gibi bir bütün olarak da herhangi bir tutarlıklıktan uzaktı.

Stonygates'in giriş katı planı:

Genç kadın coşkulu bir heyecanla, "Korkunç değil mi?" dedi. "Ah işte, büyükannem de verandada. Arabayı burada durdurayım. Böylece doğruca onun yanına gidebilirsiniz."

Miss Marple verandada eski arkadaşına doğru ilerledi.

Carrie Louise uzaktan minyon, ince vücuduyla genç bir kızdan farksız görünüyor olsa da bastonuna dayanarak ağır ağır ilerlerken çok acı çektiği anlaşılıyordu. Bu görüntüsüyle abartarak yaşlı kadın rolü oynayan genç bir aktristi andırıyordu.

Bayan Serrocold, "Jane," diye seslendi.

"Sevgili Carrie Louise."

Evet, karşısındakinin Carrie Louise olduğuna hiç kuşku yoktu. Hiç değişmemişti, hâlâ şaşılacak derecede genç görünüyordu, üstelik ablasının aksine kozmetiklerden ya da kadınların genç görünmesini sağlayan diğer yöntemlerden yararlanmamış olmasına rağmen. Saçları ağarmıştı ama gençliğinde de grimsi oldukları için pek değişmemişti. Yüzü yine pembe-beyazdı ama artık teni buruşmuş pembe bir gül yaprağını andırıyordu. Gözlerinde hâlâ o pırıltılı, saf bakış vardı. Vücudu hâlâ bir genç kız kadar ince ve diriydi. Başını aynen kuşlar gibi heyecanla ileri uzatıp yana eğme alışkanlığı da sürüyordu.

Carrie Louise her zamanki içten, tatlı sesiyle, "Bunca zaman seni aramamış olmaktan dolayı gerçekten çok utanıyorum sevgili Jane," dedi. "Seni görmeyeli *yıllar* oldu. Sonunda buraya, ziyaretimize gelmen gerçekten çok hoş."

Gina verandanın diğer ucundan seslendi.

"Artık içeri girsen iyi olacak büyükanne. Hava soğumaya başladı, Jolly kızacak."

Carrie Louise neşeyle hafifçe gülümsedi.

"Hepsi de benimle uğraşıyorlar, üzerime titriyorlar. Bu arada da bana durmadan yaşlı bir kadın olduğumu anımsatıyorlar."

"Oysa sen hiç öyle hissetmiyorsun, değil mi?"

"Aynen öyle Jane, kendimi hiç yaşlı hissetmiyorum. Üstelik de tüm ağrılarıma, sızılarıma rağmen. Ağrılarım bir hayli fazla ama içimde hâlâ o gencecik, kıpır kıpır eski Carrie var. Kendimi öyle hissediyorum. Kim bilir belki de herkes aynı şeyleri hissediyordur. Aynaya bakıyorsun, yaşlandığını görüyorsun ama buna bir türlü inanamıyorsun. Sanki Floransa'daki o günlerimizin üzerinden yalnızca birkaç ay geçmiş gibi geliyor bana. Fraulein Schweich'ı ve botlarını anımsıyorsun, değil mi?"

İki yaşlı kadın hemen hemen yarım yüzyıl önce yaşadıklarını anımsayarak güldüler.

Sonra birlikte bir kapıya doğru ilerlediler. Kapının eşiğinde zayıf, yaşlıca bir kadınla karşılaştılar. Kadının kalkık bir burnu, kısa kesilmiş saçları vardı. Sağlam tüvitten, iyi dikilmiş bir tayyör giymişti.

Hırsla, "Bu zamana kadar dışarıda kalman kesinlikle delilik, Cara," dedi. "Kendini gözetmek, kendine bakmak konusunda tam anlamıyla yetersizsin. Bay Serrocold ne diyecek buna?"

Carrie Louise yalvarırcasına, "Beni azarlamamalısın Jolly," diye mırıldandı

Sonra da Miss Bellever'ı, Miss Marple'la tanıştırdı.

"Seni Miss Bellever ile tanıştırayım Jane. O benim her şeyim: hemşirem, ejderham, korumam, sekreterim, sağ kolum ve en sadık dostum."

Juliet Bellever burnunu çekti, duygulanmış olduğu burnunun ucunun kızarmasından anlaşılıyordu.

Sert bir ifadeyle, "Elimden geleni yapıyorum," diye homurdandı. "Bu ev tımarhaneden farksız. İnsanın planlı programlı davranması olanaksız."

"Sevgili Jolly, tabii ki öyle. Hâlâ bunun için çaba harcamana şaşıyorum. Miss Marple'a hangi odayı vereceksin?"

"Mavi odayı." Miss Bellever anlık bir duraksamanın ardından sordu. "Kendisini yukarı götüreyim mi?"

"Evet, lütfen Jolly. Sonra da Jane'i çay için aşağıya getir. Sanırım çay servisi bugün kütüphanede."

Miss Marple odasına girdiği anda dikkatini çeken ağır, soluk mavi brokar perdelerin en az elli yıllık olduğunu düşündü. Eşyalar maundandı, sağlam ve büyük. Yatak geniş, dört direkli maun bir karyolaydı. Miss Bellever odadan girilen banyonun kapısını açtı. Banyo hiç umulmadık şekilde moderndi. Pırıltılı krom aksesuvarlarla, erguvan rengin hâkim olduğu fayanslar, lavabo ve küvet göz alıyordu.

Miss Bellever yine hışımla, "John Restarick, Cara'yla evlendiği zaman eve yeni tam on banyo yaptırdı," dedi. "Binanın tek modernize edilen tarafı su tesisatı. Bunun dışında değişlik yapılmasına kesinlikle yanaşmadı. Bir şeyin eskimiş olduğunu duymak bile istemiyordu – evin bu haliyle devrini yansıtan, gerçek bir 'antika' olduğu kanısındaydı. Kendisiyle tanışıyor musunuz?"

"Hayır, onunla hiç karşılaşmadım. Bayan Serrocold'la sık sık mektuplaşmamıza rağmen çok ender buluşurduk."

Miss Bellever, "Bay Restarick hoş bir insandı," dedi. "Ama iyi bir insan değildi tabii! Yine de evde bulunması hoşumuza giderdi. Çekici bir insandı, zarifti. Kadınlar ondan çok hoşlanırlardı. Zaten sonunda felaketine de bu neden oldu. Aslında kesinlikle Cara'nın dengi değildi."

Yine o bilgiç, becerikli tavırlarını takınarak ekledi.

"Hizmetçi valizinizi açıp elbiselerinizi yerleştirir. Çaydan önce elinizi yüzünüzü yıkamak ister miydiniz?"

Miss Marple'dan, "Evet," yanıtını alınca onu merdivenin başında bekleyeceğini söyleyerek dışarı çıktı.

Jane Marple banyoya geçerek ellerini yıkadı. Sonra da biraz sinirli bir halde şık, erguvan rengi bir havluyla kuruladı. Ardından da şapkasını çıkarıp, yumuşak beyaz saçlarına şekil verdi.

Odasının kapısını açan Miss Marple Miss Bellever'ın kendisini dışarıda, merdivenin başında beklediğini gördü. Kadın onu geniş, karanlık merdivenlerden indirerek büyük, kasvetli bir antreden geçirdi ve duvarları tavana kadar uzanan kitap raflarıyla çevrili bir odaya soktu. Odanın büyük penceresi yapay bir gölete bakıyordu.

Carrie Louise pencerenin önünde duruyordu. Miss Marple doğruca onun yanına gitti.

"Burası ne kadar büyük ve etkileyici bir ev. İçinde kendimi kaybolmuş gibi hissettim."

"Evet, anlıyorum. Aslında çok da ilginç bir yer! Burayı çok zengin bir demir tüccarı yaptırmış ya da öyle biri işte. Hemen sonrasında iflas etmiş, ama bence bu hiç şaşırtıcı değil. Düşünsene, tam on dört oturma odası var, üstelik hepsi de kocaman. İnsan birden fazla oturma odasına neden gerek duyar, hiç *anlamıyorum*? Ya yatak odalarının genişliği? Gereksiz bir büyüklük. Benimkini görsen inanamazsın – yataktan kalkıp tuvalet masasına gitmek bile bir hayli uzun sürüyor. Pencerelere de kalın, ağır kırmızı perdeler asılmış."

"Odayı yeniden dekore edip modernleştirmedin mi?"

Carrie Louise, Miss Marple'ı şaşkınlıkla süzdü.

"Hayır. Ev genel anlamda burada Eric'le yaşadığımız zamanki halini koruyor. Tabii yeniden boyandı ama aynı renkler kullanıldı. Neyse bunun bir önemi yok, değil mi? Yani hep çok daha önemli şeyler dururken böyle bir şeye para harcamaya hakkım olmadığını düşündüm."

"Yani evde hiç değişiklik yapılmadı mı?"

"Ah tabii yapıldı, hem de bir hayli. Evin orta kısmında bir bloku hiç dokunmadan olduğu şekilde bıraktık – büyük salon ve ona açılan odalar. Evin en iyi bölümleri orası – Johnnie, yani ikinci kocam buranın şiirsel bir güzelliği olduğunu, asla ellenmemesi ve değiştirilmemesi gerektiği kanısındaydı. Biliyorsun, kendisi bir sanatkâr ve tasarımcıydı, bu konulardan anlardı. Ama doğu ve batı kanatlar tümüyle değiştirildi, yeniden şekillendirildi. Odalar bölündü, böylece öğretmenler ve eğitmenler için çalışma ve yatak odaları oluşturuldu. Çocuklar kolej binasında kalıyorlar, orayı buradan görebilirsin."

Miss Marple, ağaçların arasından görünen büyük kırmızı tuğla binaya baktı. Sonra gözü çok daha yakındaki bir şeye takıldı ve hafifçe gülümsedi.

"Gina ne kadar güzel bir kız."

Carrie Louise'in yüzü aydınlandı.

"Evet, gerçekten de öyle, değil mi?" Sesi yumuşamıştı. "Onun yeniden buraya, yanımıza dönmüş olması çok hoş. Onu savaşın başlangıcında Amerika'ya, Ruth'un yanına yollamıştım. Ruth sana Gina'dan söz etti mi?"

"Hayır. Sadece adı geçti."

Carrie Louise iç çekti.

"Zavallı Ruth, Gina'nın evlenmesi onu çok kızdırdı. Ama ben ona kaç kez Gina'yı bundan dolayı asla kınamadığımı söyledim. Ruth da benim gibi artık eski sınıf farklarının kalmadığının ya da neredeyse tamamen kaybolmaya yüz tuttuğunun farkında değil."

"Gina savaş sırasında yüklendiği görevleri yaparken bu genç adamla karşılaşmış. Adam denizci, üstelik oldukça sayılan ve beğenilen bir asker. Tanışmalarından hemen bir hafta sonra da evlenmişler. Tabii her şey çok çabuk olup bitmiş – birbirlerine uygun olup olmadıklarını anlayacak zaman bile bulamamışlar. Ama son zaman-

larda işler böyle yürüyor, yeni kuşağın gençleri böyle işte. Herkes kendi kuşağının davranış modellerini benimsiyor. Bizler onların yaptıkları birçok şeyin akılsızca olduğunu düşünebiliriz ama onların kararlarına saygı göstermemiz ve kabul etmemiz gerekiyor. Yine de bu evlilik Ruth'u çok üzdü."

"Genç adamın Gina'ya uygun olmadığını mı düşünüyordu?"

"Ruth genç adam hakkında hiçbir şey bilmediğini söyledi durdu. Amerika'nın Ortabatı eyaletlerinden birindendi ve parası da yoktu, tabii mesleği de. Etrafta onun gibi o kadar çok genç var ki, yine de Ruth onun Gina'ya uygun bir eş olmadığını düşünüyor. Olan oldu bir defa. Gina'ya kocasıyla buraya gelmesini önerdiğim zaman bunu kabul etmesi beni öylesine mutlu etti ki. Burada çok iş var. Eğer Walter tıp konusunda uzmanlaşmak ya da başka bir alanda kariyer yapmak isterse bunu burada rahatlıkla gerçekleştirebilir. Sonuçta burası Gina'nın evi. Onun yeniden buraya dönmüş olması öyle hoş ki, evde sürekli neşeli, canlı, hayat dolu birinin olması insana mutluluk veriyor."

Miss Marple başını salladı, sonra yeniden pencereden göletin kenarında duran iki gence baktı.

"Gerçekten çok güzeller, dikkati çekecek kadar hoş bir çift. Gina'nın genç adama ilk bakışta âşık olmasına hiç şaşırmadım."

"Ah, ama o... o Wally değil." Bayan Serrocold'un sesinde birden tutuk ya da daha çok utanmışçasına çekingen bir tını belirdi. "O Stephen – Johnnie Restarick'in iki oğlundan küçük olanı. Johnnie ile ayrıldık, buradan gitti, ama çocukların tatillerini onun yanında geçirmeleri olanaksızdı – uygun olmazdı. Dolayısıyla onlara buraya gelebileceklerini söyledim. Zaten çocuklar evleri olarak burayı benimsemişlerdi. Stephen artık hep burada bizimle. Tiyatro Bölümü'nü yönetiyor. Burada bir tiyatromuz bile var, çeşitli oyunlar

sahneleniyor. Tüm sanatsal yetenekleri geliştirmeye çalışıyoruz. Lewis bu genç suçluların çoğunun yalnızca gösteriş için –kendilerini adamdan saydırmak için– suç işlediklerini söylüyor. Birçoğu öylesine kötü koşullarda yaşamak zorunda kalmışlar ki, hırsızlık ve gasp gibi suçlar işlemek bile onların kendilerini kahraman gibi hissetmelerini sağlamaya yetmiş. Onları kendi piyeslerini yazmaları ve rol almaları için motive ediyoruz. Dekorlarını da kendileri hazırlıyor, boyuyorlar. Steve tiyatronun başında. O kadar heyecanlı ve hevesli ki. Bu bölüme böylesine bir canlılık kazandırabilmiş olması gerçekten muhteşem."

Miss Marple ağır ağır, "Anlıyorum..." diye mırıldandı.

Öngörüleri bir hayli isabetli bir kadındı Miss Marple. (St. Mary Mead köyündekilerin birçoğu kısmen acı deneyimlerle de olsa bunu öğrenmişlerdi.) O anda da Gina'nın karşısında duran Stephen Restarick'in esmer, yakışıklı yüzünü net görebiliyordu. Gina'nın arkası onlara dönüktü. Onun için genç kadının yüzünü göremiyordu. Ama Stephen Restarick'in yüzündeki ifadeyi anlamlandırmakta yanılmadığından emindi.

Miss Marple, "Belki bunu söylemek bana düşmez ama..." dedi. "Stephen'ın Gina'ya âşık olduğunun farkındasın, değil mi Carrie?"

"Oh hayır!" Carrie Louise gerçekten şaşırmış gibiydi. "Hayır... hayır, öyle olmadığını umarım."

"Sen zaten hep bulutların üzerinde yaşardın Carrie Louise. Bu durumun kuşku götürür bir yanı yok."

4. BÖLÜM

I

Bayan Serrocold yanıt vermeye fırsat bulamadan kocası büyük salondan içeri girdi. Elinde açılmış birkaç mektup vardı.

Lewis Serrocold kısa boylu, görünüşüyle dikkat çekmeyen bir adamdı. Ama güçlü bir kişiliği olduğu anlaşılıyordu. Ruth bir defasında onun insandan çok bir dinamoya benzediğini söylemişti. Tamamen o anda kendisini ilgilendiren konuya yoğunlaşan, böyle zamanlarda çevresinde olup bitenle ya da çevresindeki insanlarla hiç ilgilenmeyen bir insandı.

Lewis Serrocold elindeki bir mektubu sallayarak, "Bu bizim için kötü bir durum sevgilim," dedi. "Ağır bir darbe. Şu Jackie Flint denilen çocuk. Yine eski numaralarına başladı. Oysa ben ona bir şans verildiği takdirde düzeleceğini düşünüyordum. Bu konuda çok istekli ve içten görünüyordu. Biliyorsun, trenlere çok meraklı olduğunu saptamıştık, bu yüzden hem ben, hem de Maverick ona demiryollarında bir iş bulursak işine dört elle sarılacağını ve her şeyin düzeleceğini düşündük. Ama sonuç yine aynı. Bagaj kısmından bir şeyler çalmış. Üstelik de işine yaramayacak, satması olanaksız şeyler. Bu da durumun psikolojik bozukluktan kaynaklanıyor olma-

sı *gerektiğini* gösteriyor. Anlaşılan sorunun kökenine inememişiz. Ama asla vazgeçecek değilim."

"Lewis. Bak, seni arkadaşım Jane Marple'la tanıştırayım."

Bay Serrocold dalgın dalgın, "Ah, hoş geldiniz, nasılsınız?" dedi. "Çok memnun oldum – tabii dava açacaklar. Aslında iyi bir genç o, zeki değil ama gerçekten iyi bir çocuk. Buraya gelmeden önce yaşadığı aile çevresi anlatılır gibi değil. Ben..."

Birden sustu ve dinamonun gücü bu kez de konuğa yöneldi.

"Ah, Miss Marple. Buraya bizimle kalmaya geldiğiniz için çok seviniyorum. Caroline'in yanında anılarını paylaşabileceği eski arkadaşlarından birinin olması onun için çok iyi olacak. Aslında burada birçok açıdan zor ve sıkıntılı günler geçiriyor – bu zavallı çocukların yaşamöyküleri öylesine üzücü ki. Yanımızda uzunca bir süre kalacağınızı umuyoruz."

Miss Marple adamdaki çekiciliği fark etti ve arkadaşına da Bay Serrocold'un bu çekiciliğinin etkisinde kaldığı için hak verdi. Lewis Serrocold'un insanlardan çok kendi ideallerine önem veren bir insan olduğunda hiç kuşkusu yoktu. Bu, bazı kadınları sinirlendirebilirdi, ama Carrie Louise'i asla...

Lewis Serrocold başka bir mektuba göz attı.

"Neyse, *bazı* iyi haberler de var. Bu mektup Wiltshire & Somerset Bankası'ndan. Genç Morris orada çok iyi çalışıyormuş. Kendisinden çok memnunlarmış, hatta önümüzdeki ay terfi ettireceklermiş. Ben zaten hepsinin tek gereksiniminin sorumluluk olduğunu biliyordum. Sorumluluk almak, para kazanmanın ve paraya sahip olmanın ne anlama geldiğini bilmek – tek gereksinimleri bu onların..." Miss Marple'a döndü. "Bu çocukların yarısı paranın ne olduğunu *bilmiyorlar*. Para onlar için yalnızca bir araç; sinemaya, yarışlara gitmek ya da sigara almak için. Hepsi cin gibi, el çabukluğuyla birtakım oyunlara başvurmaktan çekinmiyorlar. Ben nasıl anlataca-

ğımı bilemiyorum – en başından beri onları burunlarına kadar paraya boğmanın –onlara hesap yapmayı, para kazanmayı öğretmenin– doğru olduğuna inandım. Yani onlara paranın büyüleyici sihrini göstermeyi. Onlara beceri kazandırmanın, sonra sorumluluk verip yeteneklerini açıkça gösterebilecekleri alanlar yaratmanın önemine inandım. Bunda çok da başarılı olduğumuzu söyleyebilirim. Otuz sekiz kişiden yalnızca ikisi bizi yarı yolda bıraktı. İçlerinden biri bir eczanenin muhasebe sorumlusu bile oldu, oldukça fazla sorumluluk isteyen bir pozisyon..."

O anda sözlerine ara vererek karısına döndü ve, "Çay servisi başladı hayatım," dedi.

"Halbuki çayı burada içeceğimizi düşünüyordum. Bunu Jolly'ye de söyledim."

"Hayır salonda. Diğerleri de oradalar."

"Ben herkesin dışarıda olduğunu sanıyordum."

Carrie Louise, Miss Marple'ın koluna girdi. Birlikte büyük salona gittiler. Çay servisi bir bütün olarak oldukça özensiz ve uyumsuz görünüyordu. Çay takımları gelişigüzel tepsiye yığılmıştı – ucuz sıradan beyaz fincanlarla eski, değerli Rockingham ve Spode porselen çay takımlarından kalan parçalar birbirine karışmıştı. Masada bir somun ekmek, iki kavanoz reçel, hiç de iç açıcı görünmeyen, ucuz kekler duruyordu.

Çay masasının başında kır saçlı, tombul, orta yaşlı bir kadın oturuyordu.

Bayan Serrocold, "Jane," dedi. "Bu Mildred. Kızım Mildred. Sen onu küçüklüğünden beri görmedin."

Mildred Strete, Miss Marple'ın o ana kadar gördükleri içinde evle tam bir uyum içinde olan belki de tek kişiydi. Zengin ve vakur bir havası vardı. Otuzlu yaşlarının sonlarında İngiliz kilisesinden bir rahiple evlenmişti. Şimdi duldu ve tam anlamıyla bir din adamının

dul karısı gibi görünüyordu – saygın ve de sıkıcı. Güzel değildi, geniş yüzü ifadesiz, iri gözleriyse donuktu. Miss Marple onun küçükken de çirkin bir kız olduğunu düşündü.

Carrie Louise, "Bu da Wally Hudd – Gina'nın kocası," dedi.

Walter saçlarını özenle geriye doğru taramış, iriyarı, somurtkan ifadeli bir gençti. Sıradan bir baş sallamanın ardından ağzına pasta tıkıştırmayı sürdürdü.

Tam o sırada Gina yanında Stephen Restarick'le içeri girdi. İkisi de neşeli görünüyorlardı.

Stephen, "Gina'nın sahnenin arka fonu konusunda muhteşem bir fikri var," dedi. "Biliyor musun Gina, sen tiyatro dekoru konusunda gerçekten yeteneklisin."

Gina güldü. Bu sözlerden mutluluk duyduğu anlaşılıyordu. O sırada Edgar Lawson da içeri girdi ve Lewis Serrocold'un yanına oturdu. Gina kendisine bir şey söylediği zaman da duymamış gibi yapıp genç kadına yanıt vermedi.

Bütün bunlar Miss Marple'ın aklını karıştırmıştı. Çaydan sonra odasına çıkıp yatağına uzanmaktan mutluluk duydu.

Akşam yemeğinde başkaları da vardı. Psikolog ya da psikiyatri uzmanı olan genç bir adam – Dr. Maverick... Miss Marple bu iki meslek arasındaki farkı pek ayırt edemiyordu – Dr. Maverick ve Lewis Serrocold'un kendi aralarındaki mesleki jargonun kullanıldığı konuşmalar ise onun için tamamen anlaşılmazdı. Bunun dışında öğretmen olarak görev yapan iki genç adam vardı. Ayrıca uzman bir terapist olan Bay Baumgarten ve o hafta eve "konuk" olarak gelmeleri kararlaştırılmış olan utangaç üç çocuk. Gina, Miss Marple'a fısıldayarak gençlerden masmavi gözlü, sarı saçlısının gaspçılıkta usta olduğunu söyledi.

Yemekler pek iştah açıcı değildi. Özensiz, farklı pişiriliş şekilleri ve servis biçimleri vardı. Giysiler de çok farklıydı. Miss Bellever yüksek yakalı siyah bir elbise giymişti. Mildred Strete tuvaletinin üzerine yün bir ceket giymişti. Carrie Louise'in üzerinde gri yünlü kumaştan kısa etekli bir elbise vardı. Gina yöresel kıyafetiyle göz alıyordu. Wally de Stephen Restarick de giysisini değiştirmemişti. Edgar Lawson'un seçimiyse lacivert bir takım elbiseydi. Lewis Serrocold smokin ve ceket giymişti. Pek fazla bir şey yemediği gibi, tabağında ne olduğunun bile pek farkında değilmiş gibi görünüyordu.

Yemekten sonra Lewis Serrocold'la Dr. Maverick, Serrocold'un çalışma odasına gittiler. Uzman terapist ve iki öğretmen de kendi odalarına çekildiler. Üç konuk "olay" okula döndüler. Gina'yla Stephen genç kadının dekor konusundaki fikirlerini konuşmak için tiyatroya gittiler. Mildred şekilsiz bir şey örmeye, Miss Bellever çorap yamamaya başladı. Wally sandalyesini arkaya doğru eğerek gözlerini boşluğa dikti. Carrie Louise'le Miss Marple eski günlerden söz etmeye başladılar. Her nedense bu konuşma Miss Marple'a içten değilmiş gibi geldi.

Edgar Lawson ise ne yapacağını bilemiyor gibiydi. Oturdu, sonra huzursuzluk içinde ayaklandı. Yüksek bir sesle, "Acaba Bay Serrocold'un yanına gitsem mi?" dedi. "Bana ihtiyacı olabilir."

Carrie Louise nazikçe, "Ah, bu akşam sana ihtiyacı olduğunu sanmıyorum, Edgar. Dr. Maverick'le özel bir iki konuyu konuşmak istiyordu."

"O zaman onların arasına girmemeliyim. İstenmediğim bir yere gitmek aklımdan bile geçmez. Zaten Bayan Hudd, Miss Marple'ı karşılamak niyetinde olduğunu söylemediği için istasyona giderek boş yere zaman kaybettim."

Carrie Louise, "Bunu sana söylemeliydi," dedi. "Ama sanırım son dakikada karar verdi."

"Onun beni aptal yerine koyduğunun farkındasınız sanırım, Bayan Serrocold."

Carrie Louise gülümsedi.

"Hayır. Hayır. Böyle şeyler düşünmemelisin."

"Burada istenmediğimi ve bana ihtiyaç olmadığını biliyorum... *Bunun* bilincindeyim. Eğer koşullar farklı olsaydı –eğer yaşamda hak ettiğim yerde olabilseydim– o zaman her şey çok farklı olabilirdi. Çok farklı olurdu. Eğer hakkım olan yere gelemediysem, bunun suçu bende değil."

Carrie Louise, "Haydi ama Edward," dedi. "Boşu boşuna olayları büyütüyor, kendini üzüyorsun. Jane de onu karşılamaya gitmenin çok nazik bir davranış olduğunu düşünüyor. Biliyorsun Gina'nın böyle ani çıkışları vardır, aklına eseni yapar. Onun da seni üzmek istemediğinden eminim."

"Tam tersine. Bunu özellikle yaptı. Beni aşağılamak için..."

"Ama Edgar..."

"Siz olan bitenin farkında değilsiniz Bayan Serrocold. Neyse, bu akşam daha fazla bir şey söylemek istemiyorum. İyi geceler."

Edgar dışarı çıkarak kapıyı arkasından hızla çarptı.

Miss Bellever homurdandı.

"Terbiyesiz!"

Carrie Louise tereddütle mırıldandı.

"O biraz fazla alıngan, hepsi bu."

Mildred Strete dişlerini gıcırdatarak sert bir tonda, "O gerçekten çok küstah ve iğrenç bir adam," dedi. "Onun bu davranışlarına hoşgörü göstermemelisin anne."

"Lewis bunun onun elinde olmadığını söylüyor."

Mildred yine aynı sert tonda, "Kaba davranıp davranmamak insanın kendi elinde olan bir şey," dedi. "Tabii Gina'yı da kınıyorum, kesinlikle suçsuz değil. Kafası çok dağınık, üstelik yapmaya kalkış-

tığı her şeyde öylesine başına buyruk ki ister istemez karşısındakileri kızdırıyor. Sorun çıkarmaktan başka bir şey yaptığı yok. Bugün o genç adama yüz veriyor, ertesi gün onun gururunu kırıyor. Ondan ne beklenebilir ki?"

Walter Hudd o akşam ilk kez söze karıştı.

"O adam deli! İşte o kadar! Deli o!"

II

Miss Marple o gece yatak odasında kafasında Stonygates'le ilgili izlenimlerini toparlamaya çalıştı ama her şey o kadar karışıktı ki. Bu evde birbirine zıt birtakım eğilimler vardı – ancak Ruth Van Rydock'un endişesinin bundan kaynaklandığını söylemek zordu. Miss Marple, Carrie Louise'in etrafında olup bitenden pek fazla etkilendiğini düşünmüyordu.

Stephen, Gina'ya âşıktı. Gina ise Stephen'ı seviyor da olabilirdi, sevmiyor da. Walter Hudd'ın hiç de mutlu olmadığı anlaşılıyordu. Bu her yerde ve her zaman karşılaşılabilecek bir durumdu. Ne yazık ki bu tip durumlar genellikle bir boşanma davasıyla sonuçlanıyor ve her iki taraf da umutla yeni bir yaşama başlıyorlardı – Mildred Strete ise açıkça Gina'dan nefret ediyor, onu kıskanıyordu. Bu çok doğaldı.

Miss Marple Ruth, Van Rydock'un anlattıklarını düşündü. Carrie Louise'in çocuğu olmadığı için yaşadığı hayal kırıklığını –küçük Pippa'yı evlat edinmesini– sonra birden bebek beklediğini öğrenmesini.

Miss Marple'ın doktoru da böyle durumlarla sıkça karşılaştıklarını söylemişti. Sıkıntı ve gerilimin kaybolmasıyla her şey yoluna giriyordu. Ama doktor bunun evlat edinilen çocuk için çok zor olduğunu ve çok derin yaralar açabileceğini de belirtmişti.

Bu olayda ise durum çok farklıydı. Gulbrandsen de karısı da küçük Pippa'yı çok sevmiş, el üstünde tutmuşlardı. Küçük kız onların yüreklerinde ikinci plana atılmayacak kadar sağlam bir yer edinmişti. Gulbrandsen'in zaten çocukları vardı. Baba olmak onun için yeni bir şey değildi. Carrie Louise'in dayanılmaz anne olma isteği ise Pippa ile zaten yatışmıştı. Hamileliği oldukça ağır geçmiş, doğum ise gecikmiş ve zor olmuştu. Büyük olasılıkla hiçbir zaman gerçeklerle yüzleşmek istemeyen Carrie Louise doğumla bu ilk karşılaşmasından hoşlanmamıştı.

Sonrasında iki kız çocuk yetiştirmişlerdi, biri neşeli, güzel ve eğlenceli; diğeriyse sıradan ve sıkıcı. Miss Marple yeniden bunun da çok doğal olduğunu düşündü. Sonuçta özellikle seçerek güzel, şirin bir bebeği evlat edinmişlerdi. Yine de Mildred'ın biraz şansı olsa, uzun boylu, iriyarı, duyarsız ve son derece sıradan tipler olan Gulbrandsen'lere benzeyeceğine güzel Ruth ve ince, narin Carrie Louise'in geldiği Martin ailesine benzeyebilirdi. Ama kader seçimini Gulbrandsen'lerden yana yapmıştı.

Carrie Louise evlat edindikleri çocuğa içinde bulunduğu zor durumu hissettirmemeye kesin kararlıydı – hatta Pippa'ya karşı zaman zaman Mildred'dan bile daha hoşgörülü davranmış ve onu şımartmıştı.

Sonra Pippa evlenip İtalya'ya gitmişti. Böylece Mildred da evin tek kızı olarak yaşama olanağına kavuşmuştu. Ama Pippa ölüp de Carrie Louise onun bebeğini Stonygates'e getirdiğinde Mildred için zor günler yine başlamıştı. Ve ardından yeni bir evlilik, Restarick'in oğulları. Mildred 1934 yılında Strete ile evlenmiş ve Güney İngiltere'ye gitmişti. Mutlu olmuş olabilirdi – ama bu kesin olarak bilinemezdi tabii. Çiftin çocuğu olmamıştı. Mildred şimdi yine evine dönmüştü; doğup büyüdüğü eve. Ve yine, diye düşündü Miss Marple, burada olmaktan pek de mutlu değil.

Gina, Stephen, Walter, Mildred ve her şeyin zamanında, belirli bir düzen içinde yapılmasından yana olan ama bunu bu evde bir türlü gerçekleştiremeyen Miss Bellever. Sonra neşeli, yaşama bağlı ve gerçek anlamda mutlu bir insan olan Lewis Serrocold – idealleri gerçekleştirme olanağı bulabilmiş bir idealist. Miss Marple bu kişiliklerden hiçbirinin Ruth'un endişelerini haklı çıkaracak bir şey bulmasını sağlamayacağı düşüncesindeydi. Carrie Louise güvende görünüyordu, tüm yaşamı boyunca olduğu gibi bir anaforun merkezindeydi ama tehlikeden uzaktı. Peki, ama Ruth'un buranın atmosferinde hissettiği terslik neydi? Kendisi de aynı şeyleri hissediyor muydu?

Peki ya bu anaforun içindeki diğer insanlar; terapist Baumgarten, öğretmenler yani o dürüst zararsız iki genç adam, kendinden emin, yakışıklı genç Dr. Maverick, pembe yüzlü, saf ifadeli eski suçlu genç – Edgar Lawson...

Miss Marple tam uykuya dalacağı sırada düşünceleri Edgar Lawson üzerinde yoğunlaştı. Bu genç adam ona birini ya da bir şeyi anımsatıyordu. Edgar Lawson'da belli belirsiz bir tuhaflık *vardı* – hatta belki bu belirsizlikten de biraz fazlaydı. Edgar Lawson çevresiyle barış içinde olmayan bir tipti. *Uyumsuz*, böyle ifade ediyorlardı bu durumu, öyle değil mi? Ama herhalde Carrie'yi etkileyen, onu endişelendiren bu da olamazdı.

Miss Marple dalgın dalgın başını salladı.

Hayır, Carrie Louise'i endişelendiren çok daha önemli bir şey olmalıydı.

5. BÖLÜM

I

Ertesi sabah ev sahibesini ustalıkla atlatan Miss Marple bahçeye çıktı. Bahçenin durumu onu üzmüştü. Bir zamanlar büyük bir özenle düzenlenmişti bu bahçe. Küme küme yabangülleri, eğimli ve boş alanları kaplayan çimler, yeşil yapraklı bitkilerin oluşturduğu tarhlar, gül bahçesini çevreleyen bir düzenle kesilmiş çalılıkların oluşturduğu çitler. Şimdiyse hepsi büyük ölçüde bakımsız kalmış, harabeye dönmüştü. Çimenler uzamış, çitler yer yer aralarından yabani çiçeklerin göründüğü ot yığınlarına dönüşmüştü. Yolları ise yosun kaplamıştı, bahçenin bakımsız kaldığı açıkça görülüyordu. Diğer yandan kırmızı tuğlalarla çevrelenmiş mutfak bahçesi zengindi ve iyi bakılmıştı. Bunun nedeni oradan yarar sağlamaları olmalıydı. Ayrıca bir zamanlar çimlerle kaplı bir çiçek bahçesi olan oldukça büyük bir kısım da şimdi çitlerle ayrılmış, tenis kortu ve bovling alanına dönüştürülmüştü.

Ot bürümüş çitleri inceleyen Miss Marple etrafına bakınarak öfkeyle başını salladı ve üzüntüsünü belli eden sesler çıkardı. Bu arada da yere düşmüş çiçekli bir kanarya otunu kaldırdı.

Tam bitkiyi elinde tuttuğu sırada Edgar Lawson göründü. Miss Marple'ı görünce bir an durakladı, çekindi. Ama Miss Marple'ın

onun kaçmasına göz yummak gibi bir niyeti yoktu. Kararlılıkla ona seslendi. Genç adam yanına yaklaşınca da bahçe araç gereçlerinin nerede olduğunu bilip bilmediğini sordu.

Edgar dalgın dalgın bahçıvanın yakınlarda bir yerlerde olması gerektiğini söyledi. Böyle şeyleri ancak o bilirdi.

Miss Marple kuş cıvıltısını andıran sesiyle, "Bu tarhın bu kadar bakımsız olması çok üzücü," dedi. "Çok ihmal edilmiş. Ben bahçe işinden çok hoşlanırım."

Marple, Edgar'ın gidip gerekli araçları getirmesi gibi bir şeyi beklemediği için de aceleyle ekledi.

"Benim gibi yaşlı, işe yaramaz bir kadın bunun dışında ne yapabilir ki? *Sizin* bahçe konusuna kafa yorduğunuzu hiç sanmıyorum, Bay Lawson. Hem de yapacak bunca önemli işiniz varken – Bay Serrocold'un yanında, çok sorumluluk isteyen bir pozisyondasınız. Herhalde işiniz size çok ilgi çekici geliyordur."

Genç adam, hemen büyük bir coşkuyla yanıt verdi.

"Evet, evet, çok ilginç bir iş!"

"Bay Serrocold'a büyük desteğiniz olduğunu düşünüyorum."

Edgard'ın yüzü asıldı.

"Bilmiyorum. Bundan pek emin değilim. Bütün bu işlerin *arkasındaki*..." Birden sustu.

Miss Marple düşünceli bir tavırla onu süzdü. Temiz, koyu renk bir elbise giymiş, ufak tefek, ince ruhlu genç bir adam. İnsanın dönüp ikinci bir kez bakmayacağı ya da baksa bile anımsamayacağı bir tip...

Hemen yakında bir bank vardı. Miss Marple banka doğru gidip oturdu. Edgar kaşları çatık bir halde karşısında duruyordu.

Miss Marple canlı, neşeli bir tavırla, "Bay Serrocold'un size iş konusunda *çok* güvendiğinden eminim," dedi.

"Bilmiyorum... Gerçekten bilemiyorum..." diye mırıldanan Edgar dalgın, kaşları çatık bir halde Jane Marple'ın yanına oturdu. "İçinde bulunduğum durum çok zor."

Miss Marple, "Tabii," dedi.

Genç adam gözlerini ileride bir noktaya dikmiş oturuyordu.

Birden, "Tabii bu çok gizli," diye mırıldandı.

Jane Marple anlayışla başını salladı.

"Tabii, tabii."

"Eğer hakkım olanı elde edebilseydim..."

"Evet?"

"En iyisi size bunu anlatmak... Bundan başkalarına söz etmeyeceğinizden emin olabilir miyim?"

"Kesinlikle."

Miss Marple, Edgar'ın konuşmasına devam etmek için onun yanıtını beklemediğinin farkındaydı.

"Babam... yani öz babam aslında çok önemli biridir."

Miss Marple'ın bir şey söylemesine gerek yoktu. Dinlemesi yeterliydi.

"Bu durumu Bay Serrocold'dan başka bilen yok. Çünkü bu duyulursa babamın itibarı sarsılmış olur." Miss Marple'a döndü. Gülümsedi. Hüzünlü, vakur bir gülümsemeydi bu. "Bakın, ben *Sir Winston Churchill'in oğluyum*!"

Miss Marple, "Ah..." dedi. "*Anlıyorum.*"

Gerçekten anlıyordu. Bu ona St. Mary Mead köyünde olan üzücü bir olayı ve sonucunu anımsatmıştı.

Edgar Lawson sözlerini sürdürdü, sanki bir tiyatro sahnesinde rol alıyordu.

"Bunun nedenleri var elbette. Annem özgür bir kadın değildi. İlk kocası akıl hastanesine kapatılmıştı, dolayısıyla boşanması da

yeniden evlenmesi de söz konusu bile değildi. Aslına bakarsanız onları suçlamıyorum. Daha doğrusu suçlamadığımı düşünüyorum... Babam benim için her zaman elinden geleni yaptı. Tabii gizlice. Bütün sorunların kaynağı da bu zaten. Babamın düşmanları var ve onlar bana da karşılar. Onlar bizi birbirimizden ayırmayı başardılar. Sürekli beni gözetliyorlar. Nereye gidersem gideyim izleniyorum, peşimde hep bir casus var. Ve onlar işlerimin ters gitmesine de neden oluyorlar."

Miss Marple başını salladı.

"Yazık..."

"Londra'da tıp eğitimi alıyordum, doktor olacaktım. Sınav kâğıtlarımı ele geçirip yanıtlarımı değiştirdiler. Başarısız olmamı *istiyorlardı*. Beni sokaklarda izlediler. Kaldığım pansiyonun yöneticisi olan kadına hakkımda birtakım yalan öyküler anlattılar. Nereye gidersem gideyim hep peşimdeydiler."

Jane Marple onu sakinleştirmeye çalıştı.

"Ama bundan emin olamazsınız ki..."

"Emin olun, bunu kesinlikle *biliyorum*. Ah, o kadar sinsiler ki! Onları bir an bile saptayamıyor, kim olduklarını öğrenemiyorum ama bunu ortaya çıkaracağım... Bay Serrocold beni Londra'dan uzaklaştırarak buraya getirdi. Bana karşı çok iyiydi, hem de çok çok iyi. Ama biliyor musunuz, burada bile *güvende* değilim. Onlar buraya da ulaştılar. Aleyhimde çalışıp duruyorlar. İşlerimin ters gitmesine, herkesin benden nefret etmesine neden oluyorlar. Bay Serrocold bunun doğru olmadığını söylüyor ama o bu durumun farkında değil. Ya da belki... bazen düşünüyorum da..."

Birden susarak ayağa kalktı.

"Bütün bunlar çok gizli, aramızda kalmalı. Bunu anlıyorsunuz değil mi? Eğer birinin beni *izlediğini*, *gözetlediğini* fark ederseniz *kim olduğunu* bana söyleyin lütfen."

Ve uzaklaştı.

Temiz giyimli, hassas, sıradan, zavallı bir insan...

Miss Marple onun arkasından bakarak uzun uzun düşündü.

O anda bir ses duydu.

"Deli o. Zırdeli."

Walter Hudd hemen yanı başında duruyor, ellerini ceplerine sokmuş, çatık kaşlarla uzaklaşan Edgar'ın arkasından bakıyordu.

"Ne biçim bir yer burası?" dedi. "Bunların hepsi tımarhane kaçkını, tamamı deli."

Miss Marple bir şey söylemedi. Walter ekledi:

"Örneğin şu Edgar denilen adam, onun hakkında ne düşünüyorsunuz? Gerçek babasının Lord Montgomery olduğunu söylüyor. Doğrusu ya bence bu olası değil. *Monty* olamaz. Olsa duyardık."

Miss Marple, "Evet," dedi. "Bana da pek olası gelmiyor."

"Gina'ya tamamen başka bir şey anlatmış. Sözde Rus tahtının vârisiymiş – bir dükün ya da grandükün oğluymuş. Yüce Tanrım, bu adam babasının kim olduğunu bile bilmiyor mu?"

Jane Marple, "Sanırım bilmiyor," diye mırıldandı. "Sorun da bu zaten."

Walter, Miss Marple'ın yanına adeta çökercesine oturdu. Ve yine aynı sözcükleri yineledi. "Bunların hepsi deli."

"Stonygates'te olmak hoşunuza gitmiyor mu?"

Genç adamın kaşları çatıldı.

"Durumu *anlayamıyorum*, sorun bu! Anlayamıyorum. Burayı, bu evi, buradakileri düşünün. Bunlar zengin insanlar. Paraya ihtiyaçları yok – servet sahibi insanlar onlar. Ama bir de yaşantılarına bakın. Çatlamış antika porselenlerle iç içe geçmiş ucuz pazar malları. Doğru dürüst hizmetkârları yok, yalnızca sıradan, iş verilmiş insanlar. Goblenler, perdeler, döşemelikler – çoğu satenden ya da

ipek brokar ama hepsi soluk, hepsi paramparça. Kocaman gümüş çaydanlıklar ve servis takımları – semaverler, ama hepsi de temizlenmemekten sararıp matlaşmış. Bayan Serrocold böyle şeylere aldırmıyor. Dün gece giydiği elbiseyi gördünüz. Ne kadar eskiydi, değil mi? Kollarının altı aşınmış, iyice solmuştu, aslına bakarsanız Bayan Serrocold istediği mağazaya gidip istediği her şeyi alabilir. Bond Sokağı'ndan ya da istediği her yerden alışveriş edebilir. Para? Para ne ki onlar için? Para içinde yüzüyorlar."

Bir an için susup, düşündü.

"Ben yoksulluğun ne olduğunu çok iyi bilirim. Bunda bir kötülük yok. Özellikle de genç, güçlü ve çalışmaya hazırsan... Benim hiçbir zaman fazla param olmadı, ama isteğime ulaşmayı aklıma koymuştum. Kendime bir tamirhane açacaktım. Biraz para biriktirmiştim. Bundan Gina'ya da bahsettim. Beni dinledi. Beni anlamış gibiydi. Onun hakkında fazla bir şey bilmiyordum. Üniformalı kızlar... hepsi birbirine benzer. Yani onlara baktığınızda hangisinin zengin, hangisinin yoksul olduğunu anlayamazsınız. Gina'nın benden biraz üstün olduğunu düşündüm tabii, eğitimi filan... Ama bu önemli değil gibi geldi bize. Birbirimize âşık olduk, evlendik. Dediğim gibi birikmiş biraz param vardı, Gina da biraz birikimi olduğunu söyledi. Doğduğum yere dönüp benzin istasyonu açmaya karar verdik, Gina da istiyordu bunu. Birbiri için deli olan aklı bir karış havada iki çocuktuk biz. Sonra Gina'nın o züppe teyzesi sorun çıkarmaya başladı... Sonrasında Gina İngiltere'ye gelip büyükannesini görmek istedi. Ona hak verdim. Sonuçta burası onun eviydi. Ben de İngiltere'yi görmek istiyordum. Bu ülke hakkında birçok şey duymuştum. Böylece kalkıp geldik. Benim düşüncem bunun yalnızca kısa bir ziyaret olacağıydı."

Genç adamın suratı iyice asıldı.

"Ama öyle olmadı. Bu deli kapanının içine sıkışıp kaldık. Neden burada kalmıyorsunuz? Neden buraya yerleşmiyorsunuz? Tek söyledikleri buydu işte! Benim için bol bol iş varmış. İş! Çocuk gangsterleri beslemek, onlarla çocukça oyunlar oynamak istemiyorum... Bunun ne anlamı var ki? Burası güzel, *gerçekten* çok cazip bir yer olabilir. Paralı insanlar ne kadar şanslı olduklarını anlayamıyorlar mı? Yeryüzünde ancak çok az insanın böylesine olağanüstü bir eve sahip olabildiğinin ve kendilerinin de o şanslı insanlardan biri olduklarının farkında değiller mi? İnsanın şansını böylesine ayaklar altına alması delilik değil de ne? Gerektiğinde çalışırım ve bu asla zor gelmez bana. Ama nerede ve nasıl istersem öyle çalışırım, herhangi bir yerde başarılı olacağım bir iş bulurum nasıl olsa. Burada, bu evde kendimi örümcek ağına takılı kalmış gibi hissediyorum. Gina'yı da anlayamıyorum artık. O benim Amerika'da evlendiğim kız değil. Onunla... lanet olsun, artık *konuşamıyorum* bile! Tanrım!"

Miss Marple nazikçe, "Ne demek istediğinizi anlıyorum," diyerek başını salladı.

Walter onu yan bakışlarla süzdü.

"Şimdiye dek bu şekilde açıldığım tek kişi sizsiniz. Çoğu zaman susup içime kapanıyorum. Hiç bilemiyorum sizde ne olduğunu. İngilizsiniz –hem de tam anlamıyla İngiliz– ama tuhaf bir şekilde bana Amerika'daki Betsy teyzemi anımsatıyorsunuz."

"İşte bu çok hoşuma gitti."

Walter düşünceli düşünceli konuşmayı sürdürdü.

"O da çok aklı başında, sağduyulu bir kadındır. Her an elinizde kalacakmış gibi narin, kırılgan bir hali vardır ama aslında sapasağlamdır, evet sağlam ve dirençli."

Ayağa kalktı.

"Sizinle böyle konuştuğum için bağışlayın," dedi.

Miss Marple genç adamın ilk kez güldüğünü gördü. Bu içten ve hoş bir gülümsemeydi, Walter Hudd o an beceriksiz somurtkan bir çocuk olmaktan çıkmış; yakışıklı, cazip genç bir adam kişiliğine bürünmüştü.

"Sanırım birine içimi dökmem gerekiyordu ama bunun için sizi seçmem kötü oldu."

Miss Marple, "Hiç de değil, yavrum," dedi. "Benim de bir yeğenim var, tabii sizden bir hayli büyük."

Bir an aklına modern, deneyimli bir yazar olan yeğeni Raymond West geldi. Onunla Walter Hudd kadar farklı iki insan olamazdı.

Walter Hudd birden, "Size eşlik etmeye biri daha geliyor," dedi. "Bu kadın benden hiç hoşlanmaz. Ben gideyim, izninizle. Bu konuşma için de teşekkür ederim."

Hızla uzaklaştı. Miss Marple çimlik alandan kendisine doğru gelen Mildred Strete'e baktı.

II

Bayan Strete soluk soluğa banka çökerken, "O iğrenç genç adamın sizi esir aldığı anlaşılıyor," dedi. "Korkunç değil mi?"

"Korkunç olan ne?"

"Gina'nın evliliği. Bunun tek nedeni annemin onu Amerika'ya yollamış olması tabii. O zaman da anneme bunun hiç akıllıca bir davranış olmadığını söylemiştim. Sonuçta burası her şeyden uzak, sakin bir bölge. Buraya tek bir hava saldırısı bile olmadı. İnsanların aileleri için paniğe kapılmalarından hiç hoşlanmıyorum – tabii kendileri için de, hem de sıklıkla."

"Savaş gibi dönemlerde insanın neyin doğru neyin yanlış olduğuna, ne yapması gerektiğine karar vermesi oldukça zor olmalı,"

dedi Miss Marple düşünceli düşünceli. "Özellikle de çocuklar söz konusuysa. Olası bir işgal durumunda Almanlar tarafından eğitilip yetiştirilmeleri ihtimalini düşünmek de gerekirdi elbette ve de tabii bombalanma tehlikesini."

Bayan Strete, "Saçma," dedi. "Savaşı kazanacağımızdan bir an bile kuşku duymadım. Ama annem söz konusu Gina olunca her zaman mantıksız davranır, laf anlamaz. Bu yüzden de onu her anlamda çok şımarttı, aklına eseni yapmasına izin verdi. Aslında onu İtalya'dan alıp buraya getirmesine de hiç gerek yoktu."

"Anladığım kadarıyla Gina'nın babası da buna karşı çıkmamış?"

"Ah, San Severiano mu? İtalyanların nasıl insanlar olduklarını bilirsiniz. Onlar için para dışında hiçbir şeyin değeri yoktur. Tabii Pippa'yla da parası için evlenmişti."

"Tanrım! Oysa ben onun Pippa'ya çok bağlı olduğunu ve karısının ölümü üzerine neredeyse tesellisi olanaksız bir kedere boğulduğunu duymuştum."

"Hiç kuşkusuz öyle davranıyordu, ama sanırım rol yapıyordu. Annemin Pippa'nın bir yabancıyla evlenmesine neden onay verdiğini hiç anlayamıyorum. Herhalde nedeni Amerikalıların unvan merakıydı."

Miss Marple sakin sakin, "Bana hep sevgili Carrie Louise'in yaşam anlayışında dünyasal değerlerin pek yeri yokmuş gibi gelmiştir," dedi.

"Ah, tamam biliyorum. Ve buna katlanamıyorum. Annemin hevesleri, merakları, idealleri, bu yöndeki projeleri... Bütün bunların ne demek olduğunu bilemezsiniz, Jane Teyze. Bunu söylerken ne demek istediğimi çok iyi biliyorum. Ne de olsa ben bütün bunların arasında yetiştim."

Jane Teyze diye hitap edilmek Miss Marple için az da olsa şaşırtıcıydı. Hatta küçük bir şok olduğu bile söylenebilirdi. Geçmişte sıkça kullanılan bir ifadeydi bu. Ama yıllar öncesinde kalmıştı. Miss Marple, Carrie Louise'in çocuklarına yolladığı Noel hediyelerine daima, "Jane Teyze'den sevgilerle," diye bir kart iliştirirdi. Dolayısıyla onlar da onu –eğer düşündülerse– hep "Jane Teyze" olarak anmış olmalılardı. Hoş Miss Marple bunun olduğunu pek sanmıyordu ama...

Miss Marple düşünceli düşünceli yanında oturan orta yaşlı kadına baktı. Mildred dudaklarını ısırıyordu. Küçük ağzını büzmüş, burnunun kenarından ağzına doğru çizgiler iyice derinleşmişti. Ellerini ise sıkıca birbirlerine kenetlemişti.

Jane Marple sevecen bir havada, "Sıkıntılı bir çocukluk dönemi geçirmiş olmalısınız," diye mırıldandı.

Mildred Strete hışımla ona döndü ve minnet dolu gözlerle ona baktı.

"Oh, hiç değilse birinin bunu anlamış olmasına öyle sevindim ki... İnsanlar çocukların neler çektiklerini hiç bilemiyorlar. Bakın, Pippa gerçekten çok güzeldi. Yaşça da benden büyüktü. İnsanların ilgisini çeken daima o oldu. Hep onunla ilgilenirlerdi. Hem babam, hem annem her şeyde ön plana çıkması için onu teşvik ettiler, aslında ona cesaret vermelerine hiç gerek yoktu. Zaten gösterişe bayılırdı. Bense sessiz sakin bir çocuktum. Çekingendim. Pippa ise çekingenlik nedir bilmezdi bile. İnanın bana, bir çocuk da çok ıstırap çekebilir, Jane Teyze."

Miss Marple başını salladı.

"Biliyorum."

"Mildred çok aptal!" Pippa hep böyle derdi. Ama ben ondan küçüktüm. Tabii ki derslerde ona yetişmem beklenemezdi. Bir ço-

cuğa sürekli olarak ablasının örnek gösterilmesi büyük haksızlık. Herkes anneme Pippa'yı kastederek, "Ne kadar güzel bir çocuk," derdi. *Benim* ise farkıma bile varmazlardı. Babam da hep Pippa'yla şakalaşır, onunla oynardı. Bunun *benim için* ne kadar zor olduğunu görmeleri gerekirdi ama hiç kimse bunun farkında bile değildi. Herkesin tüm ilgisi ve sevgisi onaydı. Tabii ben de o sıralar asıl önemli olanın insanın 'karakteri' olduğunu bilecek yaşta değildim."

Dudakları titriyordu. Sonra yine kasıldı.

"Aslında bu haksızlıktı, gerçek anlamda haksızlık. Üstelik öz çocukları bendim. Pippa'yı evlat edinmişlerdi. *Ben* bu evin, onların çocuğuydum. O ise, bir hiç!"

Miss Marple, "Sanırım onların Pippa'ya fazla yüz vermelerinin nedeni de buydu," diye mırıldandı.

"Onu benden daha çok seviyorlardı," diyen Mildred Strete bir an durdu, sonra ekledi. "Hem de kendi öz annesiyle babasının istemediği bir çocuğu... Büyük olasılıkla da evlilik dışı doğmuş bir çocuğu..."

Ve ekledi:

"Bu Gina'da görülüyor. Kanının bozuk olduğu o kadar belli ki. Kan her şeyin temelidir. Lewis istediği kadar çevre hakkında varsayımlar ileri sürsün. Bozuk kötü kan her şeyi açıklar. Gina'ya bakın, her şey ortada."

Jane Marple, "Gina çok güzel bir kız," dedi.

Bayan Strete, "Ama davranışları hiç güzel değil," diye cevap verdi. "Annem dışında herkes onun Stephen Restarick'le flört ettiğinin farkında. Bence iğrenç bir şey bu. Kötü bir evlilik yapmış olduğunu kabul ediyorum, bu onun açısından büyük şanssızlık. Ama evlilik evliliktir ve insan bunun kurallarına uymak zorundadır. Sonuçta o korkunç adamla evlenmeye karar veren de kendisi."

"Bay Hudd gerçekten de korkunç bir insan mı?"

"Ah, sevgili Jane Teyze! Bence gangsterlere benziyor. O kadar suratsız ve kaba ki. Kim bilir belki öyle de... Ağzını bıçak açmıyor. Nezaketten haberi yok, çok çiğ ve görgüsüz."

Miss Marple usulca, "Sanırım çok mutsuz," diye mırıldandı.

"Mutsuz olması için bir neden yok ki, yani Gina'nın davranışları dışında tabii. Burada onun için her şey yapılıyor. Lewis ona yararlı olabileceği birçok iş önerdi ama o suratını asıp boş boş dolaşmayı yeğliyor."

Sonra birden bağırdı.

"Ah, burası korkunç çok korkunç bir yer! Lewis o rezil genç suçlulardan başka kimseyi düşünmüyor. Anneminse aklı fikri yalnızca Lewis'te. Ona göre Levis'in yaptığı her şey doğru. Şu bahçenin haline bakın, berbat durumda, her tarafı ot bürümüş. Ya ev... harabeden farksız, görünürde doğru dürüst yapılan hiçbir şey yok. Evet, günümüzde iyi bir hizmetçi bulmanın çok güç olduğunu biliyorum ama olanaksız değil. Üstelik para sıkıntıları da yok. Yalnızca evi *umursayan* yok, hepsi bu. Eğer burası *benim* evim olsaydı..." Birden sustu.

Miss Marple, "Korkarım hepimiz koşulların değişmiş olduğunu kabul etmek zorundayız," dedi. "Böyle büyük malikâneler aslında büyük bir sorun. Buraya dönüp her şeyin değişmiş olduğunu görmenin senin için çok üzücü olduğunu anlıyorum elbette. Burada oturmayı gerçekten yeğler miydin, diyelim ki bir şekilde senin olsaydı?"

Mildred Strete kızardı.

"Sonuçta burası benim evim. Babamın evi. Hiçbir şey bu gerçeği değiştiremez. İstersem burada yaşamaya hakkım var. Ve ben bu hakkımı kullanıyorum, burada oturmak istiyorum. Ah bir de annem bu kadar tuhaf olmasaydı? Kendine doğru dürüst bir elbise almaya bile yanaşmıyor. Ve bu Jolly'yi çok endişelendiriyor."

"Ben de size Miss Bellever'ı soracaktım..."

"Onun burada olması o kadar rahatlatıcı bir şey ki. Anneme âdeta tapıyor. Çok uzun bir zamandan beri annemin yanında, buraya Johnnie Restarick'in zamanında gelmişti. Yanılmıyorsam o üzücü olaylar sırasında da anneme çok destek oldu. Restarick'in ahlaksız bir Yugoslav kadınla kaçıp annemi terk ettiğini duydunuz, değil mi? Duyduğuma göre kadının zaten bir sürü âşığı olmuş, ahlaksızın tekiymiş. Ama annem bu konuda çok gururlu ve onurlu davrandı. Hemen sessiz sedasız Restarick'ten boşandı. Hatta Restarick'in oğullarının eskisi gibi tatillerde buraya gelmesine bile izin verdi – aslında gereksiz bir şeydi bu yaptığı ama... Onlar için başka bir ayarlama yapılabilirdi. Tabii çocukların babalarıyla ve o kadına gitmesine de izin verilemezdi. Her neyse, sonuçta annem onları buraya yanına aldı... Miss Bellever bütün bu olaylar sırasında annemin yanındaydı ve gerçek anlamda ona büyük destek oldu. Daima dirençli ve güçlüydü. Aslında bazen Miss Bellever'ın yapılması gereken her şeyi üstlenerek annemin kayıtsızlığını, umursamazlığını artırdığını da düşünmüyor değilim ama... Yine de o olmasaydı annem ne yapardı, onu da hiç bilemiyorum."

Bir an durdu, sonra hayretle haykırdı.

"Lewis geliyor. Çok tuhaf! Aslında bahçeye hemen hemen hiç çıkmaz."

Bay Serrocold her zaman olduğu gibi kafasını tek bir konuya takmış insanların kararlılığı içinde onlara doğru geliyordu. Mildred'ı fark etmemiş gibiydi, çünkü o an aklında yalnızca Miss Marple vardı.

"Çok üzgünüm," dedi. "Aslında size kuruluşumuzu gezdirmek ve her şeyi göstermek istiyordum." Caroline de benden bunu yapmamı istemişti. Ne yazık ki, Liverpool'a gitmem gerekiyor. O demiryollarının kargo bölümünden paket çalan çocuk olayı için. Ama

Maverick size etrafı gezdirecek. Birkaç dakika içinde burada olacak. Ben ancak öbür gün dönebileceğim. Onların çocuktan davacı olmalarını engelleyebilirsek çok iyi olacak."

Mildred Strete ayağa kalkarak uzaklaştı. Lewis Serrocold onun gidişinin farkına bile varmadı. Kalın camlı gözlüklerinin arkasından dikkatle Miss Marple'a bakıyordu.

"Anlayacağınız yargıçlar bu gibi olaylara genellikle yanlış açıdan bakıyorlar. Bazen çok sert davranıyorlar, bazen de fazlasıyla hoşgörülü. Bu çocuklara birkaç ay hapis cezası vermek caydırıcı değil ki, tam aksine bundan anlamsız bir şekilde hoşlanıyorlar bile. Bu durumdan kız arkadaşlarına söz ederek övünüyorlar. Ama ağır bir ceza çoğunlukla akıllarının başlarına gelmesini sağlıyor. O zaman bu oyunu oynamaya değmeyeceğini anlıyorlar. Yine de hapsedilmemeleri daha doğru. İyileştirici eğitim –rehabilitasyon– aynen burada yaptığımız gibi onlara ıslah edici bir eğitim verilmesi gerekiyor..."

Miss Marple araya girerek, "Bay Serrocold, size bir şey sormak istiyordum. Genç Lawson konusunda hiçbir tereddüdünüz yok mu? Yani o sizce tam anlamıyla normal biri mi?" diye sordu.

Lewis Serrocold'un yüzünde endişeli ve üzgün bir ifade belirdi.

"Hastalığının nüksetmediğini umarım. Size ne söyledi?"

"Sir Winston Churchill'in oğlu olduğunu..."

"Tabii, tabii. Bu alışıldık bir durum. O evlilik dışı doğmuş bir çocuk, sanırım bunu anlamışsınızdır. Zavallı çocuk; çok kötü, aşağılayıcı koşullarda gözlerini açmış yaşama. Onu buraya almamı bana Londra'daki bir yardım kurumu önerdi. Sokakta bir adamın kendisini gözetlediğini iddia ederek birine saldırmış. Tipik psikiyatrik belirtiler bunlar. Bunu size Dr. Maverick daha iyi açıklayabilir. Onu bir vaka olarak ele alıp geçmişini inceledim. Annesi Plymouth'ta yoksul ama saygın bir ailedenmiş. Babası ise gemiciymiş – kadın

adamın adını bile bilmiyor... Çocuk güç şartlar altında büyütülmüş. Önce babası hakkında hayali öyküler anlatmaya başlamış, sonra da kendisiyle ilgili. Yetkisi olmayan üniformalar giyip, nişanlar takmış. Bütün bunlar aşırı bir aşağılık duygusunun tipik belirtileri. Ama Maverick onun tedavisinde başarılı olacağını umuyor. Eğer kendine güvenmeyi öğretebilirsek sorun kalmayacak. Ona burada sorumluluk gerektiren işler vermeyi denedim, önemli olanın insanın nasıl bir aileden geldiğinin değil, kendisinin nasıl bir insan *olduğunu* öğretmeye çalıştım. Onun kendi yeteneklerinin farkına varmasını sağlamaya uğraştım. Nihayet belirgin bir iyileşme gösterdi. Onun adına çok mutluydum. Ama şimdi sizin söylediğinize göre..." Başını salladı.

"O tehlikeli olabilir mi, Bay Serrocold?"

"Tehlikeli mi? Onun intihar eğilimi olduğunu sanmıyorum."

"Ben intiharı düşünmemiştim. Bana düşmanlarından bahsetti, onu izlediklerinden, eziyet ettiklerinden. Sizce bu, bağışlayın ama, bir tehlike işareti değil mi?"

"Durumunun tehlikeli bir hal almış olduğunu pek sanmıyorum. Ama Maverick'le konuşacağım. O çok umutluydu hem de çok."

Saatine baktı.

"Ah, artık gitmem gerekiyor. Hah, işte sevgili Jolly de geliyor. O sizinle ilgilenecektir."

Çevik hareketlerle hızla yanlarına yaklaşan Miss Bellever, "Araba kapıda, Bay Serrocold," dedi. "Dr. Maverick enstitüden aradı. Ona Miss Marple'ı oraya götüreceğimi söyledim. Bizi kapıda karşılayacak."

"Teşekkür ederim. Artık gitmeliyim. Evrak çantam nerede?"

"Arabada, Bay Serrocold."

Lewis Serrocold telaşla uzaklaştı.

Arkasından bakan Miss Bellever, "Bir gün bu adam olduğu yerde yere yığılıp kalacak," diye mırıldandı. "Ne dinleniyor, ne rahat ediyor. İnsan doğasına aykırı bir şey bu. Geceleri de yalnızca dört saat uyuyor."

Miss Marple, "İdeallerine çok bağlı," dedi.

Miss Bellever sıkıntıyla, "Başka bir şey düşündüğü yok ki," diye mırıldandı. "Karısına bakmak, onunla ilgilenmek bile aklına gelmiyor. Sizin de bildiğiniz gibi Caroline çok tatlı bir kadın, Miss Marple, sevgiyi, ilgiyi hak ediyor. Bunlara ihtiyacı da var. Ama burada yalnızca yaşamı hafife alan, dürüstlükten uzak yaşamak isteyen, çalışmaktan hoşlanmayan bir sürü mızmız, ruh sağlığı bozuk gençten başka kimsenin düşünüldüğü yok. Dürüst, namuslu çocukların günahı ne? Onlar için neden bir şeyler yapılmıyor? Dürüstlük, Bay Serrocold ve Dr. Maverick gibiler için de, burada çalışan o olgunlaşmamış romantik budalalar için de ilginç değil. Önemsenecek, ödüllendirilecek bir şey ise kesinlikle değil. Ben de ağabeylerim de çok zor koşullarda yetiştik Miss Marple, yakınmamıza, mızmızlanmamıza hiçbir zaman izin verilmedi. Günümüzde ise artık herkes gençlere çok fazla yumuşak davranıyor."

Bu arada bahçeden çıkıp demir parmaklıklı bir kapıdan geçtiler ve Eric Gulbrandsen'in büyük, kırmızı tuğla kaplı okul binasının girişi olarak yaptırdığı görkemli kemerli kapıya ulaştılar.

Jane Marple onları karşılamaya gelen Dr. Maverick'e baktığı anda onda bir anormallik olduğu kanısına vardı.

Doktor, "Teşekkür ederim, Miss Bellever," dedi. "Evet Miss... şey... evet, Miss Marple, burada yaptıklarımızın sizi çok ilgilendireceğinden eminim. Bu büyük soruna yaklaşım biçimimizin sizi büyüleyeceğini sanıyorum. Bay Serrocold çok ileri görüşlü bir insan – gerçek anlamda vizyon sahibi biri. Ve tabii Sir John Stillwell

de arkamızda... yani eski şefim. Kendisi emekli olana kadar İçişleri Bakanlığı'nda çalıştı. Onun saygınlığı ve etkinliği karşılaşılan önemli sorunların çözümünde çok önemli yararlar sağladı. Ne de olsa bu *tıbbî* bir sorun – yasal otoriteye bunun anlatılabilmesi gerekiyordu. Psikiyatrinin bilimsel anlamı son savaşta ortaya çıktı ve önemi kabul edildi. Savaşın belki de tek yararı bu oldu. Neyse şimdi öncelikle sizin bu soruna hangi bakış açısıyla yaklaştığımızı görmenizi istiyorum. Başınızı kaldırın..."

Miss Marple yukarı, büyük kemerin üzerine kazılmış olan sözcüklere baktı.

"BURAYA GELDİYSENİZ YENİ UMUTLAR SİZİ BEKLİYOR!"

"Ne muhteşem değil mi? Vurucu bir etki yaratmak için ne kadar uygun bir cümle. Bu çocukları azarlamak ya da onları cezalandırmak istemiyoruz. Onların istedikleriyse cezalandırılmak, bunu önemsenmek sanıyorlar. Bizse onları burada aslında iyi insanlar olduklarına inandırmayı amaçlıyoruz."

Miss Marple, "Edgar Lawson gibi mi?" diye sordu.

"İlginç bir vaka o. Edgar'la mı konuştunuz?"

"O benimle konuştu," diyen Miss Marple bir an durakladıktan sonra özür dilercesine ekledi. "Şey... acaba o biraz *kaçık* mı?"

Dr. Maverick neşeyle güldü.

"Hepimiz bir ölçüde kaçığız, sevgili hanımefendi," diyen Dr. Maverick Miss Marple'a kapıdan içeri eşlik ederken de ekledi. "Var olmanın sırrı bu. Hepimiz biraz deliyiz."

6. BÖLÜM

O gün genel anlamda Miss Marple için hayli yorucu bir gündü.

Miss Marple yalnızca heyecanın bile onun yaşında biri için yeterince yıpratıcı olduğunu düşünüyordu. Kendisinden ve verdiği tepkilerden hoşnut değildi. Burada bir şeyler oluyordu –belki de birçok şey– ama o durumu net bir şekilde algılayamıyordu. Edgar Lawson'un zavallı ve bir o kadar da silik kişiliğinin etrafında yoğunlaşan belli belirsiz bir endişenin olduğunu seziyordu. Belleğinde buna paralel bir olay bulabilseydi ne kadar rahatlayacaktı...

Miss Marple dikkat ve özenle St. Mary Mead'i, Bay Selkirk'in evlere servis yapan çırağının tuhaf davranışlarını –dalgın postacıyı– Paskalya'dan sonraki tatil gününde çalışan bahçıvanı düşündü.

Edgar Lawson'da tam olarak işte bu diyerek üzerine parmak basamadığı bir terslik vardı – Görülenin, kabul edilenin ötesinde bir şey. Ancak Miss Marple bu tersliğin ne olduğunu tam olarak kavrayamadığı gibi bunun arkadaşı Carrie Louise'i nasıl etkilemiş olabileceğini de anlayamıyordu. Stonygates'teki yaşamın karmaşık düzeni insanların birbirleriyle ilişkilerini ve beklentilerini etkiliyordu. Ama bunlardan hiçbiri (Miss Marple'ın görebildiği kadarıyla) Carrie Louise'i etkileyecek nitelikte değildi.

Carrie Louise... Miss Marple birden ona bu adla hitap edenin Ruth dışında yalnızca kendisi olduğunu fark etti. Kocası için

o Caroline idi. Miss Bellever ona Cara diyordu. Stephen Restarick ise genellikle Madonna demeyi yeğliyordu. Walter için o Bayan Serrocold'tu, Gina ise yalnızca Büyükana diyordu – söylediğine göre bu Büyük Hanım ve Büyükanne sözcüklerinin karışımıydı.

Acaba Caroline Louise Serrocold için böylesine farklı hitap şekilleri kullanılmasının özel bir anlamı olabilir miydi? O diğerleri için gerçek bir insandan çok bir sembol müydü?

Ertesi sabah Carrie Louise her zamanki gibi ayaklarını hafifçe sürüyerek bahçeye çıktı. Doğruca oradaki banka gidip arkadaşının yanına oturdu ve Miss Marple'a ne düşündüğünü sordu.

Miss Marple hemen yanıt verdi.

"Seni, Carrie Louise."

"Nasıl yani?"

"Bana dürüstçe söyler misin, burada seni endişelendiren bir şey var mı?"

"Beni endişelendiren bir şey mi?" Carrie Louise etkileyici mavi gözleriyle şaşkınlık içinde arkadaşının yüzüne baktı. "Jane, beni endişelendirecek ne olabilir ki?"

"Şey... birçoğumuzun bazı endişeleri vardır." Miss Marple'ın gözlerinde bir pırıltı belirmişti. "Örneğin benim var: Bahçeme dadanan sümüklüböcekler; keten yatak takımlarını doğru dürüst onartamıyorum; mürdümeriği likörü yapmak için uygun esmer şeker bulamıyorum. Ah, daha buna benzer bir sürü ufak sorun. Bence asıl normal olmayan senin hiçbir endişen olmaması."

Bayan Serrocold dalgın dalgın mırıldandı.

"Aslına bakarsan endişelenebileceğim bazı şeyler olduğunu itiraf etmeliyim. Örneğin, Lewis'in çok çalışması, Stephen'ın tiyatro kulübünde canla başla uğraşırken çoğu kez yemek yemeyi bile unutması, Gina'nın çok sinirli ve atak olması... Ama ben insanları

değiştirmeyi hiçbir zaman başaramadım, bunun yapılabileceğini de sanmıyorum. Dolayısıyla bunun için endişelenmenin de anlamı yok. Öyle değil mi?"

"Mildred de pek mutlu değil sanırım. Öyle değil mi?"

Carrie Louise, "Ah evet," dedi. "Mildred hiçbir zaman mutlu değildi. Çocukken de değildi. Pippa'ya hiç benzemezdi; o her zaman hayat doluydu, mutluluk saçıyordu."

Miss Marple, "Belki de Mildred'ın mutsuz olmak için nedenleri vardı," diye mırıldandı.

Carrie Louise yavaşça, "Kıskançlık mı?" diye sordu. "Evet, korkarım bu olabilir. Ama insanların bazı duygulara kapılmaları için illa bir neden olması şart değildir. Onların doğasında vardır bu. Sen de aynı fikirde değil misin, Jane?"

Miss Marple'ın aklına Miss Moncrieff gelmişti, zalim, baskıcı, yatalak annesinin esiri olan genç Moncrieff. Zavallı hep yolculuk yapmak, dünyayı görmek isterdi. Annesi St. Mary Mead'deki kilise mezarlığına gömüldüğünde bütün köyün içten içe nasıl sevindiğini çok iyi anımsıyordu Miss Marple. Böylece ufak bir gelire de sahip olan genç kız özgür kalmıştı. Hemen hayalini gerçekleştirmek için yola koyulmuş ama yalnızca Hyères'e kadar gidebilmişti. Orada annesinin "en eski arkadaşlarından birine" uğramış ve zavallı yaşlı hastalık hastası kadının halinden çok etkilenmişti. Hemen gezi rezervasyonlarını iptal ettirmiş ve yaşlı kadının villasına yerleşmişti. Yine ezilip, canı çıkıncaya kadar çalıştırılmak ve yeniden özlemle uzak ufukların hayaliyle yaşamak için...

Miss Marple, "Sanırım haklısın, Carrie Louise," dedi.

"Tabii benim endişelerden bu denli uzak olabilmemin bir nedeni de Jolly. Sevgili Jolly. Yanıma Johnnie'yle ilk evlendiğimiz günlerde geldi ve en başından beri bana karşı hep çok iyi oldu. Bana sanki çaresiz, ufak bir bebekmişim gibi özenle baktı. Benim için

yapmayacağı şey yoktur. Doğrusu ya bazen bundan utanıyorum. İnan bana, bazen Jolly'nin benim için cinayet bile işleyebileceğini düşünüyorum Jane. Bunu söylemem çok korkunç değil mi?"

Miss Marple, "Gerçekten de sana çok bağlı," diye onayladı.

"Bazen bana çok kızıyor," diyen Bayan Serrocold'un billur kahkahası etrafta yankılandı. "Hep şık giysiler ısmarlamamı, lüks içinde yaşamamı, herkesin en çok bana önem vermesini, her kaprisime boyun eğmesini istiyor. Lewis'in coşkunluğundan etkilenmeyen tek kişi. Jolly buradaki o zavallı çocukların tamamının şımarık genç suçlular, üzerlerinde düşünülmeyi, ilgilenilmeyi hak etmeyen yaratıklar olduğunu düşünüyor. Ayrıca buranın fazla nemli olduğunu ve bunun romatizmalarıma iyi gelmediğini de düşünüyor. Mısır'a ya da aynı şekilde iklimin sıcak ve kuru olduğu başka bir yere gitmemi öneriyor."

"Romatizmadan çok mu rahatsızsın?"

"Son zamanlarda iyice ilerledi. Yürürken çok zorluk çekiyorum. Bacaklarıma korkunç ağrılar, kramplar giriyor. Ah, ah..." Yüzünde yine masallardaki küçük perileri anımsatan o muzip gülümseme belirdi. "Yaşlılık işte!"

O sırada Miss Bellever terasa açılan camlı kapılardan birinden çıkarak hızla yanlarına geldi.

"Sana telgraf varmış Cara, biraz önce telefonla bildirdiler. *'Bugün akşamüzeri geliyorum. Christian Gulbrandsen.'*"

"Christian mı?" Carrie Louise şaşırmış görünüyordu. "Onun İngiltere'de olduğundan haberim yoktu."

"Sanırım ona meşe mobilya döşeli süiti hazırlatacağız, değil mi?"

"Evet, lütfen Jolly. Böylece merdivenlerden çıkmasına da gerek kalmaz."

Miss Bellever başını sallayarak onayladı ve eve döndü.

Carrie Louise, "Christian Gulbrandsen benim üvey oğlum," dedi. "Eric'in en büyük oğlu. Aslına bakarsan benden iki yaş büyük. Eğitim kurumlarının mütevelli heyetinde – aslına bakarsan Gulbrandsen Vakfı'nı tamamıyla o yönetiyor. Şu sırada Lewis'in burada olmaması ne büyük şanssızlık. Christian genellikle yalnızca bir gece kalırdı. İşi başından aşkın bir işadamı o. Hiç kuşkusuz Lewis'le konuşmak istediği bir sürü şey vardır."

Christian Gulbrandsen o akşam tam çay vakti geldi. İriyarı, ağır ağır konuşan bir adamdı. Carrie Louise'i büyük bir sevgi ve içtenlikle selamladı.

"Küçük Carrie Louise'imiz nasılmış bakalım? Biliyor musun, hiç yaşlanmıyorsun. Hep aynısın."

Bu arada elini Carrie'nin omzuna koymuş, başını ona doğru eğmiş, gülümsüyordu.

Biri adamın kolunu çekiştirdi.

"Christian!"

"Ah..." Christian Gulbrandsen döndü.

"Mildred, sen miydin? Nasılsın?"

"Son zamanlarda pek iyi değilim."

"İşte bu kötü, hem de çok kötü."

Christian Gulbrandsen'le üvey kız kardeşi Mildred birbirlerine çok benziyorlardı. Aralarında yaklaşık otuz yaş fark vardı. Görenler baba kız olduklarını düşünebilirlerdi. Üvey ağabeyinin gelmesinin Mildred'ı sevindirmiş olduğu anlaşılıyordu. Kadının yanakları kızarmış, dili çözülmüştü. Zaten bütün gün, "Ağabeyim... ağabeyim Christian, ağabeyim Bay Gulbrandsen," deyip durmuştu.

"Ya küçük Gina, o nasıl?" Gulbrandsen genç kadına doğru döndü. "Demek kocanla hâlâ buradasınız?"

"Evet. Buraya yerleştik gibi bir şey, öyle değil mi Walter?"

Walter, "Öyle görünüyor," diye mırıldandı.

Gulbrandsen zekâ fışkıran küçük gözleriyle genç adamı tepeden tırnağa süzdü. Walter her zamanki gibi asık suratlıydı, soğuk ve dostluktan uzak görünüyordu.

Gulbrandsen, "Neyse, yine ailemle bir aradayım," diyerek gülümsedi.

Sesi belirgin bir şekilde yumuşak ve ılımlıydı ama... Miss Marple yine de, aslında pek rahat değil, onu tedirgin eden bir şey var, diye düşündü. Christian Gulbrandsen'in dudakları hafifçe kasılmıştı. Davranışlarında da belli belirsiz bir endişe ve dalgınlık seziliyordu.

Miss Marple'la tanıştırıldığında bu yeni yabancıyı iyice tanımak istiyormuş gibi onu dikkatle süzdü.

Bayan Serrocold, "İngiltere'de olduğunu bilmiyorduk Christian," dedi.

"Evet, aniden geldim."

"Ne yazık ki Lewis burada değil. Ne kadar kalmayı düşünüyorsun?"

"Yarın dönmeyi düşünüyordum. Lewis ne zaman dönecek?"

"Yarın öğleden sonra ya da akşam."

"Öyleyse bir gece daha kalmam gerekecek."

"Eğer önceden haber vermiş olsaydın..."

"Sevgili Carrie Louise, kararlarımı genellikle son anda vermem gerekiyor."

"Lewis'i görmek için mi kalacaksın?"

"Evet. Onunla görüşmem lazım."

Miss Bellever, Miss Marple'a, "Bay Gulbrandsen de Bay Serrocold da Gulbrandsen Vakfı'nın mütevelli heyetindeler. Okul da vakıf yönetiminde. Mütevelli heyette onların dışında bir de Cromer Piskoposu ve Bay Gilfoy var."

Christian Gulbrandsen'in Stonygates'e Gulbrandsen Eğitim Kurumlarıyla ilgili bir konu için gelmiş olduğu anlaşılıyordu. Daha doğrusu Miss Bellever da diğerleri de öyle olduğunu düşünüyorlardı ama Miss Marple bu konuda kuşkuluydu.

Christian Gulbrandsen bir ya da iki kez fark ettirmeden Carrie Louise'i tepeden tırnağa düşünceli, hatta endişeli bakışlarla süzmüştü. Bu durum Jane Marple'ın gözünden kaçmamış, hatta onu şaşırtmıştı. Gulbrandsen, Carrie Louise'in ardından dönüp diğerlerini de dikkatle süzmüş, belirgin şekilde tuhaf bakışlarla onları adeta gözüyle tartmıştı.

Çaylarını içtikten sonra Miss Marple nezaket gereği diğerlerini yalnız bırakarak kütüphaneye çekildi. Ama tam koltuğa yerleşip örgüsünü örmeye başladığı sırada aniden kapı açılarak Christian Gulbrandsen içeri girdi. Ve gelip tam yanına oturdu.

"Demek sevgili Carrie Louise'mizin çok eski arkadaşlarındansınız?"

"Uzun yıllar önce İtalya'da aynı okulda okuduk Bay Gulbrandsen."

"Ah, evet. Onu seversiniz değil mi?"

Miss Marple içtenlikle, "Hem de çok severim," dedi.

"Bence onu herkes sever. Evet, bu doğru, ben de öyle düşünüyorum. Öyle de olmalı. Çünkü çok iyi kalpli ve çok tatlı bir insandır. Onu babamla evlendiği günden beri ben de, kardeşlerim de çok severiz. O bizim için her zaman çok sevdiğimiz bir kız kardeş gibi olmuştur. Babam için de her zaman sadık bir eş oldu, onun ideallerine bağlı kaldı. Asla kendini düşünmedi, onun için başkalarının iyiliği her zaman ön planda oldu."

Miss Marple, "O daima idealistti," dedi.

"İdealist mi? Evet. Evet, öyle. İşte bu yüzden de dünyadaki kötülüklerin farkında bile değil, insanların ne denli kötü olabileceklerini algılayamıyor."

Miss Marple adama şaşkın gözlerle baktı.

Christian Gulbrandsen'in yüzünde ciddi ve sert bir ifade belirmişti.

"Onun sağlığı nasıl?"

Miss Marple'ın şaşkınlığı daha da arttı.

"İyi gibi görünüyor, tabii arteriti dışında ya da romatizması işte."

"Romatizma mı? Evet... Peki ya kalbi? Kalbi sağlam mı?"

Miss Marple daha da çok şaşırmıştı. Dalgın dalgın mırıldandı.

"Bildiğim kadarıyla kalbinden bir sorunu yok ama ben de Carrie Louise'i uzun yıllardan beri görmemiştim. İlk kez dün gördüm. Onun sağlık durumunu öğrenmek istiyorsanız, bence bunu evdekilerden birine sormalısınız, örneğin Miss Bellever'a."

"Miss Bellever... evet, Miss Bellever ya da Mildred'a?"

"Aynen öyle, Mildred'a da sorabilirsiniz."

Miss Marple utanmıştı.

Christian Gulbrandsen onu dikkatle süzüyordu.

"Anne kız arasında pek büyük bir sevgi yok, öyle değil mi?"

"Evet, sanırım öyle."

"Ben de aynı fikirdeyim. Yazık... Mildred, Carrie Louise'in tek çocuğu. Peki ya Miss Bellever sizce ona gerçekten bağlı mı?"

"Hem de çok."

"Carrie Louise de Miss Bellever'a güveniyor mu?"

"Öyle sanıyorum."

Christian Gulbrandsen'in kaşları çatıldı.

"Ve de küçük Gina..." diyen Gulbrandsen'in Miss Marple'dan çok, kendi kendine konuşurmuş gibi bir hali vardı. "Ama o daha çok genç. Bu zor bir durum..." Birden sustu. Neden sonra ekledi. "Bazen insan neyin daha doğru olduğunu bilemiyor. Ben en doğruyu yapmayı çok istiyorum. Sevgili Carrie Louise'in hiçbir şekilde kırılıp incinmesini, mutsuz olmasını istemiyorum. Ama bu hiç de kolay değil."

Tam o anda Bayan Strete odaya girdi.

"Oh, burada mıydın Christian? Nerede olduğunu merak ettik. Dr. Maverick kendisiyle konuşmak istediğin bir şey olup olmadığını soruyor."

"Buraya gelen şu yeni genç doktor mu? Hayır... hayır, Lewis dönünceye kadar bekleyeceğim."

"Dr. Maverick, Lewis'in çalışma odasında. İstersen ona gitmesini..."

"Neyse kendisiyle konuşayım," diyen Gulbrandsen hızla dışarı çıktı.

Mildred onun arkasından uzun uzun baktıktan sonra Miss Marple'a döndü.

"Acaba bir şey mi oldu? Christian'ın halinde bir tuhaflık var. Size bir şey söyledi mi?"

"Bana yalnızca annenizin sağlığının nasıl olduğunu sordu."

"Sağlığının mı? Bunu neden sordu ki?"

Mildred çok sert bir tonda konuşmuştu. İri, dört köşe yüzü kıpkırmızıydı. Hiç iyi görünmüyordu.

"Gerçekten bilmiyorum."

"Annemin sağlığı çok iyi. Hatta onun yaşında bir kadın için şaşılacak derecede iyi. Benimkinden bile iyi olduğunu söyleyebili-

rim." Bir an sustu, sonra ekledi. "Christian'a da aynı şeyi söylediğinizi umarım."

Miss Marple, "Benim bu konuda bir bilgim yok," dedi. "Bay Gulbrandsen, bana kalbinin sağlam olup olmadığını sordu."

"*Kalbini* mi?"

"Evet."

"Annemin kalbi sağlam."

"Bunu duyduğuma çok sevindim yavrum."

"Christian'ın aklına bu tuhaf düşünceler de nereden gelmiş acaba?"

Miss Marple, "Hiç fikrim yok," dedi.

7. BÖLÜM

I

Ertesi gün olaysız geçti ama Miss Marple'a evin atmosferinde içten içe gizli bir gerginlik varmış gibi geliyordu. Christian Gulbrandsen sabahı Dr. Maverick'le okulu gezerek ve onunla eğitim kurumlarının uyguladığı politikadan alınan genel sonuçları konuşarak geçirdi. Öğleden sonra Gina onu arabayla gezmeye götürdü. Daha sonrasında da Miss Marple, Bay Gulbrandsen'in Miss Bellever'dan kendisine bahçede bir şey göstermesini istediğini fark etti. Anlaşılan asık suratlı kadınla baş başa konuşmak için bu bahaneye başvurmuştu. İyi de Christian Gulbrandsen'in ziyaretinin nedeni yalnızca işse, Miss Bellever'la birlikte olmak istemesinin nedeni neydi? Sonuçta kadın yalnızca Stonygates'teki evle ilgileniyordu.

Yine de Miss Marple kendisini fazlasıyla hayalperest olmakla suçladı. Gün genelde sakin geçti. Tek sıkıcı olay saat dört sularında oldu. O sırada Miss Marple örgüsünü şişini torbasına koymuş, çay öncesi biraz dolaşmak için bahçeye çıkmıştı. Dal budak sarmış bir ormangülünün etrafından dolanırken birden Edgar Lawson'la karşılaştı. Genç adam kendi kendine konuşarak hızla yürüyordu. Neredeyse Miss Marple'la çarpışacaklardı.

Telaşla, "Çok affedersiniz," deyip yoluna devam etmek istedi ama bu bile Miss Marple'ın genç adamın tuhaf donuk bakışlarını fark etmesine yetti.

"Bir şeyiniz mi var Bay Lawson? Kendinizi iyi hissetmiyor musunuz?"

"Ne mi? Nasıl iyi olabilirim ki? Bir şok yaşadım. Korkunç bir şok."

"Nasıl bir şok?"

Genç adam telaşla Miss Marple'ın arkasındaki noktaya baktı. Sonra aynı endişeli tavırla iki yana bir göz attı. Onun bu hali Miss Marple'ı da tedirgin etmişti.

Edgar Lawson, "Sze olanları anlatmalı mıyım acaba?" dedi. Tuhaf bir çekingenlikle Miss Marple'ı süzüyordu. "Hiç *bilmiyorum*. Gerçekten bilemiyorum. Beni gözetliyorlar."

Miss Marple kararlılıkla Edgar'ı kolundan tuttu.

"Şu yoldan yürüyelim... Bakın burada ne ağaç var, ne çalılık... Hiç kimse saklanıp konuşmamızı dinleyemez."

"Evet... evet, haklısınız..." Genç adam derin bir soluk aldı. Başını eğerek fısıldarcasına konuşmaya başladı.

"Bir şey keşfettim. Korkunç bir şey."

Edgar Lawson titremeye başlamıştı. Neredeyse ağlayacaktı.

"Ona güvenmiştim... Ona inanmıştım... Meğer hepsi yalanmış... tamamıyla yalan. Gerçeği örtmek için söylenmiş yalanlar. Buna dayanamayacağım. Bu çok büyük bir kötülük! Anlayacağınız şu yaşamda güvendiğim tek insandı o ve şimdi her şeyin onun başının altından çıktığını öğrendim. Asıl düşmanım *oymuş*! Beni izleten de *o*. Artık buna daha fazla dayanamam. Konuşacağım. Ona neler yaptığını bildiğimi söyleyeceğim."

Miss Marple, "Kim o?" diye sordu.

Edgar Lawson dikeldi. Acınacak ama bir şekilde de vakur bir havası olduğu söylenebilirdi ama belki de yalnızca gülünç görünüyordu.

"Babamdan söz ediyorum!"

Miss Marple, "Lord Montgomery'den mi? Yoksa Sir Winston Churchill'den mi?" diye sordu.

Edgar ona aşağılayarak sitemle baktı.

"Beni özellikle öyle düşünmeye yönelttiler – yalnızca gerçeği öğrenmeyeyim diye. Ama artık her şeyi biliyorum. Bir dostum var... gerçek bir dost. Bana gerçeği – nasıl kandırıldığımı anlatan bir dost. Artık babam bana hesap vermek, *benimle* yüzleşmek zorunda. Yalanlarını yüzüne vuracağım. Gerçeklerle meydan okuyacağım ona! Göreceğiz, bakalım ne diyecek?" Birden Miss Marple'ın yanından ayrılarak koşmaya başladı ve ilerideki ağaçların arasında gözden kayboldu.

Miss Marple da yüzünde ciddi bir ifadeyle eve döndü.

Dr. Maverick, "Hepimiz biraz deliyiz, saygıdeğer bayan," demişti.

Ama Miss Marple, Edgar Lawson konusunda durumun bundan biraz ötede olduğunu düşünüyordu.

II

Lewis Serrocold akşam üzeri altı buçuk gibi döndü. Arabayı bahçe kapısında bırakarak ağaçların arasından eve doğru yürüdü. Odasının penceresinden dışarıyı seyreden Miss Marple, Christian Gulbrandsen'in onu karşılamak için dışarı çıktığını gördü. İki adam selamlaştıktan sonra verandada bir aşağı bir yukarı yürüyerek konuşmaya başladılar.

Miss Marple her olasılığa karşı yanına kuş dürbününü almayı ihmal etmemişti. Acaba uzaktaki ağaç kümesine konan bir karabaşlı iskete sürüsü olabilir miydi?

Miss Marple dürbünü havaya kaldırmadan önce aşağıya doğru çevirdi ve iki adamın da yüz ifadelerinin çok ciddi ve endişeli olduğunu gördü. Bunun üzerine elinde dürbünü, pencereden biraz sarktı. Böylece zaman zaman da olsa sözcükler kulağına çalınıyordu. O anda adamlardan biri başını kaldırıp yukarı baksa bile kendinden geçmiş bir kuş gözlemcisinin onlardan uzak bir noktaya dikkat kesilmiş olduğunu düşünecekti.

Gulbrandsen tam Miss Marple'ın penceresinin altından geçerken, "...Carrie Louise'in bunu öğrenmesine nasıl engel–" diyordu.

İkinci bir kez pencerenin altından geçtiklerindeyse konuşan Lewis Serrocold'du.

"... Bu Carrie'den *gizlenirse ki*... Ben de aynı fikirdeyim, bunu düşünmeliyiz..."

Miss Marple başka birkaç sözcük daha duydu.

"... çok ciddi...", "...haksızlık...", "...yüklenilemeyecek kadar büyük bir sorumluluk...", "...belki de dışarıdan birinin fikrini almalıyız..."

Sonra Miss Marple, Gulbrandsen'in, "Hıh, hava iyice soğudu," dediğini duydu. "İçeri girelim."

Miss Marple yüzünde şaşkın bir ifadeyle başını pencereden içeri çekti. Duydukları o kadar bölük pörçüktü ki toparlayıp bir anlam çıkarması olanaksızdı. Ancak giderek artan nedeni belirsiz huzursuzluğunun boşa olmadığı anlaşılıyordu. Ruth Van Rydock da bu konuda yanılmamıştı, haklıydı.

Stonygates'teki terslik her neyse, bir şekilde Carrie Louise'i etkiliyordu.

III

O akşam yemek biraz gergin geçti. Gerek Gulbrandsen, gerekse Lewis oldukça dalgındı, ikisi de kendi düşüncelerine dalmışlardı. Walter Hudd her zamankinden de daha fazla somurtmuştu. Gina'yla Stephen da birbirleriyle pek konuşmadıkları gibi çevrelerindekilerle de konuşmuyorlardı. Yalnızca Dr. Maverick, Baumgarten'le yeni bir terapiyle ilgili teknik bir tartışmaya dalmıştı.

Yemekten sonra büyük salona geçtiklerinde Christian Gulbrandsen yazması gereken çok önemli bir mektup olduğunu söyleyerek izin istedi.

"Sevgili Carrie Louise, bağışla ama hemen odama çekilmek istiyorum."

"Bütün istediklerin tamam mı? Jolly?"

"Evet, evet, hepsi tamam. Bir daktilo istemiştim, odama koymuşlar. Miss Bellever gerçekten çok nazik ve dikkatli."

Soldaki kapıdan çıktı. Ana merdivenin önünden geçerek koridorda ilerledi. Uzun koridorun dibinde onun için hazırlanan meşe yatak odası ve banyodan oluşan süit vardı.

O gittikten sonra Carrie Louise, "Bu akşam tiyatroya gitmiyor musun, Gina?" diye sordu.

Genç kız, hayır anlamında başını salladı. İlerleyip araba yoluna ve ön avluya bakan pencerenin yanındaki koltuğa oturdu.

Stephen onu bir an süzdükten sonra ağır ağır büyük kuyruklu piyanoya doğru yürüdü. Tabureye oturarak parmaklarını tuşlarda dolaştırmaya başladı: değişik, hüzünlü bir parça çalıyordu. İki terapist, Dr. Maverick, Bay Baumgarten ve öğretmen Bay Lacy, "İyi

geceler," diledikten sonra oradan ayrıldılar. Walter abajurlu bir lambanın düğmesine bastı. Bir çatırtının ardından salondaki ışıkların yarısı söndü.

Genç adam homurdandı.

"Bu baş belası şalter yine attı. Zaten ne zaman düzgün çalıştı ki! Gidip bir bakayım."

O salondan çıkarken, Carrie Louise, "Walter elektrik işlerinden, elektrikli aletlerden filan çok iyi anlıyor," diye mırıldandı. "Ekmek kızartma makinesini nasıl hemen tamir ettiğini anımsıyor musunuz?"

Mildred Strete, "Burada yaptığı tek iş de o zaten," diye homurdandı. "Anne, bu akşam ilacını aldın mı?"

Miss Bellever'ın yüzünde sıkıntılı bir ifade belirdi.

"Tanrım, itiraf etmeliyim ki tamamen unutmuşum!" Yerinden fırlayarak yemek odasına gitti. Kısa bir süre sonra da elinde içi gül rengi bir sıvıyla dolu küçük bir bardakla döndü.

Carrie Louise gülümseyerek itaatkâr bir tavırla elini uzattı.

"Öyle berbat bir tadı var ki. Ama kimse bunu unutturmama fırsat vermiyor." Yüzünü buruşturdu.

Lewis Serrocold tam da o anda hiç beklenmedik şekilde olaya müdahale etti.

"O ilacı bu gece içmesen iyi olur hayatım... Zaten sana pek yaradığını da sanmıyorum."

Sakin ama her zamanki kontrollü enerjik tavrıyla bardağı Miss Bellever'ın elinden aldı ve büyük meşe masanın üzerine bıraktı.

Miss Bellever sert bir ifadeyle, "Bay Serrocold," dedi. "Bu konuda sizinle kesinlikle aynı fikirde değilim. Bayan Serrocold bu ilacı almaya başladığından beri çok daha iyi..." Birden susarak arkasına döndü.

Ön kapı hızla adeta çarparcasına açılmış, Edgar Lawson alkışlar üzerine sahneye çıkan bir yıldız havasında hışımla içeri dalmıştı.

Genç adam salonun ortasında durdu.

Tuhaf bir hali vardı –öfkeli... belki de değil– gülünç evet gülünç bir hali vardı.

Tiyatral bir tavırla, "Sonunda seni buldum," diye bağırdı. "Can düşmanım!"

Bu sözcüklerin hedefi Lewis Serrocold'du.

Bay Serrocold yüzünde belli belirsiz bir şaşkınlık ifadesiyle ona döndü.

"Evet Edgar, ne oldu?"

"Bunu bana nasıl söyleyebiliyorsun? Sen... sen... ne diyorsun? Ne olduğunu çok iyi biliyorsun! Beni aldattın, beni izlettin, düşmanlarımla birlik olup aleyhimde çalıştın!"

Lewis onu kolundan tuttu.

"Bak, yavrum, bu kadar heyecanlanmana hiç gerek yok. Haydi, gel, her şeyi bana sakin sakin anlat. Çalışma odama gidelim."

Edgar'ı salondan geçirerek sağdaki çalışma odasına açılan kapıdan çıkardı. Kapıyı arkalarından kapattı. Sonra bir ses daha duyuldu: kilitte dönen anahtarın sert çatırtısı.

Miss Bellever, Miss Marple'a baktı. İkisi de aynı şeyi düşünüyorlardı.

Kapıyı kilitleyen Lewis Serrocold değildi.

Miss Bellever sert ve kararlı bir sesle, "Bana kalırsa bu genç adam cinnet geçirmek üzere," dedi. "Tehlike kokusu alıyorum."

Mildred, "Dengesiz bir tip..." diye mırıldandı. "Nankör, kendisi için yapılanların değerini bilmiyor. Anne, bu konuda artık ayağını yere sağlam basmalı, bir şeyler yapılması için diretmelisin."

Carrie Louise hafifçe iç çekti.

"Aslında içinde kötülük yok. Lewis'i sever. Hem de çok sever."

Miss Marple kuşkuyla arkadaşına baktı. Birkaç dakika önce gözlerini Lewis Serrocold'a dikmiş olan genç adamın bakışlarında sevgiden eser yoktu. Aksine düşmanlık dolu bakışlardı onlar.

Miss Marple daha önce de olduğu gibi yine, acaba Carrie Louise gerçekleri bilinçli olarak mı görmezden geliyor, diye düşündü.

Gina bağırdı.

"Cebinde bir şey vardı! Edgar'ın cebinde bir şey vardı. Onunla oynayıp duruyordu."

Stephen ellerini tuşlardan çekerken mırıldandı.

"Eğer bu bir film olsaydı cebindeki hiç kuşkusuz tabanca olurdu."

Miss Marple hafifçe öksürdü.

Sonra da özür dilercesine, "Sanırım onun tabanca *olduğunu* biliyorsunuz," dedi.

Lewis'in odasının kapalı kapısının ardından zorlukla ayırt edilebilen sesler geliyordu. Sonra birden sözcükler belirginleşti. Edgar Lawson bağırıyor, Lewis Serrocold ise sağduyulu sakin ses tonunu korumaya çalışıyordu.

"Yalan!" diye haykırıyordu Edgar. "Yalan! Yalan! Yalan! *Sen* benim babamsın! Ben *senin* oğlunum. Sen, benim bütün haklarımı elimden aldın. Buranın *benim* olması gerekirdi. Benden nefret ediyorsun, benden kurtulmaya çalışıyorsun!"

Lewis onu yatıştırmak için bir şeyler mırıldandı. Ama Edgar'ın zıvanadan çıkmış sesi daha da yükseldi. Genç adam avazı çıktığınca bağırıyor, hakaretler yağdırıyordu. Edgar'ın kontrolü kaybetmek üzere olduğu anlaşılıyordu.

Zaman zaman Lewis'in yatıştırıcı sözleri duyuluyordu. "Sakin ol. Bütün bunların hayal ürünü olduğunu sen de biliyorsun..."

Ama bu sözcükler genç adamı yatıştıracağı yerde büsbütün öfkelendiriyordu.

Salonda herkes susmuş, Lewis'in çalışma odasının kilitli kapısının ardından gelen sesleri dinliyordu.

Edgar, "Beni dinleyeceksin!" diye haykırdı. "Yüzündeki o kendini beğenmiş ifadeyi sileceğim. Şunu iyi bil, senden intikamımı alacağım! Duyuyor musun? Bana çektirdiklerinin intikamını."

Lewis'in genelde sakin olan ses tonu da sertleşmeye başlamıştı.

"Bırak o tabancayı" diye haykırdı sert ve otoriter bir tonda.

Gina telaşla haykırdı.

"Edgar onu öldürecek! Deli o! Polis çağıralım!"

Carrie Louise yerinden kımıldamamıştı.

Yumuşak ve sakin bir ses tonuyla, "Endişelenecek bir şey yok, Gina," dedi. "Edgar, Lewis'i sever. Yalnızca kendini rolüne biraz fazla kaptırmış, hepsi bu."

O anda Edgar'ın kahkahası duyuldu. Tüyler ürperten bir kahkahaydı bu. Miss Marple ister istemez bunun bir delinin kahkahası olduğunu düşündü.

"Evet, bu gerçek bir tabanca ve de dolu. Sakın konuşma! Yerinden de kımıldama! Beni sonuna kadar dinleyeceksin. Bana bu komployu sen hazırladın, şimdi de cezanı çekeceksin!"

O anda tabanca sesine benzeyen bir gürültü hepsinin irkilmesine neden oldu.

Carrie Lousie, "Telaşlanmayın," dedi. "Dışarıdan geldi. Bahçede bir yerden."

Kapalı kapının ardında Edgar tiz bir sesle haykırmayı sürdürüyordu.

"Orada oturmuş bana bakıyorsun! Bana bakıyor ve sanki telaşlanmamış gibi bir tavır takınıyorsun! Neden dizlerinin üstüne çöküp benden merhamet dilemiyorsun? Sana söylüyorum! Seni

vuracağım! Seni vurup öldüreceğim! Ben senin oğlunum! Kabul etmediğin, aşağıladığın, utandığın oğlun! Beni tüm dünyadan saklamak istedin, belki yeryüzünden ortadan kaldırmayı bile düşündün. Casuslarını peşime taktın, bana komplo kurdun. Bütün bunları sen yaptın, sen, babam! Benim babam! Ben senin için yalnızca bir piçim öyle değil mi? Yalnızca bir piç. Beni yalanlarla kandırdın. Sözüm ona bana sevgi gösteriyordun ama hepsi yalandı, aslında... aslında... sen... sen asla yaşamayı hak etmiyorsun. Seni öldüreceğim."

Bunu yine iğrenç hakaret dolu küfürler izledi.

Bu arada Miss Marple, Miss Bellever'ın, "Bir şeyler *yapmalıyız,*" diyerek salondan çıktığını fark etti.

Edgar soluk almak için sözlerine ara vermiş olmalıydı. Sonra birden yeniden bağırmaya başladı.

"Öleceksin! *Öleceksin*! Hemen *şimdi*! Al işte, iblis, geber! Al bakalım!"

Arka arkaya iki silah sesi duyuldu ama bu kez ses bahçeden değil, kilitli kapının ardından gelmişti.

Mildred, "Aman Tanrım! Ne yapacağız?" diye haykırdı.

İçeriden pat diye yere düşen ağır bir nesnenin gürültüsü duyuldu, sonra bunu daha da tüyler ürpertici bir ses izledi: iç parçalayan hıçkırık sesleri...

Biri Miss Marple'ın yanından geçerek kapının tokmağını sarsmaya başladı.

Stephen Restarick'ti bu.

"Kapıyı açın! Kapıyı açın!" diye bağırıyordu.

Miss Bellever salona tekrar döndü. Elinde bir tomar anahtar vardı.

Soluk soluğa, "Bunları dene," dedi.

Aynı anda birden yarısı sönmüş olan ışıklar yandı. Salon o tuhaf loşluktan sonra yeniden aydınlandı.

Stephen Restarick, anahtarları denemeye başladı.

O bunu yaparken içerideki anahtarın yere düştüğünü duydular.

İçeriden hâlâ o hıçkırıklara boğulan kişinin delice ağlama sesi geliyordu.

Ağır ağır salona dönen Walter Hudd birden olduğu yerde durarak, "Ne oldu?" diye sordu. Mildred ağlamaklı bir sesle, "O korkunç genç adam, Bay Serrocold'u vurdu," dedi.

"Lütfen." Konuşan Carrie Louise'di. Ayağa kalkmış çalışma odasının kapısına gitmişti. Stephen Restarick'i yavaşça yana itti.

"Bırakın, onunla ben konuşayım."

Sonra ılımlı, yumuşak bir sesle, "Edgar..." diye bağırdı. "Edgar... Edgar... Lütfen içeri girmeme izin ver... Hadi, lütfen Edgar."

Anahtarın kilide sokulduğunu duydular. Kilit döndü ve kapı ağır ağır açıldı.

Kapıyı açan Edgar değil, Lewis Serrocold'du. Sanki koşmuş gibi soluk soluğaydı. Ama tavırları sakindi.

"Bir şey yok sevgilim," dedi. "Her şey yolunda."

Miss Bellever soğuk bir sesle, "Vurulduğunuzu sandık," dedi.

Lewis Serrocold kaşlarını çattı. Belli belirsiz bir öfkeyle, "Tabii ki vurulmadım," dedi.

Şimdi her şeyi görebiliyorlardı. Edgar Lawson yazı masasının başındaki koltuğa çökmüştü. Hıçkıra hıçkıra ağlıyordu. Tabanca elinden düşmüş, hemen yanında yerde duruyordu.

Mildred, "Ama silah sesi duyduk," dedi.

"Ah evet, iki kez ateş etti."

"İsabet ettiremedi mi?"

Lewis homurdandı.

"Tabii ki hayır."

Miss Marple bunun gerçek olmadığı kanısındaydı. O kadar yakından ateş edilmişti ki...

Lewis Serrocold hiddetle, "Mawerick nerede?" diye sordu. "Mawerick'e ihtiyacımız var."

Miss Bellever atıldı.

"Hemen çağırırım. Polise de telefon edeyim mi?"

"Polis mi? Kesinlikle hayır."

Mildred, "Tabii ki polisi arayacağız," diye atıldı. "O tehlikeli biri!"

Lewis Serrocold, "Saçmalamayın," dedi. "Zavallı çocuk. Şuna bakın, hiç tehlikeli birine benziyor mu?"

Gerçekten de Edgar o anda kesinlikle tehlikeli biri gibi görünmüyordu. Genç, çaresiz, zavallı ve oldukça itici bir görünümü vardı.

Sesindeki o yapmacık aksan da kaybolmuştu.

"Bunu yapmak istemedim," diye homurdandı. "Ne olduğunu bilmiyorum, bana ne olduğunu bilmiyorum, o sözleri nasıl söyledim, delirmiş olmalıyım."

Mildred burnunu çekti.

"Gerçekten de delirmiş olmalıyım. Kötü bir niyetim yoktu. Lütfen Bay Serrocold, inanın kötü bir niyetim yoktu."

Lewis Serrocold hafifçe omzuna dokundu.

"Tamam oğlum, sorun yok. Kimse zarar görmedi."

"Ama sizi öldürebilirdim Bay Serrocold."

Walter Hudd odanın içinde ilerleyerek çalışma masasının arkasındaki duvara baktı.

"Kurşunlar buraya girmiş," dedi.

Sonra gözleri masaya ve hemen gerisindeki koltuğa kaydı.

"Kurşunlar kıl payı sıyırıp geçmiş," diye homurdandı.

"Delirmiş olmalıyım. Çıldırmıştım. Ne yaptığımı bilmiyordum. Tüm haklarımı elimden aldığını düşündüm. Sandım ki..."

Miss Marple araya girerek bir süredir sormak istediği soruyu sordu.

"Bay Serrocold'un babanız olduğunu size kim söyledi?"

Edgar'ın hüzünlü yüzünde bir an sinsi bir ifade belirip kayboldu.

"Hiç kimse. Kendim kafamda kurmuş olmalıyım."

Walter Hudd'ın gözleri yerdeki tabancaya takılıp kalmıştı.

"Lanet olsun, bu tabancayı nereden buldun?" diye bağırdı.

"Tabancayı mı?" Edgar da yere baktı.

Walter, "Benim tabancama benziyor," dedi. Eğilip tabancayı aldı. "Kahretsin! Bu *benim* tabancam! Odamdan almış olmalısın, seni sinsi köstebek."

Lewis Serrocold korkuya kapılmış olan Edgar ile öfkeli Amerikalının arasına girdi.

"Bunu daha sonra konuşup hallederiz," dedi. "Hah işte, Maverick de geldi. Onunla ilgilenir misin Maverick?"

Dr. Maverick profesyonel bir heyecanla Edgar'a yanaştı.

"Bu olmaz Edgar," dedi. "Bu olmaz, biliyorsun."

Mildred hışımla, "O tehlikeli bir deli," diye atıldı. "Ateş etti, saçma saçma konuştu. Üvey babamı öldürmemiş olmasının tek nedeni ıskalaması."

Edgar hafif bir çığlık attı ve dikeldi.

Dr. Maverick azarlarcasına, "Lütfen sakin olun Bayan Strete," diye uyardı.

"Yeter artık bıktım. Hepinizin bu davranışlarından bıktım. Size söylüyorum, bu adam deli... deli!"

Edgar birden Dr. Maverick'in elinden kurtularak kendini yere attı ve Bay Serrocold'un ayaklarına kapandı.

"Yardım edin. Ne olur yardım edin. Beni buradan götürüp bir yere kapamalarına izin vermeyin. İzin vermeyin..."

Miss Marple, çok nahoş bir sahne, diye düşündü.

Mildred öfkeyle, "Size söylüyorum, o deli..." diye haykırdı.

Annesi yumuşak ılımlı bir sesle onu yatıştırmaya çalıştı.

"Lütfen Mildred. Zamanı değil. Görmüyor musun, acı çekiyor."

Walter homurdandı.

"Acı çekiyormuş. Buradaki herkes deli."

Dr. Maverick, "Onu bana bırakın, sorumluluğu ben alıyorum," dedi. "Benimle gel Edgar. Sana bir sakinleştirici vereceğim, yatar uyursun. Sabaha her şeyi konuşuruz. Evet, bana güveniyorsun, değil mi?"

Ayağa kalkan Edgar titriyordu. Genç doktoru kuşkuyla süzdü. Sonra da Mildred'a baktı.

"O... benim deli olduğumu söyledi."

"Hayır, hayır, sen deli değilsin."

O sırada holden Miss Bellever'ın telaşlı ayak sesleri duyuldu. Kıpkırmızı bir yüzle dudakları kasılmış bir halde içeri girdi.

"Polise telefon ettim," dedi sert ve sıkıntılı bir ifadeyle. "Birkaç dakika içinde burada olacaklar."

Carrie Louise dehşetle haykırdı.

"Jolly!"

Edgar inledi.

Lewis Serrocold öfkeyle kaşlarını çattı.

"Sana polis çağırılmasını *istemediğimi* söylemiştim Jolly. Bu tıbbi bir sorun."

Miss Bellever, "Öyle olabilir," dedi. "Ama benim de kendi karar verme iradem var. Polis çağırmam gerekiyordu, çağırdım. Bay Gulbrandsen vurulmuş, öldürülmüş!"

8. BÖLÜM

Odadakilerin Miss Bellever'ın ne demek istediğini anlamaları bir iki dakika sürdü.

Carrie Louise şaşkınlık içinde haykırdı.

"Christian vurulmuş mu? Ölmüş mü? Ama bu olanaksız."

Miss Bellever dudaklarını büzerek Carrie Louise'den çok odadakilerin tamamına yönelik olarak, "İnanmıyorsanız, gidip bakabilirsiniz," dedi.

Sinirliydi. Kızgınlığı sesinin sertliğinden de anlaşılıyordu.

Carrie Louise kulaklarına inanamıyormuş gibi ağır ağır kapıya doğru ilerledi.

Lewis Serrocold elini karısının omzuna koydu.

"Hayır, sevgilim. Sen dur. Bırak ben gideyim."

Kapıdan çıktı.

Dr. Maverick, Edgar'ı tereddütle süzdükten sonra Lewis'le birlikte gitti. Miss Bellever da onlarla beraber uzaklaştı.

Miss Marple, Carrie Louise'i sevecenlikle koltuğa oturttu.

Carrie Louise'in gözlerinde acı ve hüzün bir aradaydı.

"Christian vurulmuş mu?" diye inledi. İncinmiş küçük bir çocuk gibiydi.

Walter Hudd hâlâ Edgar Lawson'un yanındaydı. Başını eğmiş öfkeyle ona bakıyordu. Yerden aldığı tabanca da elindeydi.

Bayan Serrocold şaşkın şaşkın mırıldandı.

"İyi de *Christian'ı* kim öldürmüş olabilir ki?"

Yanıt beklenmeyen bir soruydu bu. Kendi kendine söylenmişti.

Walter yavaşça mırıldandı.

"Deli... Bunların hepsi deli."

Stephen korumak istercesine Gina'ya sokulmuştu. Gina'nın hayret dolu genç yüzü belki de odadaki tek canlı şeydi.

Birden ön kapı açılarak içeriye soğuk havayla birlikte kalın paltolu bir adam girdi.

Neşeli selamı ise herkes için içinde bulunulan koşullarda gerçek anlamda bir şoktu.

"Merhaba, herkese merhaba! Bu gece neler oluyor? Sisten yol görünmüyor. Bu yüzden arabayı çok yavaş sürmek zorunda kaldım."

Miss Marple bir an çift gördüğünü düşündü. Hiç kuşkusuz aynı kişi hem Gina'nın yanında olup hem de kapıdan giremezdi, bu olanaksızdı. Sonra bunun yalnızca bir benzerlik olduğunu, hatta dikkatle bakılınca ayırt edilemeyecek bir benzerlik de olmadığını gördü. Stephen Restarick ve yeni gelen genç adamın kardeş oldukları anlaşılıyordu.

Aslında Stephen Restarick, sıska denilecek kadar zayıftı, yeni gelen ise ince, zarif hatlı bir adamdı. Astragan yakalı paltosu vücudunu sımsıkı sarıyordu. Yakışıklıydı. Onda başarının verdiği özgüven, otoriter ve neşeli bir hava vardı.

Ancak bir şey Miss Marple'ın dikkatini çekmişti. Genç adam salona girdiği anda gözleri Gina'yı aramıştı.

Genç yabancı şaşkınlıkla, "Beni *beklemiyor muydunuz*?" diye sordu. "Telgrafımı almadınız mı?"

Ardından da Carrie Louise'e döndü ve ona doğru ilerledi.

Carrie Louise dalgın, adeta bir robot gibi elini genç adama uzattı. Genç adam uzanan eli tutarak nazikçe öptü. Bu formel, yapay

bir nezaketten öte gerçek bir sevgi ve saygı ifadesiydi. Carrie Louise, "Tabii Alex, tatlım," dedi. "Tabii bekliyorduk ama bazı şeyler oldu..."

"Bazı şeyler mi oldu?"

Mildred, Miss Marple'ı tiksindiren itici bir coşkuyla olanları açıkladı.

"Christian Gulbrandsen... ağabeyim Christian Gulbrandsen ölmüş. Vurulmuş."

Alex abartılı sayılabilecek derin bir hüzünle ona baktı.

"Tanrım! Yani intihar mı etti?"

Carrie Louise hemen atıldı.

"Hayır! İntihar olamaz! *Christian* intihar edecek bir insan değildi. Oh hayır!"

Gina da, "Christian dayı asla kendini vurmuş olamaz, bundan eminim," dedi.

Alex Restarick odadakilere teker teker baktı. Kardeşi Stephen onaylarcasına başını salladı. Walter Hudd onu belli belirsiz bir çekememezlikle süzdü.

Sonra Alex birden kaşlarını çatarak gözlerini Miss Marple'a dikti. Sanki sahnede istenmeyen bir dekora rastlamıştı.

Açıklama beklermiş gibi bir hali vardı ama kimse yapmadı bu beklenen açıklamayı – dolayısıyla Miss Marple da onun zihnine şaşkın, tatlı, biraz bunak, yabancı, yaşlı bir kadın olarak yazıldı.

Alex, "Ne zaman?" diye sordu. "Ne zaman olmuş bu?"

Yanıt Gina'dan geldi.

"Sen gelmeden hemen önce. Şey, sanırım üç dört dakika önce... Evet, tabii... aslına bakarsan silah sesini duyduk. Ama bunu algılayamadık yani üzerinde durmadık demek istiyorum."

"Üzerinde durmadınız mı? Neden?"

"Aslına bakarsan o sırada başka şeyler oluyordu..." Gina konuşurken duraksıyordu.

Walter sözcüklerin üzerine basa basa, "Öyle işte," dedi.

O sırada Juliet Bellever kütüphane kapısından salona girdi.

"Bay Serrocold hepimizin kütüphanede beklememizin doğru olacağını söyledi. Polis için de kolaylık olurmuş. Bayan Serrocold dışında tabii. Bu senin için büyük bir şok Cara. Yatağına sıcak su torbaları koymalarını söyledim. Seni yukarı çıkaracağım ve..."

Carrie Louise ayağa kalkarak başını salladı.

"Önce Christian'ı görmeliyim."

"Oh hayır, olmaz tatlım. Kendini üzmemelisin..."

Carrie Louise onu nazikçe yana itti.

"Sevgili Jolly anlamıyorsun." Arkasına döndü. "Jane?"

Miss Marple ona doğru bir adım atmıştı bile.

"Bana eşlik edersin, değil mi Jane?"

Birlikte kapıya doğru ilerlediler. Neredeyse tam o sırada içeri giren Dr. Maverick ile çarpışıyorlardı.

Miss Bellever bağırdı.

"Dr. Maverick, ona engel olun, durdurun onu. Bu yaptığı çılgınlık."

Carrie Louise sakin bakışlarla doktoru süzdü. Hatta hafifçe gülümsedi de.

Dr. Maverick, "Gidip onu görmek mi istiyorsunuz?" diye sordu.

"Görmem lazım."

"Anlıyorum." Doktor yana çekildi. "Eğer bunu gerekli görüyorsanız Bayan Serrocold, gidin. Ama sonra, doğruca odanıza çıkıp yatın lütfen. Miss Bellever'ın sizinle ilgilenmesine izin verin. Şu anda şokun etkisini hissetmiyor olabilirsiniz, ama emin olun sonra çok sarsılacaksınız."

"Evet, sanırım haklısınız. Sağduyulu davranmaya çalışacağım. Jane, hadi gel gidelim."

İki kadın odadan çıkıp geniş merdivenlerin önünden geçtiler. Sağda yemek odası kapısı ve solda mutfağa geçilen iki kapının önünden geçtikten sonra uzun koridor boyunca ilerleyip terasa çıkılan yan kapı ve Christian Gulbrandsen'e verilmiş olan meşe döşeli süitin kapısına ulaştılar. Burası yatak odasından çok oturma odası gibi döşenmişti. Duvardaki geniş bir girintiye bir karyola yerleştirilmişti. Bir diğer kapıdan ise giyinme odası ve banyoya geçiliyordu.

Carrie Louise eşikte durdu.

Christian Gulbrandsen büyük maun masanın başında oturuyordu. Önünde açık portatif bir daktilo vardı. Adam koltuğunda oturuyordu ama yana doğru yığılmıştı. Koltuğun yüksek yanları onun yere yığılmasına engel oluyordu.

Lewis Serrocold pencerenin önünde duruyordu. Perdeyi hafifçe yana çekmiş, geceyi seyrediyordu.

Başını çevirdi ve kaşlarını çattı.

"Sevgilim, buraya gelmemeliydin."

Lewis Serrocold, Carrie Louise'e doğru ilerledi. Kadın da elini ona doğru uzattı.

Miss Marple bir iki adım geride kaldı.

"Ah, evet Lewis. Onu görmem gerekiyordu. İnsan gözüyle görmeden inanamıyor. Bunu yapmalıydım."

Ağır ağır masaya doğru gitti.

Lewis uyardı. "Hiçbir şeye dokunma. Polis odayı olduğu gibi bulmalı."

"Tabii. Demek gerçekten biri vurdu onu."

"Ah evet." Lewis Serrocold bunun sorulmasına şaşırmış gibiydi. "Senin... bunu bildiğini sanıyordum."

"Aslında biliyordum. Christian intihar edecek tipte biri değildi. Ayrıca o denli tedbirli ve becerikli bir insandı ki kaza da olamazdı.

Bu durumda geriye tek olasılık..." Bir an duraksadı. "Yani... cinayet kalıyor."

Yazı masasının diğer tarafına geçerek durdu ve cesede baktı. Yüzünde hem hüzün hem de sevgi vardı.

"Sevgili Christian," dedi. "Bana karşı her zaman çok iyiydi."

Parmaklarının ucuyla hafifçe adamın başına dokundu.

"Tanrı merhametini senden esirgemesin Christian. Her şey için teşekkürler."

Lewis Serrocold, Miss Marple'ın onu hiç görmediği kadar duygulanmış görünüyordu.

"Senin bu olaya tanık olmaman için neler vermezdim ki Caroline."

Karısı yavaşça başını salladı.

"İnsanları korumak, onları bazı şeylerden uzak tutmak her zaman olası değildir. İnsan er ya da geç olaylarla yüzleşmek zorundadır. Dolayısıyla ne kadar erken olursa o kadar iyi. Artık gidip uzanacağım. Herhalde sen polis gelinceye kadar burada bekleyeceksin değil mi Lewis?"

"Evet."

Carrie Louise arkasını döndü. Miss Marple da kolunu onun beline doladı.

9. BÖLÜM

Müfettiş Curry ve adamları Stonygates'e ulaştıklarında Miss Bellever'ı büyük salonda yalnız buldular.

Kadın ciddi bir çeviklikle öne doğru birkaç adım attı.

"Juliet Bellever," dedi. "Bayan Serrocold'un arkadaşı ve sekreteri..."

"Cesedi bulup bize telefon eden siz miydiniz?"

"Evet. Evdekilerin çoğu kütüphanedeler. Şu kapıdan oraya geçebilirsiniz. Bay Serrocold kimsenin bir şeye dokunmaması için Bay Gulbrandsen'in odasında kaldı. Cesedi ilk muayene eden Dr. Maverick de neredeyse burada olacak. Müdahale etmesi gereken bir durum vardı. Size yol göstereyim mi?"

"Lütfen."

Müfettiş Curry, becerikli, işbilir bir kadın, diye düşündü. Her şeyi kontrol altına almış gibi.

Miss Bellever'ın peşi sıra koridorda ilerledi.

Daha sonraki yirmi dakikada rutin prosedür izlendi. Polis gerekli olay yeri incelemesini yaptı. Fotoğrafçı resimleri çekti. Adli tabip geldi ve Dr. Maverick de ona eşlik etti. Yarım saat sonra ambulans Christian Gulbrandsen'in cesedini götürdü. Müfettiş Curry de olayı soruşturmaya başladı.

Lewis Serrocold müfettişi kütüphaneye götürdü. Curry hızla orada toplanmış olanları gözden geçirdi ve kafasında onlara ilişkin fikir oluşturmaya çalıştı. Beyaz saçlı, yaşlı bir kadın, orta yaşlı bir kadın, etrafta arabasıyla dolaşan, gördüğü o güzel kız. Kızın aksi suratlı Amerikalı kocası, aileyle ilgisi olan iki genç adam ve onu telefonla arayan, ardından karşılayan becerikli sekreter Miss Bellever.

Müfettiş Curry kafasında ufak bir konuşma hazırlamıştı bile.

"Korkarım bu olay hepinizi çok sarstı. Sizi bu akşam fazla tutmayacağımı umuyorum. Yarın konuyu daha etraflıca inceleriz. Bay Gulbrandsen'i Miss Bellever bulmuş. Kendisinden o andaki durumun ayrıntılı bir açıklamasını isteyeceğim. Böylece gereksiz yinelemelerden kurtulmuş oluruz. Bay Serrocold, eğer isterseniz yukarıya eşinizin yanına çıkabilirsiniz. Miss Bellever'la işimiz bittikten sonra sizinle de konuşmak isterim. Bilmem, anlatabildim mi? Acaba burada konuşabileceğimiz küçük bir oda..."

Lewis Serrocold, "Benim çalışma odam olur mu Jolly?" diye sordu.

Miss Bellever başıyla onayladı.

"Ben de aynı şeyi önerecektim."

Miss Bellever salondan kapıya doğru ilerledi. Müfettiş Curry'yle yardımcısı Çavuş Lake de onun peşinden gittiler.

Miss Bellever onlara yer gösterdikten sonra kendisi de uygun bir yere yerleşti. Sanki tahkikatı Müfettiş Curry değil de o idare ediyordu.

Ancak idarenin müfettişe geçme zamanı gelmişti. Curry sakin, yumuşak sesli, nazik bir adamdı. Ciddi ve biraz da çekingen bir hali vardı. Bu yüzden bazıları onu hafife almak gibi bir yanılgıya düşerlerdi. Halbuki Curry de kendi alanında Miss Bellever'ın işinde olduğu kadar becerikliydi. Ama bunu gösteriş haline getirmemeyi yeğliyordu.

Hafifçe öksürdü.

"Olayın ana hatlarını Bay Serrocold'dan öğrendim," dedi. "Bay Christian Gulbrandsen, Gulbrandsen Vakfı ve Eğitim Kurumları'nın ve de diğer kuruluşların kurucusu müteveffa Eric Gulbrandsen'in büyük oğluymuş... Okulun mütevelli heyetindeymiş ve dün hiç beklenmedik bir anda kalkıp buraya gelmiş. Bu doğru değil mi?"

"Evet."

Müfettiş Curry kadının kısa yanıtlar vermesinden mutlu olmuştu.

"Bay Serrocold Liverpool'daymış. Bu akşam altı buçuk treniyle buraya gelmiş," diye ekledi.

"Evet."

"Bu akşam yemeğinden sonra Bay Gulbrandsen kendi odasında çalışmak istediğini söyleyerek kahve servisinin ardından salondan ayrılmış. Bu doğru, değil mi?"

"Evet."

"Şimdi, Miss Bellever, lütfen bana cesedi nasıl bulduğunuzu anlatın."

"Bu akşam hiç de hoş olmayan bir olay oldu. Genç bir adam, psikiyatrik bir vaka, birden dengesini yitirdi ve tabancayla Bay Serrocold'u tehdit etti. İkisi bu odadaydılar. Kapı kilitliydi. Genç adam tabancasıyla ateş de etti – duvarda kurşun deliklerini görebilirsiniz. Neyse ki Bay Serrocold'a bir şey olmadı. Genç adam da ateş ettikten sonra kendini kaybetti, iyice dengesini yitirdi. Bay Serrocold, benden Dr. Maverick'i çağırmamı istedi. Dahili telefona koştum ama doktor odasında değildi. Sonunda onu meslektaşlarından birinin yanında buldum ve kendisine mesajı ilettim. Hemen buraya geldi. Ben de buraya dönerken Bay Gulbrandsen'in odasına uğradım. Ona istediği bir şey olup olmadığını soracaktım, yani yatmadan önce sıcak süt veya viski isteyip istemediğini. Kapıyı çaldım ama

yanıt alamadım. Bunun üzerine kapıyı açtım. Bay Gulbrandsen'in cansız bedenini gördüm ve size telefon ettim."

"Bu malikânenin kaç giriş çıkışı var? Bunlar nasıl kilitleniyor? Kimse görmeden ya da duymadan birinin buraya girmesi olası mı?"

"Herhangi biri terasa açılan yan kapıdan içeri girebilir. Orası herkes yatıncaya kadar kilitlenmez. Okul binalarına gidip gelenler genellikle o kapıdan yararlanır."

"Sanırım okulda da iki yüz, iki yüz elli arası genç suçlu varmış?"

"Evet. Fakat okul binaları sıkı sıkı kilitlenir ve kontrol altında tutulur. Hiç kimsenin oradan izinsiz çıkamayacağından emin olduğumu söyleyebilirim."

"Tabii ki bunu da incelememiz gerekecek. Bay Gulbrandsen'in öldürülmesi için bir neden var mıydı, yani ona hınç duyan biri filan? Ya da yönetimle ilgili istenmeyen bir kararı filan?"

Miss Bellever başını salladı.

"Kesinlikle hayır! Bay Gulbrandsen okulun işlerine ya da yönetimine karışmazdı."

"Buraya niçin gelmişti?"

"Bu konuda hiçbir fikrim yok."

"Ama Bay Serrocold'u evde bulamayınca sinirlenmiş ve onun dönüşünü beklemeye karar vermişti, öyle değil mi?"

"Evet."

"O halde işi kesinlikle Bay Serrocold'laydı."

"Evet, öyle olmalı. Ama hiç kuşkusuz bu yine de okulla ilgili bir şeydi."

"Öyle olmalı. Peki, kendisi Bay Serrocold'la konuştu mu?"

"Hayır, zamanı olmadı. Bay Serrocold bu akşam yemekten hemen önce geldi."

"Fakat Bay Gulbrandsen yemekten sonra yazacak mektupları olduğunu söyleyerek odasına çekilmiş. Bu arada Bay Serrocold'la görüşmek istemedi mi?"

Miss Bellever duraksadı.

"Hayır, böyle bir isteği olmadı."

"Bu biraz tuhaf değil mi? Hem de yalnızca Bay Serrocold'la görüşebilmek için planında değişiklik yapmışken..."

"Evet, gerçekten tuhaf." Miss Bellever da bu tuhaflığı ilk kez fark etmiş gibiydi.

"Bay Serrocold ona odasına kadar eşlik etmedi mi?"

"Hayır. Salonda kaldı."

"Bay Gulbrandsen'in ne zaman öldürülmüş olabileceğine ilişkin bir fikriniz var mı?"

"Sanırım evet. Silah sesini duyduğumuzu sanıyorum. Eğer bu doğruysa o zaman cinayet dokuzu yirmi beş geçe işlendi."

"Silah sesi mi duydunuz? Bu sizi endişelendirmedi mi?"

"Çok tuhaf koşullardaydık."

Juliet Bellever, Lewis Serrocold'la Edgar Lawson arasında geçenleri bu kez de ayrıntılarıyla açıkladı.

"Demek o anda hiç kimse silah sesinin evin içinden gelmiş olabileceğini düşünemedi?"

"Öyle, gerçekten öyle. Benim bile hiç aklıma gelmedi. Silah sesinin bu odadan gelmiyor olması hepimizi rahatlatmıştı." Miss Bellever bir an durakladıktan sonra kızgınlıkla ekledi. "Bir evde aynı gece hem cinayet işleneceği hem cinayet girişiminde bulunulacağı kimin aklına gelir?"

Müfettiş Curry onu onayladı.

Miss Bellever birden, "Yine de..." dedi. "Sanırım daha sonra Bay Gulbrandsen'in odasına gitmeme de bu neden oldu. Ona ger-

çekten bir şey isteyip istemediğini soracaktım ama bir yandan da her şeyin yolunda olduğundan emin olmak istiyordum."

Müfettiş onu bir an dikkatle süzdü.

"Neden kötü bir şey olabileceğini düşündünüz?"

"Bilemiyorum, sanırım bunun nedeni dışarıdan gelen silah sesiydi. İlk anda bunun üzerinde durmamıştım. Ama sonradan anımsadım. Kendi kendime bunun Bay Restarick'in arabasının egzozu olduğunu söyledim ama ..."

"Bay Restarick'in arabası mı?"

"Evet. Alex Restarick. O da bu akşam bütün bu olanlardan hemen sonra arabasıyla geldi."

"Anlıyorum. Bay Gulbrandsen'in cesedini bulduktan sonra odada herhangi bir şeye dokundunuz mu?"

"Tabii ki hayır!" Miss Bellever'ın sesindeki sitem seziliyordu. "Böyle bir durumda hiçbir şeye el değmemesi ya da yerinden kıpırdatılmaması gerektiğini çok iyi biliyorum. Bay Gulbrandsen başından vurulmuştu ama görünürde silah yoktu. Dolayısıyla bunun cinayet olduğunu anladım."

"Biraz önce bizi odaya götürdüğünüzde her şey cesedi bulduğunuz andaki gibi miydi?"

Miss Bellever düşündü. Sandalyede arkasına yaslanmış, gözlerini de kapamıştı. Müfettiş Curry, o sanırım fotoğraf hafızası olan kişilerden biri, diye aklından geçirdi.

Miss Bellever, "Tek bir şey farklıydı," dedi. "Yazı makinesinde kâğıt yoktu."

Müfettiş, "Yani," dedi. "Odaya ilk girdiğinizde daktiloda Bay Gulbrandsen'in yazmakta olduğu bir mektup vardı ve bu oradan alınmış mı?"

"Evet. Bana makinede beyaz bir kâğıt varmış gibi geliyor, kâğıdın beyaz ucu dikkatimi çekmişti."

"Teşekkürler, Miss Bellever. Peki, bizden önce o odaya başka kimler girdi?"

"Bay Serrocold tabii. Ben sizi karşılamaya geldiğim sırada da o odada kaldı. Ayrıca Bayan Serrocold'la Miss Marple da oraya gittiler. Bayan Serrocold bu konuda çok ısrar etti."

Müfettiş Curry, "Bayan Serrocold ve Miss Marple," diye yineledi. "Miss Marple kim?"

"Ak saçlı, yaşlı kadın. Kendisi Bayan Serrocold'un okuldan arkadaşıymış. Yaklaşık dört gün önce geldi."

"Anlıyorum. Teşekkürler, Miss Bellever. Bize her şeyi tüm açıklığıyla anlattınız. Şimdi olayı bir de Bay Serrocold'la konuşacağım. Ama belki de... Miss Marple çok yaşlı bir bayandı, değil mi? Önce onunla konuşmam daha doğru olacak, uykusu gelebilir. Onun gibi yaşlı bir bayanı bekletmek acımasızlık olur." Curry doğruyu yapmış olmanın özgüveniyle ekledi. "Herhalde bu olay onu çok sarsmıştır."

"Ona kendisiyle görüşmek istediğinizi söyleyeyim mi?"

"Evet, lütfen."

Miss Bellever dışarı çıktı. Müfettiş Curry de gözlerini tavana dikti.

"Gulbrandsen?" dedi. "Neden Gulbrandsen? Burada iki yüz küsur topluma uyum sağlamakta güçlük çeken suçlu genç var ve onlardan birinin bu cinayeti işlememesi için neden yok. Belki de katil onlardan biri. Ama neden Gulbrandsen? O bir yabancı."

Çavuş Lake, "Tabii henüz her şeyi bilmiyoruz," dedi.

Müfettiş Curry mırıldandı.

"Henüz hiçbir şey bilmiyoruz."

Miss Marple içeri girince müfettiş büyük bir nezaketle ayağa kalktı. Miss Marple'ın telaşlı bir hali vardı. Müfettiş Curry onu sakinleştirmeye çalıştı.

"Hiç endişelenmeyin madam," diyen müfettiş, o sırada yaşlılar 'madam' sözcüğünü çok severler, diye düşünüyordu. Onlar için polisler aşağı tabakadan insanlardı ve kendilerinden üstün olan kimselere saygı göstermeliydiler. Müfettiş bir anlık sessizliğin ardından ekledi. "Biliyorum bütün bunlar sizin için çok rahatsız edici ve üzücü konular ama gerçekleri öğrenmemiz gerekiyor. Gerçeği tamamıyla ortaya çıkarmalıyız!"

Miss Marple, "Ah, evet, biliyorum," dedi. "Ama bu çok zor değil mi? Yani gerçeği saptamak. Genellikle insan bir şeye bakarken bir başkasını göremez. Ve genellikle bakılan yanlış nesnedir, bu yalnızca bir rastlantı mıdır, yoksa özellikle mi oraya bakmanız istenir, bunu söylemek de zordur. İllüzyonistler buna yanılsama, göz aldanması derler. Çok zekice numaraları olabiliyor, değil mi? Doğrusu ya şapkadan nasıl olup da balık çıkardıklarını da *hiçbir zaman* anlayamamışımdır, sonuçta akvaryum katlanabilir bir şey değil, öyle değil mi?"

Müfettiş Curry gözlerini kırpıştırdı. Sonra da yumuşak bir sesle, "Elbette," diyerek onayladı. "Şimdi, madam, bu akşamki olayları Miss Bellever'dan dinledim. Sanırım hepiniz için çok kötü bir akşam oldu."

"Evet, gerçekten öyle. Çok *dramatik* bir akşamdı."

"Önce Bay Serrocold'la..." Müfettiş Curry, önündeki notlara baktı. "Edgar Lawson arasındaki olay..."

Miss Marple, "Tuhaf bir genç o," dedi. "En başından beri onda bir tuhaflık olduğunu sezmiştim."

"Bundan eminim. Sonra, bu heyecan uyandıran olayın sonuçlanmasının ardından Bay Gulbrandsen'in ölüm haberini aldınız. Anladığıma göre Bayan Serrocold'la birlikte... şey... cesedi görmeye gitmişsiniz."

"Evet öyle. Bayan Serrocold benden kendisine eşlik etmemi istedi. Onunla çok eski arkadaşız."

"Evet doğru. Demek böylece Bay Gulbrandsen'in odasına gittiniz? Odadayken bir şeye dokundunuz mu? Siz ya da Bayan Serrocold?"

"Kesinlikle hayır! Bay Serrocold da bizi bu konuda uyardı."

"Acaba daktiloda beyaz bir kâğıt var mıydı? Bu dikkatinizi çekti mi madam?"

Miss Marple hemen, "Yoktu," dedi. "Bu dikkatimi çekti, çünkü açık bir daktiloda kâğıt olmaması tuhaftı. Bay Gulbrandsen yazı makinesinin başında oturuyordu, bir şey yazıyor olmalıydı. Evet, bunun tuhaf olduğunu düşündüm."

Müfettiş Curry, Miss Marple'ı dikkatle süzdü.

"Bay Gulbrandsen buradayken onunla uzun uzun konuştunuz mu?"

"Hayır. Kendisiyle çok az konuştum."

"Anımsadığınız önemli ya da özel bir şey var mı?"

Miss Marple düşündü.

"Bana Bayan Serrocold'un sağlığını sordu. Özellikle de kalp sağlığını."

"Kalp sağlığını mı? Bayan Serrocold kalp hastası mı?"

"Hayır, bildiğim kadarıyla kalbiyle ilgili bir sorunu yok."

Curry bir süre konuşmadı. Neden sonra, "Bay Serrocold'la Edgar Lawson tartıştığı sırada silah sesi duydunuz mu?" diye sordu.

"Duyduğumu söyleyemem. Kulaklarım biraz ağır işitir de. Ama Bayan Serrocold silah sesinin dışarıdan, bahçeden geldiğini söyledi."

"Anladığım kadarıyla Bay Gulbrandsen yemekten hemen sonra yanınızdan ayrılmış."

"Evet. Yazılacak mektupları olduğunu söyledi."

"Bay Serrocold'la işleri görüşmek istediğini belirtmedi mi?"

"Hayır..." diyen Miss Marple ekledi. "Zaten daha önce görüşmüşlerdi."

"Öyle mi? Ne zaman? Bana Bay Serrocold'un yemekten hemen önce eve döndüğünü söylediler."

"Bu doğru. Bay Serrocold istasyondan malikâneye kadar yürümüş bahçeye geldiğinde de Bay Gulbrandsen onu karşılamaya çıktı. Terasta birlikte bir aşağı bir yukarı dolaşırken konuşuyorlardı."

"Bunu başka bilen var mı?"

Miss Marple, "Başka kimsenin bildiğini sanmıyorum," dedi. "Ama belki Bay Serrocold, Carrie Louise'e yani Bayan Serrocold'a bundan bahsetmiştir. Ben tam o sırada penceremden dışarı bakıyordum, yani kuşları izliyordum."

"Kuşları mı?"

"Kuşları..." Miss Marple, bir iki saniye kadar durakladıktan sonra ekledi. "Onların karabaşlı iskete olup olmadıklarını merak etmiştim."

Karabaşlı isketeler müfettişi hiç ilgilendirmiyordu.

Nazikçe, "Acaba," diye mırıldandı. "İstemeyerek de olsa onların ne konuştuklarını duydunuz mu?"

Miss Marple menekşe mavisi gözleriyle müfettişe baktı.

"Korkarım yalnızca birkaç sözcük kırıntısı."

"Peki, ne gibi kırıntılar?"

Miss Marple bir süre yanıt vermeyip düşündü.

Sonra, "Onların neden bahsettiklerini bilmiyorum..." dedi. "Ama her neyse Bayan Serrocold'un bunu duyabilecek olması onları endişelendiriyordu. Bay Gulbrandsen, 'Carrie Louise'in bunu öğrenmesine engel olmak...' gibi bir şey söyledi. Bay Serrocold da,

'Evet, Carrie'yi düşünmek gerektiğinde hemfikirim,' dedi. Sonra 'Büyük bir sorumluluktan söz ettiler. Bir de 'dışarıdan birinden fikir almaktan...'"

Sustu.

"Sanırım bunları Bay Serrocold'a sormanız daha doğru olacak."

"Öyle de yapacağım madam. Peki, bu akşam dikkatinizi çeken başka bir şey olmadı mı?"

Miss Marple düşündü.

"Her şey o kadar tuhaftı ki. Bilmem ne demek istediğimi anlatabiliyor muyum?"

"Elbette, elbette."

O anda Miss Marple'ın aklına bir şey geldi.

"Aslında çok tuhaf bir şey daha oldu. Bay Serrocold, Bayan Serrocold'un ilacını almasına engel oldu. Miss Bellever buna çok sinirlendi."

Miss Marple bunu söylemekten utanmış gibi gülümsedi.

"Ama tabii bu çok ufak, önemsiz bir şey..."

"Evet, anlıyorum. Çok teşekkür ederim Miss Marple."

Miss Marple odadan çıkarken Çavuş Lake, "İhtiyar ama..." dedi. "Gözünden de hiçbir şey kaçmıyor..."

10. BÖLÜM

Lewis Serrocold'un çalışma odasına girmesiyle dikkatlerin üzerinde yoğunlaşması bir oldu. Bir anda odada ağırlığını koymuştu.Arkasını dönüp kapıyı kapamasıyla sanki sahne değişmiş, odada samimi, farklı bir atmosfer ortaya çıkmıştı. Lewis Serrocold, Miss Marple'ın oturduğu koltuğa değil, masanın arkasındaki kendi koltuğuna oturdu. Zaten Miss Bellever da çok önceden bilinçsizce de olsa masanın arkasındaki koltuğu Lewis Serrocold için ayırmış gibi bir koltuk çekmiş, yazı masasının hemen yanına yerleştirmiş ve müfettişin de buna oturmasını sağlamıştı.

Lewis Serrocold koltuğuna oturmasının ardından düşünceli düşünceli iki polis memurunu süzdü. Yüzünde yorgun, kederli ve gergin bir ifade vardı. Çok acı çektiği anlaşılıyordu. Bu Müfettiş Curry'yi biraz şaşırttı. Christian Gulbrandsen'in ölümünün Lewis Serrocold için bir şok olması, hatta adamın bundan dolayı üzülmesi doğaldı ama sonuçta yakın bir akraba ya da dost değildi, aralarında yalnızca evlilikten kaynaklanan bir bağ vardı.

Lewis Serrocold'un gelişiyle roller tuhaf bir şekilde değişmiş gibiydi. Sanki Lewis Serrocold oraya polisin sorularına cevap vermeye gelmemiş de soruşturmayı yürütmek üzere oradaydı.

Ve bu Müfettiş Curry'yi bir hayli sinirlendirdi.

Sert bir tavırla, "Evet, Bay Serrocold..." dedi.

Lewis Serrocold düşüncelere dalıp gitmiş gibiydi.

İç çekerek, "Ne yapmak gerektiğine, neyin doğru olduğuna karar vermek o kadar zor ki..." diye mırıldandı.

Müfettiş Curry, "Sanırım bu konudaki kararı bizim vermemiz gerekiyor, Bay Serrocold," dedi. "Neyse, evet, anladığım kadarıyla Bay Gulbrandsen beklenmedik bir anda gelmiş?"

"Evet, kendisini beklemiyorduk."

"Geleceğini bilmiyordunuz, öyle mi?"

"En ufak bir fikrim bile yoktu."

"Niçin geldiğini de bilmiyorsunuz tabii."

Lewis Serrocold yavaşça mırıldandı.

"Ah, evet, bunu biliyorum. Bana Gulbrandsen kendisi söyledi."

"Ne zaman?"

"İstasyondan eve yürüyerek geldim. Beni pencerede bekliyormuş. Dışarı çıkarak bahçede karşıladı. İşte o zaman Stonygates'e niçin geldiğini açıkladı bana."

"Herhalde bu okulla ilgili bir konuydu."

"Oh hayır, bunun Gulbrandsen Vakfı'yla hiçbir ilgisi yoktu."

"Miss Bellever olduğunu düşünüyordu."

"Çok doğal. İnsanların böyle düşünmesinden doğal ne olabilir? Gulbrandsen onların bu izlenimlerini değiştirmek için herhangi bir girişimde bulunmadı. Ben de öyle."

"Neden Bay Serrocold?"

"Çünkü ikimiz de onun bu ziyaretinin asıl nedeninin gizli kalmasının önemli olduğuna inanıyorduk."

"Asıl neden neydi?"

Lewis Serrocold bir iki dakika cevap vermedi. Sonra iç çekti.

"Gulbrandsen her yıl düzenli olarak iki kez mütevelli heyet toplantısı için buraya gelirdi. Son toplantı bir ay önce yapıldı. Dolayısıyla buraya beş ay sonra gelmesi bekleniyordu. Sanırım bu yüzden onun böyle aniden çıkıp gelmesi üzerine herkes çok acil, önemli bir konu olduğunu ve doğal olarak da bunun da bir *iş ziyareti* olduğunu düşündü. Ve tabii vakıfla ilgili bir konu olduğunu. Bildiğim kadarıyla Gulbrandsen bu izlenimi değiştirmek için bir şey yapmadı ya da yapmadığını düşünüyordu. Evet, aslında bu doğruydu da –öyle olmalı– Gulbrandsen kimseye gerçek amacını belli etmemeyi başardığını düşünüyordu."

"Korkarım ne demek istediğinizi pek anlayamadım Bay Serrocold."

Lewis hemen yanıt vermedi. Sonra ciddi ve sıkıntılı bir ifadeyle açıkladı.

"Sanırım Gulbrandsen'in ölümü sonrasında –ki bu hiç tartışmasız bir cinayet... evet kesinlikle bir cinayet– size gerçekleri açıklamam gerekiyor. Açıkçası beni asıl endişelendiren karımın mutluluğu ve huzuru, onun ruhsal sağlığı. Tabii ki size nasıl davranmanız gerektiğini söyleyemem ama bazı şeyleri olanaklar elverdiğince karımdan saklayabilirseniz, size minnettar olacağımı da belirtmek isterim. Bakın müfettiş, Christian Gulbrandsen'in buraya geliş nedeni birinin karımı ağır ağır ve soğukkanlılıkla zehirlediğinden kuşkulandığını bana söylemekti."

"Ne?"

Müfettiş Curry duyduklarına inanamıyormuş gibi öne eğildi.

Serrocold başıyla onayladı.

"Evet, bunun benim için de korkunç bir şok olduğunu sanırım kabul edersiniz. Böyle bir şeyden kesinlikle kuşkulanmıyordum ama Christian bana durumu açıklar açıklamaz son zamanlarda karımda bu kuşkuyu destekleyen bazı belirtileri anımsadım. Carrie romatizmadan, bacaklarındaki ani kramplardan, ağrıdan ve zaman zaman da mide bulantısından yakınıyordu. Bütün bunlar *arsenik zehirlenmesinin belirtilerine* benziyordu."

"Miss Marple bize Christian Gulbrandsen'in kendisine Bayan Serrocold'un kalp sağlığı konusunda bazı sorular sorduğunu söyledi."

"Gulbrandsen öyle mi yapmış? İşte bu çok ilginç. Herhalde Gulbrandsen ani bir ölümün kuşku uyandırmayacağı şekilde doğrudan kalbi etkileyen bir zehir kullanıldığını düşünüyordu. Ama ben kendi hesabıma karıma arsenik verildiğini düşünüyorum."

"Yani siz Christian Gulbrandsen'in kuşkularında haklı olduğuna inanıyorsunuz, öyle mi?"

"Ah, evet, öyle düşünüyorum. Zaten Gulbrandsen de bundan emin olmasaydı buraya kadar gelip bana böyle bir açıklamada bulunmazdı. O dikkatli, tedbirli, sağduyulu, inatçı ama çok zeki bir adamdı."

"Elinde ne gibi kanıtlar vardı?"

"Bunları konuşacak zamanımız olmadı. Gulbrandsen'le çok kısa bir görüşme yaptık. Yalnızca bana niçin gelmiş olduğunu açıkladı. Kendisiyle bundan emin olmadıkça bu konuyu karıma söylememe kararı aldık."

"Peki, Bay Gulbrandsen zehri karınıza kimin verdiğinden kuşkulanıyordu?"

"Bunu söylemedi, aslında bildiğini de pek sanmıyorum. Kuşkulandığı biri *olabilirdi.* Aslında olmalı da, yoksa onu kim, niçin öldürsün ki?"

"Ama size bir isim vermedi, öyle mi?"

"Hayır, isim vermedi. Onunla bu konuyu iyice incelemeye karar verdik. Gulbrandsen, Cromer Piskoposu Dr. Galbraith'i de buraya çağırıp onun da fikrini almamızı önerdi. Dr. Galbraith, Gulbrandsen'lerin en eski dostlarından ve vakfın mütevellilerindendir. Çok deneyimli ve akıllı bir insandır. Karıma, kuşkularımızı açıklamak durumda kaldığımız takdirde, Dr. Galbraith'in çok yardımcı olacağını ve karımı rahatlatacağını düşünüyorduk. Polise başvurup vurmama konusunda da fikrini alacaktık."

Curry, "Çok tuhaf," dedi.

"Gulbrandsen, yemekten hemen sonra yanımızdan ayrılarak Dr. Galbraith'e mektup yazmaya gitti. Onu tam daktiloda bu mektubu yazarken vurmuş olmalılar."

"Bunu nereden biliyorsunuz?"

Lewis sakin sakin yanıt verdi.

"Çünkü mektubu makineden ben aldım. Mektup burada."

Göğüs cebinden katlanmış bir kâğıt çıkararak Curry'ye uzattı.

Müfettiş sert bir ifadeyle, "Bunu almamalıydınız," dedi. "Odadaki hiçbir şeye dokunmamanız gerektiğini biliyordunuz sanırım."

"Bunun dışında hiçbir şeye dokunmadım. Bu kâğıdı almakla sizin gözünüzde bağışlanamayacak bir hata yapmış olduğumun farkındayım ama bunun için çok önemli bir nedenim vardı. Karımın odaya girmekte ısrar edeceğinden emindim. Burada yazılı olanları okuyacağından korktum. Yanlış yaptığımı kabul ediyorum ama sanırım aynı koşullarda yine aynı şekilde davranırım. Karımın mutsuz olmasını engellemek için her şeyi ama *her şeyi* yapabilirim."

Müfettiş Curry o an için başka bir şey söylemedi. Daktiloyla yazılmış mektubu okumaya başladı.

"Sevgili Dr. Galbraith,

Eğer mümkünse bu mektubu alır almaz en kısa sürede Stonygates'e gelmenizi rica edeceğim. Son derecede ciddi ve önemli bir sorunla karşı karşıyayız ve ben bu sorunu nasıl çözebileceğimi bilmiyorum. Sevgili Carrie Louise'imize duyduğunuz sevginin ne denli derin olduğunu biliyorum, onu etkileyecek bir şeyin sizi ne derece üzeceğinin de bilincindeyim. Ona bu durumun ne kadarını açıklayabileceğimiz konusunda kararsızım. Ne kadarını bilmeli? Ondan bunu ne kadar saklayabiliriz? Bunlar yanıtlanması çok zor sorular.

Sözü dolandırıp, uzatmak istemiyorum. Bu tatlı ve saf kadını yavaş yavaş zehirlediklerine inanmak için nedenlerim var. Bu konuda ilk kuşkuyu..."

Mektup burada birden kesiliyordu.

Curry, "Demek Christian Gulbrandsen tam mektubun bu noktasına geldiği sırada öldürüldü?" dedi.

"Evet."

"Peki ama mektubu neden daktiloda bıraktılar?"

"Aklıma yalnızca iki neden geliyor. Birincisi: Katil, Gulbrandsen'in kime mektup yazdığını ve mektupta neden söz ettiğini bilmiyordu. İkincisi: Zaman bulamadı. Birinin geldiğini duydu ve ancak görünmeden kaçabilecek kadar zamanı oldu."

"Gulbrandsen size kimden kuşkulandığını söylemedi, peki herhangi bir imada da mı bulunmadı? Tabii eğer birinden kuşkulandıysa."

Lewis yanıt vermeden kısa bir süre düşündü.

"Hayır, hiçbir şey söylemedi."

Sonra da anlaşılması güç bir biçimde ekledi.

"Christian Gulbrandsen çok adil bir insandı."

"Sizce karınıza arsenik –ya da her neyse– ne şekilde veriliyordu?"

"Bu konuyu yemek yemeden önce üzerimi değiştirirken düşündüm ve bunun için en uygun şeklin karımın içtiği bir şurup olduğunu düşündüm. Sürekli aldığı bir şurup var. Yemeğe gelince, hepimiz aynı şeyleri yiyoruz, karım için özel bir şey yapılmıyor. Ama şurup şişesine kolaylıkla arsenik konulabilirdi."

"O zaman o ilacı alıp analiz ettirmeliyiz."

Lewis yavaşça, "Bende örnek var." dedi. "Bunu bu akşam yemeğinden önce aldım."

Masanın çekmesinden içinde pembe bir sıvı bulunan ağzı mantarla kapatılmış küçük bir şişe çıkardı.

Müfettiş Curry, Lewis Serrocold'u kuşkuyla süzdü.

"Her şeyi düşünüyorsunuz Bay Serrocold."

"Çabuk hareket etmek gerektiğine inanırım. Bu akşam karımın her zamanki ilacını almasına engel oldum. İlacın bulunduğu bardak hâlâ salondaki masanın üstünde duruyor, asıl şurup şişesi ise yemek odasında."

Curry masanın üzerinden adama doğru eğildi. Sesini alçalttı, görevini yapmak durumundaki bir memurdan çok dostuna bir sır vermek isteyen bir adam havasında sordu.

"Bağışlayın ama Bay Serrocold, *neden* bu durumu karınızdan saklamayı bu kadar çok istiyorsunuz? Paniğe kapılacağından mı korkuyorsunuz? Aslında onu uyarmanız onun açısından daha iyi olmaz mı?"

"Evet, evet, olabilir. Ama sanırım durumu tam olarak anlayamıyorsunuz. Aslında Caroline'i tanımadığınız için bunu anlamanız da zor tabii. Karım tam bir idealisttir, Müfettiş Curry, herkese tüm

kalbiyle güvenen, inanan bir insan. Ona göre dünyada hiçbir kötülük yoktur. Kötülüğü ne duyar, ne görür, ne de böyle bir şeyden bahseder. Dolayısıyla birinin onu öldürmek isteyebileceğini asla kabul edemez, buna inanmaz. Aklı almaz. Daha da ötesi – Onu öldürmek isteyen 'herhangi biri' de olamaz. Büyük olasılıkla bir yakını, sevdiği bir insan... Sanırım bunu siz de anlıyorsunuzdur..."

"Demek böyle düşünüyorsunuz?"

"Gerçeklerle yüzleşebilmek gerekir. Elimizin altında birkaç yüz psikolojisi bozuk, kötü eğitim almış, doğru yoldan sapmış, sıklıkla kaba kuvvete ve anlamsız şiddete başvurmuş genç adam var. Ne var ki içinde bulunduğumuz koşullarda bu konuda *onlardan birinden* kuşkulanmamız gibi bir durum söz konusu değil. Birini yavaş yavaş zehirleyen kişi genellikle onunla birlikte yaşayan, ailesinden biridir. Bu evde yaşayanları sayacak olursak: Kocası, kızı, torunu, torununun kocası, kendi evladı gibi sevdiği üvey oğlu, ona her zaman sadakatle hizmet eden, ona çok bağlı olan Miss Bellever. Bunların hepsi de ona çok yakın, çok sevdiği kişiler, ama bu yine de kuşkuları ortadan kaldırmıyor. Carrie'yi zehirleyen onlardan biri olabilir?"

Curry ağır ağır, "Aile dışından insanlar da *var*," dedi.

"Evet, bir anlamda öyle. Dr. Maverick, sonra öğretmenlerden bazıları sıklıkla bizimle olurlar. Sonra hizmetçiler... ama açıkçası, onların karımı zehirlemek için ne gibi bir nedenleri olabilir ki?"

Müfettiş Curry mırıldandı.

"Sonra o genç adam da var. Neydi adı?... Evet, Edgar Lawson."

"Evet. Ama o buraya son zamanlarda tesadüfen konuk olarak geldi. Ayrıca Carrie'yi zehirlemek için bir nedeni de olamaz. Caroline'i çok sever. Herkes gibi..."

"Ama o oldukça dengesiz bir tip. Örneğin bu gece size saldırması?"

Serrocold sabırsızca yaptığı bir el hareketiyle bunun önemli olmadığını belirtti.

"Çocukluk! Aslında bana zarar vermek gibi bir niyeti kesinlikle yoktu."

"Peki ya duvardaki iki kurşun deliği? Adam size ateş etti, değil mi?"

"Aslında beni vurmak gibi bir niyeti yoktu. Edgar yalnızca oynuyordu, kendine biçtiği rolü oynuyordu, hepsi bu."

"Oldukça tehlikeli bir rol bu, Bay Serrocold."

"Anlamıyorsunuz. Psikiyatri Uzmanımız Dr. Maverick'le konuşmalısınız. Edgar, evlilik dışı bir çocuk. Babasızlığı ve aşağı tabakadan geldiğini kabullenemiyor, kendini tanınmış birinin herkesten gizlediği oğlu olduğunu iddia ederek kandırıyor. Onun durumu için çok bilinen bir olgu bu, bir fenomen, bundan emin olabilirsiniz. Edgar iyileşmeye başlamıştı, hem de belirgin bir şekilde. Ama sonra her nedense eski hastalığı nüksetti. Bu kez beni 'babası' olarak görmeye başladı ve bana silah çekerek tehditler savurarak saldırdı. Ama ben hiç korkmadım. Sonra ateş etmenin şokuyla kendini kaybederek ağlamaya başladı. Dr. Maverick onu alıp götürdü, yatıştırıcı bir ilaç verdi. Yarın sabah Edgar'ın tamamen normale döneceğinden eminim."

"Yani ondan şikâyetçi olmayacak mısınız?"

"Bu yapılabilecek en kötü şey olur, yani onun açısından."

"Açıkçası Bay Serrocold, bence bu gencin bir an önce akıl hastanesinde kontrol altına alınması gerek. Kendi egosunu tatmin etmek için ateş eden biri! Biliyorsunuz, toplumu da düşünmek gerek."

Lewis ısrarı sürdürdü.

"Bu konuyu Maverick'le konuşmalısınız. Size olayı konunun uzmanı olarak o açıklayacaktır. Ayrıca..." Susup bir an sonra ekledi.

"Gulbrandsen'i vuran da zavallı Edgar olamaz. O... o sırada burada benim yanımdaydı."

"Benim de gelmek istediğim nokta bu, Bay Serrocold. Dışarıyı inceledik. *Dışarıdan* herhangi biri de rahatlıkla gelip Bay Gulbrandsen'i vurmuş olabilir, çünkü yan kapı kilitli değildi. İçeride ise zanlı sayısı çok daha az, anlattıklarınızı göz önüne alırsak, dikkatimizi öncelikle ve özellikle evdekiler üzerinde yoğunlaştırmamız gerektiği ortaya çıkıyor. Bir rastlantı eseri yattığı odanın penceresinden bakan ihtiyar... şey... Miss... şey evet... Miss Marple dışında hiç kimse sizin Bay Gulbrandsen'le özel bir konuşma yaptığınızın farkında değil. Bu durumda belki de Bay Gulbrandsen'in kuşkularını size açıklamaması için vurdular. Tabii bunu söylemek için henüz çok erken, çok farklı nedenler de olabilir. Ne de olsa –sanırım– Bay Gulbrandsen çok zengin bir adamdı."

"Evet, çok zengindi. Oğulları, kızları ve torunları var; herhalde ölümünden onlar faydalanacaklar. Ama onun ailesinden herhangi bir kimsenin burada, bu ülkede olduğunu sanmıyorum, ayrıca hepsi de dürüst, saygıdeğer insanlar. Bildiğim kadarıyla aralarında ailenin yüzkarası olan biri yok."

"Bay Gulbrandsen'in düşmanları var mıydı?"

"Açıkçası pek sanmıyorum. O... doğrusu, o öyle birtip değildi."

"Bu durumda tüm kuşkular bu ev ve içindekiler üzerinde toplanıyor. Peki, bu *evin içinden* kim Bay Gulbrandsen'i öldürmüş olabilir?"

Lewis Serrocold ağır ağır, "Bu konuda bir şey söylemek benim için çok zor," dedi. "Burada olanlar hizmetçiler, kendi ailemin bireyleri ve konuklarımız. Sanırım sizin bakış açınızla bu kişilerin hepsi potansiyel zanlı. Size ancak şu kadarını söyleyebilirim; Christian büyük salondan ayrıldığı sırada hizmetçiler dışında herkes oradaydı. Ben orada olduğum sürece de kimse oradan ayrılmadı."

"Hiç kimse mi?"

"Sanırım evet." Lewis anımsayabilmek için kaşlarını çattı. "Ah, evet. O sırada sigorta attı ve elektriklerin yarısı söndü. Bay Walter Hudd bakmaya gitti."

"Bahsettiğiniz şu Amerikalı genç adam mı?"

"Evet, tabii ki Edgar'la buraya girdikten sonra neler olduğunu bilmiyorum."

"Sanırım bana bundan daha fazla bilgi veremeyeceksiniz Bay Serrocold?"

Lewis başını salladı.

"Korkarım size yardımcı olamıyorum. Tanrım, bu... bu inanılır şey değil."

Müfettiş Curry iç çekti.

"Bay Gulbrandsen küçük otomatik bir tabancayla vurulmuş. Evde böyle bir tabancası olan birini biliyor musunuz?"

"Hiçbir fikrim yok – kimsenin olduğunu da sanmıyorum."

Müfettiş yine iç çekti.

"Diğerlerine artık yatabileceklerini söyleyebilirsiniz. Onlarla yarın konuşacağım."

Serrocold odadan çıkınca Curry, Lake'e döndü.

"Evet, ne düşünüyorsun?"

Lake, "Biliyor..." dedi. "O katilin kim olduğunu biliyor ya da bildiğini sanıyor."

"Evet. Bu konuda ben de seninle hemfikirim. Ve bu, adamın hiç hoşuna gitmiyor..."

11. BÖLÜM

I

Miss Marple ertesi sabah kahvaltıya indiği zaman Gina onu heyecanla karşıladı.

"Polisler yine geldiler. Bu kez kütüphanedeler. Walter'ın aklı fikri onlarda. Polislerin bu kadar sessiz ve sakin olmalarına bir anlam veremiyor. Sanırım bu olaylar onu çok heyecanlandırıyor. Benimse heyecanlandığım filan yok, ilgimi de çekmiyor. Yalnızca bu durumdan nefret ediyorum. Çok tatsız bir durum bu! Sizce neden bu kadar sinirliyim? Yarı İtalyan olduğum için mi?"

"Olabilir. En azından duygularınızı açıkça belirtmekten neden çekinmediğinizin nedeni bu olabilir."

Miss Marple bunu söylerken hafifçe gülümsedi.

Gina, Miss Marple'ın koluna girerek onunla yemek odasına doğru yöneldiler.

"Jolly çok öfkeli. Bunun nedeni de sanırım polisin kontrolü eline almış olması ve Jolly'nin onları da başkalarını olduğu gibi *idare edememesi.*"

İçeri girdikleri sırada Gina, "Alex'le Stephen ise bunu hiç umursamıyorlar," diye ekledi.

İki kardeş orada kahvaltılarını tamamlamak üzereydiler.

Alex, "Gina, tatlım," dedi. "Biraz haksızlık etmiyor musun? Günaydın, Miss Marple. Aslında bu konu beni de yakından ilgilendiriyor. Christian dayıyı pek tanımamama rağmen şüpheliler listesinin başında geliyorum. Gina tatlım, senin de bunun farkında olduğunu sanıyorum."

"Neden ki?"

"Şansa bak, eve tam da zamanında gelmişim. Polis yaptığı incelemede bekçi kulübesiyle ev arasında gereğinden fazla kaldığım sonucuna varmış. Yani arabayı bırakıp koşarak malikânenin köşesini dönecek, yan kapıdan girip Christian'ı vuracak ve yeniden dışarı çıkıp arabama dönecek kadar zamanım varmış."

"Peki, sen o kadar zaman ne yaptın?"

"Ben küçük kızlara çok küçükken aptalca sorular sormamanın öğretildiğini sanırdım. Dün akşam siste aptal gibi dakikalarca bahçede durup arabanın far ışıklarının sisteki yansımalarını seyrettim ve aynı efekti sahnede elde edebilmek için ne yapmam gerektiğini düşündüm. Şu benim yeni '*Limehouse*' bale gösterim için."

"Bunu polislere söyleyebilirsin."

"Elbette. Ama polisleri biliyorsun. Nazik nazik, 'Teşekkür ederiz,' deyip anlattıklarını ellerindeki deftere not alıyorlar. *Ne* düşündüklerini bilemiyorsun, ama çok kuşkucu insanlar olduklarını anlıyorsun."

"Açıkçası başının belaya girmesi çok hoşuma gider Alex," diyen Stephen'ın yüzünde her zamanki hafif, sinsi gülümseme belirdi. "Nasıl olsa, ben kendimi sağlama aldım. Dün gece salondan hiç ayrılmadım."

Gina kara gözleri kocaman olmuş bir halde panikle haykırdı.

"Bunu yapanın içimizden biri olduğunu düşünüyor olamazlar!"

Alex bol bol reçel aldı.

"Sakın bu işi bir serserinin yapmış olabileceğini söylemeye kalkışma şekerim. Bu o kadar klişeleşmiş bir laf ki."

Miss Bellever kapıdan içeri başını uzattı.

"Miss Marple, kahvaltınız bitince kütüphaneye gider misiniz?"

Gina, "Yine mi siz?" dedi. "Hem de bizden önce!"

Buna alınmış gibiydi.

Alex, "Hey, bu da neydi?" dedi.

Stephen mırıldandı.

"Ben bir şey duymadım."

"Tabanca sesiydi."

Gina, "Christian dayının öldüğü odada ateş edip duruyorlar," dedi. "Bunun nedenini bilemiyorum. Dışarıda da..."

Kapı yeniden açıldı ve Mildred Strete içeri girdi.

Siyah bir elbise giymiş, akik bir gerdanlık takmıştı.

Hiç kimseye bakmadan, "Günaydın," diyerek yerine oturdu.

Sonra, "Lütfen bana çay ver Gina," diye fısıldadı. "Yiyecek pek bir şey istemem. Biraz kızarmış ekmek yeter."

Elindeki mendili nazlı nazlı burnuna ve gözlerine dokundurdu. Sonra da başını kaldırarak boş gözlerle iki kardeşe baktı. Stephen'la Alex huzursuz olmuşlardı. Sesleri fısıltı halini aldı. Sonunda kalkıp odadan çıktılar.

"Siyah kravat bile takmamışlar." Mildred bu sözleri ortaya mı söylemişti, yoksa yalnızca Miss Marple'a mı, bu anlaşılmıyordu.

Miss Marple gençler adına özür dilercesine, "Herhalde bir cinayet işleneceğini önceden bilemezlerdi," dedi.

Gina tuhaf bir ses çıkardı. Mildred da onu sert bakışlarla süzdü.

"Walter nerede bu sabah?"

Gina, kıpkırmızı oldu.

"Bilmiyorum, görmedim."

Orada suçlu bir çocuk gibi sıkıntı içinde oturuyordu.

Miss Marple ayağa kalktı.

"Ben de artık kütüphaneye gideyim."

II

Lewis Serrocold, kütüphanedeki pencerenin önünde duruyordu.

Odada başka kimse yoktu.

Miss Marple içeri girince arkasını dönüp Miss Marple'a doğru ilerledi ve kadının ellerini avucunun içine aldı.

"Bu olayın şokuyla kendinizi çok kötü hissetmediğinizi umarım. Daha önce bu gibi bir durumla hiç karşılaşmamış biri için cinayet olduğu kuşku götürmeyen bir olayla yüz yüze gelmek korkunç bir şey olmalı."

Miss Marple'ın alçakgönüllü bir insan olması cinayet vakalarına alışık olduğunu söylemesini engelledi. Yalnızca St. Mary Mead köyünde de yaşamın dışarıdan sanıldığı kadar sakin ve huzurlu olmadığını söylemekle yetindi.

"Emin olun, köylerde de pek çirkin olaylarla karşılaşıyorsunuz. Hatta insan orada şehirde görmenin bile olanaksız olduğu birçok şeyi yakından inceleme fırsatını buluyor."

Lewis Serrocold onu hoşgörüyle ancak yarım kulakla dinliyordu.

Sonunda kısaca, "Bana yardım etmenizi rica ediyorum," dedi.

"Elbette Bay Serrocold."

"Bu karımı –sevgili Caroline'imi– olumsuz etkileyebilecek bir konu. Sizin onu gerçekten sevdiğinizi düşünüyorum."

"Tabii... zaten herkes sever Carrie Louise'i."

"Ben de öyle düşünüyorum. Ama şimdi yanılmış olduğumu anlıyorum. Müfettiş Curry'nin de izniyle size hiç kimsenin bilmediği bir şeyi –ya da en azından şimdilik bilmediği bir şeyi– açıklayacağım."

Bay Serrocold, Miss Marple'a kısaca bir gece önce müfettişe anlattıklarını tekrarladı.

Miss Marple'ın yüzünde dehşet dolu bir ifade belirdi.

"Buna inanamam Bay Serrocold. Kesinlikle inanamam."

"Christian Gulbrandsen bana söylediğinde ben de aynı şeyleri hissettim."

"Sevgili Carrie Louise'in yeryüzünde tek bir düşmanı bile olduğunu sanmıyorum."

"Karımın düşmanı olması insana gerçekten de olanaksızmış gibi geliyor. Ama durumu görüyorsunuz işte! Zehirleme –ağır ağır, fark ettirmeden zehirleme– bu ancak evden birinin yapabileceği bir şey. Suçlunun bu küçük, birbirine sımsıkı bağlı ev halkından biri olması ihtimali yüksek."

"Eğer bu *doğruysa*! İyi de Bay Gulbrandsen'in yanılmadığından emin misiniz?"

"Christian emindi. Elinde kanıt olmadan böyle bir iddiada bulunmayacak kadar sağduyulu ve tedbirli bir insandı. Ayrıca polis de Carrie'nin ilacıyla, ondan alınmış ayrı bir örneği de alıp götürdü. Her ikisinin içinde de arsenik bulundu, halbuki doktorun reçetesindeki ilaçların içeriğinde arsenik yok. Tabii zehrin miktarını anlamak için yapılacak testler biraz zaman alacak ama ilaçta arsenik bulunduğu saptandı."

"Öyleyse romatizması –yürürken zorlanması– filan..."

"Evet, anladığım kadarıyla bacak krampları tipik zehirlenme belirtisi. Ayrıca siz buraya gelmeden önce Caroline bir ya da iki

kez ciddi mide krizi geçirdi, ama açıkçası Christian gelene kadar..." Birden sustu.

Miss Marple yavaşça mırıldandı. "Demek Ruth haklıymış."

"Ruth mu?"

Lewis Serrocold şaşırmıştı. Miss Marple kızardı.

"Size söylemediğim bir şey var. Buraya gelişim aslında rastlantı değildi. İzin verirseniz anlatayım – korkarım bu konuda pek başarılı değilim. Biraz sabırlı olursanız..."

Miss Marple, Ruth'un endişesini ve telaşını anlatırken, Lewis onu dikkatle dinledi.

Sonunda, "Çok tuhaf," dedi. "Bundan hiç haberim yoktu."

Miss Marple mırıldandı.

"Her şey öyle belirsiz, öyle bulanıktı ki. Ruth da neden böyle bir duyguya kapıldığını bilemiyordu. Tabii bunun nedeni olmalıydı –deneyimlerim bana her zaman olduğunu göstermiştir– ama yapabildiği tek açıklama 'bir terslik var" demekten öteye gitmiyordu..."

Lewis Serrocold sert bir tavırla, "Neyse, bunda haklı olduğu anlaşılıyor," dedi. "Miss Marple, durumumu görüyorsunuz. Carrie Louise'e bundan bahsetmeli miyim?"

Miss Marple hemen endişeyle atıldı. "Ah, hayır!" Sonrasında kızararak kuşku içinde Lewis Serrocold'u süzmeye başladı.

Lewis, "Demek siz de benim gibi düşünüyorsunuz," diye karşılık verdi. "Christian Gulbrandsen de aynı fikirdeydi. İnsan sıradan bir kadın için böyle şeyler düşünebilir mi?"

"Carrie Louise sıradan bir kadın değil. Ona yaşama gücü veren inancı –insanlara, insanoğluna güvenmesi– Tanrım, yine kendimi doğru dürüst ifade edemiyorum. Ama sanırım suçluyu bulana kadar..."

"Evet, işte sorunun can alıcı noktası da bu zaten. Aslına bakarsanız Miss Marple, hiçbir şey söylememek de büyük bir risk olabilir..."

"Bunun için de benim –nasıl söylesek– Carrie Louise'e göz kulak olmamı istiyorsunuz."

Lewis kısaca, "Bakın, güvenebileceğim tek insan sizsiniz," dedi. "Buradaki herkes karımı çok seviyormuş gibi *görünüyor*. Ama acaba öyle mi? Sizin dostluğunuz ise yıllar öncesine dayanıyor."

Miss Marple usulca, "Ayrıca ben buraya yalnızca birkaç gün önce geldim," dedi.

Lewis Serrocold gülümsedi.

"O da var tabii."

Miss Marple, özür dilermiş gibi mırıldandı.

"Bu sorumu yadırgamayın lütfen – Sevgili Carrie Louise ölürse bu kimin işine yarayacak?"

Lewis, acı dolu bir sesle, "Para! Para!" dedi. "Eninde sonunda her şey gelip paraya dayanıyor, değil mi?"

"Açıkçası ben bu olayın gerisindeki sebebin de para olabileceğini düşünüyorum. Carrie Louise fevkalade şirin, tatlı bir insan. Birinin ona gerçekten düşman olabileceğini hiç sanmıyorum. Yani, onun gerçek anlamda bir *düşmanı* olamaz. Dolayısıyla sizin de dediğiniz gibi iş dönüp dolaşıp paraya dayanıyor. Belki bunu size söylemem gereksiz ama inanın bana, insanlar para için her şeyi yapabilirler Bay Serrocold."

"Evet, sanırım öyle." Bir an sustu, sonra ekledi. "Tabii Müfettiş Curry de bu noktanın üzerinde duruyor. Avukat Gilfoy bugün Londra'dan gelecek ve ona gerekli açıklamaları yapacak. Jaimes ve Gilfoy çok ünlü bir avukatlık firmasıdır. Gilfoy'un babası da vakfın ilk mütevellilerindendi. Caroline'in ve Eric Gulbrandsen'in vasiyet-

namesini hazırlayan da saklayan da onlar. Yine de size durumu basit bir şekilde özetlemeye çalışacağım..."

Miss Marple minnetle başını salladı.

"Çok teşekkür ederim. Hukuk terimleri insana çok gizemli gelebiliyor."

"Eric Gulbrandsen okula ve çeşitli yardım derneklerine, vakıflara ve diğer yardım kuruluşlarına gereken bağışları yaptıktan sonra kızı Mildred'la evlatlığı Pippa'ya (yani Gina'nın annesine de) eşit miktarda para bıraktı. Büyük servetinin kalan bir kısmı ise işletilmek ve geliri yaşadığı sürece Caroline'e verilmek üzere mutemede teslim edildi."

"Peki ya onun ölümünden sonra?"

"Caroline'in ölümünden sonra servet Mildred'la Pippa arasında paylaştırılacaktı. Eğer onlar Caroline'den önce ölürlerse de, Gulbrandsen'in çocuklarının arasında."

"Bu demek oluyor ki servet Gina'yla Bayan Strete arasında paylaştırılacak."

"Evet. Her ne kadar Gulbrandsen'inki kadar olmasa da Caroline'in de hatırı sayılır bir serveti var. Caroline bu servetin yarısını dört yıl önce benim üzerime geçirdi. Ölümü durumunda servetinden on bin sterlin Juliet Bellever'a verilecek. Geri kalan miktar da üvey oğulları Alex ve Stephen Restarick arasında pay edilecek."

Miss Marple, "Ah, ah..." diye iç çekti. "Bu kötü işte. Çok kötü..."

"Yani?"

"Bu durumda evdeki herkes parasal nedenlerle Carrie Louise'in ölmesini istemiş olabilir."

"Evet. Ama açıkçası ben yine de onlardan birinin cinayet işleyebileceğine inanamıyorum. Aklım almıyor bunu... Mildred onun kızı, ayrıca çok da parası var. Gina büyükannesine son derecede

düşkün. Son derece cömert ve müsrif ama asla paragöz bir insan değil. Jolly Bellever'ın Caroline'e sevgisi fanatiklik düzeyinde, ona çok bağlı. İki Restarick ise Caroline'i kendi öz anneleriymiş gibi seviyorlar. Aslında paraları yok ama Caroline gelirinin önemli bir kısmını onların işlerini finanse etmek için kullanıyor. Özellikle de Alex'inkileri. O iki genç adamın sırf mirasa konmak için Caroline'i soğukkanlılıkla zehirleyebileceklerine dünyada inanmam. Bu kişilerden hiçbiri katil olamaz Miss Marple."

"Peki ya Gina'nın kocası?"

Lewis ciddi bir tavırla, "Evet," dedi. "Gina'nın kocası da var."

"Onun hakkında pek fazla bir şey bilmiyorsunuz, değil mi? Genç adamın çok mutsuz olduğu açıkça görülüyor."

Lewis iç çekti.

"Evet, buraya uyum sağlayamadı. Bizim yaptığımız işlere ilgi de sempati de duymuyor. Zaten neden duysun ki? Genç, yontulmamış bir insan o, üstelik yetiştiği ülkede insanın değeri yaşamdaki başarılarıyla ölçülüyor."

Miss Marple mırıldandı.

"Halbuki bizler daha çok başarısızlardan hoşlanırız."

Lewis onu sert ve kuşkulu bakışlarla süzdü.

Miss Marple kızararak anlaşılmaz bir şeyler mırıldandı.

"Biliyor musunuz, bazen bazı şeyleri abarttığımızı düşünüyorum... Yani iyi bir aile tarafından, mutlu bir yuvada bilinçli bir şekilde yetiştirilmiş gençler –yürekli, dayanıklı, tuttuğunu koparabilen, yaşamda ileri gidebilecek yetenekte gençler– şey, bunlar, yani aslında... ülkenin böylelerine *gereksinimi* var."

Lewis'in kaşları çatıldı. Miss Marple telaşla sözlerine devam etti. Yüzü giderek daha kızarıyor, sözcükleri anlaşılmaz bir hal alıyordu.

"Takdir etmediğimi sanmayın, çok takdir ediyorum, siz ve Carrie Louise –Çok değerli ve soylu bir iş bu– gerçek sevecenlik, gerçek şefkat bu. Haklısınız, insanda acıma duygusu olması gerek çünkü sonuçta karşınızdakiler de *insan* ama şans bu, yaver gidebilir ama gitmeyebilir de. Genellikle beklenen hep (haklı olarak) şanslı olmak..." Miss Marple derin bir soluk aldı. "Bazen bu kişilerde oran kavramı olup olmadığını düşünüyorum – lütfen, kesinlikle *sizi* kastetmiyorum, Bay Serrocold. Gerçekten de belki *ne* dediğimi de bilmiyorum ama biz İngilizler oldukça *tuhaf* insanlarız. Hatta savaşta zafer yerine mağlubiyetlerimizden ve geri çekilmelerimizden bile gurur duymanın yolunu buluyoruz. Yabancılar Dunkirk'le neden gurur duyduğumuzu asla anlayamıyorlar. Ve bunun kendilerine açıklanmamasını yeğliyorlar. Sanki zaferden utanıyoruz ve gurur duymanın, övünmenin doğru olmayacağı gibi bir davranış modeli benimsiyoruz. Şu şiirlerimize bakın! Düşününce bütün bunlar bir toplum için çok tuhaf karakteristik özellikler."

Miss Marple yeniden derin bir soluk aldı.

"Yani demek istediğim buradaki her şey Walter Hudd'a pek tuhaf geliyor olabilir."

Lewis başıyla onayladı.

"Evet, ne demek istediğinizi anlıyorum. Walter'ın savaşta büyük başarıları ve madalyaları var. Cesur olduğu kesin, bunda hiç kuşku yok."

Miss Marple açıkça, "Ama bunun hiçbir yararı yok," dedi. "Çünkü savaş başka, günlük yaşam başka. Ayrıca cinayet işlemek için –sanırım cesarete ihtiyaç yok– sebep genellikle kibirdir, evet, boş kibir."

"Zaten Walter Hudd'ın cinayet işlemesi için görünür, tatminkâr bir neden de yok."

Miss Marple, "Öyle mi düşünüyorsunuz?" diye sordu. "O buradan nefret ediyor. Gina'yı da alıp gitmek istiyor. Eğer Walter gerçekten para peşindeyse, o zaman Gina'nın şey... başka biriyle ilişki kurmadan mirasa konmasını isteyecektir."

Lewis şaşkınlıkla yineledi.

"Gina'nın başka biriyle bir ilişkisi mi?"

Miss Marple toplumu düzeltmeye çalışan heyecanlı reformcuların aslında ne kadar kör olabildiklerini düşündü.

"Evet, öyle dedim. Bildiğiniz gibi iki Restarick de Gina'ya âşık."

Lewis dalgın dalgın, "Ah, hiç sanmıyorum..." diye mırıldandı.

Bir an durdu, neden sonra da konuşmayı sürdürdü.

"Stephen bizim için çok değerli, hem de çok çok değerli. Gençlerin tiyatroyla ilgilenmelerini, bu işe merak sarmalarını sağladı. Geçen ay olağanüstü bir şov sergilediler. Dekorlar, kostümler, her şey muhteşemdi. Maverick'e daima söylediğim gibi bu çocukları suç işlemeye yönelten şey, yaşamlarında drama coşkusu olmaması. Çocuktaki doğal içgüdü kendini dramatize etmek, yani başka bir deyişle kendini oynamaktır. Maverick'e göre... ah, evet Maverick..."

Lewis birden durakladı.

"Maverick'in Müfettiş Curry'yle Edgar hakkında konuşmasını istiyorum. Aslında bütün bu olanlar bir şekilde gülünç."

"Edgar Lawson hakkında tam olarak ne biliyorsunuz, Bay Serrocold?"

Lewis kararlılıkla, "Her şeyi biliyorum," dedi. "Yani bilinmesi gereken her şeyi. Ailesi, kökeni, yetiştirilme tarzı, çok derinden gelen, kökleşmiş özgüven yoksunluğu..."

Miss Marple sözünü kesti.

"Edgar Lawson, Carrie Louise'i zehirlemiş olabilir mi?"

"Kesinlikle hayır. Zaten o buraya geleli yalnızca birkaç hafta oldu. Üstelik bu gülünç ve saçma bir düşünce! Edgar karımı neden zehirlesin ki? Bunu yapmakla ne kazacak?"

"Maddi olarak hiçbir şey, tabii bunu ben de biliyorum. Ama genç adamın bir nedeni olabilir – saçma, tuhaf bir neden. Bildiğiniz gibi kendisi de *tuhaf* bir insan."

"Yani dengesiz mi demek istiyorsunuz?"

"Sanırım öyle. Hayır değil, tam olarak değil. Demek istediğim onda bir tuhaflık, bir *terslik* var."

Miss Marple bunu açıklamanın hiç de kolay olmadığını düşündü.

Lewis onun bu sözlerini farklı algılamıştı.

"Evet," diyerek iç çekti. "Zavallıcık gerçekten tuhaf bir çocuk. Üstelik iyileşme yönünde çok da büyük ilerleme de gösteriyordu. Neden birden geriye dönüş yaptığını hiç anlayamıyorum..."

Miss Marple heyecanla öne doğru eğildi.

"Evet, bunu ben de düşündüm. Eğer..."

Miss Marple, Müfettiş Curry'nin içeri girdiğini görerek sustu.

12. BÖLÜM

I

Lewis Serrocold kütüphaneden ayrıldı. Müfettiş Curry bir koltuğa oturarak tuhaf, anlamlı bir gülümsemeyle Miss Marple'ı süzdü.

"Demek Bay Serrocold sizden gözcülük etmenizi istedi."

"Ah, evet," dedi Miss Marple utanarak. "Bunun bir sakıncası olmadığını..."

"Hayır, *bence* sakıncası yok. Hatta bu çok iyi bir fikir. Peki, Bay Serrocold sizin bu görev için ne kadar uygun olduğunuzu da biliyor mu bari?"

"Ne demek istediğinizi pek anlayamadım müfettiş bey."

"Demek öyle? Sanırım Bay Serrocold sizin karısıyla aynı okula gitmiş, uysal yaşlı bir bayan olduğunuzu sanıyor." Müfettiş, Miss Marple'a bakarak başını salladı. "Ama biz sizin bundan öte birçok yeteneğiniz olduğunu biliyoruz, bu doğru değil mi Miss Marple? Cinayet sizin alışık olduğunuz bir durum. Bay Serrocold ise cinayete tek bir açıdan bakıyor – kendi hedeflerine bir zarar gelmemesi açısından. Bu beni hasta ediyor. Korkarım eski kafalı ve zor bir insanım. Ortada hayata atılmak için bekleyen bir sürü terbiyeli, aklı başında genç var. Ama bu gençlerin dürüstlükleri ödülsüz kalıyor,

yalnızca kendilerine yarıyor, çünkü milyonerlerin uğraşmaya değer, yararlı gençlere ayıracak kaynakları yok. Onlara destek olan ne bir dernek var ne de bir vakıf. Neyse, neyse... dediklerime kulak asmayın. Ben eski kafalı bir insanım. Birçok genç tanıdım; erkekler, kızlar, talihleri her konuda ters giden –aileleri kötü, şanssız, akla gelebilecek her tür dezavantaja sahip– ama onlar bütün bunlara dayanmayı, bunlardan dürüstlükle sıyrılmayı başardılar. Doğru yoldan sapmadılar. Servetim olsaydı hepsini onlara harcardım. Diğer yandan belki de asla olmayacağını bildiğim için böyle konuşuyorum. Yalnızca küçücük bir evim ve güzel bir bahçem var."

Miss Marple'a bakarak başını salladı.

"Başmüfettiş Blacker bana dün gece sizden bahsetti. Sizin olayları çözümlemekte çok iyi, insan doğasının negatif yönleri konusundaysa çok bilgili olduğunuzu söyledi. Evet, şimdi sizin bu konudaki görüşünüzü öğrenmek isterim. Sizce bunu kim yapmış olabilir? Gina denilen o kızın kocası mı?"

Miss Marple, "Bu herkesin işine gelirdi," dedi.

Müfettiş bıyık altından güldü.

"Zamanında bir Amerikalı, sevgilimi elimden almıştı." Anılarına dalmış gibiydi. "Dolayısıyla bu konuda önyargılı olduğumu söyleyebilirim. Aslına bakarsanız genç adam davranışlarıyla da bu kanıyı güçlendiriyor. Neyse, farklı bir görüş almakta yarar var. Sizce Bayan Serrocold'u gizlice ve sistematik bir şekilde zehirleyen kim olabilir?"

Miss Marple, haksızlık yapmama gayreti içinde, "Genellikle böyle bir durumda akla ilk zarar görenin *kocası* gelir. Ya da durum buradakinin tersiyse, karısı. Zehirleme olaylarında genellikle ilk olarak en yakındaki kişinin üzerinde durulur. Öyle değil mi?"

Müfettiş Curry, "Sizinle bu konuda aynı fikirdeyim," dedi.

"Ama, bu olayda... " Miss Marple başını salladı. "Açık söylemek gerekirse, Bay Serrocold'un böyle bir şey yapmış olabileceğini *düşünmüyorum*. Çünkü o karısını gerçekten çok seviyor, ona adeta tapıyor müfettiş. Tabii rol yapıyor da olabilir – ama yok yapmıyor. O sessiz sakin ama dürüst bir insan. Bay Serrocold'unki gerçek bir sevgi. Karısına çok bağlı. Onun karısını zehirlemeyeceğinden eminim."

"Bunu yapması için neden de yok. Kadın servetinin bir kısmını zaten ona vermiş."

Miss Marple bilgiç bir havada, "Tabii," dedi. "Bir erkeğin karısının ortadan kalkmasını istemesi için daha başka nedenleri de olabilir. Örneğin başka genç bir kadına duyulan yakın ilgi. Ama bu olayda öyle bir şey kesinlikle gözüme çarpmadı, izi bile yok. Bay Serrocold'un kafasında öyle romantik şeylere yer olmadığı anlaşılıyor. Korkarım..." Miss Marple'ın sesinde hüzün vardı. "Onu listeden silmemiz gerekiyor."

"Maalesef!" diyen müfettiş gülüyordu. "Zaten Gulbrandsen'i de o öldürmüş olamaz. Bence bu iki olay arasında bir ilişki var – olmalı. Bayan Serrocold'u zehirlemeye çalışan her kimse bu işi kurcalamaması için Gulbrandsen'i öldürdü. Şimdi asıl yapmamız gereken dün gece kimlerin Gulbrandsen'i öldürme fırsatı olduğunu saptamak. Bu konuda baş zanlı –ki bunda hiç kuşku yok– Walter Hudd. Sigortanın atmasına neden olan abajurun düğmesine o basmış. Böylece sigortaların bulunduğu yere gitme bahanesiyle salondan çıkmak için fırsat yaratmış olabilir. Sigorta kutusu ana koridordan mutfağa geçilen küçük holde. Silah sesi Walter Hudd büyük salonun dışındayken duyulmuş. Dolayısıyla cinayeti işleme fırsatı olan bir numaralı aday Walter Hudd."

Miss Marple merakla sordu.

"Ya iki numaralı aday?"

"İki numaralı aday Alex Restarick. Tam o sırada bahçe giriş kapısıyla evin arasında bir yerde arabasında yalnızmış. Her nedense eve varması bir hayli zaman almış."

"Başka kim var?" diye soran Miss Marple heyecanla öne doğru eğilmişti. "Bunları bana anlatmanız gerçekten büyük nezaket."

Müfettiş Curry, "Bu nezaket değil. Yardımınıza ihtiyacım var. 'Başka kim?' diye sormakla asıl can alıcı noktaya parmak bastınız. Bu konuda *size* güveniyorum, dün gece siz de salondaydınız. Bana oradan *kimlerin ayrıldığını* söyleyebilirsiniz..."

"Evet, evet, bunu söyleyebilmem gerekir. Ama bunu yapabilir miyim işte onu bilmiyorum. Bakın... oradaki koşullar..."

"Yani hepiniz Bay Serrocold'un çalışma odasındaki tartışmaya dalmıştınız. Bunu mu söylemek istiyorsunuz?"

Miss Marple, heyecanla başını salladı.

"Evet... Anlayacağınız hepimiz çok korkmuştuk. Bay Lawson gerçekten çıldırmış gibiydi. Herkes onun Bay Serrocold'a bir kötülük yapmasından korkuyordu – tabii Bayan Serrocold'un dışında... O bir şey olmayacağından emindi. Bay Lawson avaz avaz bağırıyor, ağza alınamayacak şeyler söylüyor, küfrediyordu. Söylediklerini rahatça duyabiliyorduk. Hem bu olay, hem de ışıklardan bir kısmının sönmüş olması nedeniyle bazı şeyleri fark edememiş olabilirim."

"Yani sizce, o kavga sırasında herhangi biri salondan kimse fark etmeden çıkmış, koridor boyunca gidip Bay Gulbrandsen'i vurmuş olabilir ve sonra tekrar sessizce yerine dönebilirdi. Söylemek istediğiniz bu mu?"

"Bence bu olabilirdi..."

"Peki, bu süre boyunca kimlerin salonda olduğunu söyleyebilir misiniz?"

Miss Marple düşündü.

"Bayan Serrocold oradaydı, çünkü onu izliyordum. Çalışma odasının kapısının hemen yakınında oturuyordu, olay süresince de yerinden hiç kalkmadı. Biliyor musunuz, onun bütün bu olaylar süresince öylesine sakin ve soğukkanlı olması beni çok şaşırttı."

"Ya diğerleri?"

"Miss Bellever dışarı çıktı, ama sanırım, evet bundan eminim bu silah sesinden *sonraydı*. Bayan Strete? Onu bilemiyorum, arkamda oturuyordu. Gina uzaktaki pencerenin önündeydi. Onun bütün bu süre boyunca oradan ayrılmadığını *sanıyorum*, ama tabii bundan emin olmam da olanaksız. Stephen piyanonun başındaydı. Kavga şiddetlenmeye başlayınca o da piyano çalmayı bıraktı..."

Müfettiş Curry, "Silah sesi duymuş olmanız sizi yanıltmasın," dedi. "Bildiğiniz gibi bu gibi oyunlar daha önceden de yapılmıştır. Cinayet saatini saptırmak için özellikle, duyulacak şekilde ateş edilir. Oysa gerçekte cinayet bu silah sesinden önce ya da sonra işlenmiştir. *Eğer* Miss Bellever böyle bir şey ayarladıysa (uzak bir ihtimal ama kim bilebilir ki) hiç kuşkusuz salondan da silah sesi duyulduktan sonra çıkardı. Hayır, silah sesine güvenemeyiz. Bizim esas almamız gereken Christian Gulbrandsen'in salondan ayrıldığı anla Miss Bellever'ın onun cansız bedenini bulduğu zaman arasında geçen süre. Ve şüpheliler listesinden de ancak o sırada cinayet işleme fırsatı olmayanları silebiliriz. Örneğin o sırada çalışma odasında kavga eden Lewis Serrocold'la Edgar Lawson'u ve salondan hiç ayrılmayan Bayan Serrocold'u. Tabii Gulbrandsen'in tam da Serrocold'la Edgar'ın büyük bir tartışma yaşadıkları akşam öldürülmüş olması da çok tuhaf bir rastlantı."

Miss Marple mırıldandı.

"Sizce bu yalnızca bir rastlantı mı?"

"Ah? Siz ne düşünüyorsunuz?"

Miss Marple, "Bana bu özellikle *ayarlanmış* olabilir gibi geliyor," dedi.

"Demek böyle düşünüyorsunuz?"

"Herkes Edgar Lawson'un tam iyileştiği düşünüldüğü bir anda birden değişmesini, nasıl diyelim... hastalığının nüksetmesini çok tuhaf buluyor. Edgar Lawson'un tanımadığı babasını takıntı haline getirmiş olduğu herkesçe bilinen bir şey. Bir tür kompleks – sanırım böyle diyorlardı. Winston Churchill'in ya da Lord Montgomery'nin babası olduğunu iddia ediyordu ya da aklına gelen herhangi bir ünlünün... Diyelim ki biri bilinçli olarak Edgar'ın kafasına gerçek babasının Lewis Serrocold olduğunu soktu. Kendisine eziyet eden, düşmanca şeyler yapan adamın aslında Bay Serrocold olduğunu ona anlattı. Aslında senin Stonygates'in vârisi olman gerekir, gibi bir düşünceyi kafasına soktu. Zaten ruhsal durumu bozuk olan Edgar'ın bundan etkilenmemesi olanaksız; doğal olarak bu fikirleri benimser, bu konuyu düşündükçe öfkelenir, kafasında kurar, kurar ve kavgaya hazır duruma gelir. Böylece eninde sonunda böyle bir olayın patlak vermesi için zemin hazırlanmış olur. Ve sonra bu olay patlak verir ve *bu* cinayet için çok güzel bir paravan olur! Herkesin aklı fikri giderek daha tehlikeli bir hal alan bu kavgada olacaktır, özellikle de Edgar'ın elinde bir de tabanca varsa..."

Müfettiş, "Hımm, evet..." dedi. "Walter Hudd'ın tabancası."

Miss Marple, "Ah, evet," dedi. "Bunu ben de düşündüm. Fakat bildiğiniz gibi Walter içine kapanık, somurtkan ve kaba bir genç. Ama onun *aptal* olduğunu hiç sanmıyorum."

"Demek sizce katil Walter değil?"

"Katil Walter *olsaydı* herkes çok rahatlardı. Tabii bu zalimce bir düşünce ama sonuçta Walter bir yabancı – bir Amerikalı."

Müfettiş Curry, "Ya karısı? O da rahatlar mıydı?" diye sordu.

Miss Marple yanıt vermedi. Stonygates'e geldiği ilk gün gölün kenarında duran Gina'yla Stephen Restarick'in görüntülerini anımsamıştı. Sonra bir gece önce büyük salona giren Alex Restarick'in girer girmez gözleriyle Gina'yı arayışını anımsadı. Peki ama Gina ne düşünüyordu acaba?

II

İki saat sonra Müfettiş Curry sandalyesini arkaya doğru yatırarak gerindi ve iç geçirdi.

"Neyse, bir hayli şey öğrendik."

Çavuş Lake de aynı fikirdeydi. "Hizmetçilerin bu işle bir ilgileri olamaz. O süre boyunca hep bir arada kalmışlar. Yani malikânede kalanlar. Kalmayanlar zaten o sırada evlerine gitmişler."

Curry başını salladı. Kafası iyice karışmıştı. Yorgundu.

Fizyoterapistlerle, eğitmenlerle, o akşam aileyle yemek yiyen müfettişin "iki serseri" olarak tanımladığı iki suçlu çocukla konuşmuştu. Hepsinin öyküleri birbirini doğruluyordu. Onları liste dışında tutabilirdi. Davranışları ve alışkanlıkları yaklaşık aynıydı. Tabii aralarında özgür bir ruha sahip olanlar yok değildi. Bu kanıt anlamında çok önemli olabilirdi, çünkü bunlar herkesin söylediğini değil kendi bildiklerini söylerlerdi. Ama onlardan da farklı bir şey çıkmamıştı. Müfettiş Curry, Dr. Maverick'le görüşmeyi en sona bırakmıştı. Anladığı kadarıyla okulun yönetimi tamamıyla ona bırakılmıştı.

"Artık doktoru çağıralım Lake."

Genç doktor hemen telaşla içeri girdi. Üstü başı tertemiz, gözlükleri pırıl pırıldı. Bu haliyle insandan çok makineyi andırıyordu.

Maverick de öğretmenlerin ve diğerlerinin anlattıklarını onayladı, Curry'nin tespitlerini doğruladı.

Okulun güvenliğinde ne bir gevşeklik ne de boşluk vardı. Tüm önlemler alınmıştı ve Gulbrandsen'in ölümünden kesinlikle Curry'nin deyişiyle Dr. Maverick'in "*genç hastaları*" sorumlu tutulamazlardı.

Dr. Maverick hafifçe gülümsedi.

"Onlar gerçekten hasta, müfettiş."

Bu yarı alaycı gülümseme Curry'nin biraz sinirine dokunmuştu.

Yine de profesyonelliğini koruyarak formel bir tavırla, "Şimdi de size gelelim Dr. Maverick," dedi. "Bana o akşam neler yaptığınızı anlatabilir misiniz?"

"Tabii. Bütün yaptıklarımı sizin için saatleriyle bir kâğıda not etmiştim."

Dr. Maverick salondan dokuz on beşte Bay Lacy ve Dr. Baumgarten'le birlikte ayrılmıştı. Hep birlikte Dr. Baumgarten'in odasına gitmişlerdi. Üçü orada yeni terapi yöntemleri konusunda derin bir mesleki tartışmaya dalmışlardı – ta ki Miss Bellever'a gelip, telaş içinde Dr. Maverick'ten büyük salona gitmesini isteyene dek. O sırada saat yaklaşık dokuz buçuktu. Doktor doğruca salona koşmuş ve Edgar'ı kendini kaybetmiş bir halde bulmuştu.

Müfettiş hafifçe kıpırdandı.

"Bir dakika, Dr. Maverick. Sizce bu genç bir akıl hastası mı?"

Doktor yine bilgiç bir tavırla gülümsedi.

"Hepimiz bir anlamda akıl hastasıyız, müfettiş bey."

Curry, al sana aptalca bir yanıt daha, diye düşündü. Maverick neydi ne değildi bilemezdi ama kendisinin akıl hastası olmadığını biliyordu.

"Davranışlarından sorumlu tutulabilir mi? Herhalde Edgar Lawson ne yaptığını biliyordur."

"Elbette."

"Öyleyse Bay Serrocold'a bilerek ve isteyerek onu öldürmek amacıyla ateş etti."

"Hayır, hayır. *Öyle* değil müfettiş bey."

"Yapmayın, Dr. Maverick. Duvardaki iki kurşun deliğini gördüm. Bunların çok tehlikeli bir şekilde Bay Serrocold'un kafasının yanından geçmiş oldukları anlaşılıyor."

"Belki. Ancak Edgar'ın, Bay Serrocold'u değil öldürmek yaralamak gibi bir niyeti bile yoktu. O Bay Serrocold'u çok sever."

"Sevgiyi göstermenin çok tuhaf bir şekli değil mi bu?"

Dr. Maverick yeniden gülümsedi. Bu gülümseme müfettişe iyiden iyiye itici gelmeye başlamıştı.

"İnsanın her davranışı bilinçlidir. İstençdışı hareketler çok enderdir. Eğer bazen bir adı ya da bir yüzü unutuyorsanız müfettiş, bunun nedeni bilinçaltınızda bunu *istemenizdir*."

Curry'nin yüzünde kuşku dolu bir ifade belirdi, doktoru inanamayan bakışlarla süzdü.

Dr. Maverick sözlerine devam etti. "Dilin her sürçmesinin de bir nedeni, bir anlamı vardır müfettiş. Edgar Lawson, Bay Serrocold'un bir iki adım ötesinde duruyordu. Onu kolaylıkla vurup öldürebilirdi. Ama kurşunlar Bay Serrocold'a isabet etmedi. Neden? Çünkü aslında Edgar, Bay Serrocold'u vurmayı *istemiyordu*. İşte olay bu kadar basit. Bay Serrocold kesinlikle tehlikede değildi. Bunu kendisi de çok iyi biliyordu. Edgar'ın davranışlarının ne anlama geldiğini çok iyi anlıyordu. Çocuk onun kişiliğinde bu dünyanın ondan esirgediği sevgi ve güven duygusu ihtiyacını dile getiriyor, bundan dolayı bu dünyaya karşı duyduğu öfkeyi, meydan okuma isteğini haykırıyordu."

"O genç adamı görmek isterim."

"Görebilirsiniz tabii. Dün geceki krizin yararı oldu, iyice boşaldı. Bugün gayet iyi. Bay Serrocold buna çok sevinecek."

Müfettiş Curry onu dik ve sert bakışlarla süzdü. Fakat genç doktor her zamanki ciddiyetindeydi.

Curry iç çekti.

"Sizde arsenik var mı?"

"Arsenik mi?"

Bu soru Dr. Maverick'i şaşırtmıştı. Böyle bir şey beklemediği anlaşılıyordu.

"Bu ne tuhaf bir soru. Neden arsenik?"

"Yalnızca soruma yanıt verin lütfen."

"Hayır, bende arseniğin hiçbir türü yok."

"Fakat başka ilaçlar vardır sanırım."

"Evet, tabii ki var. Sakinleştiriciler, antidepresanlar, morfin, barbitürat vs."

"Bayan Serrocold'a da siz mi bakıyorsunuz?"

"Hayır. Aile doktorları Market Kimble'dan Dr. Gunter diye biri. Ben de doktorum, ancak uzmanlık dalım psikiyatri."

"Anlıyorum... Peki, çok teşekkür ederim Dr. Maverick."

Dr. Maverick dışarı çıkınca Müfettiş Curry, Çavuş Lake'e bu genç psikiyatrisin hiç hoşuna gitmediğini fısıldadı.

"Neyse, artık aileyle ilgilenelim. Önce şu genç Walter Hudd'la görüşmek istiyorum."

Walter Hudd'ın davranışları son derece ölçülüydü. Polisi dikkatle ancak çekingen bakışlarla süzdü. Ancak yine de onlara yardımcı olmak için elinden geleni yaptı.

Stonygates'teki elektrik tesisatı çok eskiydi, elektrik hatlarının çoğu bozuktu. Amerika'da böyle bir sistemi kimse kullanmazdı.

Müfettiş Curry hafifçe gülümseyerek, "O tesisat sanırım Eric Gulbrandsen tarafından elektriğin yenilik sayıldığı dönemde yaptırılmıştır," dedi.

"Buna inanırım. Asla değişmeyen, tatlı, geleneksel İngiliz tavrı."

Salondaki lambaların çoğunun bağlı olduğu sigorta atmıştı. Dolayısıyla sigortaların bulunduğu yere gitmiş, gerekli tamiri yaptıktan sonra geri dönmüştü.

"Salondan ne kadar süre ayrıldınız?"

"Doğrusu bunu kesin olarak söyleyemeyeceğim. Sigorta kutusu çok biçimsiz bir yerde. Merdiven çıkmak ve mum kullanmak zorunda kaldım. Tamir işi de on, on beş dakika sürdü sanırım."

"Silah sesi duydunuz mu?"

"Hayır, öyle bir şey duymadım. Mutfak girişinde çift kapı var. Bunlardan biri de keçeyle kaplanmış."

"Anlıyorum. Tekrar salona döndüğünüz zaman ne gördünüz Bay Hudd?"

"Herkes Bay Serrocold'un çalışma odasının kapısının önünde toplanmıştı. Bayan Strete, Bay Serrocold'un vurulduğunu söyledi ama öyle olmadığı anlaşıldı. Bay Serrocold iyiydi. Aptal herif ıskalamıştı."

"Tabancayı tanıdınız mı?"

"Tabii tanıdım. Benim tabancamdı."

"Tabancanıza en son ne zaman bakmıştınız?"

"İki üç gün önce."

"Onu nerede saklıyordunuz?"

"Odamdaki çekmecede."

"Tabancanızın orada olduğunu kim biliyordu?"

"Bu evde kimin neyi bildiğini ben bilemem."

"Bu sözlerinizle ne demek istiyorsunuz Bay Hudd?"

"Buradakilerin hepsi kaçık!"

"Salona girdiğiniz zaman herkes burada mıydı?"

"Herkes derken neyi kastediyorsunuz?"

"Sigortaya bakmaya gittiğiniz zaman salonda olanları."

"Gina oradaydı... Sonra o ak saçlı yaşlı hanım... Ve Miss Bellever... Doğrusu pek dikkat etmedim ama sanırım oradaydı."

"Bay Gulbrandsen önceki gün hiç beklenmedik bir anda geldi, değil mi?"

"Sanırım öyle. Anladığım kadarıyla bu alışıldık bir durum değildi."

"Onun gelişinden rahatsız olan biri oldu mu?"

Walter Hudd yanıt vermeden önce bir iki dakika düşündü.

"Hayır... Sanmıyorum..."

Davranışlarında yine tedirgin, tedbirli bir hava belirmişti.

"Onun niçin geldiğine ilişkin bir fikriniz var mı?"

"Sanırım o pek değerli Gulbrandsen kuruluşuyla ilgili bir konu olmalıydı. Zaten buradaki kuruluşlar bir tuhaf."

"Amerika'da da böyle kuruluşlar var."

"Bir kuruluşa yatırım yapmak, destek olmak başka, burada olduğu gibi işi şahsen ele alıp hayatını adamak başka. Savaşta yeterinden fazla psikiyatri uzmanı tanıdım. Burası da öyleleriyle dolup taşıyor. O genç haydutlara sepet örmesini, tahtadan pipoluk yapmasını öğretiyorlar. Hepsi çocukça oyunlar! Gülünç bütün bunlar!"

Müfettiş bu sözlere yanıt vermedi. Kendisi de aynı şeyleri düşünüyor olmalıydı.

Dikkatle Walter'ı süzerek, "Demek Bay Gulbrandsen'i kimin öldürmüş olabileceğine ilişkin bir fikriniz yok!" dedi.

"Okuldaki zeki çocuklardan birinin işi olmalı."

"Hayır, Bay Hudd, bu olanaksız. Gerçi okulda özgür bir atmosfer varmış gibi görünüyor ama gerçekte orası bir tutukevinden

farksız ve öyle de yönetiliyor. Karanlık bastıktan sonra hiç kimsenin dışarı çıkıp cinayet işlemesine olanak yok."

"Ben onlardan her şeyi umarım, onlardan biri yaptıysa hiç şaşmam. Neyse, evden birini düşünüyorsanız, bence en uygun aday Alex Restarick."

"Neden böyle söylüyorsunuz?"

"Çünkü onun bu cinayeti işlemek için fırsatı vardı. Arabasında yalnızdı, dışarıda dolaşıp duruyordu."

"Peki, Christian Gulbrandsen'i öldürmek için nasıl bir nedeni olabilirdi?"

Walter omuz silkti.

"Ben yabancıyım. Aile içi ilişkileri o kadar da bilmiyorum. Belki ihtiyar, Alex hakkında bir şey öğrenmişti ve öğrendiği her neyse, bu sırrı Serrocold'lara açıklayacaktı."

"Böyle bir durumda ne olabilirdi ki?"

"Alex'in parasını kesebilirlerdi. Buna ihtiyacı var. Duyduğum kadarıyla çok para harcıyormuş."

"Yani tiyatroya mı yatırıyor?"

"Öyle olduğunu söylüyor."

"Sizce başka bir şey olabilir mi?"

Walter Hudd yeniden omuz silkti.

"Ben ne bileyim..."

13. BÖLÜM

I

Alex Restarick bir hayli konuşkandı. Üstelik konuşmasını el hareketleriyle de destekliyordu.

"Biliyorum, biliyorum. İdeal bir katil adayıyım! Buraya arabamla yalnız geldim. Eve yaklaşırken birden 'yaratıcılığım' tuttu. Bunu anlamanızı beklemiyorum. Nasıl anlayacaksınız ki?"

Curry alaycı bir sesle, "Belki de anlayacağım tutar," diye mırıldandıysa da Alex Restarick umursamayarak sözlerini sürdürdü.

"Bizim işimizde bazen böyle oluyor işte! Bir şeye saplanıp kalıyorsunuz. Birden duygularınızın esiri oluyor, üstelik nedenini niçinini bilmiyorsunuz. Bir esin –bir fikir– her şeyi unutuveriyorsunuz, dünyayı umursamıyorsunuz. Önümüzdeki ay '*Limehouse Geceleri*' adlı gösteriyi sahneye koyacağım. Dün gece birden buradaki ortamın olağanüstü bir dekor olabileceğini fark ettim... Olağanüstü bir *ışık düzeni*. Sis –sisi yaran, yansıyan far ışıkları– ve geride belli belirsiz görünen bina siluetleri. Her şeyin katkısı vardı buna. Silah sesleri, koşan birinin ayak seslerinin yankısı ve elektrikli bir motorun çıkardığı pat pat sesleri. Belki de Thames Nehri'nden ilerleyen bir motordan geliyordu bu. 'Evet,' dedim. 'İşte tam aradığım şey.' İyi de bu efekti sağlamak için ne kullanabilirim? Ve..."

Müfettiş Curry onun sözünü kesti.

"Demek silah seslerini duydunuz? Nereden geliyordu?"

"Sislerin arasından müfettiş." Alex bakımlı, dolgun ellerini salladı. "Sisin arasından. Bunun en muhteşem yönü de buydu."

"Bir terslik, kötü bir olay olabileceği aklınıza gelmedi mi?"

"Kötü bir olay mı? Neden öyle düşüneyim ki?"

"Sizce silah sesi sık sık duyulan, normal bir şey midir?"

"Ah, anlamayacağınızı biliyordum! O silah sesleri yaratmakta olduğum sahneyle tam bir uyum içindeydi. Silah sesleri *istiyordum*. Tehlike, afyon, sefahat – çılgınca işler. O silah seslerinin aslında ne olduğu beni ne ilgilendirirdi ki? Belki de yoldan geçen bir kamyonun egzozu sebep olmuştu buna. Ya da biri tavşan avına çıkmıştı."

"Bu civarda tavşanları genellikle tuzakla yakalarlar."

Alex aldırmayarak ekledi.

"Belki de küçük bir çocuk çatapat patlatıyordu ya da havai fişek. Aslına bakarsanız ben onların '*silah sesi*' olduğunu düşünmedim. O anda 'Limehouse'daydım, daha doğrusu ahırda, Limehouse'a bakıyordum."

"Kaç el silah sesi duydunuz?"

Alex sıkıntıyla, "Bilmiyorum," dedi. "İki ya da üç. İkisi arka arkayaydı – bunu çok iyi anımsıyorum."

Müfettiş Curry başını salladı.

"Peki ya ayak sesleri – koşan birinin ayak seslerini duyduğunuzu söylemiştiniz, değil mi? Sesler ne taraftan geliyordu?"

"Sislerin arasından bana doğru. Evin yakınında bir yerden..."

Curry yavaşça mırıldandı.

"O zaman Christian Gulbrandsen'in katilinin *dışarıdan* biri olduğu düşünülebilir."

"Tabii. Neden olmasın? Katilin evden biri olduğunu düşünmüyorsunuz ya?"

Müfettiş yine sakince, "Bizim her olasılığın üzerinde durmamız gerekir," dedi.

Alex Restarick, "Herhalde," dedi. "Herhalde öyle olmalı. Sizinki gerçekten çok ağır, yıpratıcı bir iş, müfettiş. Detaylar, yer, zaman – bir sürü önemsiz ayrıntı! Peki ya sonuç? Ne yararı oluyor bütün bunların? Bunca çabayla biçare Christian Gulbrandsen'i yeniden canlandırabilecek misiniz?"

"Katilin yakalanması da bir ölçüde tatmin edicidir Bay Restarick."

"Vahşi Batı anlayışı!"

"Bay Gulbrandsen'i iyi tanır mıydınız?"

"Onu öldürecek kadar iyi tanımazdım müfettiş. Çocukken bu evde oturduğum için onunla zaman zaman burada karşılaşırdık. Arada sırada kısa süreliğine gelirdi. Endüstri krallarından biriydi o. Bu tipler beni hiç ilgilendirmez. Duyduğuma göre Thorwaldsen'in heykellerinden oluşan büyük bir sanat koleksiyonu da varmış..." Alex ürperdi. "Bu da her şeyi açıklıyor, değil mi? Tanrım, bu zenginler!"

Müfettiş Curry onu düşünceli bakışlarla süzdü.

"Zehirlerle ilgilenir misiniz, Bay Restarick?"

"Zehirler mi? Dostum, zavallı Gulbrandsen'i önce zehirleyip sonra da vurduklarını düşünmüyorsunuz herhalde. Bu kadarı dedektif romanları için bile çok fazla olur."

"Bay Gulbrandsen zehirlenmedi. Sorumu hâlâ yanıtlamadınız."

"Zehrin belirli bir çekiciliği vardır... Bir tabanca kurşunu ya da başa vurulan ağır bir cisim gibi kaba, vahşi bir öldürme yöntemi değildir. Eğer öğrenmek istediğiniz buysa... hayır bu konuda ayrıntılı bilgim yok."

"Şimdiye kadar hiç arsenik aldınız mı?"

"Kötü giden bir oyunun ardından sandviçlerin içine koymak için mi? Doğrusu hiç fena fikir değil. Rose Glidon'u bilirsiniz, değil mi? Ah, şu 'şöhret' olduklarını sanan aktrisler... Hayır, arsenik üzerinde hiç düşünmedim. Sanırım yaban otları için kullanılan tarım ilaçlarından ya da sinek kâğıdından elde ediliyordu."

"Buraya sık sık gelir misiniz Bay Restarick?"

"Bu hiç belli olmuyor, müfettiş. Bazen haftalarca gelemiyorum ama fırsat buldukça hafta sonunu burada geçirmeye çalışırım. Stonygates'i her zaman gerçek evim olarak gördüm."

"Bayan Serrocold da böyle düşünmenizi istiyor herhalde?"

"Bayan Serrocold'a olan borcumu asla ödeyemem. İçtenliği, sevecenliği, anlayışı, sevgisi..."

"Sanırım bolca da para, öyle değil mi?"

Alex müfettişe nefret ve tiksintiyle baktı.

"Carrie Louise beni öz oğlu gibi görür, ayrıca yaptığım işe de yeteneğime de inanır."

"O size hiç vasiyetnamesinden söz etti mi?"

"Elbette. Müfettiş, izninizle bütün bu soruların nedenini sorabilir miyim? Bayan Serrocold'a bir şey olmadı ki."

Curry sert bir tonda, "Olmamalı da," dedi.

"Ne demek istediniz?"

Müfettiş Curry, "Bilmiyorsanız, çok daha iyi," dedi. "Eğer biliyorsanız dikkatli olun."

Alex odadan çıkınca Çavuş Lake, "Çok tuhaf bir tip, davranışları çok yapmacık, değil mi?" dedi.

Curry başını salladı.

"Bunu söylemek çok zor. Aslında yaratıcı gücü olabilir. Yalnızca rahat bir yaşam sürüp, büyük laflar etmekten hoşlanan bir şarla-

tan da olabilir. Kim bilebilir ki? Demek koşan birinin ayak seslerini duymuş? Bunu uydurduğuna bahse girebilirim."

"Bunun belirli bir nedeni olabilir mi?"

"Elbette ki bir amacı vardı. Henüz buna gelmedik ama geleceğiz."

"Sonuçta okuldaki o zeki gençlerden biri de kimse fark etmeden dışarı çıkmış olabilir. Hiç kuşkusuz aralarında birkaç düz duvara tırmanacak kadar usta hırsız vardır..."

"Zaten istedikleri de bizim böyle düşünmemiz. Cinayeti açıklamak için çok uygun bir öykü. Eğer katil okuldan biriyse yeni fötr şapkamı yemeye hazırım Lake."

II

Stephen Restarick, "Ben piyanonun başındaydım," dedi. "Kavga başladığı sırada hafif bir melodi çalıyordum. Yani Lewis'le Edgar arasındaki kavga başlayınca..."

"Bu konuda ne düşündünüz?"

"Şey... doğrusunu isterseniz ciddiye almadım. O zavallı budala zaman zaman böyle krizler geçirir, kin kusar. Aslına bakarsanız tam anlamıyla deli değil. Tüm bu saçmalıklar bir tür deşarj olup rahatlama. Edgar bunu zaman zaman yapar. Doğrusunu söylemek gerekirse hepimiz onun sinirine dokunuyoruz, özellikle de Gina tabii."

"Gina mı? Bayan Hudd'ı mı kastediyorsunuz? Peki, Edgar Lawson'u bu denli sinirlendirmesinin nedeni ne?"

"Kadın olması –Gina çok güzel bir kadın– üstelik de Edgar'ı gülünç buluyor. Bildiğiniz gibi o yarı İtalyan ve İtalyanların da bilinçsizce bir acımasızlıkları vardır. Yaşlı, çirkin ya da tuhaf bir tarafları olan insanlara asla acımazlar. Onu parmaklarıyla gösterip alay ederler. Gina da bir bakıma bunu yapıyor. Genç Edgar'ı adam

yerine koymuyor. Edgar gülünç, ukala ve özgüveni olmayan bir kişi. Başkalarını etkilemek istiyor ama bunu yapınca da gülünç duruma düşüyor. Tabii Edgar'ın ıstırap çekmesi de Gina'yı hiç ilgilendirmiyor."

Müfettiş Curry merakla sordu.

"Yani Edgar Lawson'un Bayan Hudd'a âşık olduğunu mu söylemek istiyorsunuz?"

Stephen neşeyle yanıt verdi.

"Ah evet, tabii. Aslına bakarsanız buradaki herkes az ya da çok, ona âşık. Bu da Gina'nın çok hoşuna gidiyor."

"Peki ya kocasının da hoşuna gidiyor mu?"

"Hoşlandığını sanmıyorum. Zavallı adam, çok ıstırap çekiyor. Bu dayanılır gibi bir şey değil. Onların evliliğini kastediyorum. Çok geçmeden ayrılırlar. Aslına bakarsanız bu gelip geçici savaş maceralarından biri."

Müfettiş, "Bütün bunlar çok ilgi çekici," dedi. "Ancak asıl konudan yani Christian Gulbrandsen'in öldürülmesinden uzaklaştık gibi hissediyorum."

"Doğru, ama size o konuda bir şey söylemem olanaksız. Piyanonun başında oturuyordum. Sevgili Jolly elinde bir sürü paslı anahtarla gelip o anahtarları çalışma odasının kilidinde denemeye başlayıncaya kadar da yerimden kalkmadım."

"Demek piyanonun başındaydınız. Peki, çalmayı sürdürüyor muydunuz?"

"Yani Lewis'in çalışma odasındaki ölüm kalım savaşına fon oluşturacak şekilde mi? Hayır, içerideki tempo hızlanınca ben de piyano çalmayı bıraktım. Sonucun ne olacağını bilmediğimden değil tabii. Lewis'in 'dinamik' diye tanımlayabileceğim bir bakışı var. Edgar'a yalnızca öyle bakması bile onu sakinleştirmeye yeterliydi. Bunu biliyordum."

"Ama Edgar Lawson yine de iki el ateş etmiş."

Stephen gülümseyerek başını salladı.

"Aslına bakarsanız o kafasındaki rolü oynuyordu. Eğleniyordu. Sevgili annem de yapardı aynı şeyi. Ben dört yaşındayken öldü ya da biriyle kaçtı ama sinirlendiği zaman tabancasını çekip rasgele ateş ettiğini anımsıyorum. Bir defasında bunu bir gece kulübünde de yapmıştı. Duvara bir şekil çizmiş. Aslında çok iyi bir nişancıydı. Her neyse kulüpte büyük bir kargaşa çıkmış. Şey... annem Rus'tu ve dansçıydı."

"Anlıyorum. Bay Restarick, acaba bana sözünü ettiğimiz zaman diliminde salondan kimlerin dışarı çıktığını söyleyebilir misiniz?"

"Walter sigortaya bakmaya gitti. Sonra Juliet Bellever da çalışma odasının kapısına uyacak bir anahtar bulmaya gitti. Bunun dışında birinin dışarı çıktığını sanmıyorum."

"Peki, çıksaydı fark eder miydiniz?"

Stephen düşündü.

"Herhalde etmezdim. Yani parmak ucuna basarak çıktıysa ve yine usulca geri döndüyse etmezdim. Salon yarı karanlıktı. Üstelik hepimiz büyük dikkatle içerideki kavgayı izliyorduk."

"Bütün bu süre boyunca salonda olduğundan emin olduğunuz biri *var mı*?"

"Bayan Serrocold... evet o. Ve de Gina. Buna yemin edebilirim."

"Teşekkürler Bay Restarick."

Stephen kapıya gitti. Sonra duraksayarak geri döndü.

"Şu arsenik konusu ne?"

"Bundan size kim bahsetti?"

"Kardeşim."

"Ah, evet."

Stephen, "Biri Bayan Serrocold'a arsenik mi vermiş?" diye sordu.

"Neden Bayan Serrocold'dan söz ettiniz?"

"Arsenik zehirlenmesinin belirtilerini okumuştum. Nevrit, öyle değil mi? Bu az çok Carrie Louise'in son zamanlardaki sıkıntılarına benziyor. Ayrıca Lewis'in dün gece Bayan Serrocold'un ilacını almasını engellemesi... *Neler* oluyor?"

Müfettiş Curry son derece resmi bir tavır takındı.

"Bu konu inceleniyor."

"Peki, Bayan Serrocold bu durumu biliyor mu?"

"Bay Serrocold, onun paniklemesini istemiyor."

"Panik mi? Bu hiç uygun bir sözcük değil müfettiş. Bayan Serrocold asla paniğe kapılmaz... Christian Gulbrandsen'in ölümünün gerisindeki neden de bu mu? Yani Carrie Louise'in zehirlendiğini öğrendi ve... iyi de bunu nasıl öğrenebildi ki? Neyse, bence bu kesinlikle olası değil. Anlamsız."

"Ama yine de sizi çok şaşırttı, değil mi Bay Restarick?"

"Evet, öyle. Alex bahsettiğinde inanamadım."

"Sizce Bayan Serrocold'a arseniği kim vermiş olabilir?"

Stephen Restarick'in hoş yüzünde anlık bir gülümseme belirdi.

"Olması beklenilen kişi değil elbette. Yani kocasını bunun dışında bırakabilirsiniz. Lewis Serrocold'un bundan bir kazancı olmazdı. Ayrıca o karısına tapar. Carrie Louise'in saçının teline bile zarar gelmesine dayanamaz."

"Öyleyse kim? Bu konuda bir fikriniz var mı?"

"Oh evet. Bence kesin..."

"Lütfen ne demek istediğinizi açıklar mısınız?"

Stephen başını salladı.

"Olmaz. Bu kesinlikle psikolojik bir yaklaşım. Kafamda kurduğum bir şey. Başka bir şey değil. Elimde kanıt yok. Ayrıca bunu kabul etmeyeceğiniz de kesin."

Stephen Restarick omuz silkerek kayıtsız bir havada dışarı çıktı.

Bu arada müfettiş önündeki kâğıda kedi figürleri çiziyordu.

Üç konu üzerinde düşünüyordu:

A:Stephen Restarick kendisini çok beğeniyor. B: Stephen Restarick'le kardeşi Alex tek bir cephe oluşturmuşlar. C: Stephen Restarick çok yakışıklı, Walter Hudd ise çok sıradan bir tip. Aslında kafasını kurcalayan iki şey daha vardı.

Acaba Stephen 'psikolojik bir yaklaşım' derken ne kastetmişti ve acaba genç adam piyanonun başından Gina'nın oturduğu yeri görebiliyor muydu?

Müfettiş Curry gördüğünü sanmıyordu.

III

Kasvetli kütüphane Gina'nın girmesiyle egzotik bir biçimde aydınlandı. Hatta Müfettiş Curry bile koltuğa yerleşip masaya doğru eğilen genç kadının güzelliği karşısında gözlerini kırpıştırdı.

Gina merakla, "Evet?" dedi.

Genç kadının kırmızı gömleğiyle koyu yeşil pantolonuna bakan müfettiş şakayla, "Yas tutmadığınız anlaşılıyor," diye mırıldandı.

Gina omuz silkti.

"Yas kıyafetim yok ki! Her kadının gardırobunda siyah bir elbisesi olması gerektiğini ve böyle durumlarda bunun giyilip bir dizi inci takılmasının beklendiğini biliyorum ama benim siyah giysim yok. Siyahtan nefret ederim. Bence iğrenç bir renk; yalnızca resepsiyonistler, garsonlar, hizmetçilerde filan fena görünmüyor. Ayrıca Christian Gulbrandsen benim akrabam da sayılmazdı. Büyükannemin üvey oğluydu."

"Sanırım kendisini pek iyi tanımıyordunuz?"

Gina başını salladı.

"Ben çocukken üç dört kez buraya gelmişti. Daha sonra savaş sırasında Amerika'ya gittim ve Stonygates'e de ancak altı ay önce döndüm."

"Buraya yerleşmek için mi döndünüz? Misafir olarak mı?"

Gina, "Bunun üzerinde pek düşünmedim," dedi.

"Bay Gulbrandsen odasına çekildiği sırada siz büyük salondaydınız, değil mi?"

"Evet. 'iyi geceler,' diledikten sonra salondan çıktı. Büyükannem ona istediği her şeyin tamam olup olmadığını sordu. Christian dayı da, 'Evet, Jolly tüm istediklerimi ayarlamış,' dedi. Sözcükler farklı olabilir ama buna benzer bir şeyler işte. Christian dayı yazılacak mektupları olduğundan söz etti."

"Peki sonra?"

Gina, Lewis'le Edgar Lawson arasında geçenleri anlattı. Aslında öykü Müfettiş Curry'nin birçok kez dinlediğinden farksızdı ama Gina'nın dilinde farklı bir renk, yeni bir şekil kazanmıştı. Sanki bir tiyatro eseriydi anlatılan.

Gina, "Üstelik elindeki de Walter'ın tabancasıydı," dedi. "Düşünsenize Edward kocamın odasına girip bunu çalma cesaretini göstermiş. Doğrusu ben onun bu kadar cesur olabileceğini hiç sanmazdım."

"Çalışma odasına gittikleri ve Edgar Lawson kapıyı kilitlediği zaman paniklediniz mi?"

Gina kahverengi gözlerini kocaman açtı.

"Oh hayır! Hatta bu hoşuma bile gitti. Son derece yapay, melodram kokan bir sahneydi bu. Zaten Edgar'ın yaptığı her şey gülünçtür. İnsan onu bir an bile ciddiye alamaz."

"Ama yine de ateş etmiş."

"Evet. Bir an hepimiz Edgar'ın her şeye rağmen Lewis'i vurmuş olduğunu düşündük."

Müfettiş Curry kendini tutamayarak "Ve bu da hoşunuza gitti, öyle mi?" diye sordu.

"Oh hayır, işte o zaman birden korktum. Herkes korktu. Büyükannem dışında herkes. Onun kılı bile kıpırdamadı."

"Bu çok ilginç işte."

"Aslında hiç değil. Büyükannem öyle bir insandır. Sanki bu dünyaya ait değil. Onun için kötülük diye bir şey yoktur, *kötü bir şey* olabileceğine inanmaz. Çok tatlıdır."

"Peki, bu olay sırasında salonda kimler vardı?"

"Ah, hepimiz oradaydık. Christian dayı dışında tabii."

"*Herkes* değil, Bayan Hudd. Girip çıkanlar olmuş."

Gina dalgın dalgın mırıldandı.

"Öyle mi?"

"Örneğin kocanız sigortaya bakmaya gitmiş."

"Evet. Walter tamirat konusunda ustadır."

"Anladığım kadarıyla o dışarıdayken bir el silah sesi duyulmuş. Hepinizin bahçeden geldiğini düşündüğünüz silah sesi."

"Bunu anımsamıyorum... Ah, evet. Işıklar yeniden yandıktan ve Walter içeri girdikten hemen sonraydı."

"Salondan başka ayrılan oldu mu?"

"Sanmıyorum. Anımsamıyorum."

"Siz nerede oturuyordunuz, Bayan Hudd?"

"Pencerenin önünde."

"Kütüphane kapısının yakınında mı?"

"Evet."

"Salondan hiç ayrıldınız mı?"

"Ayrılmak mı? Onca heyecanı bırakıp mı? Tabii ki hayır!"

Gina bu soruya çok şaşırmış gibiydi.

"Diğerleri nerede oturuyorlardı?"

"Sanırım çoğunluk şöminenin yakınındaydı. Mildred teyze örgü örüyordu. Jane teyze yani Miss Marple da öyle. Büyükannem ise öylece oturuyordu."

"Ya Bay Stephen Restarick?"

"Stephen mı? O başlangıçta piyano çalıyordu. Sonra nereye gittiğini bilmiyorum."

"Ya Miss Bellever?"

"O her zamanki gibi bir şeyler yapıyordu. Jolly hemen hemen hiç oturmaz. Sanırım anahtar ya da öyle bir şey arıyordu." Sustu ve sonra birden, "Büyükannemin şurup konusu da ne? İlacı hazırlayan eczacı bir hata mı yapmış ya da öyle bir şey mi olmuş?" diye sordu.

"Bu da nereden aklınıza geldi?"

"Çünkü şişe kayboldu. Jolly deli gibi etrafta dolaşıp ilacı arıyor, bu arada barut gibi öfke saçıyor. Alex ona şişeyi polisin aldığını söyledi. Bu doğru mu, aldınız mı?"

Müfettiş Curry buna yanıt vereceği yerde, "Demek Miss Bellever kızdı?" dedi.

Gina umursamaz bir havada, "Jolly her zaman öfkelidir," diye mırıldandı. "Bundan hoşlanıyor. Hep sinirli ve titizdir. Bazen büyükannemin onun bu hallerine nasıl katlandığına şaşıyorum."

"Son bir soru daha Bayan Hudd. Bay Gulbrandsen'i kimin, neden öldürmüş olabileceği konusunda bir fikriniz var mı?"

"Bana kalırsa okuldaki tuhaf çocuklardan biri yapmıştır. Aslında serseri ve hırsızlar aklı başında tiplerdir. Yani onlar yalnızca para

veya mücevherlerini çalmak için insanların başına vuruyor, onları gasp ediyorlar. Eğlence için yapmıyorlar bunu. Ama o tuhaf tipler –yani ruh sağlığı yerinde olmayanlar– bizimkiler onlardan, 'toplumla uyum sağlayamayanlar' diye bahsediyorlar. Her şeyi yapmış olabilirler, değil mi? Belki de onlardan biri sırf eğlence olsun diye Christian dayıyı öldürdü, çünkü ben Christian dayının öldürülmesi için başka bir neden göremiyorum. Aslına bakarsanız kastettiğim tam olarak eğlence de değil... ama..."

"Sizce öldürülmesi için bir neden yok muydu?"

"Söylemek istediğim tam olarak bu. Odasından bir şey çalınmamış ya da gasp edilmemiş, değil mi?"

"Bildiğiniz gibi Bayan Hudd, kurum binalarının kapıları sıkı sıkı kapatılıp kilitleniyor. İzin kâğıdı olmadan hiç kimse dışarı çıkamıyor."

Gina neşeyle güldü.

"Duyun da inanmayın. O çocuklar istedikleri yerden, istedikleri zaman dışarı çıkabilirler. Bana bile bir sürü numara öğrettiler."

Gina odadan ayrıldıktan sonra Lake, "Hayat dolu bir kız, çok şirin," dedi. "Onu ilk kez bu kadar yakından görüyorum. Vücudu çok hoş, değil mi? Yabancılarda rastlanan kusursuz vücut yapısı, ne demek istediğimi anlıyorsunuz değil mi?"

Müfettiş Curry onu soğuk bakışlarla süzdü.

Çavuş Lake telaşla ekledi.

"Çok neşeli. Dünkü olaylar onu pek keyiflendirmişe benziyor."

"Her ne kadar Stephen Restarick onun evliliğinin çatırdadığını söylediyse de –bu doğru olabilir ama olmayabilir de– genç kadın bilinçli olarak Walter Hudd'ın silah sesi duyulmadan önce salona girmiş olduğunu söylemeye çalıştı."

"Ama diğerleri öyle olmadığını söylediler."

"Evet."

"Bayan Gina, Miss Bellever'ın anahtar getirmek için salondan çıktığından da bahsetmedi."

Müfettiş düşünceli düşünceli mırıldandı.

"Evet, bahsetmedi..."

14. BÖLÜM

I

Bayan Strete kütüphane ortamına Gina Hudd'dan çok daha fazla uyum sağlıyordu. Mildred Strete'in dikkat çekecek, çarpıcı hiçbir yanı yoktu. Siyahlar giymiş, akik bir broş takmış ve dikkatle taradığı kır saçlarının üzerine file geçirmişti.

Müfettiş Curry, tam anlamıyla bir din adamının dul karısı gibi görünüyor, diye düşündü. Bu çok tuhaftı çünkü insanlar genelde oldukları şeylere hiç benzemezlerdi.

Hatta dudaklarının gergin çizgisinde bile sofu kişilerde rastlanan o değişik hava vardı. Aslında bu inançlı kişilerde rastlanan türde 'dayanıklılığı' ya da 'sabrı' gösteren bir duruş olsa da Curry onda inançtan kaynaklanan bir hoşgörü ve acıma duygusu olduğunu hiç sanmıyordu.

Ayrıca Bayan Strete'in yüzünde her nedense kırgın bir ifade vardı.

"Beni çağıracağınız zamanı önceden *bildirmiş* olmanızı yeğlerdim müfettiş. Bütün sabah oturup çağırmanızı beklemek zorunda kaldım."

Curry, kadının özgüveninin incinmiş olduğunu, önemsenmediğini düşündüğünü anladı. Hemen bulanık suları durultmaya çalıştı.

"Çok üzgünüm, Bayan Strete. Sanırım bizim bu gibi konulara yaklaşım biçimimiz hakkında bir fikriniz yok. Genelde soruşturmaya önemli olmayan tanıklarla başlarız. Böylece onların üzerinde durma gereksinimini ortadan kaldırmış, başka bir deyişle onları elemiş oluruz. Fikrine, yargılarına güvenebileceğiniz kimseleri sona saklamak önemlidir –özellikle de gözünden hiçbir şey kaçmayan kimseleri– böylece o zamana kadar öğrendiklerimizi sınama olanağımız da olur."

Bayan Strete'in yüz hatları belirli bir şekilde yumuşadı.

"Ah, anlıyorum. Şey, hiç bilemedim..."

"Siz olgun ve sağduyulu bir kadınsınız Bayan Strete. Dünyayı tanıyan deneyimli biri. Ayrıca burası sizin eviniz, siz bu evin kızısınız. Bana burada oturanlar hakkında bilgi verebilirsiniz."

Mildred, "Tabii verebilirim," dedi.

"Dolayısıyla Christian Gulbrandsen'i kimin öldürmüş olabileceği konusunda bize çok değerli yardımlarınız dokunacağı kanısındayım."

"O konu açığa çıkmadı mı? Kardeşimi kimin öldürdüğü çok açık değil mi?"

Müfettiş Curry arkasına yaslandı. Ağır ağır ince, düzgün bir biçimde kesilmiş olan bıyığını sıvazlıyordu.

"Şey... dikkatli olmamız gerekiyor. Demek siz bunun belli olduğunu düşünüyorsunuz?"

"Elbette. Bunu yapan zavallı Gina'nın o korkunç Amerikalı kocası. Evdeki tek yabancı o. Onun hakkında hiçbir şey bilmiyoruz. Belki de aslında o korkunç Amerikalı gangsterlerden biridir."

"İyi de bundan onun Christian Gulbrandsen'i öldürdüğü sonucunu çıkaramayız ki... Bay Hudd'ın kardeşinizi öldürmek için ne gibi bir nedeni olabilir?"

"Herhalde Christian onun hakkında bir şeyler öğrenmişti. Son ziyaretinden hemen sonra buraya gelmesinin nedeni de bu olsa gerek."

"Bundan emin misiniz Bayan Strete?"

"Biraz önce de belirttiğim gibi bence bu apaçık ortada. Kardeşim buraya vakfın işleriyle ilgili olarak gelmiş gibi bir tavır takındı, ama aslında bu doğru değildi. Olamazdı. Daha bir ay önce buradaydı. O zamandan beri de okulla ilgili öyle önemli bir sorun olmadı. Bu durumda ağabeyim buraya özel bir konu için gelmiş olmalıydı. Son ziyareti sırasında Walter'ı görmüştü –kim bilir belki onu tanıdı– ya da Amerika'da onun hakkında inceleme yaptırttı. Ne de olsa onun dünyanın her yerinde adamları var, bunun sonucunda da Walter hakkında çok kötü bir şey öğrendi. Gina aptal bir kızdır. Her zaman da öyleydi. Hiç tanımadığı bir adamla evlenmek tam da onun yapacağı bir şey – zaten Gina her zaman erkek delisiydi! Belki Walter polis tarafından aranan biri ya da evli, bir karısı var. Tabii yeraltı dünyasının bilinen kötü karakterlerinden biri de olabilir. Kardeşim Christian kolay kolay böyle şeylere kanacak bir adam değildi. Onun buraya bu konuyu çözümlemek için geldiğinden eminim. Walter'ın maskesini düşürecek, onun kim olduğunu açıklayacaktı. Doğal olarak da Walter bunu yapmaması için onu öldürdü."

Müfettiş Curry önündeki kâğıda çizdiği kedi resimlerinden birine uzun bıyıklar eklerken mırıldandı.

"Eee – veeet..."

"Olayın böyle olmuş olması gerektiği konusunda siz de benimle hemfikir değil misiniz?"

Müfettiş yine mırıldandı.

"Olabilir, evet olabilir..."

"Başka bir çözüm yolu var mı ki? Christian'ın düşmanı yoktu. Benim asıl anlayamadığım Walter'ı neden hâlâ tutuklamadığınız?"

"Bunun için elimizde delil olması gerekir Bayan Strete."

"Bunu kolaylıkla elde edebilirsiniz sanırım. Amerika'ya telgraf çekerseniz..."

"Evet, Bay Walter Hudd hakkında bilgi isteyeceğiz. Bundan emin olabilirsiniz ama cinayet nedenini kanıtlayamadığımız sürece yapabileceğimiz pek fazla bir şey yok. Gerçi onun cinayet işlemek için fırsatı olduğu da bir gerçek..."

"Hemen Christian'ın arkasından salondan ayrıldı. Sözde atan sigortayı düzeltecekti..."

"Gerçekten de sigorta atmıştı."

"Bunu kolaylıkla halledebilirdi."

"Bu doğru."

"Böylece salondan çıkmak için gerekçesi oldu. Christian'ın peşinden onun odasına gitti ve kardeşimi vurdu. Atan şalterleri kaldırıp salona döndü."

"Karısı Walter Hudd'ın siz dışarıdan silah sesleri duymadan önce salona döndüğünü söylüyor."

"Kesinlikle hayır! Gina her şeyi söyleyebilir! İtalyanları bilirsiniz, sözlerine güvenilmez. Ayrıca o bir Katolik."

Müfettiş Curry bu din konusunu duymazdan geldi.

"Yani bu cinayette Walter Hudd'a karısı mı yardım etti?"

Mildred Strete bir an duraksadı.

"Hayır, hayır, sanmıyorum." Böyle düşünemediği için üzülmüş gibi bir hali vardı. "Bir neden de bu olmalı, yani Gina'nın kendisiyle ilgili gerçeği öğrenmesine engel olma isteği. Sonuçta Gina onun ekmek kapısı."

"Ve o çok da güzel bir kız."

"Ah, evet. Ben daima Gina'nın çok güzel bir kız olduğunu söyledim. Tabii İtalya için sıradan bir tip ama yine de bana sorarsanız Walter Hudd'ın asıl peşinde olduğu *para.* Buraya gelip Serrocold'ların sırtından geçinmeye başlamasının nedeni de bu."

"Anladığım kadarıyla Bayan Hudd'ın da hali vakti yerindeymiş."

"Şu sıralar değil. Babam Gina'nın annesine de bana ayırdığı miktarda para verdi ama tabii o kocasının uyruğuna girmek durumunda kaldı (Sanırım şimdi bu yasa değişmiş.) Tabii sonrasında savaş koşulları, adam faşistti... Neyse sonuçta Gina'nın artık pak fazla parası yok. Annem onu çok şımartıyor. Amerika'daki teyzesi Bayan Van Rydock'da Gina için akla hayale sığmayacak kadar para harcadı, savaş döneminde bile her istediğini satın aldı. Her neyse, Walter annem yaşadığı sürece eline pek bir şey geçmeyeceğini biliyor. Annem ölünce Gina'ya büyük bir servet kalacak."

"Tabii size de Bayan Strete."

Mildred'ın yanakları hafifçe kızardı.

"Evet dediğiniz gibi bana da. Kocamla hep sessiz, sakin, mütevazı bir yaşantımız oldu. Kocam kitap dışında pek bir şeye para harcamazdı – gerçek bir bilimadamıydı. Bana verilen para doğru yatırımlarla hemen hemen iki misli oldu. Bu da benim ihtiyaçlarıma

yetiyor hatta artıyor bile, ama tabii insan parayı başkalarının iyiliği için de kullanabilir. Bana kalacak her parayı iyiliğe ayırabileceğim kutsal bir emanet sayacağım."

Curry bilinçli olarak anlamamış gibi bir tavır takınarak, "Ama tüm varlığınızı vakfa bağışlamadınız, değil mi?" diye sordu. "Para tamamıyla size kalacak, öyle değil mi?"

"Ah evet, bir anlamda öyle. Evet, tamamı bana kalacak."

Kadın bu son sözleri söylerken sesinde beliren tını Müfettiş Curry'nin birden başını kaldırıp bakmasına neden oldu. Mildred Strete ona bakmıyordu. Kadının gözleri parlıyordu, dudaklarında zafer dolu bir gülümseme belirmişti.

Curry, düşünceli bir tavırla, "Demek sizce Walter Hudd –tabii bunu anlamak için çok fırsatınız olduğunu kabul ediyorum– Bayan Serrocold öldüğü zaman karısına kalacak olan paranın peşinde." dedi. "Bu arada, onun da sağlığı pek iyi değil sanırım, yani Bayan Serrocold'un."

"Annem zaten her zaman zayıf nahif bir kadındı."

"Evet, öyle. Hassas, narin tipler genellikle çok sağlıklı ve güçlü görünenler kadar hatta çok daha uzun yaşarlar."

"Evet... belki..."

"Son zamanlarda annenizin sağlığında belirgin bir bozulma saptanız mı?"

"Romatizması var. İnsan yaşlandıkça bazı rahatsızlıklar da kendiliğinden ortaya çıkıyor. Ağrı sızı olacak tabii, insanların böyle kaçınılmayacak şeyleri büyütmeleri çok sinirime dokunuyor."

"Sizce Bayan Serrocold bunu gereksiz yere sorun mu ediyor?"

Mildred Strete bir süre yanıt vermedi.

Sonrasında, "Annem fazla sorun etmiyor," diye mırıldandı. "Ama o başkalarının üzerine düşmesine çok alışıktır. Üvey babam üzerine titriyor. Miss Bellever'a gelince, bu konuyu öylesine abartıyor ki gülünç oluyor. Aslına bakarsanız Miss Bellever'ın bu eve kötü bir etkisi oldu. O buraya yıllar önce geldi, anneme olan sevgisi –bu aslında takdir edilip, hayranlık duyulacak bir şey olsa da– geçen yıllarda tutku halini aldı. Açıkçası Miss Bellever sevgisiyle, ilgisiyle annemi eziyor, ona hükmediyor. Bütün evi idare ediyor ve üstüne vazife olmayan şeylere karışıyor. Sanırım bu zaman zaman Lewis'i de kızdırıyor. Üvey babam Miss Bellever'ın işine son verirse buna hiç şaşırmam. Kadında incelikten eser yok, doğal olarak bir erkek de karısının kendisini otoriter bir kadının kontrolüne bırakmasından hoşlanmaz."

Müfettiş Curry ağır ağır başını salladı.

"Anlıyorum... Anlıyorum..."

Bir yandan da düşünceli bakışlarla Mildred'ı süzüyordu.

"Tam olarak anlayamadığım bir şey daha var Bayan Strete. Restarick kardeşlerin bu evdeki durumları..."

"Aptalcasına bir duyarlılığın sonucu bu. Babaları zavallı annemle yalnızca parası için evlenmişti. Adam iki yıl sonra son derece ahlaksız bir Yugoslavyalı şarkıcıyla kaçtı. Zaten adam da önemsiz biriydi, ama annem o kadar yumuşak kalpli ki bu iki çocuğa acıdı. Onların ahlaksızlığıyla tanınmış bir kadının yanında tatillerini geçirmelerini kabul edemedi. Dolayısıyla onları resmen olmasa da bir anlamda evlat edindi. Restarick'ler de o zamandan beri buraya yapışıp kaldılar. Evet, bu evde gereğinden fazla asalak var, bundan emin olabilirsiniz."

"Alex Restarick'in Christian Gulbrandsen'i öldürmek için fırsatı varmış. Arabasında yalnızmış – tam o sırada bekçi kulübesinden eve doğru geliyormuş. Peki ya Stephen o sırada neredeydi?"

"Stephen salonda, bizimle birlikteydi. Alex Restarick pek onayladığım bir insan değildir, giderek de küstah bir hal almaya başladı. Sanırım pek düzenli bir yaşantısı da yok, ama doğrusu bu ya, onun katil olabileceğini hiç düşünemiyorum. Ayrıca kardeşimi neden öldürsün ki?"

Müfettiş neşeyle, "Bizim de ortaya çıkarmaya çalıştığımız bu zaten, dönüp dolaşıp aynı noktaya geliyoruz, değil mi?" dedi. "Christian Gulbrandsen'in biri hakkında, bir sey bildiğini varsayarsak, bu nasıl bir şeydi ki, söz konusu kişi onu öldürmekten başka bir çözüm bulamadı?"

Mildred zaferle bağırdı.

"Aynen dediğim gibi: Bu kişi Walter Hudd *olmalı*!"

"Tabii katil aileye daha yakın biri değilse..."

Kadın sert bir tonda, "Ne demek istiyorsunuz?" diye sordu.

Müfettiş, ağır ağır, "Bay Gulbrandsen buraya geldiği zaman Bayan Serrocold'un sağlık durumuyla yakından ilgilenmiş, hatta bu konuda bir hayli endişeliymiş."

Bayan Strete kaşlarını çattı.

"Bütün erkekler annem için endişelenirler, çünkü onun çok zayıf, kırılgan bir hali vardır. Bence annem de bundan hoşlanıyor. Ya da belki Christian, Juliette Bellever'ın anlattıklarını dinledi."

"Siz annenizin sağlığı için endişelenmiyor musunuz Bayan Strete?"

"Hayır. Ben sağduyulu bir insan olduğumu düşünüyorum. Tabii annem artık genç değil..."

Müfettiş Curry, "Ve ölüm kaçınılmazdır," diye mırıldandı. "Hepimiz bir gün öleceğiz. Ama kaderimizde yazılandan önce olmamalı bu. İşte bizim engellemeye çalıştığımız da bu." Müfettiş kasten anlamlı bir şekilde konuşmuştu. Mildred Strete birden hırçınlaştı.

"Kötü, çok kötü bir durum bu! Ama buradaki hiç kimsenin umurunda değil. Hem neden umursasınlar ki? Sonuçta Christian'la yalnız benim kan bağım vardı. Annem için o yalnızca yetişkin bir üvey evlattı. Gina'nın ise akrabası bile sayılmazdı ama benim kardeşimdi."

Curry mırıldandı.

"Üvey kardeş..."

"Evet, üvey ama yaş farkına rağmen ikimiz de gerçek birer Gulbrandsen'dik."

Müfettiş yavaşça, "Evet," diye mırıldandı. "Ne demek istediğinizi anlıyorum..."

Mildred Strete yaşlı gözler ve sert adımlarla odadan çıktı.

Curry, Lake'e baktı.

"Katilin Walter Hudd olduğundan emin. Başka birinin olabileceğini düşünmek bile istemiyor."

"Haklı da olabilir."

"Tabii olabilir. Walter çok uygun bir aday... Fırsatı da vardı, nedeni de. Eğer bir an önce paraya konmak istiyorsa, Bayan Serrocold'un ortadan kalkması gerektiğini düşünmüş olabilir. Bunun için kadının ilacına zehir kattı – Gulbrandsen de bunu gördü ya da birinden duydu. Evet, bu olabilir."

Bir an durdu.

"Bu arada, aklıma gelmişken, Mildred Strete parayı çok seviyor... Belki para harcamaktan hoşlanmıyor ama çok sevdiği muhak-

kak... Nedenini bilemiyorum. Belki de cimrinin biri ve tüm cimriler gibi paraya tapıyor. Ya da belki paranın verdiği güç hoşuna gidiyor? Parasıyla iyilik yapmaya gelince... o da bir Gulbrandsen. Belki babasına özeniyor."

"Karışık bir durum, değil mi?" diyen Çavuş Lake başını kaşıdı.

Müfettiş Curry, "Şu Lawson denilen genç adamla konuşalım," dedi. "Ondan sonra da büyük salona gider, kimin ne zaman, nerede olduğunu belirlemeye çalışırız... Bu sabah çok ilginç bir iki şey öğrendik."

II

Müfettiş Curry, başka insanların sözlerinden hareketle biri hakkında fikir edinmek ne kadar zor, diye düşünüyordu.

O sabah çok farklı insanların Edgar Lawson hakkındaki görüşlerini dinlemişti. Ancak şimdi karşısında duran genç adama bakınca Curry kendi görüşünün gülünç denilecek derecede farklı olduğunu anlıyordu.

Edgar ona hiç de "tuhaf" ya da "tehlikeli" ya da "küstah" ve hatta "anormal" biriymiş gibi gelmemişti. Müfettiş Curry'ye göre Edgar sıradan, basit genç bir adamdı; üzgün, kırgın, yıkık, neredeyse Uriah Heep[1] kadar yumuşak başlı biri... Çok genç, biraz basit ve oldukça içe dokunur bir hali vardı. Adeta konuşmak ve özür dilemek için çırpınıyordu.

"Çok yanlış yaptığımın farkındayım. Bana ne oldu hiç anlayamıyorum. Böyle sorun çıkarmak, kavga etmek... Üstüne üstlük bir de tabancayla ateş etmek –hem de Bay Serrocold'a– bana karşı her zaman çok iyi, çok sabırlı davranan o insana..."

(1) Charles Dickens'ın *David Copperfield* adlı romanındaki karakterlerden biri.

Sinir içinde ellerini ovuşturup duruyordu. Çıkık kemikli elleri insanın içine dokunuyordu.

"Eğer bu yüzden tutuklanacaksam, hemen sizinle gelmeye hazırım. Bunu hak ettim. Suçluyum."

Müfettiş Curry kısaca, "Hakkınızda bir suçlama yok," dedi. "Dolayısıyla elimizde harekete geçmemizi sağlayacak bir kanıt da bulunmuyor. Bay Serrocold'a gelince tetiği kazara çektiğinizi ifade etti."

"Çok iyi bir insan olduğu için öyle söylemiş. Yeryüzünde Bay Serrocold'dan daha iyi bir insan bulunamaz. Benim için çok şey yaptı. Ve ben de gidip onun bu iyiliğine o şekilde karşılık verdim."

"Neden bu şekilde davrandınız?"

Edgar'ın yüzünde utangaç bir ifade belirdi.

"Aptallık ettim."

Müfettiş Curry alaycı ancak soğuk bir sesle, "Öyle görünüyor," dedi. "Tanıkların önünde Bay Serrocold'a onun babanız olduğunu öğrendiğinizi söylemişsiniz, bu doğru mu?"

"Hayır, doğru değildi."

"Peki, bu aklınıza nereden geldi? Yoksa bu fikri aklınıza başka biri mi soktu?"

"Şey bunu açıklamak biraz zor..."

Müfettiş Curry onu düşünceli düşünceli süzdükten sonra birden sevecenlikle, "Bir deneyin..." diye fısıldadı. "Bizim durumunuzu güçleştirmek gibi bir niyetimiz kesinlikle yok."

"Bakın, anlayacağınız, çocukken çok sıkıntı çektim, çok zor günler geçirdim. Diğer çocuklar babam olmadığı için hep benimle alay ederlerdi. 'Sen piçsin,' diye bağırırlardı. Bu doğruydu. Gerçekten öyleydim. Annem çoğu zaman sarhoştu, üstelik bütün gün

eve erkek getirirdi. Sanırım babam yabancı bir gemiciymiş. Evimiz her zaman pisti, cehennemden farksızdı. Sonra ya babam yabancı bir gemici değil de önemli biri olsaydı, diye düşünmeye başladım. Ve kendi kendime öyküler kurgulamaya başladım. Önce çocukça şeylerdi bunlar; doğumda beni çalmış, başka bir çocuğun yerine koymuşlardı, aslında çok önemli ve zengin bir ailenin çocuğuydum falan filan... Sonra yeni bir okula gönderildim. Orada da bir iki kez bunu ima ettim, aynı şeyi yapmayı denedim. Babamın aslında donanmada amiral olduğunu söyledim. Zamanla buna kendim de inanmaya başladım. Artık kendimi eskisi kadar kötü de hissetmiyordum."

Bir an sustu, daldı, neden sonra sözlerine devam etti.

"Sonra... daha sonra... başka fikirler de geliştirdim. Otellerde kalıyor, savaş pilotu ya da Gizli Servis'ten olduğuma ilişkin aptalca öyküler anlatıyordum. Kafam karmakarışıktı. Nedense kendime engel olamıyor, sürekli yalan söylüyordum.

"Ama asla bu öyküleri anlatarak başkalarından para sızdırmayı düşünmedim. Tek amacım başkalarını etkilemek, insanların benim hakkımda daha iyi düşünmelerini sağlamaktı. Dürüstlükten sapmak gibi bir niyetim asla olmadı. Bay Serrocold durumumu size anlatır ya da Dr. Maverick. Onlar her şeyi biliyorlar."

Müfettiş başıyla onayladı. Edgar'ın dosyasını ve polis raporlarını çoktan incelemişti.

"Bay Serrocold sonunda beni kurtararak buraya getirdi. Kendisine yardımcı olacak bir sekretere ihtiyacı olduğunu söyledi. Ona yardımcı oldum. Gerçekten yardımcı oldum. Ama diğerleri bana gülüyorlardı. Zaten benimle hep alay ederler."

"Diğerleri dediğiniz kim? Bayan Serrocold mu?"

"Hayır, hayır, Bayan Serrocold değil. O bir hanımefendi dir – daima sevecen ve naziktir ama Gina bana sanki bir pislikmişim gibi davranıyor. Stephen Restarick de öyle. Bayan Strete ise benim bir centilmen olmadığımı düşünüyor ve beni aşağılıyor. Miss Bellever da öyle, kendisini ne sanıyor ki? O da para karşılığı burada çalışmıyor mu?"

Curry, Edgar'ın giderek artan heyecanını ilgiyle izliyordu.

"Demek size pek yakınlık göstermediler? Onlardan pek hoşlanmıyorsunuz?"

Edgar hiddetle, "Bunun tek nedeni piç olmam!" diye bağırdı. "Eğer bir babam olsaydı bana asla böyle davranamazlardı."

"Bu yüzden siz de birkaç ünlü kimseyi kendinize baba olarak seçtiniz, öyle mi?"

Edgar kızardı.

"Evet. Hep yalan söylüyorum..." diye mırıldandı.

"Son olarak da Bay Serrocold'un babanız olduğunu söylemişsiniz. Neden?"

"Çünkü böyle bir şey hepsini kesinlikle sonsuza dek sustururdu. Ve *o* gerçekten babam olsaydı, hiçbiri bana bir şey yapamazdı."

"Evet, ama Bay Serrocold'u düşmanınız olmakla da suçlamışsınız. Onun size eziyet ettiğini söylemişsiniz."

"Biliyorum..." Genç adam alnını ovuşturdu. "Her şeyi yanlış anlıyorum. Bazen... ben... ben bazı şeyleri doğru algılayamıyorum. Aklım karışıyor."

"Tabancayı Walter Hudd'ın odasından almıştınız, değil mi?"

Edgar şaşırmış görünüyordu.

"Öyle mi? Tabancayı oradan mı almışım?"

"Tabancayı nereden aldığınızı anımsamıyor musunuz?"

Edgar, "Silahla Bay Serrocold'u tehdit etmek niyetindeydim." dedi. "Onu korkutacaktım. Yine aynı çocukça düşünceler."

Curry sabırla aynı soruyu yineledi.

"Tabancayı nereden aldınız?"

"Biraz önce Walter'ın odasından aldığımı söylediniz ya."

"Demek bunu yaptığınızı anımsıyorsunuz?"

"Onun odasından almış olmalıyım. Tabancayı başka türlü ele geçiremezdim, öyle değil mi?"

Müfettiş, "Bilemem," dedi. "Tabii, tabancayı size biri de vermiş olabilir?"

Edgar sesini çıkarmadı. Yüzü ifadesizdi.

"Öyle mi oldu, Bay Lawson?"

Edgar hışımla, "Anımsamıyorum," dedi. "O kadar kızgındım ki. Bahçede hırs içinde, adeta kızıl bir öfke sisi içinde dolanıyordum. Herkesin bana düşman olduğunu, beni gözetlediğini, peşimi bırakmadığını, komplolar kurduğunu sanıyordum. Hatta o tatlı kır saçlı yaşlı hanımın bile... Ama şimdi bu halimi anlayamıyorum bile... Sanırım o sırada çıldırmıştım --öyle olmalı– Bir süre için ne yaptığımı, nerelere gittiğimi de pek anımsayamıyorum!"

"Ama sanırım size Bay Serrocold'un babanız olduğunu kimin söylediğini anımsıyorsunuzdur?"

Edgar boş gözlerle baktı.

"Hiç kimse." Somurttu. "Kendim düşündüm."

Müfettiş Curry iç çekti. Bu konuşma onu tatmin etmemişti ama o an için Edgar'ı daha fazla sıkıştırmanın anlamı olmayacağını anladı.

"Bundan sonrasında adımlarınızı dikkatli atın," dedi.

"Evet, efendim. Öyle yapacağım."

Edgar dışarı çıkarken Müfettiş Curry, ağır ağır başını salladı.

"Bu patolojik vakalar içinden çıkılır gibi değil."

"Onun deli olduğunu mu düşünüyorsunuz?"

"Sandığımdan daha az deli olduğu kesin. Zayıf karakterli, yalancı, övünme meraklısı genç bir adam ama onda yine de insanın hoşuna giden bir saflık, bir basitlik var. Sanırım kolayca etki altında kalabilecek bir tip..."

"Yani sizce biri ona bazı telkinlerde mi bulundu?"

"Ah evet, Miss Marple bu konuda haklıydı. Çok zeki bir ihtiyar cadı o. Onu etkileyenin kim olduğunu öğrenmek isterdim. Genç adam bunu açıklamak istemiyor. Eğer bu işin içyüzünü öğrenebilseydik... Lake, haydi gel, salondaki sahneyi yeniden canlandıralım."

III

"Durum anlaşılıyor."

Müfettiş Curry piyanonun başında oturuyordu.

Çavuş Lake ise pencerenin yanında bir sandalyeden göleti seyrediyordu.

Curry konuşmayı sürdürdü.

"Eğer çalışma odasına bakmak için tabureyi biraz döndürürsem seni göremiyorum."

Çavuş Lake yavaşça yerinden kalkarak kapıyı araladı ve kütüphaneye girdi.

"Odanın bu tarafı karanlıkmış. Yalnızca çalışma odasının kapısının yanındaki lambalar yanıyormuş. Hayır. Lake, senin çıktığını görmedim. Kütüphaneye girdin mi gerisi kolay – oradaki diğer kapıdan koridora çıkılabilir. Meşe döşeli süite koşmak, Gulbrandsen'i

vurmak ve yeniden kütüphaneden geçip pencerenin yanındaki yerine oturmak ancak iki dakika sürer."

"Nasıl olsa o sırada şöminenin önünde oturan kadınların arkaları sana dönüktü. Bayan Serrocold ise *şurada* oturuyordu: şöminenin sağında, çalışma odasının kapısının hemen yakınında. Herkes onun yerinden hiç kıpırdamadığında hemfikir, zaten herkesin görüş açısında olan tek kişi de o. Miss Marple şuradaydı. O da Bayan Serrocold'un olduğu yerden çalışma odasına doğru bakıyordu. Bayan Strete şöminenin solundaydı, yani salondan hole çıkılan kapının hemen yakınında. O köşe çok karanlık. O da dışarı *çıkıp dönebilirdi*. Evet, bu mümkün."

Curry birden gülümsedi.

"Ben de çıkabilirdim, yani Stephen Restarick olarak." Piyano taburesinden kalkarak duvarın önünden süzüldü ve kapıdan çıktı. "Bu durumda piyanonun başında olmadığımı bir tek Gina Hudd fark edebilirdi. Gina'nın sözlerini anımsıyorsun değil mi? "Stephen başlangıçta piyanonun başındaydı. Ama *sonra nereye gittiğini bilmiyorum*."

"Demek katilin Stephen olduğunu düşünüyorsunuz?"

Curry, "Hayır, henüz katilin kim olduğunu bilmiyorum," dedi. "Katil Edgar Lawson ya da Lewis Serrocold değildi. Bayan Serrocold ya da Bayan Jane Marple da değildi. Ama geride kalanlar..." İç çekti. "Katil Amerikalı olabilir. O sırada sigortanın atması da tuhaf bir rastlantı! Ama bu kanıt sayılmaz tabii. Biliyor musun, her şeye rağmen o genç adamdan hoşlandım."

Piyanonun yanındaki notalara bir göz attı.

"Hindemith? O da kim? Bu ismi hiç duymadım. Şostakoviç! Ne tuhaf isimler var." Ayağa kalktı ve eğilip eski tip nota sehpasına

baktı. "İşte eski parçalar. Handel'in Largo'su, Czerny'nin Etüdleri. Çoğu ihtiyar Gulbrandsen'in zamanından kalma olmalı. '*Güzel bir bahçe diliyorum...*' Rahibin karısı ben küçük bir çocukken hep bu şarkıyı söylerdi..."

Durakladı. Sararmış nota kâğıtlarını elinde tutuyordu. Ve bunların altında, Chopin'in Prelüdleri'nin hemen üzerinde küçük bir otomatik tabanca duruyordu.

Lake heyecanla haykırdı. "Stephen Restarick!"

Curry, "Hemen karar verme. Katilin de bizim böyle düşünmemizi istediğine dair iddiaya girebilirim," diye uyardı.

15. BÖLÜM

I

Miss Marple merdivenlerden çıkarak Bayan Serrocold'un yatak odasının kapısını tıklattı. "İçeri girebilir miyim, Carrie Louise?"

"Tabii, Jane tatlım, gelsene,"

Carrie Louise tuvalet masasının başında gümüş rengi saçlarını fırçalıyordu. Omzunun üzerinden baktı.

"Polisler mi geldi? Birkaç dakikaya kadar hazır olurum."

"İyisin değil mi?"

"Evet, elbette. Jolly yatakta kahvaltı etmem için ısrar etti. Gina ise sanki ölümün eşiğindeymişim gibi ayaklarının ucuna basarak odaya girdi. Sanırım insanlar Christian gibi birinin ölümünün yaşlı birinin üzerinde şok etkisi yapma ihtimalini kabul edemiyorlardı. İnsan bu yaşa gelince yaşamda her şeyin olası olduğunu öğreniyor ve de tabii bu dünyada yaşananların aslında o kadar da önemli olmadığını da..."

Miss Marple, "Eveeet," diye mırıldandı.

"Sen de aynı şeyi hissetmiyor musun Jane? Ben senin de aynı fikirde olacağını sanıyordum."

Miss Marple ağır ağır, "Christian öldürüldü," dedi.

"Evet... Ne demek istediğini anlıyorum. Bunun önemli *olduğunu* mu düşünüyorsun?"

"Sen öyle düşünmüyor musun?"

Carrie Louise kısaca, "Christian için değil," dedi. "Ama geride kalanlar için önemli."

"Onu kimin öldürdüğü konusunda bir fikrin var mı?"

Bayan Serrocold şaşkınlık içinde başını salladı.

"Hayır, bu konuda hiçbir fikrim yok. Bir neden düşünemiyorum. Herhalde bir ay önce buraya geldiği zamanki bir konudan ötürü öldürüldü. Yoksa böyle birdenbire, nedensiz olarak buraya gelmesine bir anlam veremiyorum. Her neyse bu plan o zaman düşünülmüş olmalı. Düşünüyorum, düşünüyorum ama anormal bir şey anımsayamıyorum."

"O sırada evde kimler vardı?"

"Her zamanki kimseler–şimdi olanlar– evet, Alex de Londra'dan gelmişti. Ah, evet, Ruth da buradaydı."

"Ruth mu?"

"Her zamanki kısa ziyaretlerinden biriydi."

Miss Marple yeniden, "Ruth," diye mırıldandı. Düşünüyordu. Christian Gulbrandsen ve Ruth? Ruth buradan endişeli ve kaygılı ayrılmıştı ama nedenini kendisi de bilmiyordu. Tek söyleyebildiği bir terslik olduğuydu. Christian Gulbrandsen, Ruth'un bilmediği bir şey biliyordu ya da bir şeyden kuşkulanıyordu. Birinin Carrie Louise'i zehirlemeye çalıştığını biliyordu ya da zehirlediğinden şüphelenmişti. Christian Gulbrandsen nasıl olmuş da böyle bir kuşkuya kapılmıştı? Ne görmüş ya da duymuş olabilirdi? Acaba bu Ruth'un da görüp duyduğu ancak doğru olarak anlamlandıramadığı –yeterince önemsemediği– bir şey olabilir miydi? Miss Marple bunun ne olabileceğini bilmeyi çok istiyordu. Bunun Edgar Lawson'la ilgili bir şey olabileceğine ilişkin önsezileri de (artık bu her neyse) –Ruth'un ondan bahsetmemiş olduğu da göz önünde bulundurulursa– ona pek de olası görünmüyordu.

İç çekti.

Carrie Louise, "Hepinizin benden sakladığınız bir şey var, değil mi?" diye sordu.

Jane Marple hafifçe irkildi ve kısık bir sesle sordu.

"Neden böyle söylüyorsun?"

"Saklıyorsunuz da ondan. Jolly dışında herkes. Lewis bile. Ben kahvaltı ederken buraya geldi, davranışları çok tuhaftı. Kahvemden içti, hatta kızarmış ekmekle biraz reçel bile yedi. Bu çok tuhaf! Onun normalde hiç yapmadığı bir şey – o hep çay içer ve reçelden de hiç hoşlanmaz. Aklı tamamen başka bir yerde olmalı –kafasına taktığı bir şey var– sanırım kahvaltı etmeyi unutmuştu. Sık sık yemek yemeyi bile unutuyor, üstelik çok endişeli ve kaygılı bir hali de var."

Miss Marple, "Cinayet..." diye başladıysa da sözlerini tamamlayamadı.

Carrie Louise hemen, "Biliyorum," diye atıldı. "Korkunç bir şey bu. Daha önce böyle bir olaya hiç karışmamıştım ama sen bu gibi durumlarla karşılaşmıştın, değil mi Jane?"

Miss Marple onayladı.

"Evet, şey... karşılaştığım oldu."

"Ruth söylemişti."

Miss Marple merakla sordu.

"Buraya son gelişinde mi söylemişti?"

"Hayır, sanmıyorum. Tam olarak anımsayamıyorum."

Carrie Louise tutuk tutuk konuşuyordu, dalgındı, sanki başka bir şeyler düşünüyordu.

"Ne düşünüyorsun Carrie Louise?"

Bayan Serrocold gülümsedi, çok uzaklardan henüz dönmüş gibiydi... sanki güzel bir rüyadan uyanmış gibi.

"Gina'yı... senin Stephen Restarick hakkında söylediklerini. Gina çok güzel ve tatlı bir kız, Walter'ı da aslında çok seviyor. Bundan eminim."

Miss Marple hiç bir şey söylemedi.

"Gina gibi kızlar zaman zaman yaramazlık etmekten hoşlanırlar." Bayan Serrocold anlayış beklercesine bir ses tonuyla konuşuyordu. "Henüz çok genç ve gençliğin gücünü hissetmek istiyor. Aslında bu çok doğal. Walter Hudd'ın bizlerin Gina'nın eşi olarak hayal ettiğimiz türde bir adam olmadığının farkındayım. Normal koşullarda onunla tanışması bile olanaksızdı ama karşılaştılar işte ve birbirlerine âşık oldular, sanırım Gina ne yaptığını herkesten iyi biliyordur."

Miss Marple, "Herhalde," diye mırıldandı.

"Gina'nın mutlu olması gerekiyor. Bu çok önemli."

Miss Marple arkadaşının yüzüne merakla baktı.

"Sanırım herkesin mutlu olması önemli."

"Ah, tabii. Ama Gina'nın durumu özel. Annesini, yani Pippa'yı evlat edindiğimizde, kocamla bunun başarılı olması gereken bir deneme olduğunun bilincindeydik. Pippa'nın annesi..."

Carrie Louise sustu.

Miss Marple merakla "Pippa'nın annesi kimdi?" diye sordu.

Carrie Louise, "Eric'le bunu kimseye açıklamamaya karar verdik," dedi. "Pippa da annesinin kim olduğunu asla öğrenmedi."

Miss Marple ısrar etti.

"Ben öğrenmek isterdim."

Bayan Serrocold arkadaşını şaşkın ve meraklı bakışlarla süzdü.

Miss Marple, "Bunun nedeni yalnızca merak değil," diye açıkladı. "Ben, şey... benim bunu bilmem *gerekiyor*. Bilirsin, sır saklamayı bilirim."

Bayan Serrocold geçmişi anımsayarak gülümsedi.

"Sen sır saklamasını bilirsin Jane. Durumu Dr. Galbraith, yani şu andaki Cromer Piskoposu da biliyor ama başka kimseye söylemedik. Pippa'nın annesi Katherine Elsworth'du."

"Elsworth mu? O kocasını arsenikle zehirleyen kadın değil mi? Üzerinde çok konuşulan bir olaydı o."

"Asılmıştı, değil mi?"

"Evet, ama bildiğin gibi kadının katil olduğu da kesinlik kazanmamıştı. Kocası arsenik kullanıyordu[1] – tabii o zamanlarda bu gibi durumları pek iyi anlayamıyorlardı."

"Kendi yöntemleriyle elde etmişti arseniği."

"Biz hizmetçi kızın kasten suçlayıcı ifade verdiğini düşünüyorduk. Kadına düşmanca duygular besliyor olmalıydı."

"Demek Pippa onun kızı?"

"Evet. Eric'le ben kıza yaşamda yeni bir şans tanınmasını gerektiğini düşündük, yeni bir başlangıç: sevgi, ilgi, özen... bir çocuk için gerekli olan her şey sunulmalıydı ona. Bu konuda başarılı da olduk. Pippa farklıydı; dünyanın en tatlı, en mutlu insanıydı."

Miss Marple uzun bir süre hiçbir şey söylemedi.

Sonunda Carrie Louise tuvalet masasından kalktı.

"Ben hazırım. İstersen müfettişe benim oturma odama gelmesini söyleyebilirsin. Buna itirazı olacağını sanmıyorum."

II

Müfettiş Curry'nin gerçekten de buna bir itirazı yoktu. Hatta Bayan Serrocold'la kendi özel alanında görüşme fikri hoşuna bile gitmişti.

Odada onu beklerken merakla etrafına bakındı. Burası kesinlikle "zengin bir kadının özel odası" olarak hayal ettiği nitelikte bir yer değildi.

---

(1) Eskiden arsenik kontrollü olarak tıbbi amaçlarla özellikle de frengi tedavisinde kullanılırdı.

Odada eski stilde bir kanepe, köşeleri oymalı masif tahtadan Victoria stili oldukça rahatsız görünen sandalyeler vardı. Perdeler eski ve solmuştu ama desenleri bir hayli cazipti, eski billur saray-lar canlandırılmıştı. Burası evin küçük odalarından biriydi ama yine de modern evlerin salonlarından büyüktü. Küçük sehpalar, vitrinler, biblolar, diğer detaylar ve fotoğraflar o kadar fazlaydı ki küçük, kalabalık bir yermiş izlenimi yaratıyordu. Curry iki küçük kızın olduğu eski siyah beyaz bir resme baktı. Kızlardan biri esmer, güzel ve capcanlıydı, diğeriyse sıradandı ve sanki dünyanın tüm yükü sırtına binmiş gibi asık suratlıydı. Aynı ifadeyi o sabah da görmüştü. Fotoğrafın arkasına "Pippa ve Mildred" yazılmıştı. Duvardaysa altın varak işlemeli, ağır siyah abanoz bir çerçevenin içinde Eric Gulbrandsen'in resmi asılıydı. Kapı açılıp Bayan Serrocold içeri girdiğinde Müfettiş Curry, John Restarick olduğunu düşündüğü gözlerinin içi gülen, yakışıklı bir adamın fotoğrafına bakıyordu.

Müfettiş Curry, Carrie Louise'i dikkatle inceledi. Kadın ince dökümlü yarı saydam bir kumaştan, uzun siyah bir elbise giymişti. Gümüşümsü saçların çevrelediği pembe beyaz yüzü her zamankinden de daha küçük görünüyordu. Bayan Serrocold'da müfettişin içine dokunan bir incelik, bir narinlik vardı. O sabah kafası karışmıştı ama artık herkesin bu kadına neden o kadar bağlı olduğunu, onun için neden ellerinden gelen her şeyi yapmaya çalıştıklarını anlıyordu.

Üstelik, diye düşündü, O sorun çıkaracak bir tip de değil...

Olağan selamlaşmanın ardından, Carrie Louise müfettişten oturmasını istedi ve kendisi de onun hemen yakınındaki bir sandalyeye oturdu. Müfettiş hemen sorularına başladı. Bayan Serrocold, müfettişin sorularına hemen, tereddütsüz cevap verdi. Işıkların sön-

mesi, kocasıyla Edgar Lawson arasındaki kavga, duydukları silah sesi...

"Size tabanca sesi evin içinde değilmiş gibi mi geldi?"

"Öyle. Dışarıdan geldiğini sandım. Bir arabanın egzoz sesi olabileceğini düşündüm."

"Kocanızla Edgar Lawson tartışırlarken herhangi birinin salondan ayrıldığını gördünüz mü?"

"Walter ışıklar söndüğü için sigortalara bakmaya gitmişti. Miss Bellever da hemen onun arkasından bir şey almaya gitti ama ne almaya gittiğini anımsayamıyorum."

"Bunun dışında salondan çıkan oldu mu?"

"Bildiğim kadarıyla hayır."

"Çıksa fark eder miydiniz, Bayan Serrocold?"

Carrie bir an düşündü.

"Hayır. Sanmıyorum."

"Sanırım tamamıyla çalışma odasındaki tartışmaya odaklanmıştınız?"

"Evet."

"İçeride olabileceklerden korkuyordunuz."

"Hayır, hayır. Bunu söyleyemem. İçeride bir şey olacağını düşünmüyordum."

"Ama Edgar Lawson'un tabancası vardı."

"Evet."

"Ve bununla kocanızı tehdit ediyordu."

"Evet ama onu vurmak gibi bir niyeti yoktu."

Müfettiş Curry bu sözü duyunca daha önce olduğu gibi yine sinirlendi. Demek Bayan Serrocold da onlardandı.

"Bundan emin olamazdınız, Bayan Serrocold."

"Şey... ben yine de emindim. Yani kendimce... demek istiyorum. Gençler nasıl diyorlar... Edgar'ın rol kestiğini sezmiştim. O anda hissettim bunu. Edgar daha çocuk. Aşırı duygusal ve aptal. Kendini cesur ama çaresiz bir kahraman gibi görüyor. Kendini romantik öykülerin haksızlığa uğrayan karakterleriyle özdeşleştiriyor. Onun asla ateş etmeyeceğinden emindim."

"Ama Edgar ateş etti, Bayan Serrocold."

Carrie Louise gülümsedi.

"Bence silah kazayla patladı."

Müfettiş Curry yine sinirlenmeye başlıyordu.

"Bu bir kaza değildi. Edgar Lawson iki defa ateş etti, hem de doğrudan kocanızı hedef aldı. Kurşunlar Bay Serrocold'u sıyırıp geçti."

Carrie Louise şaşırdı ve yüzünde ciddi bir ifade belirdi.

"Buna inanamam. Ah evet..." Müfettişin itiraz etmesine fırsat vermeyerek hemen ekledi: "Siz söylediğinize göre buna inanmam gerekir ama bana yine de bu olayın basit bir açıklaması varmış gibi geliyor. Belki Dr. Maverick bir açıklama getirebilir bu duruma."

Curry sert bir sesle, "Evet," dedi. "Dr. Maverick bunu size gerçekten açıklayabilir. Dr. Maverick her şeyi açıklayabilir zaten. Bundan eminim."

Carrie Louise hiç beklenmedik bir şekilde, "Burada yapılanların size anlamsız ve aptalca göründüğünü biliyorum," dedi. "Psikiyatristler zaman zaman çok sinir bozucu olabilirler ama biliyor musunuz ki çabalarımızdan çok iyi sonuçlar da *alıyoruz*. Başarısızlıklarımız olduğu kadar başarılarımız da oluyor. Gerçekten de yapmaya çalıştığımız her şey çabalarımıza *değiyor*. Her ne kadar siz buna inanmıyor olsanız da Edgar aslında kocama çok bağlıdır.

Lewis'in babası olduğuna dair o gülünç yalanı uydurdu, çünkü Lewis gibi bir babası olmasını çok istiyordu. Yalnız anlayamadığım şey, birden *şiddete* başvurmaya kalkışması. Son zamanlarda o kadar iyi, yani normaldi ki. Zaten o bana her zaman normal görünürdü."

Müfettiş bu konuyu tartışmaya kalkışmadı.

"Edgar Lawson'un elindeki tabanca torununuzun kocasına aitmiş," dedi. "Herhalde Edgar bunu Walter Hudd'ın odasından aldı. Şimdi bana söyleyin. Bu tabancayı daha önce görmüş müydünüz?"

Müfettişin avucunda küçük bir siyah otomatik tabanca vardı. Carrie Louise tabancaya baktı. "Hayır, gördüğümü sanmıyorum."

"Bunu piyano taburesinde buldum. Tabancayla yakın zamanda ateş edilmiş. Henüz inceleme fırsatı bulamadık ama Bay Gulbrandsen'in bu tabancayla vurulduğundan emin olduğumu söyleyebilirim."

Carrie Louise kaşlarını çattı.

"Bunu piyano taburesinde buldunuz öyle mi?"

"Çok eski notaların altında. Nasıl diyeyim yıllardan beri çalınmamış parçaların notalarının bulunduğu kâğıtların altında."

"Demek oraya saklanmış?"

"Evet. Dün gece piyanonun başında kimin oturduğunu anımsıyor musunuz?"

"Stephen Restarick."

"Piyano çalıyor muydu?"

"Evet. Hafif, hafif. Tuhaf, hüzünlü bir parça çalıyordu."

"Piyano çalmayı ne zaman bıraktı, Bayan Serrocold?"

"Ne zaman mı? Bunu bilemiyorum."

"Ama bıraktı değil mi? Kavga sırasında da çalmaya devam etmedi herhalde?"

"Hayır. Müzik durmuştu."

"Bay Restarick piyano taburesinden kalktı mı?"

"Bilmiyorum. Stephen'ın çalışma odasının kapısına gelip anahtarları denemeye başlayıncaya kadar ne yaptığını bilmiyorum."

"Stephen Restarick'in Bay Gulbrandsen'i vurması için bir neden olabilir mi?"

"Hayır, hiçbir neden yoktu." Sonra düşünceli bir tavırla ekledi. "Hayır, olduğunu sanmıyorum."

"Gulbrandsen onun aleyhinde bir şey öğrenmiş olabilirdi."

"Bu bana olası değilmiş gibi görünüyor."

Curry az kalsın kendini tutamayıp, "Domuzlar da uçabilirler belki ama kimse onların kuş olduklarını söyleyemez," diyecekti. Büyükannesinin pek sevdiği bir sözdü bu. Miss Marple da hiç kuşkusuz bu sözü biliyordur, diye düşündü.

III

Carrie Louise geniş merdivenlerden hole iner inmez ayrı ayrı taraflardan üç kişi ona doğru ilerledi: Uzun koridordan Gina kütüphaneden Miss Marple, büyük salondan Juliet Bellever.

İlk konuşan Gina oldu.

Heyecanla, "Hayatım!" diye bağırdı. "İyisin ya? Polisin seni sıkıştırmadığını, azarlamadığını, tehditler savurmadığını umarım."

"Tabii ki hayır Gina. Aklına nereden geliyor bütün bu saçma fikirler? Müfettiş Curry nazik ve düşünceli bir adam."

Miss Bellever, "Öyle de olmalı," dedi. "Carrie, sana mektuplarla birlikte bir de paket gelmiş. Onları yukarı getirecektim."

Carrie Louise, "Kütüphaneye getir," dedi.

Dördü birlikte kütüphaneye girdiler.

Carrie Louise oturdu ve mektupları açmaya başladı. Yaklaşık yirmi otuz kadar mektup gelmişti. Carrie mektupları açtıktan sonra Miss Bellever'a veriyordu. Mektupları özenle ayırıp desteleyen Miss Bellever bu arada yaptığı işi Miss Marple'a açıkladı.

"Mektupları üç ana kategoride tasnif ediyoruz. Birincisi oğlanların ailelerinden gelenler. Onları Dr. Maverick'e iletiyorum. Yardım isteyenlerle ben ilgileniyorum. Üçüncü gruptaki kişisel mektupları ne yapacağımı ise Cara üzerine aldığı notlarla belirtiyor.

Mektuplar bittikten sonra Bayan Serrocold paketi aldı ve makasla ipleri kesti.

Şık kâğıt ambalajın içinde sırma kurdeleli son derece şık bir çikolata kutusu vardı.

Bayan Serrocold gülümsedi.

"Sanırım biri benim doğum günüm olduğunu sanıyor."

Kurdeleyi sıyırarak kutuyu açtı. Çikolataların üstüne bir kart konmuştu. Carrie Louise şaşkınlıkla kartın üzerindeki yazıyı okudu.

"*Alex'ten sevgilerle.*"

Yüzündeki şaşkınlık ifadesi daha da belirginleşti.

"Alex'in bana postayla çikolata göndermiş olması çok tuhaf, hem de tam buraya geleceği gün."

Miss Marple endişelenmeye başlamıştı.

Hemen, "Bir dakika. Carrie Louise," diye atıldı. "Hemen yeme."

Bayan Serrocold iyice şaşırmıştı.

"Size ikram edecektim."

"Hemen yeme. Ben söyleyinceye kadar bekle. Gina, Alex evde mi, biliyor musun?"

Kız, "Sanırım biraz önce salondaydı," dedi.

Sonra koşarak kapıyı açtı ve Alex'e seslendi.

Alex bir an sonra kapıda belirdi.

"Tatlım, demek kalktın? İyisin ya?"

Odada ilerleyerek Bayan Serrocold'u içtenlikle iki yanağından öptü.

Miss Marple hemen, "Carrie Louise size çikolatalar için teşekkür etmek istiyordu," dedi.

Alex şaşırmışa benziyordu.

"Hangi çikolatalar?"

Carrie Louise, "Bu çikolatalar," dedi.

"Ama ben sana çikolata yollamadım ki hayatım."

Miss Bellever şaşkınlıkla haykırdı.

"Kutuda senin kartın var."

Alex eğilip baktı.

"Gerçekten de öyle. İşte bu çok tuhaf... Gerçekten de o çikolataları ben yollamadım."

Miss Bellever, "Bu ne tuhaf bir durum?" diye mırıldandı.

Gina çikolataları inceliyordu. "Hepsi de çok nefis görünüyor. Büyükanne bak, ortadakiler senin sevdiğin vişne likörlülerden."

Miss Marple yumuşak ama kararlı bir tavırla kutuyu aldı. Hiçbir şey söylemeden odadan çıkarak Lewis Serrocold'u bulmaya gitti. Bu biraz zamanını aldı, çünkü Bay Serrocold okuldaydı. Miss Marple onu Dr. Maverick'in odasında buldu. Kutuyu masaya bırakarak kısaca durumu özetledi.

Bay Serrocold'un yüzünde birden sert ve ciddi bir ifade belirdi.

Doktorla birlikte çikolataları teker teker alıp incelediler.

Dr. Maverick, "Şu kenara ayırdıklarım şüpheli," dedi. "Bakın çikolata kâğıdının alt tarafı hiç düzgün değil. Bunları analiz ettirmek gerekiyor."

Miss Marple, "İnanılır gibi değil!" dedi. "Evdeki herkes zehirlenebilirdi."

Lewis başıyla onayladı. Yüzü hâlâ bembeyaz ve sert ifadeliydi.

"Evet. Bu acımasızlık, alçaklık, herkesi hiçe saymak..." Birden sustu. "Dikkat ederseniz ayırdığımız çikolataların hepsi de vişne likörlü. Yani Carrie'nin sevdiği cinsten. Bundan da bu işin arkasında Caroline'i yakından tanıyan birinin olduğu anlaşılıyor."

Miss Marple yavaşça, "Eğer kuşkulandığınız gibi bu çikolataların içinde *zehir* varsa," dedi. "Korkarım Carrie Louise'in de bu durumu bilmesi gerekir. Sonuçta onun da dikkatli davranması gerekiyor."

Lewis derin bir soluk aldı.

"Evet. Karım birinin kendisini öldürmek istediğini bilmeli ama sanırım buna inanamayacaktır."

16. BÖLÜM

I

"Şey... genç bayan! Ortalıkta elinde zehirle bir katilin dolaştığı doğru mu?"

Bu boğuk fısıltıyı duyan Gina birden irkilerek yüzüne düşen saçlarını geriye itti ve doğruldu. Genç kadının yüzü, üstü başı boya içindeydi. Seçtiği yardımcılarıyla birlikte bir sonraki oyun için Güneş Batarken Nil'i canlandırdıkları bir dekor hazırlamaya çalışıyorlardı.

Bu soruyu soran da ona yardım eden delikanlılardan biriydi. Gina'ya kilitlerin telle nasıl açılabileceğini öğreten Ernie. Çocuğun elleri marangozluk için olduğu kadar sahne dekoru hazırlamakta da hünerliydi. Dolayısıyla en aranan dekor yardımcılarından biriydi.

Ernie'nin gözleri merak ve heyecanla parlıyordu.

Ernie bir gözünü kırptı.

"Bütün yatakhaneler bu haberle çalkalanıyor. Ama inanın, bu *bizden* biri değil. Bu işle hiçbirimizin ilgisi yok. Bize göre iş değil bu. Ayrıca hiç kimse Bayan Serrocold'a böyle bir şey yapmak istemez. Hatta Jenkins bile *onu* incitemez. Her ne kadar elinde bir tek süpürgesi eksik yaşlı bir cadı olsa da. Onun zehire ihtiyaç duyacağına inanamam."

"Miss Bellever'dan böyle bahsetmemelisin."

"Bağışlayın bayan, ağzımdan kaçtı. Kullanılan hangi zehirmiş? Striknin mi? İnsanı kıvrandırır, büyük acılar içinde ölmesine neden olurmuş. Yoksa asit prusik mi?"

Gina öfkeyle, "Bunu da nereden çıkardın? Neden bahsettiğini anlamıyorum Ernie." dedi.

Çocuk yeniden göz kırptı.

"Öyle ya anlamazsınız! Bu işi Bay Alex'in yaptığını söylüyorlar. Londra'dan ona çikolata getirmiş ama bence bu doğru değil. Bay Alex asla öyle bir şey yapmaz, öyle değil mi Miss Gina?"

"Tabii ki yapmaz."

"Bence Bay Baumgarten'in yapmış olması daha olası. Bize gıda takviyesi verirken yüzünü öyle ekşitiyor ki, Don'la ikimiz adamın üşütük olduğunu düşünüyoruz."

"Şu terebentini ortadan kaldır."

Ernie denileni yaparken kendi kendine mırıldanıyordu.

"Burası da amma heyecanlı bir yer olmaya başladı. Daha dün ihtiyar Gulbrandsen'i temizlediler, şimdi de zehre meraklı bir katil ortaya çıktı. Ne dersiniz ikisi de aynı kişi mi bayan? Size ihtiyar Gulbrandsen'in nasıl öldürüldüğünü bildiğimi söylesem ne dersiniz?"

"Senin bu konuda hiçbir şey bilmediğinden eminim."

"Yaa... bilemem, öyle mi? Ya ben dün gece dışarı çıkmış ve o sırada bir şeyler görmüşsem?"

"Dışarı nasıl çıkabilirsin ki? Saat yediden sonra okulun kapıları kilitleniyor."

"Bırakın bunu ben istediğim zaman dışarı çıkabilirim bayan. Kilitlerin benim için hiçbir önemi olmadığını biliyorsunuz. Yalnızca keyif için bile dışarı çıkıp dolaşıyorum."

Gina homurdandı.

"Yalan söylemekten vazgeç artık Ernie."

"Yalan söyleyen kim?"

"Sensin tabii. Asla bilmediğin, yapmadığın şeylerle övünüyorsun."

"Bu sizin görüşünüz bayan. Polis bana dün gece gördüklerimi sorduğunda yalan söyleyip söylemediğimi anlarsınız."

"Peki, ne gördün?"

Ernie, "Ya... böyle işte?" dedi. "Bilmek isterdiniz değil mi?"

Gina ona doğru bir adım attı ama çocuk hemen dönüp kaçtı. Aynı anda Stephen tiyatronun diğer tarafından Gina'nın yanına geldi. İkisi tiyatroya ilişkin bazı teknik konuları konuştuktan sonra birlikte ağır ağır eve doğru yürümeye başladılar.

Gina, "Herkes büyükannemin çikolata hikâyesini biliyor," dedi. "Çocukları kastediyorum. Bunu nasıl öğrendiler ki?"

"Bir tür fısıltı gazetesi."

"Alex'in kartını bile biliyorlar. Stephen, kartı kutuya koymaları ne büyük aptallık, hem de Alex'in buraya geldiği bir zamanda."

"Evet, ama onun geleceğini kim biliyordu? Ağabeyim son dakikada karar vermiş ve telgraf çekmişti. Herhalde kutu o sırada postaya verilmişti bile. Eğer kardeşim gelmeseydi, o zaman kutudaki kart çok iyi bir fikir olabilirdi. Çünkü Alex, Carrie'ye zaman zaman çikolata gönderir."

Bir an durdu, sonra ağır ağır ekledi:

"Benim asıl anlayamadığım..."

Gina sözünü kesti.

"Büyükannemi neden zehirlemek istesinler ki? Bunu söyleyecektin değil mi? Bu *akıl alır şey değil*. Herkes onu *sever*."

Stephen yanıt vermedi.

Gina onu ters bakışlarla süzdü.

"Senin ne düşündüğünü biliyorum Stephen."

"Acaba?"

"Walter'ı düşünüyorsun – onun büyükannemi sevmediğini düşünüyorsun ama Walter asla kimseyi zehirlemez. Bunun düşüncesi bile gülünç."

"Sadık eş!"

"Bu sözü böyle aşağılayıcı, alaycı bir tonda söyleme lütfen!"

"Kimseyi aşağılamak gibi bir niyetim yok. *Senin* gerçekten sadık bir eş olduğunu düşünüyorum. Bunu takdir ediyorum ama sevgili Gina, bunun böyle devam edemeyeceğini sen de biliyorsun."

"Ne demek istiyorsun Stephen?"

"Ne demek istediğimi çok iyi biliyorsun. Wally'yle sen birlikte olacak insanlar değilsiniz. Bu birlikteliğin yürümeyeceği belli. Bunu Walter da çok iyi biliyor. Eninde sonunda ayrılık olacak. Sonrasında ikinizin de daha mutlu olacağından eminim."

Gina, "Saçmalama!" diye homurdandı.

Stephen güldü.

"Hadi, canım, birbirinize uyduğunuzu ve Walter'ın burada mutlu olduğunu da iddia edemezsin ya."

Gina haykırdı.

"Ona ne olduğunu hiç bilemiyorum! Bütün gün somurtup duruyor. Konuşmuyor bile. Ben... ben bu konuda ne yapacağımı bilemiyorum. Neden buranın zevkini çıkarmıyor ki? Bir zamanlar onunla öyle eğlenirdik ki –yaptığımız her şeyden zevk alırdık– ama Walter çok değişti, bambaşka bir insan oldu. İnsanlar neden böyle değişir ki?"

"Ben değiştim mi?"

"Hayır Stephen, hayatım. Sen hep aynısın. Tatillerde senin peşinde nasıl koştuğumu anımsıyorsun, değil mi?"

"Senin bir baş belası olduğunu düşünürdüm; sen benim gözümde yaramaz, küçük bir çocuktun. Ama artık koşullar değişti. Beni istediğin kıvama getirdin, öyle değil mi Gina?"

Gina, "Aptal şey!" diye bağırdı. Sonra da hızla ekledi. "Ne dersin? Acaba Ernie doğru söylüyor olabilir mi? Bana dün gece sisli havada dışarıda dolaştığını ve cinayet konusunda bazı şeyler bildiğini ima etti. Doğru olabilir mi acaba?"

"Doğru mu? Tabii ki hayır. Hiç sanmıyorum. Kafasında kuruyor. Ernie'nin övünmeye ne kadar meraklı olduğunu biliyorsun. Kendine önemli bir adam pozu vermeye."

"Evet, biliyorum ama acaba..."

Sonrasında konuşmadan yan yana yürümeyi sürdürdüler.

II

Batmakta olan güneş evin batı cephesini aydınlatıyordu. Müfettiş Curry, Stonygates'in batı kanadına baktı.

"Arabanızı dün gece buraya mı bırakmıştınız?"

Alex Restarick biraz geri çekildi. Düşünceliydi.

"Öyle olmalı," dedi. "Sis nedeniyle tam olarak kestirebilmek güç. Ama sanırım burasıydı."

Curry etrafını dikkatle inceledi.

Çakıllı yol tam o noktaya yaklaşırken geniş bir dönemeçle kıvrılıyor ve yoğun ormangülü çalılıklarının arasından birden malikânenin batı cephesine açılıyordu. Evin bu cephesinde geniş teras, terası çevreleyen porsukağacından çitler ve terastan çimenlere

inen merdivenler vardı. Araba yolunu daha sonra yeni bir dönemeçle bir dizi ağacı izliyor ve göletle evin arasından evin doğu cephesindeki son noktasına ulaşıyordu.

Müfettiş Curry, "Dodgett!" diye seslendi.

Hazırda bekleyen polis memuru Dodgett, amirinin seslenişiyle harekete geçti ve koşmaya başladı. Çim alanı çaprazlamasına aşarak eve doğru ilerledi, terasa ulaştı ve yan kapıdan içeri girdi. Birkaç dakika sonra pencerelerden birinin perdeleri şiddetle oynadı. Dodgett daha sonra yeniden bahçe kapısında belirdi ve onların yanına koştu. Buhar makinesi gibi puflayıp duruyordu.

Müfettiş Curry elindeki kronometreyi durdurdu.

"İki dakika, kırk iki saniye. Böyle şeyler uzun sürmüyor, öyle değil mi?"

Ses tonu sanki havadan sudan söz ediyormuş gibi kayıtsızdı.

Alex, "Ben memur bey kadar hızlı koşamam," dedi. "Sanırım hesapladığınız benim olası hareketlerim?"

"Ben yalnızca cinayeti işlemeye fırsatınız olduğunu ispatlamaya çalışıyorum, hepsi bu Bay Restarick. Henüz kimseyi suçlamıyorum."

Alex Restarick hâlâ soluk soluğa olan Dodgett'e döndü.

"Ben sizin kadar hızlı koşamam ama sizden daha formda olduğumu söyleyebilirim."

Dodgett, "Geçen kış bronşit geçirdim de..." dedi.

Alex müfettişe baktı.

"Cidden, eğer beni şaşırtmak, huzursuz edip tepkilerimi ölçmek gibi bir niyetiniz varsa, biz sanatçıların çok duyarlı, ince ruhlu insanlar olduğumuzu unutmamalısınız..." Sesinde alaycı bir ifade belirmişti. "Neyse, gerçekten benim bütün bunlarla bir ilgim oldu-

ğuna inanıyor olamazsınız. Üstelik Bayan Serrocold'a zehirli çikolata gönderip içine de kendi kartımı koymazdım herhalde."

"Bizim böyle düşünmemizi istemiş olabilirsiniz. Çifte blöf diye de bir şey vardır, Bay Restarick."

"Ah, anlıyorum. Ne kadar zekisiniz. Bu arada aklıma gelmişken, çikolatalar zehirli *miymiş*?"

"Evet, en üstteki altı vişne likörlü çikolata zehirliymiş. İçlerinde akonitin bulundu."

"Benim favorim olan bir zehir değil müfettiş. Ben kürar taraftarıyım."

"Kürarın doğrudan kana karışması gerekir Bay Restarick. Mide yoluyla bir etkisi olmaz."

Alex hayranlıkla müfettişe baktı.

"Polislerimiz de ne kadar bilgili."

Müfettiş Curry genç adamı yan bakışlarla süzdü. Alex Restarick hiç İngiliz'e benzemiyordu: elmacıkkemikleri hafifçe çıkık, kulak uçları da sivriydi. Gözlerinde muzip bir pırıltı vardı. Alex Restarick'in ne düşündüğünü anlamak hiç kolay değildi. Bir satir[1] mi yoksa faun[2] mu demeliydi? Müfettiş Curry birden, fazla beslenmiş bir faun, diye düşündü ve bu düşüncesinden kendisi de tedirgin oldu.

Curry, zeki, kurnaz bir üçkâğıtçı, diye düşündü, Alex Restarick'i böyle tanımlayabilirdi. Kardeşinden çok daha zeki. Zaten annesi de Rus'tu ya da müfettiş öyle olduğunu duymuştu. Müfettiş Curry'ye göre Ruslar on dokuzuncu yüzyılın başlarında "kedi" iken, yirminci yüzyılın başlarında "kaplan" kesilmişlerdi. Ona göre Ruslarla ilgili

(1) Eski Yunan kır tanrıları. Dionysos'un yanında dolaşan, eğlenmekten başka bir şey düşünmeyen çoğunlukla gövdelerinin belden üstü insan, belden aşağısı ise teke biçimindeki uzun kulaklı, boynuzlu, yassı burunlu, kısa kuyruklu yaratıklar.

(2) Satir'in Roma mitolojisindeki karşılığı.

her şey kötüydü ve eğer Gulbrandsen'i öldüren Alex Restarick çıkarsa bu onun açısından çok tatmin edici bir sonuç olacaktı ama ne yazık ki onun katil olduğunu hiç sanmıyordu.

Bu arada soluğu yatışan Dodgett de konuşmaya başladı.

"Bana emrettiğiniz gibi perdeleri oynattım efendim ve otuza kadar da saydım. Perdenin tepesindeki halkalardan biri kopmuştu. Yani orada bir aralık var. Bu yüzden dışarıdan odada ışık yandığı görülebilir."

Müfettiş Curry, Alex'e dönerek, "Dün gece o pencereden ışık sızdığını gördünüz mü?" diye sordu.

"Sis yüzünden malikâneyi bile doğru dürüst göremiyordum ki. Bunu size söylemiştim."

"Buralarda yer yer sis çöker ve dağılır. Bu arada da bir iki dakika için görüş açılabilir."

"O sırada sis asla dağılmadığı için tam olarak evi bile göremedim, yani ana binayı. Hemen yakındaki jimnastik salonuysa sislerin arasından gerçeküstü bir yapıymış gibi belli belirsiz seçiliyordu. Sanki büyük bir liman antreposu gibi. Size anlattığım gibi, 'Limehouse' balesini sahneye koymaya hazırlanıyorum ve..."

Müfettiş başını salladı.

"Evet, söylemiştiniz."

"Bu durumlarda insan ister istemez her şeye tiyatro dekoruymuş gibi bakmaya başlıyor, gerçeklik duygusunu yitiriyor."

"Sanırım öyledir ama sonuçta tiyatro dekorları da somut nesnelerdir, öyle değil mi, Bay Restarick?"

"Ne demek istediğinizi pek anlayamadım müfettiş bey?"

"Dekorlar da gerçek maddelerden yapılırlar: bez, tahta, karton, boya. Olay seyircideki bir göz yanılsamasıdır. Dediğim gibi aslında

hep aynı somut nesnelerdir, kuliste de sahnenin önünde de ama algı değişir."

Alex ona bakakaldı.

"Biliyor musunuz, müfettiş, bu *çok* zekice söylenmiş, çok derin anlamlar taşıyan bir söz. Bu bana bir fikir verdi."

"Yeni bir bale oyunu için mi?"

"Hayır, hayır, baleyle ilgisi yok... Tanrım, acaba hepimiz aptallık mı ettik? Hepimiz de mi aldandık?"

III

Müfettişle Dodgett çimlik alandan eve doğru ilerlediler. (Alex ayak izi aradıklarını düşündü ama yanılıyordu. Polis sabah erkenden ayak izleri aramış, ama gece iki sularında yağan şiddetli yağmur tüm izleri sildiği için hiçbir şey bulamamıştı.)

Alex ağır ağır çakıllı araba yolunda ilerlerken aklına gelen bu yeni fikri düşünüyordu.

Ancak göletin kıyısında dolaşan Gina'yı görünce her şeyi unuttu, aklı başından gitti. Malikâne yüksek sayılamayacak bir yamaca oturtulmuştu. Önünden çakıllarla kaplı bir patikadan ormangülleri ve diğer çalılıklarla çevrili gölete iniliyordu. Alex çakıllı yoldan aşağı koşarak Gina'nın yanına gitti.

"Şu iğrenç Victoria stili yapıyı ortadan kaldırabilseydik," dedi gözlerini kısarak. "Burası 'Kuğu Gölü' balesi için olağanüstü güzellikte bir dekor olabilirdi. Sen de kuğu olurdun Gina. Ama doğrusunu istersen sen aslında daha çok Karlar Kraliçesi'ne benziyorsun. Zalim, her istediğini yapmaya kararlı, acıma, sevecenlik gibi duyguları olmayan bir kadın. Sen tam ama tam bir dişisin, Gina."

"Ne kadar kötüsün Alex."

"Beni avucuna alamadığın için mi söylüyorsun bunu? Kendine çok güveniyorsun, değil mi Gina. Herkesi istediğin kalıba soktun, parmağında oynatıyorsun. Ben, Stephen, o iriyarı saf kocan."

"Saçmalıyorsun."

"Oh hayır, hiç de değil!" Stephen sana âşık. Ben de sana âşığım. Ve Walter son derece mutsuz. Bir kadın bundan başka daha ne isteyebilir?"

Gina ona bakarak güldü. Alex de hemen başını salladı.

"Yine de dürüst bir yanın olduğunu görmek sevindiriyor beni. Ne de olsa içinde Latin kanı var. Erkeklerin seni çekici bulduklarını –sana âşık olduklarını– fark etmiyormuş gibi bir tavır takınıyorsun. Tabii erkeklerin sana çekici geldiklerini gizleme zahmetine de katlanmıyorsun. Çevrendeki erkeklerin sana âşık olmaları hoşuna gidiyor değil mi, zalim Gina? Hatta o zavallı, sıska Edgar Lawson'un bile."

Gina gözlerini ona dikmişti.

Alçak, ciddi bir ses tonuyla, "Bu pek uzun sürmüyor..." dedi. "Kadınlar erkeklerden çok daha kötü günler geçiriyor, çok daha fazla ıstırap çekiyorlar çünkü çok daha kırılganlar. Çocuk dünyaya getiriyor ve ona çok ama çok korkunç derecede bağlanıyorlar. Üstelik güzellikleri biraz bozulursa sevdikleri erkekler artık onları umursamamaya başlıyorlar. Kadınlar ihanete uğruyor, terk ediliyor ve bir kenara itiliyorlar. Erkekleri suçlamıyorum. Ben de aynı şeyi yapardım. Yaşlı, çirkin, sürekli dert yanıp yakınan, hastalıklı kimselerden hiç hoşlanmam. Edgar gibi böbürlene böbürlene etrafta dolaşan, önemli ve değerli insan tavırları takınanlardan da. Acımasız olduğumu söylüyorsun. Acımasız olan esas bu dünya! Er geç *bana*

karşı da acımasız olacak. Şimdi gencim, güzelim ve insanlar beni çekici buluyorlar. Erkekler benden etkileniyorlar." Tatlı, sıcak gülümsemesiyle birlikte beyaz, pırıl pırıl parlayan dişleri ortaya çıktı. "Evet, bundan hoşlanıyorum Alex. Neden olmasın ki?"

Alex, "Neden mi?" dedi. "Ben yalnızca senin bu konuda ne yapacağını öğrenmek istiyorum. Benimle mi evleneceksin, yoksa Stephen'la mı?"

"Ben Walter'la evliyim."

"Geçici olarak. Her kadın evlilik konusunda bir kez hata yapabilir ama bunda diretmenin hiçbir anlamı yok. Oyununu yeterince taşrada sahneleyip denedin artık Londra'ya West End'e gitmenin zamanı."

"Ve sen Londra'dasın öyle mi?"

"Hiç kuşkusuz."

"Benimle evlenmeyi gerçekten istiyor musun? Seni evli bir adam olarak düşünemiyorum."

"Evlenme konusunda kararlıyım. Bence artık *flört* modası geçti, zaten her zaman bunu demode bulmuşumdur. Pasoportta ve otellerde filan bir sürü sorun yaşanır. Bir kadınla *metres* hayatı yaşamak için çok çaresiz kalmış olmam gerekir. *Asla* yapmam bunu."

Gina'nın şen, şuh kahkahası etrafta yankıladı.

"Beni çok eğlendiriyorsun Alex."

"Benim üstünlüğüm de bu. Stephen benden çok daha yakışıklı. Çok hoş ve son derece ciddi bir adam, kadınlar buna bayılırlar ama ev yaşamında fazla ciddiyet insanı yorar. Benimle yaşamın çok eğlenceli olabileceğini görebilirsin Gina."

"Bana delicesine âşık olduğunu söylemeyecek misin?"

"Bu doğru olsa bile böyle bir açıklama yapacak değilim. Bunu söylesem sen puan alırken ben puan kaybetmiş olurum. Hayır, yal-

nızca sana iş anlaşması gibi ciddi bir evlilik teklifi yapmayı düşünüyorum."

Gina gülümseyerek, "Bunu düşünmeliyim," dedi.

"Elbette. Zaten önce Walter'ı bu ıstıraptan kurtarman gerekiyor. Walter'a çok acıyorum. Seninle evli olmak, senin peşinden buraya sürüklenmek, bu evin yardımseverlik dolu ağır havasını solumak cehennem azabından farksız olmalı."

"Ne kadar hainsin Alex, canavardan farksızsın!"

"Ama zeki ve anlayışlı bir canavar."

Gina, "Bazen," dedi. "Walter'ın beni sevmediğini düşünüyorum. Benim farkımda bile değil."

"Demek onu sopanla dürttün ve o tepki vermedi. Ne sinir bozucu bir durum!"

Gina birden elini kaldırdığı gibi Alex'in yüzüne şiddetli bir tokat indirdi.

Alex bağırdı.

"Demek öyle!"

Ve ani bir hareketle genç kadını kollarının arasına aldı. Dudakları Gina'nın dudaklarını buldu. Gina bir an karşı koymaya çalıştıysa da sonra kendini bıraktı ve rahatladı.

"Gina!"

Panikle birbirlerinden ayrıldılar. Mildred Strete kıpkırmızı bir yüzle onlara bakıyordu. Bakışları kin ve nefret doluydu, dudakları titriyordu. Ağzından boğulurcasına çıkan öfkeli sözcükler bir an için anlamlarını yitirdiler.

"İğrenç... iğrenç... Lanet olası, ahlaksız yaratık... Aynen annen gibisin... Kanın bozuk... Senin kötü olduğunu biliyordum... Aşağılık, adi bir yaratık olduğunu... Yalnız zina değil, cinayeti de sen işledin. Tabii ya! Ben biliyorum, her şeyi biliyorum."

"Ne biliyorsun ki? Lütfen gülünç olma Mildred teyze!"

"Tanrı'ya şükür, senin teyzen filan değilim! Aramızda kan bağı yok. Ah, sen annenin kim olduğunu, onun nereden geldiğini bile bilmiyorsun. Ama benim annemin ve babamın nasıl insanlar olduğunu çok iyi biliyorsun. Sence onlar nasıl bir çocuğu evlat edinirlerdi? Bir katilin ve de belki bir fahişenin kızını, değil mi? İşte senin ailen buydu. Birinin annemle babama kanı bozukluğun er geç ortaya çıkacağını anımsatması gerekirdi. Sanırım sendeki İtalyan kanı seni zehir kullanmaya itiyor."

"Bunları söyleme cesaretini nereden buluyorsun?"

"İstediğimi söylerim. Birinin annemi zehirlemeye kalkıştığını inkâr edemezsin herhalde? Bunu yapabilecek kim var? Annem ölünce kim büyük bir servete konacak? Tabii ki sen Gina! Polisin de bunun farkında olmadığını sanma sakın!"

Hâlâ öfkeyle titreyen Mildred hızla uzaklaştı.

Alex, "Patolojik bir vaka," dedi. "Tam anlamıyla patolojik. *Çok* ilgi çekici bir durum bu. İnsan ister istemez müteveffa Strete'i merak ediyor... Buna katlanması... Belki dinsel baskılar... Yoksa adam iktidarsız mıydı?"

"İğrençleşme Alex. Mildred'dan öyle nefret ediyorum ki! Nefret ediyorum! Nefret ediyorum!"

Gina yumruklarını sıktı. Öfkeyle titriyordu.

Alex, "Şükür ki çorabının içinde hançerin yok," diye mırıldandı. "Eğer olsaydı sevgili Bayan Strete cinayeti bir de kurban cephesinden öğrenmiş olurdu. Sakin ol Gina, İtalyan operalarındaki kadınlar gibi dramatik ve hüzünlü tavırlar takınma öyle."

"Büyükannemi zehirlemeye kalkıştığımı söylemeye nasıl cesaret edebilir?"

"Ama hayatım, *biri* Carrie Louise'i zehirlemeye kalktı. Ve bundan kimlerin çıkar sağlayacağı düşünülünce senin üzerinde durulması da doğal."

"Alex!" Gina üzüntüyle genç adama baktı. "Polis de mi böyle düşünüyor?"

"Polisin ne düşündüğünü tahmin etmek çok zor... Onlar fikirlerini kendilerine saklıyorlar. Biliyor musun, aslında hiç de aptal değiller. Bu bana bir şey anımsattı..."

"Nereye gidiyorsun?"

"Bir varsayım üzerine yoğunlaşacağım."

17. BÖLÜM

I

"Yani birinin beni *zehirlemeye* çalıştığını mı söylüyorsun?"

Carrie Louise'in sesinden buna şaşırdığı ve inanamadığı anlaşılıyordu.

"Biliyor musun..." dedi. "Ben buna inanamam."

Birkaç saniye bekledikten sonra gözleri yarı kapandı.

Lewis sevecenlikle, "Sana bunu hiç söylememiş olmayı yeğlerdim sevgilim" dedi.

Carrie dalgın dalgın elini uzattı. Lewis uzanan bu eli tuttu.

Hemen yakında oturan Miss Marple anlayışla başını salladı.

Carrie Louise gözlerini açtı.

"Bu doğru mu Jane?"

"Korkarım doğru, tatlım."

"Öyleyse her şey..." Carrie Louise sustu. Sonra, "Ben hep neyin gerçek olduğunu, neyin olmadığını bildiğimi düşünürdüm..." diye ekledi. "Bu doğru değil bence, ama öyleyse... O zaman bir yerde yanılmış olmalıyım... Kim bana böyle bir şey yapmak isteyebilir ki? Bu... bu evdeki hiç kimse... beni *öldürmeyi* düşünmez..."

Sesindeki şaşkınlık hâlâ seziliyordu.

Lewis, "Ben de öyle sanıyordum," dedi. "Yanılmışım."

"Demek Christian bunu biliyordu? Bu her şeyi açıklıyor."

Lewis "Neyi?" diye sordu.

Carrie Louise, "Onun davranışları," dedi. "Christian'ın davranışları çok tuhaftı. Farklıydı. Her zamanki Christian değildi. Benim için üzülüyor gibiydi, sanki bir şey söylemek istiyordu ama söyleyemiyordu. Bana kalbimin sağlam olup olmadığını sordu. Son zamanlarda sağlığımda bir sorun olup olmadığını! Kim bilir belki de bana bir şeyleri ima etmeye çalışıyordu! Ama neden açıkça söylemedi ki? Açıkça söylemek çok daha basit ve doğru değil mi?"

"Seni üzmek istemiyordu, Caroline."

"Üzmek mi? Ama neden?... Ah, anlıyorum..." Carrie Louise'in gözleri koskocaman açıldı. "Demek sen de *böyle* düşünüyorsun? Ama yanılıyorsun, Lewis, kesinlikle yanılıyorsun. Bundan emin olabilirsin."

Kocası gözlerini ondan kaçırdı.

Bayan Serrocold bir iki dakika kadar susup düşündükten sonra, "Çok üzgünüm," dedi. "Ama son zamanlarda olanlara inanamıyorum. Hiçbir şeye. Edgar'ın sana ateş etmesi. Gina ve Stephen. O gülünç çikolata kutusu. Hayır, hiçbiri de *gerçek* değil bunların."

Kimse sesini çıkarmadı.

Carrie Louise Serrocold iç çekti.

"Galiba uzun bir süre gerçeklerden uzak yaşadım... Lütfen... siz ikiniz... Sanırım, yalnız kalmak istiyorum... Düşünmeye ihtiyacım var..."

II

Miss Marple merdivenlerden inip büyük salona girdiğinde Alex büyük kemerli giriş kapısının yanında duruyordu. Genç adam kolunu abartılı bir şekilde ileri uzatarak, "Buyurun, buyurun," dedi.

Mutlu ve aynı zamanda salonun sahibiymişçesine bir havası vardı. "Ben de dün geceyi düşünüyordum."

Carrie odasından çıkınca Miss Marple'dan ayrılan Lewis Serrocold da aşağı indi ve holden geçerek çalışma odasına gitti. Kapıyı sıkıca kapattı.

Miss Marple bastırmaya çalıştığı bir heyecanla, "Cinayeti gözünüzde canlandırmaya mı çalışıyorsunuz?" diye sordu.

"Efendim?" Alex kaşlarını çatarak ona baktı. Sonra yüz ifadesi rahatlayarak, "Ha, *o mu*?" dedi. "Hayır, tam olarak değil. Ben olaya değişik bir açıdan bakmaya çalışıyordum. Bir tiyatrocu olarak, burayı bir tiyatro sahnesi olarak düşünmeye çalışıyorum. Yani gerçek değil de yapay bir yer olarak! Buraya gelir misiniz? Burayı bir tiyatro sahnesi olarak düşünün. Işıklandırma, girişler, çıkışlar, oyuncular, dışarıdan gelen sesler. Çok ilginç, değil mi? Bu benim fikrim değil. Bu fikri bana müfettiş verdi. Bence o çok acımasız bir adam. Bu sabah beni korkutmak için elinden geleni yaptı."

"Peki, korkutabildi mi?"

"Bundan emin değilim."

Alex, müfettişin yaptığı denemeyi ve memur Dodgett'in kronometreyle zaman hesaplamalarını anlattı.

"Zaman..." dedi. "Öylesine yanıltıcı olabilir ki. İnsan bazı şeylerin çok zaman alacağını düşünür, ama gerçekte öyle değildir."

Miss Marple, "Doğru," dedi.

Sonra seyircileri temsilen salonun başka tarafına geçti. Şimdi sahne; büyük, boş duvar kâğıdıyla kaplı giderek daha loş bir ışıkta kalan duvardan, solda büyük bir piyano, sağda pencere ve pencerenin önündeki koltuktan oluşmaktaydı. Pencerenin yanındaki koltuğun hemen yakınında kütüphanenin kapısı vardı. Piyano taburesiyle koridora açılan kare şeklindeki antrenin kapısı arasında ise yaklaşık

iki buçuk metre vardı. İki çıkış... ve tabii seyirci, bunların her ikisini de çok iyi görebiliyordu... Ama bir gece önce seyirci yoktu... Daha doğrusu hiç kimse o anda Miss Marple'ın gördüğü sahneye bakmıyordu. Salondakilerin hepsi de bu sahneye arkalarını dönmüş oturuyorlardı.

Miss Marple, gizlice bu odadan, koridor boyunca koşmak, Gulbrandsen'i vurduktan sonra yeniden buraya dönmek ne kadar sürerdi acaba, diye düşündü. Hiç kuşkusuz tahmin edildiği kadar uzun değildi bu süre. Dakikalarla, saniyelerle ifade edilecek, oldukça kısa bir süre olmalıydı... acaba Carrie Louise kocasına, "Demek sen de *öyle* sanıyorsun, ama yanılıyorsun." derken ne demek istemişti?

Alex'in sesi onu daldığı derin düşüncelerden uyandırdı.

"Müfettiş gerçekten çok zekice bir saptamada bulundu. Yani dekorun da aslında gerçek olduğunu söyleyerek. Tahta, bez, kartondan yapılmış, birbirine yapıştırılmış parçalardan oluşan ve gerçeğe uygun... Müfettiş buna, 'illüzyon, yani seyircilerin göz yanılgıları,' dedi. Bu doğru."

Miss Marple dalgın dalgın mırıldandı.

"Tıpkı illüzyonistlerin yaptığı gibi. Halk dilinde '*Ne sihirdir ne keramet, el çabukluğu marifet*' dedikleri şeyler gibi bir şey işte. Sanırım buna, 'yanılsama' deniyordu."

O sırada Stephen Restarick içeri girdi, soluk soluğaydı.

"Merhaba Alex. Şu Ernie denilen küçük sıçan yok mu, bilmem onu anımsar mısın?"

"On İkinci Gece'yi sahneye koyduğum zaman Feste karakterini oynayan çocuk mu? Yetenekli bir çocuktu..."

"Evet, Ernie yetenekli sayılır. Elinden her iş de geliyor. Dekorlarımızın büyük kısmını o yapıyor ama neyse, konu o değil. Ernie geceleri gizlice okuldan çıkıp etrafta dolaştığını iddia ediyor.

Gina'ya söylemiş. Övünmek için tabii. Bu arada dün gece de bahçede olduğunu ve bir şeyler gördüğünü de ileri sürmüş."

Alex birden döndü.

"Ne görmüş?"

"Bunu açıklamayacağını söylüyormuş. Aslında ben Ernie'nin dikkati üzerine çekmek için bunları uydurduğundan eminim. O korkunç bir yalancıdır ama bence yine de sorguya çekilmesinde yarar olabilir."

Alex hemen, "Şu sıra üzerine gitmemeli," dedi. "Çok fazla ilgi çektiğini düşünmemeli."

"Evet, sanırım haklı olabilirsin. Belki bu akşam konuşuruz."

Stephen kütüphaneye gitti.

Seyircileri temsilen ağır ağır salonda dolaşan Miss Marple geriye doğru bir adım atınca birden Alex Restarick'le çarpıştılar.

Miss Marple, "Özür dilerim," dedi.

Alex ona bakarak dalgın dalgın kaşlarını çattı.

"Pardon..." Sonra da hayretle, "Aaa, *siz* misiniz?" diye mırıldandı.

Bu söz Miss Marple'ın çok tuhafına gitmişti. Orada zaten Alex'le konuşmuyorlar mıydı ki böyle şaşırmıştı?

Alex Restarick gülümseyerek, "Başka bir şey düşünüyordum," dedi. "O Ernie denilen çocuğu..." İki eliyle anlaşılmaz hareketler yaptı.

Sonra birdenbire tavrı değişti. Hızla salonu geçerek kütüphaneye girdi. Kapıyı da arkasından kapattı.

Kapalı kapının ardından birtakım mırıltılar geldi ama Miss Marple bunları pek fark etmedi. Ernie de onu ilgilendirmiyordu. İş bilir Ernie de, onun ne gördüğü de ya da ne gördüğünü iddia ettiği de onu pek ilgilendirmiyordu. Onun bir şey görmüş olabileceğinde kuşkuluydu. Bir an bile önceki akşam gibi soğuk ve sisli bir gecede Ernie'nin kapının kilidini açıp bahçede dolaşmaya çıktığına

inanmamıştı. Hatta büyük olasılıkla gece hiç dışarı da çıkmamıştı. Tamamı boş bir övünmeydi, başka bir şey değil.

Miss Marple, aynen Johnnie Backhouse gibi, diye düşündü. Olaylar karşısında St. Mary Mead köyünün sakinleriyle karşılaştığı insanlar arasında paralellik kurma gibi bir alışkanlığı vardı.

Johnnie Backhouse'un da etki yapabileceğini anladığı anda insanların yüzüne, "Dün gece seni gördüm," diyerek onları iğnelemek gibi kötü bir alışkanlığı vardı.

Ve bunda şaşılacak şekilde başarılı olduğu da söylenebilirdi. Miss Marple böylece birçok insanın görülmekten çekindikleri yerlerde olduklarının ortaya çıktığını düşündü.

Sonra Ernie'yi bir yana bırakarak Müfettiş Curry'nin söylediğiyle Alex'in kafasında beliren fikrin ne olabileceğini düşünmeye başladı. Miss Marple da aklına bir şey geldiğini sanıyordu, ama bunun aynı şey olduğundan emin değildi. Aynı mıydı, yoksa farklı mı?

Alex Restarick'in durduğu yerde durdu.

Burası gerçek bir salon değil, diye düşündü. Burası tahta, bez ve kartondan yapılmış bir yer... Bir tiyatro sahnesi... Sahne dekoru... Beyninde bölük pörçük cümleler dans ediyordu. İllüzyon... Yanılsama... Seyircinin göz aldanması... Seyirciyi kendi gözleri aldatır... El çabukluğu marifet... Kavanozdaki balıklar... Metrelerce renkli kurdele... Kaybolan kadınlar... Sihir sanatının tüm araç gereçleri ve yanlış yönlendirmeleri...

Jane Marple'ın bilinçaltında bir şeyler kımıldandı... Bir resim... Alex'in söylediği bir şey... Alex'in tanımladığı bir şey... Müfettişin kronometresi... Dodgett'in soluk soluğa kalması... Soluk soluğa... Miss Marple'ın zihninde bir şeyler yer değiştirdi ve birden zirveye çıktı.

Miss Marple, "*Tabii* ya!" dedi. "Öyle olmalı..."

18. BÖLÜM

I

"Ah, Walter beni korkuttun!"

Gina, tiyatroda gölgeler arasından sıyrılan Walter Hudd'ı görünce ister istemez irkildi ve hafifçe geriledi. Henüz hava kararmamıştı, ama tüyler ürperten alacakaranlıkta eşyalar biçimlerini kaybediyor, ancak kâbuslarda görünen fantastik biçimler beliriyordu.

"Burada ne işin var? Sen tiyatronun yanına bile yaklaşmazdın."

"Seni arıyor olamaz mıyım Gina? Seni bulmak için en doğru yer burası, öyle değil mi?" Walter'ın yumuşak ağdalı konuşmasında en ufak bir ima bile yoktu ama Gina yine de çekindi.

"Bu iş ve ortam hoşuma gidiyor. Boya, bez kokusu, bu atmosfer, genel anlamda kulis... tüm bunları seviyorum."

"Evet, bunlar senin için çok önemli. Bunun farkındayım. Söylesene Gina, sence bu iş ne kadar zamanda halledilir?"

"Resmi soruşturma yarın ama herhalde on beş gün filan ileriye atılacak. En azından Müfettiş Curry'nin görüşü bu."

Walter düşünceli düşünceli mırıldandı.

"On beş gün... Anlıyorum. Üç hafta diyelim. Daha sonra özgürüz. Ben Amerika'ya döneceğim."

Gina, "Oh, hayır!" diye bağırdı. "Ben o kadar aceleye getiremem. Büyükannemi bırakamam. Ayrıca üzerinde çalıştığımız iki yeni oyun da var, onları sahneleyeceğiz..."

"Ben, '*biz*' demedim. '*Ben* gideceğim,' dedim."

Gina olduğu yerde kalakaldı ve kocasına baktı. Her nedense gölgelerin de etkisiyle çok iri görünüyordu Walter... Büyük, sakin bir kitle –en azından o anda Gina'ya öyle geliyordu– bir hayli tehlikeli ve ürkütücü...

Ona doğru eğilmişti... Bir tehdit miydi bu? Neydi?

"Yani..." dedi Gina tereddütle duraksayarak. "Yani benim seninle gelmemi istemiyor musun?"

"Neden ki? Öyle bir şey söylemedim!"

Gina birden öfkelenmişti.

"Yani gelip gelmememin senin için hiçbir önemi yok, öyle mi?"

"Bak, Gina. Artık seninle açık açık konuşmamızın zamanı geldi. Evlendiğimiz zaman birbirimizi pek tanımıyorduk – ne ailelerimiz, ne yaşadığımız yer, ne de büyüdüğümüz çevre hakkında herhangi bir fikrimiz yoktu. Bunun önemli olmadığını düşünüyorduk. Bizim için birlikte hoş zaman geçirmekten daha önemli bir şey olmadığını düşündük ama birinci perde sona erdi artık. Ailen benden hoşlanmadı ve hoşlanacağa da benzemiyorlar. Belki haklılar da. Ben onlar gibi değilim ama burada kalacağımı, sabırla bekleyeceğimi ve aptallık olarak nitelendirdiğim tuhaf işler yaparak oyalanacağımı sanıyorsan yanılıyorsun. Kendi ülkemde yaşamak ve hoşuma giden bir iş yapmak istiyorum. Benim anlayışımda kadın, eski günlerde kocalarıyla birlikte uzak diyarlara göçen kadınlar gibi olmalı, her şeye hazır, güçlüklere, yabancı bir ülkeye, tehlikeye, alışılmadık bir çevreye katlanabilen bir kadın... Belki senden bu kadarını istemeye hakkım yok ama ben, 'ya hep, ya hiç' diyenlerdenim. Belki seni ace-

leyle evliliğe sürükleyen ben oldum. Eğer öyleyse benden kurtulman, kendine yeniden bir hayat kurman daha iyi olur. Karar senin. Eğer o sanatkâr çocuklardan birini beğeniyorsan, istediğini seç, bu senin hayatın. Ben evime dönüyorum."

Gina, "Çok kötüsün, sen *domuzun* tekisin!" dedi. "Ben burada olmaktan mutluyum, çok eğleniyorum."

"Öyle mi? Ama ben değilim. Sanırım sen cinayeti de eğlenceli buluyorsun?"

Gina sinirlendi.

"Bu söylenebilecek en haince ve kötü söz. Christian dayımı çok severdim. Ayrıca birinin büyükannemi aylardan beri yavaş yavaş zehirlediğinin farkında değil misin? Korkunç bir şey bu!"

"Sana buradan hoşlanmadığımı söyledim. Burada olanlar hoşuma gitmiyor. Ben gideceğim."

"Eğer izin verirlerse! Christian dayımın öldürülmesinden ötürü tutuklanma olasılığının olduğunun farkında değil misin? Müfettiş Curry'nin sana bakışı hiç hoşuma gitmiyor. Onda üzerine atılmak için avını gözleyen, sivri tırnaklı, iri pençeli bir kedi hali var. Hem İngiliz olmadığın hem de o gece atan sigortaya bakmak için salondan çıktığın için suçu senin üzerine yıkacaklarından eminim."

"Ellerinde delil olması gerekir."

Gina inledi.

"Senin için korkuyorum Walter. Başından beri korkuyorum."

"Korkmanın bir yararı yok. Ellerinde aleyhime bir tek delil dahi yok."

Sessiz sedasız malikâneye doğru yürüdüler.

Gina, "Benim seninle birlikte Amerika'ya gelmemi istediğini hiç sanmıyorum," dedi.

Walter Hudd yanıt vermedi.

Gina ona dönerek hırsla ayağını yere vurdu.

"Senden nefret ediyorum! Nefret ediyorum! Nefret ediyorum! Çok kötüsün! Sen korkunç bir canavarsın; acımasız, duygusuz bir yaratıksın! Senin için elimden geleni yaptım ama sen beni başından atmak istiyorsun. Benden kurtulmak istiyorsun. Beni bir daha görüp görmemek umurunda bile değil. Zaten *ben* de *seni* bir daha görmek istemiyorum! Seninle evlenmekle büyük aptallık ettim, en kısa zamanda boşanacağım. Sonra da Stephen ya da Alex'le evleneceğim ve de seninle evli olduğum sürece asla olamadığım kadar mutlu olacağım. Sen Amerika'ya dön – umarım yaşamının sonuna kadar seni mutsuz edecek iğrenç bir kadınla evlenirsin!"

Walter, "Güzel," dedi. "Böylece artık ikimiz de ne noktada olduğumuzu biliyoruz."

II

Miss Marple, Gina'yla Walter'ın birlikte malikâneye girdiklerini gördü.

Yaşlı kadın o öğleden sonra Müfettiş Curry'nin Dodgett'le canlandırma yaptığı yerde duruyordu. Sonra birden hemen arkasında Miss Bellever'ın sesini duydu ve irkildi.

"Üşüyeceksiniz, Miss Marple. Güneş battıktan sonra buralarda böyle dolaşmamalısınız."

Miss Marple uysal bir tavırla Miss Bellever'ın yanında yürümeye başladı. Hızlı adımlarla eve döndüler.

Miss Marple, "İllüzyonistlerin yaptıkları numaraları düşünüyordum," diye mırıldandı. "İnsan onları izlerken nasıl yaptıklarını anlamak çok zor ama sonradan açıklanınca aslında ne kadar basit olduğunu görüyorsunuz. Hoş, şimdi bile sihirbazların şapkadan kavanozla balıkları nasıl çıkardıklarını bilemiyorum. İkiye Biçilen Kadın

numarasını hiç gördünüz mü? Korkunç bir numara. Hiç unutmam on bir yaşındayken izlemiş ve adeta büyülenmiştim. Nasıl yapıldığını ise asla *çözemedim* ama geçenlerde gazetede bu sihirbazlık numarasını olduğu gibi açıklayan bir yazı vardı. Bence bir gazete böyle bir şey yapmamalı, öyle değil mi? Anlaşılan bu numarada bir değil *iki kız* oluyormuş. Birinin kafası, birinin bacakları... İnsan onun bir kız olduğunu sanıyor ama aslında iki kız var, tabii bunun tam tersi de olabilir, öyle değil mi?"

Miss Bellever onu şaşkınlıkla süzdü.

Miss Marple genelde bu kadar dalgın olmaz, tutarsız şeyler söylemezdi.

Bütün bu olanlar zavallı yaşlı kadına çok fazla gelmiş olmalı, diye düşündü.

Jane Marple konuşmayı sürdürdü.

"Eğer bir olaya yalnızca tek bir açıdan bakarsanız, yalnızca baktığınız yönü görürsünüz. Ancak beyninizde neyin gerçek, neyin yanılsama olduğunu ayırt edebildiğiniz zaman, o zaman her şey yerli yerine oturuyor." Birden sustu ve sonra da aniden, "Carrie Louise iyi mi?" diye sordu.

Miss Bellever, "Evet," dedi. "İyi ama biliyorsunuz birinin kendisini öldürmek istediğini öğrenmesi onun için çok büyük bir şok oldu. Bunun onu sarsması o kadar doğal ki, sonuçta Carrie Louise şiddetin ne demek olduğunu bile bilmeyen biri."

Miss Marple düşünceli düşünceli, "Carrie Louise bizim anlayamadığımız bazı şeyleri anlıyor," dedi. "Bu hep böyleydi."

"Ne demek istediğinizi anlıyorum ama o hayal dünyasında yaşıyor."

Miss Bellever, Jane Marple'ı şaşkınlıkla süzdü.

"Öyle mi dersiniz?"

"Şimdiye dek hiç Cara kadar hayal âleminde yaşayan bir insan..."

"Siz öyle düşünüyor olabilirsiniz ama belki..."

Edgar Lawson'ın yanlarından hızlı adımlarla geçtiğini gören Miss Marple birden sustu. Genç adam başıyla selam verdiyse de yüzlerine bakmadan geçti.

Miss Marple, "Onun bana kimi anımsattığını buldum. Leonard Wylie adındaki bir genç adamı anımsatıyor. Babası gibi o da diş doktoruydu ama adamcağız yaşlanmış, gözleri iyi görmez olmuştu. Elleri titriyordu. Çoğu hasta ona değil oğluna gitmeyi yeğliyorlardı. Yaşlı adam bu duruma çok üzülüyor, kızıyor ve artık hiçbir işe yaramadığını söylüyordu. Buna çok üzülen aptal ve yufka yürekli bir genç olan Leonard normalinden fazla içmeye başlamış gibi bir havaya girdi. Her zaman viski kokuyor, hastaları geldiği zaman sızmak üzereymiş gibi rol yapıyordu. Böylece hastaların yeniden babasına döneceklerini, kendisinin bir işe yaramadığını söyleyeceklerini sanıyordu."

"Peki, öyle oldu mu?"

Miss Marple, "Tabii ki hayır!" dedi. "Sorsa bu durumda olacakları biraz sağduyu sahibi olan herkes Leonard'a söyleyebilirdi. Hastalar başka bir diş doktoruna, rakipleri Bay Reilly'ye gittiler. İyi kalpli insanların birçoğu ne yazık ki sağduyulu olamıyorlar... Üstelik Leonard Wylie iyi rol yapmayı da inandırıcı olmayı da beceremiyordu... Sarhoşluğu asla gerçek sarhoşluğa benzemiyor, viskiyi ise elbiselerine boca ediyordu."

Yan kapıdan eve girdiler.

19. BÖLÜM

İçeriye girdiklerinde ev halkının kütüphanede toplanmış olduğunu gördüler. Lewis bir aşağı bir yukarı yürüyordu. Belirgin şekilde gergin bir hava vardı.

Miss Bellever, "Bir şey mi oldu?" diye sordu.

Lewis kısaca, "Bu geceki yoklamada Ernie Gregg'in okulda olmadığı görüldü," dedi.

"Kaçmış mı?"

"Bilmiyoruz. Maverick'le öğretmenler etrafı arıyorlar. Bulamazsak polise haber vereceğiz."

"Büyükanne..." Yaşlı kadının yüzü kireç gibiydi. Gina şaşkın bir halde yanına koşarak ona sarıldı. "Hasta mısın?"

"Yalnızca çok üzgünüm. Zavallı çocuk..."

Lewis başını salladı. "Ona bu akşam dün gece önemli bir şey görüp görmediğini soracaktım. Bunu konuştuktan sonra da diğer konuyu açacaktım. Onun için çok iyi bir iş teklifi almıştık. Ama şimdi..." Sustu.

Miss Marple başını sallayarak, "Zavallı aptal çocuk..." diye mırıldandı. "Sersem..."

Carrie Louise yavaşça, "Demek sen de öyle düşünüyorsun, Jane..." dedi.

Stephen Restarick içeri girdi.

"Seni tiyatroda bulamadım Gina. Oysa bana orada olacağını söylemiştin... Hey... bir şey mi oldu?"

Lewis olanlar hakkında ona da bilgi verdi. Konuşmasını bitirirken Dr. Maverick yanında sarı saçlı, pembe yanaklı, kuşku uyandıracak kadar saf görünümlü bir çocukla kütüphaneye girdi. Miss Marple, Stonygates'e geldiği ilk akşam da aynı çocuğun yemekte olduğunu anımsıyordu.

Doktor, "Arthur Jenkins'i getirdim," dedi. "Anlaşılan Ernie'yle en son o konuşan o olmuş."

Lewis çocuğun yanına gitti.

"Arthur, lütfen bize yardımcı ol, Ernie nereye gitti? Yoksa bir oyun mu bu?"

"Bilmiyorum efendim. Gerçekten bilmiyorum. Ernie bana bir şey söylemedi. Aklı tamamen tiyatroda sahnelenecek oyundaydı – yalnızca ondan söz edip duruyordu. Dekor konusunda harika bir fikri olduğunu, Bayan Hudd'la Bay Stephen'ın da bu fikrini çok beğendiklerini söyledi."

"Bir şey daha var Arthur. Ernie dün gece kapılar kilitlendikten sonra bahçede dolaştığını öne sürmüş. Doğru mu bu?"

"Tabii ki değil. Palavra! Ernie'ninki yalnızca böbürlenmeydi. Pis yalancı! *O* gece hiç dışarı çıkmadı. Çıkabileceğini söyleyerek böbürleniyordu ama kilit açmakta da o kadar usta değildi. Her neyse dün gece okuldaydı, eminim."

"Bunu bizi rahatlatmak için söylemiyorsun ya Arthur?"

Arthur ciddiyetle, "Yemin ederim," dedi.

Lewis pek tatmin olmuşa benzemiyordu.

Dr. Maverick, "Dinleyin!" diye bağırdı. "Bu da ne?"

Dışarıdan birtakım mırıltılar duyuluyordu. Kapı açıldı ve Bay Baumgarten bembeyaz bir yüzle içeri girdi. Beti benzi solmuştu, hasta gibiydi.

"Bulduk..." diye mırıldandı. "Onu bulduk – yani onları. Korkunç..."

Bir koltuğa çökerek yüzünü kuruladı.

Mildred Strete sert bir sesle haykırdı.

"*Onları* da ne demek?"

Baumgarten'in tüm vücudu titriyordu.

"Tiyatrodalardı," dedi. "Kafaları ezilmişti, üzerlerine büyük bir ağırlık düşmüş olmalı. Alex Restarick ve Ernie Gregg denilen o çocuk. İkisi de ölmüşler..."

20. BÖLÜM

Miss Marple, "Sana bir fincan sıcak çorba getirdim Carrie Louise," dedi. "İç şunu."

Bayan Serrocold oymalı büyük meşe karyolada doğrulup oturdu. Ufalmıştı, aynen küçük bir çocuk gibi görünüyordu. Yanakları pembeliğini kaybetmişti. Bakışları tuhaf ve dalgındı.

Çorbayı uysal bir tavırla Jane Marple'dan aldı. O çorbasını içerken Miss Marple da yatağın yanındaki koltuğa oturdu.

Carrie Louise, "Önce Christian..." dedi. "Şimdi de Alex ve o zavallı çocuk, zavallı aptal Ernie. Acaba... acaba o gerçekten bir şey biliyor muydu?"

Miss Marple, "Sanmıyorum," diye yanıtladı bu soruyu. "Bence yalan söylüyordu. Bir şey gördüğünü ya da bildiğini ima ederek dikkat çekmek istiyordu. Asıl sorun birinin onun bu yalanlarına inanmış olması..."

Carrie Louise ürperdi. Gözlerinde yine o dalgın ifade belirdi.

"O çocuklar için çok şeyler yapmak istiyorduk... Bazı şeyleri yapabildik de. İçlerinden bazıları gerçekten de çok olumlu tepki verdi, başarılı oldular. Birkaçı gerçek anlamda sorumluluk isteyen işlere yerleşti. Ufak bir kısmına ise yardımcı olunamadı, eski du-

rumlarına döndüler. Buna da engel olunamazdı. Modern hayat öylesine karmaşık ki, özellikle de basit, iyi gelişmemiş insanlar için. Lewis'in büyük planını biliyor musun? Geçmişte birçok suçlunun başka ülkelere sürgüne gönderildikleri için kurtulduklarına inanıyor. Gemilere doldurup denizaşırı ülkelere yollanmış – orada basit bir çevrede kendilerine yeni hayatlar kurmuşlar. Lewis de bunu modern anlamda gerçekleştirmek istiyor. Çok büyük bir arazi ya da bir grup ada satın alacak. Bu çocukları oraya yerleştirecek, sonra birkaç yıl finansal destek verecek, burası herkesin katkıda bulunacağı bir çeşit kooperatif; kendi kendini geçindiren, kendi kendine yeten bir yer olacak... Böylece şehirlerin insanı günaha girmeye teşvik eden olumsuz etkisi önlenmiş, eski kötü günler etkisizleştirilmiş olacak. Bu onun en büyük düşü! Tabii bunun için çok fazla para gerekiyor. Ve artık öyle ileri görüşlü yardımsever zenginler de pek kalmadı. Bize bir başka Eric lazım. Eric bu planı içtenlikle benimserdi."

Miss Marple komodinin üzerinden küçük bir makas alarak dikkatle inceledi.

"Ne tuhaf bir makas bu. Bir tarafında parmak geçirmek için iki delik var. Diğer tarafında ise bir tane..."

Carrie Louise'in gözlerindeki korkutucu dalgın ifade kayboldu.

"Onu bana bu sabah Alex verdi. Bununla sağ elin tırnakları daha kolaylıkla kesilebiliyormuş. Zavallı çocuk, o kadar hayat doluydu ki. Makası bana hemen burada denetti."

Miss Marple, "Ve sanırım kesik tırnakları da özenle toplayıp götürdü..." dedi.

Carrie Louise, "Evet," diye yanıtladı bu soruyu. Sonra birden durakladı. "Nereden bildin?"

"Alex'i düşünüyordum, çok zekiydi. Evet, çok zekiydi."

"Yani, bu yüzden mi öldü?"

"Evet, öyle olduğunu sanıyorum..."

"O ve Ernie... bunun düşüncesi bile korkunç. Olayın ne zaman olduğunu düşünüyorlar?"

"Bu akşam... herhalde altıyla yedi arası..."

"Yani paydostan sonra mı?"

"Evet."

Gina bu akşam tiyatrodaydı, Walter Hudd da. Stephen da Gina'yı aramak için oraya gittiğini söylemişti...

Bu durumda onlardan biri...

Miss Marple birden arkadaşının sesiyle daldığı düşüncelerden sıyrıldı.

Carrie Louise kısık bir sesle ve hiç beklenmedik bir şekilde, "Jane, sen ne kadarını biliyorsun?" diye sordu.

Miss Marple hızla başını kaldırdı. İki kadın göz göze geldiler.

Jane Marple ağır ağır, "Eğer emin olabilseydim..." diye mırıldandı.

"Emin olduğunu sanıyorum Jane."

Miss Marple ağır ağır, "Ne yapmamı istiyorsun?" diye sordu.

Carrie Louise yeniden yastıklarına dayandı.

"Bu senin elinde Jane. Doğru olduğunu düşündüğün şeyi yapmalısın."

Gözlerini kapattı.

"Yarın..." dedi Miss Marple tereddütle. "Yarın Müfettiş Curry'yle konuşmaya çalışacağım. Tabii beni dinlerse..."

21. BÖLÜM

Müfettiş Curry sabırsızlıkla, "Buyurun Miss Marple, ne vardı?" dedi.

"Acaba büyük salona geçebilir miyiz?"

Müfettiş Curry şaşırmıştı.

"Orada kimse duymadan rahatlıkla konuşabileceğimizi mi düşünüyorsunuz? Burası daha..." Kütüphanede etrafına bakındı.

"Konu kimse duymadan konuşmak değil. Size bir şey göstermek istiyorum. Alex Restarick'in görmemi sağladığı şeyi..."

Müfettiş sıkıntıyla iç geçirerek ayağa kalktı ve Miss Marple'ı izledi.

Sonra da umutla, "Sanırım biri size içini döktü?" dedi.

Miss Marple başını salladı.

"Hayır. Bunun söylenen sözlerle bir ilgisi yok. Bu daha çok bir oyun, bir göz boyama olayı. Bildiğiniz gibi, 'yanılsama' diye bir kavram vardır, el çabukluğu marifeti gibi bir şey. Bilmem ne demek istediğimi anlıyor musunuz?"

Müfettiş Curry anlayamıyordu. Şaşkınlıkla Miss Marple'a bakarak onun aklının yerinde olup olmadığını düşündü.

Miss Marple salonda yerini aldı. Müfettiş Curry'den de yanında durmasını istedi.

"Burayı bir tiyatro sahnesi olarak düşünmenizi istiyorum müfettiş. Aynen Christian Gulbrandsen'in öldürüldüğü gece olduğu gibi. Siz de burada sahnedeki oyuncuları izleyen seyirciler arasındasınız. Bayan Serrocold, ben, Bayan Strete, Gina, Stephen gibi. Sahneye ise aynen bir tiyatro oyununda olduğu gibi giriş çıkışlar oluyor, oyundaki karakterler farklı yerlere gidiyorlar. Siz seyircilerin arasındayken sahneden çıkanların nereye gittiklerini pek düşünmezsiniz. Oyuncular sözde 'ön kapıya' ya da 'mutfağa' giderler. Kapı aralanır ve siz özellikle boyanmış bir arka plan dekoru görürsünüz. *Gerçekte* ise oyuncular kulise giderler ya da sahnenin arkasına, teknisyenlerin, elektrikçilerin ve sıranın kendilerine gelmesini bekleyen diğer oyuncuların yanına. Yani dışarı, farklı bir dünyaya geçerler..."

"Sizi tam olarak anlayamıyorum, Miss Marple..."

"Ah, biliyorum. Şu an size bu sözlerimin aptalca göründüğünün farkındayım – ama bütün olanları bir tiyatro oyunu olarak düşünün, sahne olarak da 'Stonygates'in büyük salonunu'. Peki bu durumda sahnenin *gerisi* neresi? Yani kulis neresi oluyor? *Teras* değil mi? Teras ve *terasa açılan bir dizi pencere*..."

İşte yanılsama da tam bu şekilde sağlandı – el çabukluğuyla farklı algının yaratıldığı nokta tam olarak buydu. Bunu aklıma getiren de 'İkiye Biçilen Kadın' numarası oldu."

"İkiye Biçilen Kadın numarası mı?" diye soran Müfettiş Curry artık Miss Marple'ın aklını kaçırdığından emindi.

"Çok heyecan uyandıran bir sihirbazlık numarasıdır bu. Görmüş olmalısınız ancak bu numarada söz konusu olan bir değil iki

kızdır. Birinin başı, diğerinin ayağı. Seyirciler sahnede bir tek kız olduğunu sanırlar, ama gerçekte iki kişi vardır. İşte ben de bu yüzden, bunun *tamamen tersi* olabilir, diye düşündüm. İki kişi aslında *bir kişi* olabilirdi."

Curry dehşet içinde Miss Marple'a baktı.

"İki kişi bir kişi mi?"

"Evet ama uzun süre için değil. Memurunuzun bahçeden eve koşup, sonra da geri dönmesi ne kadar sürmüştü? İki dakika kırk beş saniye, değil mi? Bu ondan da kısa sürmüş olmalı. İki dakikadan da az."

"İki dakikadan az olan nedir?"

"Sahnelenen oyun. İki kişinin tek kişi olarak algılanması. Yani içeride – çalışma odasında. Biz sahnenin sadece görünen kısmına bakıyoruz. Sahne gerisinde ise teras ve *bir dizi pencere* var. Bu durumda çalışma odasında iki kişinin bulunduğu bir sırada pencereyi açıp dışarı çıkmak, terasta koşmak (Alex bu ayak seslerini duymuştu), yan kapıdan içeri girmek, Christian Gulbrandsen'i öldürdükten sonra geri dönmek o kadar kolaydı ki. Bu sırada çalışma odasında kalan diğer şahıs, iki kişinin seslerini taklit eder ve biz içeride hâlâ *iki* kişinin olduğunu düşünürüz. Gerçekte orada bir kişi vardır –ama iki dakikadan kısa bir süre için– sonra yine iki kişi olur."

Müfettiş Curry derin bir soluk aldıktan sonra kendini toplayarak, "Yani, *Edgar Lawson* terastan koştu ve Gulbrandsen'i öldürdü, öyle mi? Bayan Serrocold'u da o zehirledi." dedi.

"Aslında *Carrie Louise'i zehirleyen yoktu* müfettiş. Bu da bir yanıltmaydı! Biri Bayan Serrocold'un romatizma yüzünden çektiği acıların zehirlenme belirtilerine çok benzemesinden yararlandı. Bu

da eski sihirbaz hilesinden farksız. Sihirbaz da bir şekilde istediği oyun kâğıdını çektirmeyi başarır, değil mi? Bir ilaç şişesine arsenik koymak çok kolay bir şey, aynen daktiloyla yazılmış bir mektuba birkaç satır eklemek gibi. Aslında Bay Gulbrandsen'in buraya gelmesinin *gerçek* nedeni herkesin de tahmin ettiği gibi Gulbrandsen Vakfı'yla ilgiliydi. Yani parayla. Diyelim ki bir zimmete para geçirme olayı söz konusuydu. Hem de çok büyük oranda... Can alıcı noktayı görüyorsunuz, değil mi? Her şeyin kimi işaret ettiğini? Yalnızca bir kişiyi..."

Müfettiş Curry yutkundu.

"Lewis Serrocold!" diye mırıldandı. Buna inanamadığı anlaşılıyordu.

Miss Marple, "*Lewis Serrocold...*" dedi.

22. BÖLÜM

Gina Hudd'ın teyzesi Bayan Van Rydock'a yazdığı mektuptan bir bölüm:

...İşte böyle sevgili Ruth teyze, olanlar kâbustan farksızdı, özellikle de sonu. Sana Edgar Lawson denilen o tuhaf adamdan söz etmiştim. Zaten hep korkağın biriydi. Müfettiş onu sorguya çekmeye başlayınca baskıya dayanamayıp dili çözüldü. Sonra aynen korkak bir tavşan gibi bilinçsizce kaçmaya başladı. Pencereden dışarı atlayarak koşa koşa evin köşesini döndü. Çakıllı araba yolunda delicesine koşmaya başladı. Tam o sırada bir polis onu durdurmak için karşısına çıktı. Edgar döndü ve gölete doğru koştu. Edgar yıllardan beri suların üstünde duran, neredeyse tamamen çürümüş eski sandala atladı ve uzaklaşmaya çalıştı. Akılsızlığın bu kadarı olur, bu tam bir delilikti. Ama o daha önce de dediğim gibi paniğe kapılmış zavallı bir tavşandan farksızdı.

Lewis, "O sandalın tahtaları çürük!" diye haykırarak gölete koştu ama tam o sırada kayık battı ve Edgar suda çırpınmaya başladı. Yüzme bilmiyordu. Lewis suya atlayarak Edgar'a doğru yüzdü ve ona ulaştı. İkisi de çok zor durumdalardı, çünkü sazlıkların ara-

sında kalmışlardı. Müfettişin adamlarından biri beline ip bağlayarak göle daldı ama o da sazlara dolandı. Onu çeke çeke çıkarmak zorunda kaldılar.

Bu arada Mildred teyze gülünç bir şekilde, "Boğulacaklar... Boğulacaklar... Boğulacaklar..." diye inleyip duruyordu. Büyükannem ise yalnızca, "Evet," dedi. Ama bu öyle bir "EVET" ti ki –nasıl ifade edebileceğimi bilmiyorum– içimize işledi, hançer gibi yüreğimize saplandı.

Abarttığımı düşünüyor olmalısın, biraz fazla dramatik olmaya başladım, değil mi? Ama inan öyleydi.

Ve sonra her şey sona erdi. Onları sudan çıkardılar. Suni teneffüs yaptılar ama bir yararı olmadı. Müfettiş yanımıza gelerek büyükanneme, "Korkarım umut yok. Bayan Serrocold," dedi.

"Büyükannem yavaşça, 'Teşekkür ederim, müfettiş,' dedi.

Sonra dönüp bize baktı. Ona yardımcı olmak istiyor ama ne yapacağımı bilemiyordum. Jolly her zamanki gibi ciddi ve sevecendi, büyükanneme hizmete hazırdı. Stephen ise kollarını Carrie Louise'e doğru uzatmıştı. O yaşlı şirin Miss Marple ise üzgün üzgün bakıyordu. Hatta Walter bile üzgündü. Hepimiz de büyükannemi çok seviyor, BİR ŞEYLER *yapmak istiyorduk.*

Büyükannem yalnızca, "Mildred,'" dedi. Mildred teyze de, "Anne," dedi. Sonra birlikte malikâneye girdiler. Büyükannem solgun ve perişan duruyordu, Mildred teyzenin koluna yaslanmıştı. O zamana kadar onların birbirlerini ne kadar çok sevdiklerini fark etmemiştim. Biliyorsun hiç belli etmezlerdi ama içlerinde, çok derinlerde hep bu büyük sevgi yaşıyormuş.

Gina duraklayarak dolmakalemin ucunu ısırdı. Sonra ekledi.

Walter'la bana gelince... Mümkün olduğu kadar çabuk Amerika'ya döneceğiz...

23. BÖLÜM

"Gerçeği nasıl anladın Jane?"

Miss Marple hemen yanıt vermedi. Karşısındaki iki kişiyi düşünceli bakışlarla süzdü. Carrie Louise her zamankinden daha kırılgan, daha zayıf ve narin duruyordu, ama tuhaftır olanlardan etkilenmemiş gibiydi. Yanında ise tatlı tatlı gülümseyen, gür kır saçlı bir adam vardı: Cromer Piskoposu Dr. Galbraith.

Piskopos, Carrie Louise'in ellerini avuçlarının arasına aldı.

"Zavallı yavrum, bu sizin için çok büyük bir acı, çok büyük bir şok."

"Acı evet... ama şok değil."

Miss Marple, "Öyle," diye mırıldandı. "İşte ben de bunu fark ettim. Herkes Carrie Louise'in bambaşka bir âlemde yaşadığını, gerçeklerle tüm ilişkisini kesmiş olduğunu söylüyordu ama aslında, Carrie Louise, sen gerçeklerin farkındaydın, aldanmıyor, kendini kandırmıyordun. Bir yanılsama değildi seninki, hayallere kapılmak da değildi. Birçoğumuz hayal dünyasında yaşarız ama sen öyle değildin işte. Birden bunu fark ettim ve o zaman da senin ne düşündüğünü ya da ne hissettiğini anlamaya çalışmam gerektiğini gördüm. Onun düşünceleri bana rehber olmalı, dedim. Sen kimsenin seni zehirlemeye kalkışmayacağından emindin. Buna *inanamıyordun*... inanmamakta da çok haklıydın, çünkü öyle bir şey yoktu. Edgar'ın

Lewis'e zarar *vereceğine* de asla inanmadın. Bunda da haklıydın. Gina'nın kocasından başka birini sevmediğinden de emindin. Bunda da kesinlikle haklı olduğun ortaya çıktı.

"İşte böylece senin yolunu izlediğimde gerçek gibi *görünen* şeylerin aslında bir yanılsama olduğunu anladım. Belirli bir amaçla özellikle yaratılmış illüzyonlar. Aynen illüzyonistlerin seyircileri aldatmak için hazırladığı oyunlara benziyorlardı bunlar. Ve seyirciler de bizdik.

"Bu gerçeği ilk keşfeden Alex Restarick oldu, çünkü olaylara bambaşka bir gözle bakabildi, farklı bir açıdan bakma şansını buldu. Müfettişle dışarıdaki araba yolunda duruyordu. Eve baktı ve terasa açılan pencerelerin sağlayacağı olanakları anladı. Sonra o gece duyduğu ayak seslerini anımsadı. Müfettişin kronometreyle yaptığı deneme ise Alex'e bu işin sanıldığından daha kısa bir zaman alacağını gösterdi. Polis memuru denemeden sonra soluk soluğaydı, puflayıp duruyordu. Daha sonra o puflayan polis memurunu düşünürken birden o gece Lewis Serrocold'un çalışma odasının kapısını açtığı zaman soluk soluğa olduğunu anımsadım. Soluk soluğaydı çünkü hızla koşmuştu...

"Ama benim olayı çözmemdeki asıl dayanak noktası Edgar Lawson oldu. Bana hep Edgar Lawson'da bir tuhaflık varmış gibi geliyordu. Sözleri ve davranışları hakkında ileri sürülenlerle tam bir uyum içindeydi ama yine de onda bir tuhaflık vardı çünkü Edgar aslında şizofren rolü oynayan normal bir gençti. Bu yüzden de doğal olarak biraz abartıyordu, davranışları fazlasıyla melodram kokmaktaydı.

"Bütün bunlar dikkatle düşünülmüş ve planlanmış olmalı. Sanırım Lewis, Christian'ın son ziyaretinde onun bir şeylerden kuşkulandığını anlamıştı. Christian'ı çok iyi tanıyordu, onun bir şeyden

kuşkulandığı takdirde işin peşini bırakmayacağını, haklı mı haksız mı olduğunu ortaya çıkarana dek bu işin üzerine gideceğini çok iyi biliyordu."

Carrie Louise kımıldandı.

"Evet," dedi. "Christian öyle bir insandı. Ağır, sağduyulu ve titiz ama son derece zeki bir adamdı. Neden kuşkulandığını bilmiyorum ama araştırmaya başlamış, gerçeği öğrenmişti."

Piskopos Dr. Galbraith, "Daha dikkatli bir mütevelli olmadığım için kendimi suçluyorum," dedi.

Carrie Louise, "Sizden finans işlerinden anlamanız beklenmiyordu ki," dedi. "Bu aslında Bay Gilfoy'un göreviydi. O ölünce de bu konudaki büyük deneyimi, kontrolün Lewis'e geçmesini sağladı. İşte onun başını döndüren de bu oldu."

Carrie Louise'in yanakları pembeleşmişti.

"Lewis büyük bir adamdı: vizyonu, büyük idealleri olan biri... Parayla çok büyük şeyler başarabileceğine bütün kalbiyle inanıyordu. Parayı asla kendisi için istemiyordu –en azından açgözlülükten, aşağılık, ahlaksızca amaçlarına hizmet etmesi için istemiyordu– onun aslında yalnızca paranın sağlayacağı güce ihtiyacı vardı. O büyük iyilikler yapmak için güç sahibi olmak istiyordu..."

Dr. Galbraith, "O Tanrı olmak istedi," dedi. Sesi birdenbire sertleşmişti. "O insanların yalnızca Tanrı'nın isteklerini yerine getiren bir aracı olduklarını unuttu."

Miss Marple, "Ve vakıftaki paraları zimmetine geçirdi, öyle mi?" diye sordu.

Dr. Galbraith duraksadı.

"Yalnızca bu kadar değil..."

Carrie Louise, "Ona anlatın," dedi. "Jane benim en eski arkadaşlarımdan biri."

Piskopos, "Lewis Serrocold bir finans sihirbazı olarak biliniyordu," diye başladı açıklamalarına. "Teknik anlamda bu konuda çalıştığı, yani hesap uzmanlığı yaptığı sırada sırf eğlence olarak çok çeşitli, güvenli dolandırıcılık yöntemleri keşfetmişti. Bu o zamanlar onun için yalnızca akademik bir çalışmaydı ama sonra bu sayede büyük miktarlarda para elde edebileceğini anlayınca bu yöntemleri uygulamaya geçirdi. Çünkü elinde birinci sınıf malzeme vardı. Okuldaki çocukların arasından birkaçını seçti. Bunlar suç işlemeye eğilimli, heyecandan çok hoşlanan, çok zeki gençlerdi. Tabii bu işin nasıl yürüdüğünü henüz en ince noktalarına kadar belirleyemedik ama bunun gizli bir grup olduğunu, bilinçli bir şekilde eğitildiğini ve çeşitli şirketlerde kilit pozisyonlara yerleştirildiğini anlayabiliyoruz. Bu çocuklar daha sonra Lewis'in emirlerini yerine getiriyor, onun verdiği direktifler doğrultusunda hesaplarda en ufak bir kuşku yaratmayacak şekilde değişiklik yaparak önemli miktarları zimmete geçiriyorlardı. Sanırım bu işlemler öylesine yaygın ve karışık ki denetimcilerin bunları ortaya çıkarması belki de aylar alacak. Tahminimizce bu paralar çeşitli adlar altında Lewis Serrocold'un ya da şirketlerinin banka hesaplarına yatırılıyordu. Lewis Serrocold böylece toplanan büyük parayla denizaşırı bir yerde büyük bir arazi alacak ve orada suçlu çocukların pay sahibi olacakları, deneysel, kooperatif düzeniyle işleyen bir koloni yaratacaktı ve onu da kendisi yönetecekti. Bu belki olağandışı bir düştü... asla gerçekleşmeyecek..."

Carrie Louise, "Onun bu rüyası gerçek olabilirdi..." dedi.

"Evet, olabilirdi ama Lewis dürüst olmayan yollara sapmıştı ve Christian Gulbrandsen de bunu fark etti. Çok sarsıldı tabii. Gerek böyle bir durumu keşfetmiş olmak gerekse Lewis aleyhine açılacak

olası bir davanın sizi ne kadar yıpratacağı düşüncesi onu çok üzüyordu."

Carrie Louise başıyla onayladı.

"Demek bana kalbimin sağlam olup olmadığını sormasının nedeni buydu. Sağlığım için bu yüzden endişeleniyordu. Bunu anlayamadım."

"Sonra Lewis Serrocold kuzey bölgesine yaptığı seyahatten döndü. Christian onunla evden uzakta, dışarıda konuştu ve ona durumu bildiğini açıkladı. Sanırım Lewis bu bunu soğukkanlılıkla karşıladı. Her ikisi de durumu size sezdirmemeleri gerektiğini düşünüyorlardı. Sanırım Christian bana mektup yazarak beni buraya çağıracağını, bir mütevelli olarak benimle de bu sorunu konuşması gerektiğini söyledi."

Miss Marple söze karıştı.

"Tabii Lewis Serrocold olası bir acil durum karşısındaki önlemlerini çoktan almıştı," dedi. "Her şey planlanmıştı. Edgar Lawson rolünü oynayacak olan o genci malikâneye getirmişti. Tabii ki –polisin dosyasını incelemek istemesi durumunda kuşkulanmaması için– gerçek bir Edgar Lawson da vardı. Bu sahte Edgar ne yapması gerektiğini çok iyi biliyordu. Herkesin kendisine düşman olduğunu düşünen bir şizofreni rolü oynayacaktı. Böylece hayati önemde bir anda da Lewis'in tanığı olacaktı.

"Tabii ki öykünün bir sonraki adımı da düşünülmüştü. Lewis'in birinin seni sinsi sinsi zehirlediğine ilişkin anlattığı öyküyü de, Christian'ın böyle bir kuşkusu olduğunu da biz ondan değil Lewis'ten duyduk, sevgili Carrie Louise. Polisin gelmesini beklerken daktilodaki mektuba birkaç satır eklemesi işten bile değildi. İlaca arsenik karıştırmak kolaydı. Bu senin açından tehlikeli değildi Carrie Louise çünkü yanında olduğun için ilacı içmene engel olacaktı. Çikolatalar da başka bir oyundu –tabii ki orijinal çikolatalar zehirli değillerdi–

Lewis çikolataları Müfettiş Curry'ye teslim etmeden önce içlerine zehir koydu."

Carrie Louise iç çekti.

"Ve Alex durumu anladı."

"Evet... tırnaklarını o yüzden aldı. Sana uzun bir süre arsenik verip verilmediği tırnaklarından anlaşılırdı."

"Zavallı Alex... zavallı Ernie..."

Christian Gulbrandsen'i, Alex Restarick'i ve Ernie denilen çocuğu düşündükleri süreçte derin bir sessizlik oldu. Cinayet bir insanın ruhunu ne çabuk bozuyor, yozlaştırabiliyordu.

Dr. Galbraith, "Tabii Lewis, Edgar'ı suç ortağı olmaya ikna etmekle çok büyük bir riski de göze almış oldu," dedi. "Belki Edgar'ın aleyhinde bir şeyler biliyordu ama..."

Carrie başını salladı.

"Edgar'ın aleyhinde bir şeyler bilmesiyle ilgisi yoktu bunun. Edgar, Lewis'e taparcasına bağlıydı."

Miss Marple da onu onayladı.

"Evet. Tıpkı Leonard Wylie ve babası gibi. *Acaba*..."

Nazik bir tavırla sustu.

Carrie Louise, "Benzerlikleri senin de dikkatini çekti, değil mi?" diye sordu.

"Demek sen bunu başından beri biliyordun?"

"Tahmin ettim. Lewis'in benimle tanışmadan önce çok kısa bir süre bir aktrisle aşk yaşadığını biliyordum. Bana anlatmıştı. Ciddi bir ilişki değildi. Kadın paragözün tekiydi, aslında Lewis'e âşık filan da değildi ama Edgar'ın Lewis'in oğlu olduğundan hiç kuşkum yoktu..."

Miss Marple, "Evet," dedi. "Bu her şeyi açıklıyor..."

"Ve sonunda da oğlu için can verdi..." diyen Carrie Louise yalvaran bakışlarla piskoposa baktı.

Uzun bir sessizlik oldu.

Neden sonra Carrie Louise mırıldandı.

"Her şey bu şekilde sona erdiği için mutluyum. Oğlunu kurtarmak umuduyla can vermesi... İnsanlar hem çok iyi hem de çok kötü de olabiliyorlar. Bunun Lewis için çok doğru olduğunu hep biliyordum... Ama... o beni çok seviyordu... Ben de onu."

Miss Marple, "Ondan hiç kuşkulandın mı?" diye sordu.

Carrie Louise, "Evet," dedi. "Ama o zehirleme olayı beni yanılttı. Lewis'in beni asla zehirlemeye kalkışmayacağını biliyordum. Buna rağmen Christian'ın mektubunda kesin olarak birinin beni *zehirlemeye çalıştığını* belirtmiş olması – O zaman insanlar hakkında bildiğim her şeyin yanlış olabileceğini düşündüm..."

Miss Marple, "Peki ya Alex'le Ernie'nin cesetleri bulunduğu zaman..." diye anımsattı. "O zaman da kuşkulanmadın mı?"

Carrie Louise, "Evet, kuşkulandım," dedi. "Çünkü bu işe Lewis'ten başkasının cesaret edemeyeceğini biliyordum. Ve sonrasında yapabileceklerini düşünerek korkmaya başladım..."

Hafifçe ürperdi.

"Lewis'e hayrandım. Onun... nasıl anlatayım bilmem ki onun yardımseverliğini seviyordum ama şimdi anlıyorum ki bir insanın iyi olabilmesi için erdemli ve alçakgönüllü de olması gerekiyor."

Dr. Galbraith sevecenlikle, "Carrie Louise," dedi. "İşte ben her zaman sizin bu yönünüzü takdir ettim – Alçak gönüllülüğünüzü."

Carrie Louise'in o güzel mavi gözleri hayretle açıldı.

"Ama *ben* zeki değilim, iyi de sayılmam... Sadece başkalarının yardımseverliklerine hayranlık duyarım, hepsi bu."

Miss Marple gülümsedi.

"Sevgili Carrie Louise."

SON SÖZ

Gina, "Büyükannem Mildred teyzemle yaşamaktan mutluluk duyacaktır," dedi. "Hem Mildred teyze de çok değişti, artık eskisinden çok daha iyi –o kadar ters değil– bilmem ne demek istediğimi anlatabiliyor muyum?"

Miss Marple, "Evet," dedi. "Ne demek istediğinizi anlıyorum."

"Biz de Walter'la on beş gün sonra Amerika'ya gideceğiz."

Yan bakışlarla kocasını süzdü.

"Stonygates'i de, İtalya'yı da, o genç kızlık günlerimi de unutacak ve tam bir Amerikalı olacağım. Oğlumuz da Junior Walter Hudd olacak, babasının adıyla anılacak. Bunu daha iyi ifade edemezdim, değil mi Walter?"

Miss Marple, "Gerçekten öyle Kate," dedi.

Walter hoşgörüyle gülümseyerek isimleri yanlış anımsayan yaşlı bayanı düzeltti.

"Kate değil, Gina."

Gina güldü.

"O ne dediğini çok iyi biliyor! Bak görürsün, biraz sonra da *sana* 'Petruchio'[1] diye hitap edecek."

Miss Marple, Walter'a bakıyordu.

(1) Kate ve Petruchio: Shakespeare'in "Hırçın Kız" adlı eserinin kahramanları.

"Çok akıllıca davrandınız yavrum."

Gina, "Senin benim için ideal eş olduğunu söylemek istiyor," dedi.

Miss Marple bir ona bir diğerine baktı. Birbirine böylesine âşık iki genç görmek çok hoş, diye düşünüyordu. Üstelik Walter Hudd da tamamen değişti. İlk karşılaştığım andaki o somurtkan, mutsuz genç adam kayboldu; onun yerini neşeli, güler yüzlü bir dev aldı.

Miss Marple birden, "Bana kimi anımsattığınızı..." dedi.

Gina yerinden fırladığı gibi eliyle nazikçe Miss Marple'ın ağzını kapadı.

"Sakın hayatım! Sakın bir şey söylemeyin!" dedi neşeyle. "Sizin şu köyünüzdekilerle kurduğunuz benzerlikler beni kuşkulandırıyor. Bunların ucunda mutlaka zehirli bir iğne var. Bildiğiniz gibi, siz karamsar bir ihtiyarsınız!"

Gözleri dolmuştu.

"Sizin, büyükannemin ve Ruth teyzemin birlikte olduğunuz gençlik yıllarınızı düşünüyorum da... Kim bilir nasıldınız o zamanlar! Bir türlü zihnimde canlandıramıyorum..."

Miss Marple, "Canlandırabileceğini de sanmıyorum," diye mırıldandı. "Çok uzun yıllar önceydi..."

SON

